

અતુર સુંદર

સ્ત્રીવિલાસ.

મનહર રસીક ગરબાવળી,

એકથી બાર ભાગ.

મુદ્રા

ખજા સુધારા તથા વધારા સાથે.

સંસ્કાધન કરી છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્યા
મંગળદાસ જોષીતારામ શાહ, બુકસેલર.

૬૦ ફીચી રોડ-અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ૩. ૭. પ્રથમ ૪૦૦૦.

સંવત ૧૯૭૬ સને ૧૯૨૩.

પ્રસિદ્ધ કરાવે સર્વ હક્ક રાખીને.

શ્રી જોષી વિદ્યા વલ્લભ પ્રીન્ટિંગ પ્રેસમાં આ પુસ્તક
નાથલાલે બા. રીપ્રીન્ટના પુલ નીચે-અમદાવાદ.

દીપ્ત ૩. ૦-૧૨-૦.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૦૮-૪૮ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ યાત્રુ ૨૩ દર રાત્રિ કાલ

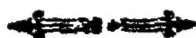
વિષય ૧. ૧૨

અતુર સુંદર

સ્ત્રી વિલાસ.

મનહર રસીક ગરબાવળી.

એકથી બાર ભાગ.

ધણા સુધારા તથા વધારા સાથે.

સંશોધન કરી છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્તા

શાહ. મંમળદાસ જ્ઞેયતારામ બુકસેલર

રીચી રોડ—અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ૩ છ.

પ્રત ૧૦૦૦.

સંવત ૧૯૭૬

સને ૧૯૨૩

સર્વ હક પ્રસિદ્ધકર્તાએ પેતાને સ્વાધીન રાખ્યા છે.

શ્રીજ્ઞેન વિશ્વવિખ્યાત પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં આ નાટક લાલ

નાથલાલે છાપી. રીચી રોડ—અમદાવાદ.

ક્રીમત ૦-૧૨-૦.

ગાંધીજીના વિદ્યાપીઠ
અમદાવાદ
ગુજરાતી વિદ્યાપીઠના મુદ્રાલય

જાહેર ખબર.

ભક્તશીરોમણી ભજનોનો સંગ્રહ ક્રી. ૦-૮-૦

સત્યવાન સાવીત્રી અને જસમા

ઓડણ.

ક્રી. ૦-૫-૦

ચતુર સુંદર (બાર ભાગ) -

રસીક ગરબીઓથી ભરપુર.

ક્રી. ૦-૧૨-૦

હોથલ પદમણી-પતિવૃતા સ્ત્રીઓ

માટે ખાસ વાંચવાલાયક પુસ્તક

ક્રી. ૦-૧૨-૦

છેલ જગર અને સતી મુમના

ક્રી. ૦-૧૨-૦

પારસમણી ભજન સંગ્રહ.

ક્રી. ૦-૮-૦

આ સિવાય અમારી પાસેથી તમામ જાતનાં પુસ્તકો વારતાઓનાં-નાટકોનાં-ભજનોનાં તેમજ નિશાળમાં આલતાં પુસ્તકો સામટાં તથા છુટક મળશે.

તમામ જાતનાં પુસ્તકો છપાવનાર

તેમ દ્રશ્યત ભાવે વેચનાર

પુકસેલર મંગળદાસ જોષીતારામ.

રીઝીરોડ - અમદાવાદ.

અનુક્રમાણિકા.

ભાગ ૧ લો.

૧ શ્રીનાથજીના મહિના	૧૩
૨ જીવનપ્રાણના મહિના...	૧૪
૩ રસીયાજીના મહિના	૧૭
૪ ગે. પી. ઝોની રતુનીના મહિના	૨૨
૫ ખતિતે પરદેશ ન જવા દેવાના મહિના	૨૩
૬ ભરતજીના મહિનાની લાવણી	૨૬
૭ નંદલાલના મહિના	૨૬
૮ કૃષ્ણનાજી મહિના	૩૦
૯ રાધીકાના મહિના	૩૧
૧૦ બદ્યરાજના મહિના	૩૨
૧૧ થોળજીના મહિના...	૩૩
૧૨ અંબાજીના મહિના	૩૫
૧૩ સીતાજીના મહિના	૩૭
૧૪ લાલજીના મહિના	૩૬
૧૫ વૈગયના મહિના	૪૧

ભાગ ૨ જો.

૧૬ નરસિંહજી મહારાજનો ગરબો	૪૩
૧૭ શ્રી કૃષ્ણના દશ અવતારનો ગરબો	૪૫
૧૮ સીતાની કાંચગીનો ગરબો	૪૫
૧૯ કાળદાસનો ગરબો	૫૨
૦ ગોરખાનો ગરબો	૫૪
૧૧ બાગલીશાનો ગરબો...	૫૭

૨૨ મુંબાઈ સુરતનો ગરબો	૫૬
૨૩ વડોદરાનો ગરબો	૬૦
૨૪ મહાકાળીનો ગરબો	૬૪
૨૫ બહુચરાજીનો ગરબો	૬૫
૨૬ દેવગાડીનો ગરબો	૬૫
૨૭ અમદાવાદ શહેરનું વર્ણન	૬૬

ભાગ ૩ જો.

૨૮ બજારંગી હનમાનનો ગરબો	૬૮
૨૯ દાર્વણી	૭૨
૩૦ સાત વાર	૭૪
૩૧ આઠ વાર	૭૫
૩૨ પંદર તીથીઓ	૭૭
૩૩ પંદર તીથીઓ	૭૮
૩૪ પંદર તીથીઓ	૮૦
૩૫ જ્યારે રામચંદ્રજી તથા લક્ષ્મણજી વનવાસ ચાલ્યા ત્યારે સીતાજીએ કહ્યું કે હું પણ સાથે આવીશ, તે સમયે રામચંદ્રજીએ કહ્યું કે, તમે પીચેર જાઓ અથવા અહીં રહો તે વિષેનું ધોળ ૧				
૩૬ પછી સીતાજી બ્રાહ્મણો તેનું ધોળ	૮૪
૩૭ રામચંદ્રજીએ સીતાજીને કામળ લખ્યો તેનું ધોળ	૮૬
૩૮ પંદર તીથીઓ	૮૮
૩૯ પંદર તીથીઓ	૮૯
૪૦ મહાવરાવનો રાસડો	૯૦

(૫)

ભાગ ૪ થી.

૪૧ અભિમન્યુનો ચક્રાવે	૬૧
૪૨ વળામણા	૬૬
૪૩ ગીરધારીરે વાલમ વાત વિચારે	૬૮
૪૪ ગરબી	૬૯
૪૫ નરસીંહજીની ગરબી ૩ ત્રીજી	૧૦૧
૪૬ રણછોડજીની ગરબી ૪ થી	૧૦૨
૪૭ અંબાજીની ગરબી ૫ મી	૧૦૩

ભાગ ૫ માં.

૪૮ માળાની ગરબી ૧ લી	૧૦૪
૪૯ " ૨ જી	૧૦૫
૫૦ " ૩ જી	૧૦૬
૫૧ " ૪ થી	૧૦૬
૫૨ ત્રેમની ગરબી ૧ લી	૧૦૬
૫૩ " ૨ જી	૧૦૭
૫૪ " ૩ જી	૧૦૭
૫૫ " ૪ થી	૧૦૮

ભાગ ૬ થી.

૫૬ હારે ચાલે ડાંગરમાં બેઠ વશીએ ૧ લી...	...	૧૦૮
૫૭ હારે લટકાળો ગીરીવરધારી ૨ જી...	...	૧૦૮
૫૮ હારે મારા સમ કાલે મળજો ૩ જી...	...	૧૦૯
૫૯ હારે જીમનાની તીરે વાઢાલો ૪ થી...	...	૧૦૯
૬૦ હારે ચાલો ચતુર કાંઈ કાંઈ ૫ મી	૧૦૯
૬૧ હારે મોહન મળતા નથી અમને ૬ ઠી	૧૧૦
૬૨ હારે વિઠલ માં વળજો અમનેરે ૭ મી	૧૧૦

૬૩ હારે મોહનની મોરલી વાગી ૮ મી ...	૧૧૧
૬૪ મારા મન ગમતા મહારાજ મારે ઘેર આવો	૧૧૧
૬૫ જોનો પિઉડો પરધેર ગમ્ય ગરખી ૨ જી ...	૧૧૧
૬૬ જાઓ જુઠડા બોલા કહાન ગરખી ૩ જી ...	૧૧૨
૬૭ મને કૃષ્ણ જોયાના કોડ સૈયર ચાલોને ગરખી ૪ થી...	૧૧૨
૬૮ તારી મોરલીએ મહારાજ મનહરી લીધારે	
ગરખી ૫ મી ...	૧૧૩
૬૯ રાસ લીલાની ગરખી ૧ લી ...	૧૧૪
૭૦ ગરખી ૨ જી ...	૧૧૪
૭૧ મુજને દગો દીધો પેલા નંદજીના હંચે ગરખી ૩ જી...	૧૧૪
૭૨ કાનો ક્યાં ગયોરે અહીંયાં કાણુ અમારૂં બેલી	
ગરખી ૪ થી ...	૧૧૬
૭૩ હું તો ઘેલી ચઠરિ પેલા કાનુડાની સગે ગ. ૫ મા...	૧૧૬
૭૪ મુજને દગો કરી ક્યાં ગયો પેલો કાનુડો ગ. ૬ કી...	૧૧૬
૭૫ વનમાં જુલી પડીરે પેલો ક્યાં ગયો કાનુડો	
ગરખી ૭ મી...	૧૧૮
૭૬ વાલમ ક્યાં ગયાતારે સાચું બોલો મારા સમ	
ગરખી ૮ મી...	૧૧૯
૭૭ ગીરધર લાલજીરે મારી ગાવડી સંભાળો. ગ. ૯ મી...	૧૨૦
૭૮ ધુતારા ધરણીધર તારી વાંસળારે લોલ ગ. ૧૦ મી...	૧૨૦

ભાગ ૭ મો.

૭૯ હસવા સરખુ સિન્ધમંડલ શુભ ધામ ગ. ૧૧ મી ...	૧૨૧
૮૦ દાણુ લીલા...	૧૨૪
૮૧ તમે અજાણ્યા અમે જાણીએ	૧૨૬

૮૨ અલ્યા કાનજી તું ક્યારે ઘેલો થયો ને	૧૨૮
૮૩ દણુ લીલાની સાખી	૧૩૨
૮૪ દુધ પાંચો જવા લો અમને	૧૩૫
૮૫ ઉઠણીનાં હારીયાં	૧૩૬
૮૬ દાણુલીલાની ગરબી ૧ થી	૧૪૦
૮૭ જવાદોને શાને મોકો છે વાટમાં ગરબી ૨ જી	૧૪૧
૮૮ હું ચાત કહું ઉમા રહોને અલખેલી ગરબી ૩ જી...	૧૪૧
૮૯ જમીનપર જળના દાન કોણુ લે છે ગરબી ૪ થી	૧૪૨
૯૦ છર્ખેલી દણુની રીત કેણે કહાડી ગરબી ૫ થી	૧૪૨
૯૧ હારે રસીયા મુને જવા દીજો ગરબી ૬ થી	૧૪૩
૯૨ હારે મારે ચીર લો વનમાળા ગરબી ૭ થી	૧૪૪
૯૩ હારે ખેતી આપનો સ્યામ ખોટો ગરબી ૮ થી	૧૪૪
૯૪ હારે કુખન જાદુગરી ગરબી ૯ થી	૧૪૪

ભાગ ૮ મો.

૯૫ ચુંદડીની ગરબીઓ	૧૪૫
૯૬ કાદાન નાગરે મારી ચુંદડીના ચોર મ. ૩ જી	૧૪૬
૯૭ કૃષ્ણ મંદારે નીકળ જળથી તું અકાર મ. ૩ જી...	૧૪૭
૯૮ નંદજીની ગરબીઓ ૨ જી	૧૪૮
૯૯ નયણે નરને નં જી ખેલીઆરે...	૧૪૯
૧૦૦ જસોદા પુછે પીઉને પ્રેમશુરે ગરબી ૩ જી	૧૪૯
૧૦૧ પ્રજા પ્રજા વીનતા વાતો કરેરે ગરબી ૪ થી	૧૪૯
૧૦૨ ચંદ્રાવળીની ગરબીઓ પહેલી...	૧૪૯
૧૦૩ આસો માસો સરદ પુનમની રાતને મ. ૨	૧૫૦
૧૦૪ જસોદાજીના સ્વમાવની ગરબી ૩ જી	૧૫૧
૧૦૫ રાથ વણુડી મારી મહુડી કુડી ગરબી ૪	૧૫૨

૧૦૬ યુમકઠાર શીઠ તોડો હો રાજ ગરબી ૫ મી	...	૧૫૩
૧૦૭ ગગરી ઉતારે વનખાળા ગરબી ૬ મી	...	૧૫૩
૧૦૮ ઇશ્વર પૂજવા વિષે ગરબી ૭ મી	...	૧૫૩
૧૦૯ શામળીઆલાલ સાસુડી સંતાપે કહો કેમ કીજીએ	ગરબી ૮ મી	૧૫૩
૧૧૦ યો જસોદાજી આવડો લાડકવાયો લાલ ન કીજીએ	ગરબી ૯ મી	૧૫૫
૧૧૧ યો છોગાળા અંબોડો ગુંથીને વાંકો મેલ તું	ગરબી દશમી	૧૫૫
૧૧૨ તમને શું કહીએરે કામજુમારા છો ગરબી ૧૧ મી...		૧૫૬
૧૧૩ વારંધું વાલમરે અમને અડશે માં ગરબી ૧૨ મી...		૧૫૬
૧૧૪ આવના આવનારે ગરબી ૧૩ મી	...	૧૫૭
૧૧૫ હારે અત્યા વાંકી ન પહેરીએ પાંદડી ગરબી ૧૪...		૧૫૭
૧૧૬ હારે મારે સોનાનું બેકુરે ગરબી ૧૫ મી...		૧૫૮
૧૧૭ મારારે સ્વામી બોલોને વાલા ગરબી ૧૬ મી	...	૧૫૯
૧૧૮ મેદીની ગરબી ૧૭ મી	...	૧૬૦
૧૧૯ ફકીરીની ગરબી ૧૮ મી	...	૧૬૦
૧૨૦ મોરના બેસણાની ગરબી ૧૯ મી	...	૧૬૦
૧૨૧ અતરજીની ગરબી ૨૦ મી	...	૧૬૧
૧૨૨ અચકા મચકા હરેલી ગરબી ૨૧	...	૧૬૧
૧૨૩ શુષ્ક ચતુર સુખજી પરનારોની પ્રીત કયુના કીજીએ	ગરબી ૨૨ મી	૧૬૧
૧૨૪ ગરજીરે તમને મેં દીધા મીઠવાની ગરબી ૨૩ મી	...	૧૬૨
૧૨૫ નહીં મેં મેં નંદલાલ છેડે નહીં ગરબી ૨૪ મી	...	૧૬૩
૧૨૬ કાળજી મારું મારું છેલછળીલા ગરબી ૨૫ મી...		૧૬૩

૧૨૭	શું અમને મળ્યા મોરારારે પળપટ નહાતાં ગ.	૨૬...	૧૬૫
૧૨૮	અમને હમકેલ શું હાડોરે હેલછત્રીલા	અરબી ૨૭...	૧૬૫
૧૨૯	પાતળીઆ પાલવ મેલોરે પાલ	જડુંજું અરબી ૨૮...	૧૬૫
૧૩૦	નાના વરની અરબી ૨૯ મી	...	૧૬૬
૧૩૧	સોનાનું માફ બેડુંજું અરબી ૩૦ મી	...	૧૬૭
૧૩૨	કકળી વિષે અરબી ૩૧ મી	...	૧૬૭
૧૩૩	હીડોળાની અરબી ૩૨ મી	...	૧૬૭
૧૩૪	ઉંદરની અરબી ૩૩ મી	...	૧૬૮

લામ ૯ મો.

૧૩૫	બહેનો પતિવ્રતાનો ધર્મ તમે સ્ત્રીકરભોનો અરબો...	૧૭૦
૧૩૬	સઠંધર સુખકર સંસાર વિષે અરબો ...	૧૭૦
૧૩૭	સખીએ નીજ નીજ ધર્મ સદા સંભારીએ	૧૭૧
૧૩૮	વીંછી વિષે અરબી ...	૧૭૨
૧૩૯	મકિજીની અરબી ...	૧૭૪
૧૪૦	વાંદરાની અરબી ...	૧૭૪
૧૪૧	કુવઠની કુતેલી ...	૧૭૫
૧૪૨	માણીઅરની સાખી ...	૧૭૭
૧૧૩	માણીઅરની અરબી ૨ જી ...	૧૭૮
૧૧૪	માણીઅરની અરબી ૩ જી ...	૧૭૮
૧૧૫	માણીઅરની અરબી ૪ થી ...	૧૭૮
૧૪૬	માણીઅરની અરબી ૫ મી ...	૧૭૯
૧૧૭	સાખી સમસાએની ...	૧૭૯
૧૪૮	ચામ્ર સખી સેલાણી આવો આરા આગમાં ...	૧૭૯

૧૦૯ દસણી બાપાની ગરબી	૧૮૬
૧૫૦ સામળા ઠાડી રહું કે ઘેર જીવું... ..	૧૮૬
૧૫૧ છોડી બચકી બમનકી	૧૮૭
૧૫૨ સાખીઓ	૧૮૮
૧-૩ મળીઓ મોહન મધુપુર	૧૮૯
૧૫૪ સાવણી	૧૯૧
૧૫૫ કીરતાર કહે હો નાર વાત સાંભળજો	૧૯૨
૧૫૬ એવું મુણી રીશથી બેલી બીજાની બાળાની લાવણી... ..	૧૯૩
૧૫૭ મેં જાણી તારી વાત બીજી તારીની સાવણી	૧૯૫

ભાગ ૧૦ મો.

સમ્રાટ ગાયનાં ગીતો.

૧૫૮ કંકાનરી	૧૯૬
૧૫૯ વાં માં રેલડેલ મોઝરો	૧૯૭
૧૬૦ પાને કુલે ભરવી છે બાપતો	૧૯૭
૧૬૧ કુંભર ઉપર ઉગીઆ વામિ	૧૯૮
૧૬૨ મારેદે આંખણે કુહરે ચણાવો	૧૯૮
૧૬૩ પહેલીરે મુડી કંકુએ ભરાવો	૧૯૯
૧૬૪ સમીએ સંજએ નીસર્યા	૨૦૦
૧૬૫ રાંદેલ માતો સેરારે	૨૦૦
૧૬૬ મારો મંડવો મોઝરો છાયો	૨૦૦
૧૬૭ ઉંચા મંડપ મોઝરો રચાવો	૨૦૦
૧૬૮ મુરજ ઉંચેરે કેવડી જાની કણસે	૨૦૧
૧૬૯ કોણે મારાં આંખણાં સમારીઆરે	૨૦૨
૧૭૦ આવો માલન બેસો બેસણે	૨૦૩

૧૭૧	હરે લીલા વાંસ વઢાવો	૨૦૭
૧૭૨	દિમતા સુરજની રજ ખરીરે	૨૦૮
૧૭૩	ઉચી ઉચી મેડી મારા ધરે	૨૦૯
૧૭૪	મણેશ પાટ બેસારી...	૨૧૦
૧૭૫	પીડી પીડી ચોગારે પીતરાણી	૨૧૧
૧૭૬	ઉઠરડી નુતરતાં વનમાળીરે	૨૧૨
૧૭૭	ઉડોને કુચો જળ ભર્યોરે	૨૧૩
૧૭૮	પાંચ વાનીને લાડવો વનમાળીરે	૨૧૪
૧૭૯	છરે આજ મેંતો અડધા પર્વત નુતર્યોરે...	૨૧૫
૧૮૦	સોનાનો ચંભ હીરે જડ્યોરે	૨૧૬
૧૮૧	પાયે ખવડાને કેમરીઆ વાધા...	૨૧૭
૧૮૨	ગોતરડો ઉતારોરે મોરછ	૨૧૮
૧૮૩	અહશાંતી વેળા મેરી રીંગણ મેકાં	૨૧૯
૧૮૪	ભારણો પાન ચાવેને રસ ઢોળે...	૨૨૦
૧૮૫	ધોડી તારા મુખડે રતન જડ્યોરે ખાઈ	૨૨૧
૧૮૬	લીલી ધોડીને પીળા ચાખમે	૨૨૨
૧૮૭	કુવર હેળા લઈ ધોડે ચઢીઆ...	૨૨૩
૧૮૮	બનેા ઉમલ્યો ઉમલ્યો આવે છે	૨૨૪
૧૮૯	હારે બના કાને બતાવી મેરી મક્કી મન આવો	૨૨૫
૧૯૦	હાર બના કાને બતાવી મેરી મક્કીયા	૨૨૬
૧૯૧	એક લીલી તે ભાલી લીલી	૨૨૭
૧૯૨	આજ માર વાજાંવ હરે ઝમકારા	૨૨૮

— ❦ —

ભાગ ૧૧ મો.

૧૯૩	મારા નવલા વેવડ તને વીનવું...	૨૨૯
-----	------------------------------	-----	-----	-----

(૧૨)

૧૬૪ કુંવર હેલો દહ ધોડે ચહીઆ...	૨૧૭
૧૬૫ વર તો બહુરે હોંસીલો વરતો બહુરે ખંતીલો	૨૧૮
૧૬૬ તું તો જમજોરે જમઘડા કલવો	૨૧૮
૧૬૭ મારી હિંમણુ વેવાણુ જામજો	૨૧૮
૧૬૮ શેરી શેરી ધુધરડા વાગે છે	૨૧૮
૧૬૯ હળવે હળવે પોખેરે મોટા ટોપારે	૨૧૯

ભાગ ૧૨ મો.

૨૦૦ લીપ્યા યુષ્મા ઝોરડા સાપોલીયું જામ	૨૨૦
૨૦૧ સુરત શહેર વસે એક સોનીરે	૨૨૦
૨૦૨ અમારે શર તમારી વહીઆરી	૨૨૧
૨૦૩ વર કન્યા કંસાર જમે વેવાણુની	૨૨૧
૨૦૪ એક ઝારા હિપર ઝારીરે	૨૨૨
૨૦૫ સામા ઝોરડામાં અધમણુ શર	૨૨૨
૨૦૬ લાડી આપી પાડી આપી	૨૨૨
૨૦૮ અમે આઘ્યાતા રંગભર રમવારે...	૨૨૩
૨૦૯ તાળા કુંડી લે નમર સોહામણી	૨૨૩
૨૧૦ એના માંડવે નથી કાંઈ વાંસવળી	૨૨૩
૨૧૧ હોઠો વેવાઈ આ જીન પડે	૨૨૪
૨૧૨ એના ધર પછાડે છટ પડે	૨૨૪
૨૧૩ શરે સરસ્વતી રામીને વીનવુંરે	૨૨૪
૨૧૪ પેલો વેવાઈ બાળ કુંવારોરે	૨૨૪

સમાપ્ત.

ચતુર સુંદર સ્ત્રી વિલાસ

રસિક ગરબા સંગ્રહ.

ભાગ ૧ લો.

શ્રી ગણેશાય નમઃ શ્રી શારદાએ નમઃ શ્રી ગુરુભ્યો નમઃ

શ્રી નામજી સત્ય છે.

(૧) શ્રી નાથજીના મહિના.

હારતક માસેરે કહાનજી, મુઠી આપ્યા પદ્મેશ;

હું છું નારીરે નાનડી જોખન બાળેરે વેશ.

જોકળ આવો શ્રી નાથજી.

ગ્રા. ૧

માગશર માસેરે આવજી, વશીયા સામીરે તેડ;

પિંજર લાગ્યાં ઝુરવા, આંખે આસિડાની રેલ

ગ્રા. ૨

પોષ માસેરે દેહડી. તેણે રોહ ન વિસરાય.

આડો હીમાળો ઉઘટયો, તેથી કંપેરે કાય.

ગ્રા. ૩

માહા માસેરે સેજડી, બીજી વેરણુ ગત;

ચેકીજી માસેરે ધેર નહિ, કેમ જાય દિવસ મહારાજ

ગ્રા. ૪

ફાગણ પુલ્હોરે પુલડે, પુલ્હા કેસરે ફરાં ઝાડ;

તેનાં જંટાવું જાંટણાં, ઉડે અખીલચલ્યાલ.

ગ્રા. ૫

ચૈતર ચંપોરે મોરીઓ, મોરી અરડે ભાર;
 માલતી કાવેરે મોમરા, કાચી કમીચેતો હાર. ગી. : ૨
 વઘણાએરે વન વેડીયાં, વેડી આંખડીયાની સાખ;
 રસ ઘોળાવું વાટરી, જનીએ કાનો સંગાય. ગી. : ૭
 જેઠે જાણ્યુંરે આવશે, ના આવ્યા રનામશરીર;
 અપૈયારે પીછીપીકે કરે, મારે હોરે નવ રહે ધીર. ગી. : ૮
 અપાડેરે ધન લલટયો, માથે ચડોરે ધનધોર;
 પીજલડીરે અમકા કરે, બોલે મધુરા શા મોર. ગી. : ૬
 આવણુ વરસોરે સરવડે, નદીએ નીર અપ્પર;
 કાચલડીરે ટકેકા કરે, બેસી આંખડીયાની ડાળ. ગી. : ૧૦
 ભાદરવો ભલે ગાળ્યો, વરમે વૃક્ષળાંકર;
 પિયુજી મારા મધુપુરમાં સામે સોફલડી આપર. ગી. : ૧૧
 અપા માસે હીવાલરી, અપ્યા શામ શરીર
 માળ ભરેરે સગ મોનાડે, વધાવું સુમરના વીર. ગી. : ૧૨
 આરે માસ પુરા થયા હદે છે કવિઃ કરજોડ, -
 ગાય તેનારે પુરજો, કાડ શ્રી રણુજીડ. ગી. : ૧૩

(૨) જીવણ પ્રાણના મહિના

રથ અપ્યા અપુરના, નંદ હરખાર;
 કાળક ભરે છે સુંદરી વળી જુએ છે વાહ
 રથ જેઠીને રાધન ચાલ્યારે, મધુરના તે મારમ ઝાલ્યારે
 બ્હાલો ઠાકવાળ જુએરે, નેણુ જરીને રાધીકા રમેરે;
 માત્ર બાળા તે પશુના જેવીરે, શું બદ્યો છે માયા મેત્રીરે,
 જીવન પ્રાણુ હો આતમારામ હો.

કારતક મહીને કંઈ મિલાવ્યા, રહી ન શકે નારી;
અંતરખમી નવી આજણ્યા હંસ ઉડ્યા રહી હારી;
મેં તે શંભુછત્રી સેવા ન શીધીરે, મેલી થાપયુ ઝોળી શીધીરે
જીવન પ્રાણુ છે આત્મા ગમ છે. ૧

મામેશર મહીને મેલી ગયા, જઈ બેઠા જગત્રીસ;
કાષ્ટ સદેશો લાગે રેયામનો તેને ચરણુ નમાતું દ્વીસ.
તેને ચરણે નમતું શીશરે, કાષ્ટ દેખાડે જમદીશરે,
હું ખનાતું રસોઈ ખત્રીશરે, જીવન પ્રાણુ છે આત્મારામ છે. ૨
પોષ મહીનાની પ્રીતડી, જોખનની જંગળ.

જમણુ હતાં તે જમી ગયા, હાલા મેલ્યા યાગ.
હરીએ હાલા મેલ્યા યાગરે, એવી જોખન તણી જંગળરે;
ખઈએ સુખે ભજે શ્રી ગોપાગરે, જીવન પ્રાણુ છે, આત્મારામ છે. ૩
મહા મહીનાની ટાઢડી અતિ રાગે અંતર.

આયનમોચન તરી ગયા, હરીને માથે ખાતું પથ
મહા ચિરકની તે વેદના ચાપરે, હુંધી એકલી ન રહેવાયરે
મારી થર થર કંપે કાપરે, જીવનપ્રાણુ છે આત્મારામ છે. ૪
કાગણુ કુલ્યો કુલડે, રચતા રાધરાધ;

આ યું ભુલી સુદરી, હરી તજ ગયા જમણી ખંજરે
વહાલે સોજાસે ચોપીયો માંચરે, કાનુકને કાંઈ ન કહેવાયરે;
વહાલો મુકી ગયા વનખાંચરે, જીવન પ્રાણુ છે આત્મારામ છે. ૫
ચૈતર ચપો મે.રાયો, પિંચળ આબ્યાં ખાન;

નાગ્યો નાચર નાગ્યો, મને તેનું લાગ્યું છે તાનરે,
અને તેનું લાગ્યું છે તાનરે, મને હરી ભાગ્યાની હામરે;
કાષ્ટ દેખાડે ને રામરે, જીવનપ્રાણુ છે, આત્મારામ છે. ૬

વધ્યાએ વાયા વાવલા, મુખથી હિડયું નુર;
 તાપ તપે તનકુ તપે, હરી મેલી ગયા છે દુર રે.
 એને આળ્યો છે માથે હિનાભારે, એવો કપડી કાનુડો કાભારે;
 અને મુકી મથો મોરલી વાભારે, જીવન પ્રાણુ છો આત્મા ૭
 જોડે જાણ્યું આપણે, વેગે વીકલરાવ;
 ચદન ધેળુ વાડકે, વિજલે દેળુ વાય;
 હારીને વિજલે દેળુ વાયર, મારી થડી પલક જુગ જાયર;
 માત્ર કાળજામાં કંઈ કાંઈ ચાયરે, જીવન પ્રાણુ છો આત્મા ૮
 અમાડ ચમકે વીજળી, ધન ગરજે ધાધાર
 આંસુડે જીગલ મારી ચુંદડી, મીડડા બોલે મોર;
 એના મીડડા બોલે મોરરે, કરે જપજપાં કલોચરે;
 મારું જાતે જોખનનું જોરે, જીવન પ્રાણુ છો આત્મા; ૯
 અવણુ વરસે સરસડે નહાણું નિરમળ નીર;
 પહેરવાં પીનાંયર પોતીયાં, જોહણુ આજાં ચીર;
 હરી જોહણુ આજાં ચીરરે, આપણુ નાહતાં જમના તીરરે;
 એરી રીતે જળ્યાં ચરીરરે, જીવન પ્રાણુ છો આત્મારામ છો ૧૦
 જાદરવો જલો ગાજ્યો, પણુ ના આળ્યા બગીચીર;
 ચીર હતાં તે હરી ગયાં, મારું જાતે દંકુ ચરીરરે;
 મહારી પહેલે નજર ન નાંખીરે, જ્ઞાલે બરવાડતી ગત રાખીરે,
 સામળીએ ન જોયું રાખીરે, જીવણુ પ્રાણુ છો આત્મારામ ૧૧
 આસો માસ જલો આવીયો, સૌન્દર્ય પુરી આસ;
 તોરણુ અર્ધાં ટોડલે, એમ માય હરિજન દાસરે
 ધેરેધેર મંમજ ચાયરે, ત્યાં લેપલેપકાર ચાયરે;
 એના વકતાનાં સંકટ જાયરે, જીવન પ્રાણુ છો, આત્મારામ છો ૧૨

રસીયાણના મડીના.

મરખી

- શ્રી ગુરૂદેવ વલ્લભને ચરણે લાગુરે રસીયાણ,
તેર માસ હરિ ગુણ માવા મન લાગુ હો રંગ રસીયાણ. ૧
- કારતક માસે કેમ ગયા છો મુકીરે રસીયાણ;
પ્રાણજીવન પ્રણુ જા વાતો હું મુકી હો રંગ રસીયાણ. ૨
- મુકી તોપણ દાસી દોષ સમાચારે રસીયાણ;
મારા સમજે મનમાં કાંઈ લાવો હો રંગ રસીયાણ. ૩
- અખળા જન અમેઃ અવગુણુ કેરી ખાચુરે રસીયાણ;
તોપણ નાથ નિલાવો ઝાલો પ્રાણુ હો રંગ રસીયાણ, ૪
- જેવી તેવી કિંકરી કહાનું તમારીરે રસીયાણ;
દાસ દયાના પ્રિતમ હ્યો શુધ્ધ મારી હો રંગ રસીયાણ, ૫
- માગશ્ચર માસે મળવા મન અકળાયરે રસીયાણ;
પ્રીત તણી પીણ કંઈએ ન કહેવાય હો રંગ રસીયાણ. ૬
- ખીડ્યું સીડ્યું પણુ અંતર ભડકે લાગેરે રસીયાણ;
કાળજી છેદી કંદપના શર વાગે હો રંગ રસીયાણ. ૭
- વિરહ વિઠળ થઈ કળ ન પડે નિશ્ચ દીતરે રસીયાણ;
તાલાવેલી લાગી મઠારે તન હો રંગ રસીયાણ. ૮
- દુખ દાવાનળ પ્રગટ્યો કેમ સહેવાયરે રસીયાણ;
ધીરજ રાખુ પણુ કહાં લગી રહેવાય હો રંગ રસીયાણ. ૯
- નીચે પ્રાણુ જઈ તલપી હવે મારોરે રસીયાણ,
દાસ દયાના પ્રિતમ પ્રાણુ ખચાવો હો રંગ રસીયાણ. ૧૦
- ચોસ માસે રોષ રૂદેથી મુક્યારે રસીયાણ;
અખળાના આધાર અવસર મુક્યા હો રંગ રસીયાણ. ૧૧

- ખણું શું કર્હએ સમજી લેજેરે રસીયાજી;
 વિજેગ પાખે અવર દંડ કાંધ દેજો હો રંગ રસીયાજી. ૧૨
- સી દુઃખ નહિ પતિ જો રસે મારેરે રસીયાજી;
 તેથી કષ્ટ ધણું તે મન ઉતારે હો રંગ રસીયાજી. ૧૩ ૧
- એક અદકુ હવે તે શું કહીએરે રસીયાજી;
 ચતુર શિરોમણી ચતુરાનું દુઃખ લઈએ હો રંગ રસીયાજી. ૧૪
- આ જોખનમાં આપી સુખને માણેરે રસીયાજી;
 દાસ દયાના પ્રિતમજી તક જાણો હો રંગ રસીયાજી. ૧૫
- ખાહા માસે તો મારા સમ ધેર આવોરે રસીયાજી;
 આ રતમાં દંપતી લે સુખ દ્વાવો હો રંગ રસીયાજી. ૧૬
- પ્રથમ અમે એમાં કાંઈએ નવ લહેતારે રસીયાજી
 શીખવી સમજવી શું મહેલમાં વહેતાં હો રંગ રસીયાજી. ૧૭
- ઢાલા ચપને જ્ઞેર શું વાળ્યું આવુંરે રસીયાજી;
 આવડું શીદ કર્યું જ્યારે નોતું જાવું હો રંગ રસીયાજી. ૧૮
- પ્રેમ પથમાં કાટે કપટી ન સારેરે રસીયાજી;
 આવડું શીદ કર્યું જ્યારે નોતું જાવું હો રંગ રસીયાજી. ૧૯
- વીરલ વનલીમાં પીકું છું નીસ દહાડોરે રસીયાજી;
 દાસ દયાના પ્રિતમજી મુને કહાડો હો રંગ રસીયાજી. ૨૦
- કામણ કેમ કુલું હું કરમાણીરે રસીયાજી;
 આ વનમાળી પપુ સિંચ્યું ન પુરૂં પાણી હો રંગ રસીયાજી. ૨૧
- વસંત ઝગતુ હો સહુને વાહલી લાગેરે રસીયાજી.
 તમ પાખે મને બાણી રહેમાં વાગે હો રંગ રસીયાજી. ૨૨
- અખીલ શુભાલને કેસરના રંગ ધોળીરે રસીયાજી;
 વિલાસ સુખ નવ લીધું મુજ ઉર હોળી હો રંગ રસીયાજી. ૨૩

- સુખની રૂપ શોકની સંગે સોહીએ રસીયાણ;
 કુસ સહડે રાવું તો હમારે જોષમે, હો રંગ રસીયાણ. ૨૨
 પ્રથમ થકી પ્રભુ શે નવ નાખ્યાં મારીરે રસીયાણ;
 દાસ દયાના પ્રીતમ આ મતી પારી હો રમરસીયાણ. ૨૫
 અમર અંદ કીરણ સફુને સુખકારીરે રસીયાણ;
 એકલીને લાગે નેહ કટારી હો રંગ રસીયાણ. ૨૬
 સુખકારી હના તે સહુ દુખ દેએ રસીયાણ,
 જોષ જોષ સંગારી સુખ આસુ વહે છે હો રંગ રસીયાણ. ૨૭
 કહે કોઈ થું કરમ તણો એ દોષરે રસીયાણ;
 સો, દરપણ પણ ન આણો રોષ હોય હો રંગરસીયાણ. ૨૮
 અ દહાડા ક્યાં મુક્યા હતા સંતાડીરે રસીયાણ.
 જોષન અનસર આવો આપો કહાડી હો રંગરસીયાણ. ૨૯
 તમે કહેતા ને અમે માનતાં સાચુરે રસીયાણ;
 દાસ દયાના પ્રીતમ કીધું કાચું હો રંગરસીયાણ. ૩૦
 વખજામે જન સુંવું સવળું દીસેરે રસીયાણ;
 જન ઝાઝા પણ કોને મન જાહ હીસે હો રંગ રસીયાણ. ૩૧
 સરવે સરોવર સુકા ચાતક લેખેરે રસીયાણ;
 ચંદ્ર વિના જેમ ચક્રર ઉજ્જડ દેખે હો રંગ રસીયાણ, ૩૨
 વીત્યું હોય તે એ સાચુ પરમાણેરે રસીયાણ;
 પીડ પ્રસુતાની થું વંઝા જાણે હો રંગ રસીયાણ. ૩૩
 ગીરહ વેદના બણી કહણ બહુ દુખથીરે રસીયાણ;
 મેઠે તે જાણે ન કહેવાય મુખથી હો રંગ રસીયાણ. ૩૪
 રોહ તણો પા મલમ થકી ન ઝંઝારે રસીયાણ
 દાસ દયાના પ્રીતમથી સુખ થાય હો રંગ રસીયાણ. ૩૫

જોઠ માસે તો સહુ સરોવર સુકા રહે છે રે રસીયાજી;	
મુજ્જ લોચન ધારા નવ સૂકી વહે છે હો રંગ રસીયાજી.	૩૬
ઝીશ્મરૂતે તાપે તન અકળાયરે રસીયાજી;	
પવન કુવારાર્થી તે સઘ સમાય હો રંગ રસીયાજી.	૩૭
ઝીશ્મતાને દીપ વાયુથી વામેરે રસીયાજી;	
વિરહ વન્હી આ પવને વૃદ્ધિ પામે હો રંગ રસીયાજી.	૩૮
યથ હિમરાયું તે છાટે નર સમાયરે રસીયાજી;	
તાતુ તેલ મળે જળ બહકો થાય હો રંગ રસીયાજી;	
ત્રેમ પાવકર્ન પીડ સહુ દુખથી અળગીરે રસીયાજી;	
દાસ દયાના પ્રીતમથી તમથી વળગી હો રંગ રસીયાજી.	૪૦
અશ્વાઝ માસે અતી હિંદુ દુખ સાધરે રસીયાજી;	
ચંખીડાં પલુ મગાને માળો ધલે હો રંગ રસીયાજી.	૪૧
કોને કહીએ તે કહે અરેખાં ચદ્યેરે રસીયાજી;	
અંતર આગે ઢાંક્યા ધીકી મરીએ હો રંગ રસીયાજી.	૪૨
કીડા કાષ્ટ જયમ ખોખું કરે ખાષ્ટ ખાધુરે રસીયાજી;	
તેમ વીરહ ફીડે કાળજી કરડી ખાધું હો રંગ રસીયાજી.	૪૩
હિપરથી તન સારું સહુ કોષ દેખેરે રસીયાજી;	
શીતર બહકો પ્રાણ પોતાનો પેખ હો રંગ રસીયાજી.	૪
જો જાણે તે મુરખ કહે એ વાતરે રસીયાજી;	
દાસ દયાના પ્રીતમ દુખ બહુ ભાત હો રંગ રસીયાજી.	૪૫
આવજી માસ સરવડે વરુષો મંદરે રસીયાજી.	
પાવસરૂત શોભા અષ્ટ વંદાવન હો રંગ રસીયાજી.	૪૬
જુલે વળગી વેલડી યું નવ છોડીરે હો રંગ રસીયાજી;	
દહવે મારી બેસ તો નાખી તોડીરે હો રંગ રસીયાજી.	૪૭

- એક દીનસ આપણુ ત્યાં વાતે વળઅરિ રસિયાળુ;
 ધન વરસ્યો ભીંજ્યાં પણ ન થયાં અળખાં હો રંગ રસીયાળુ ૪૮
- મેં પણ સીત સહેવાઈ નહીં બહુ કંપીરે રસીયાળુ;
 ત્યારે તમે મુજને લઈ હડીયાશું આંખી હો રંગ રસીયાળુ. ૪૯
- સંભારી તે સુખ કાળજી કાટેરે રસીયાળુ;
 દાસ દયાના પ્રીતમ વિસારી શા માટે હો રંગ રસીયાળુ. ૫૦
- પુરુષોત્તમ માસે આશ્વા તમારીરે રસીયાળુ;
 પુરવ પુન્યે થશે જીવ્યો મન વિચારી હો રંગ રસીયાળુ. ૫૧
- આતુર જન મંત્રોષો કરી સનમાનરે રસીયાળુ;
 અંધરામૃત પાઈ આપો જીવનદાન હો રંગરસીયાળુ. ૫૨
- આ એક માસ તો પુન્યદાનનો દહાડોરે રસીયાળુ;
 પ્રજુ પધારતાં શેવા કરે કર ટાહાડો હો રંગ રસીયાળુ. ૫૩
- અવર દેવ શેઝાની શ્રદ્ધા છે તહીરે રસીયાળુ;
 પુરુષોત્તમ પરજીને અરર ઘટે નહીં હો રંગ રસીયાળુ. ૫૪
- પ્રાણુ જશે તોયે તમ વિના નહીં લજીયેરે રસીયાળુ;
 દાસ દયાના સ્વામી એમ સમજીએ હો રંગ રસીયાળુ. ૫૫
- ભાદરવે ભડ વરસે ચપળા ચમકેરે રસીયાળુ;
 એક સમે હું આવી પાયલ ઝમકે હો રંગ રસીયાળુ. ૫૬
- હું બીની સુધી ધન વરસ્યો આકાશેરે રસિયાળુ;
 પીતાંબર હોરાડી લીધી પાસે હો રંગ રસિયાળુ. ૫૭
- સવળું સુખ કાંઈ પ્રગટ નથી કહેવાતુરે રસિયાળુ;
 વિહલ પણ કાંઈ કહું નથી રહેવાતું હો રંગ રસીયાળુ. ૫૮
- પાલવ પાથરી કાલાવાલા કરીનેરે રસિયાળુ;
 પંખે લાગી કહું છું ફરી ફરીને હો રંગ રસિયાળુ.

વિરહ દુઃખ નથી સેહેવાતું હવે આબોરે રસીયાજી;	
દાસ દયાના પ્રીતમ થું તલસાવો હો રંગ રસીયાજી.	૬૦
આશિન આબો સદા મારા સુખકારીરે રસીયાજી;	
વામ આંખલડી ફરકે છે કાંઈ મહારી હો રંગ રસીયાજી.	૬૧
રામ રમણની રૂપ આવી તમે જાણોરે રસીયાજી;	
મિહારી લીલાનાં સુખ માણો હો રંગ રસીયાજી.	૬૨
અદ્દ પુનમની નીશે પુરણ શશી પ્રગટ્યોરે રસીયાજી;	
તમથી રમતાં સુખ દુઃખ મહારા મટશે હો રંગ રસીયાજી.	૬૩
કરુણાનિધી છો માટે કરુણા કરશોરે રસીયાજી;	
વહાલાંતી વીનતી રૂઢેમાં ધરશે હો રંગ રસીયાજી.	૬૪
આનંદ ઉપન્યો ઉરમાં વાલમ રસીયાજી;	
દયાના પિતમજી મને મળીયા હો રંગ રસીયાજી.	૬૫

(૪) ગોપીઓની સ્તુતીના મહીના.

(કારતકે કાજલને તણયું એ રાગ.)

કરતકે કોટી કલ્પના કરીએ, ગોકુળીઆમાં ઘેલાં થઈ ફરીએ;	
સુખ દુઃખ સર્વે સહી રહીએ, ઓધવ મારી સ્તુતી કહેજો;	
દુઃખરે માફ દીલ મધે લેજો.	ઓધવ ૧
માગશરે મેણાં લીલાં માથે, જીવણજીએ વચન આપ્યાં હાથે,	
કે રજની રમીયું તમારી સાથે, ઓધવ મારી સ્તુતી કહેજો.	૨
ચોસે તો ધીરજ કેમ ધરીએ, કહોતો વાલો વિખડાં પી મરીયે;	
જીવણ વિના જીતે થું ફરીએ, ઓધવ મારી સ્તુતિ કહેજો.	૩
માહે તો મીત્રી તોડી મારી, વાલે મારે કુખળ કરી નારી;	
આથું કીધું મોહન મોરારી,	ઓધવ ૪

ફાગણુ શીકર કરે મનમાં; દીવસ રાતમચિતા મનમાં;
 નીપુટી જેમ હરણી ફરે વનમાં. ઓધવ મારી૦ ૫
 અધતરે ચીત કરે આજા, મૂડી ચાલ્યા મોરલીવાલ્યા;
 દરશન તમે દોની નંદલાલા. ઓધવ મારી૦ ૬
 વધશાપે વનમાં ઢાયલ ખોલે, તેથી મારાં ત્રણબોવન ડોલે;
 જેમન માફે ગાય છે જકમડે. ઓધવ મારી૦ ૭
 જેઠે તો જળ બરીમાં મેણે અંધન મારા હરીવરને કહેણે;
 ખટકે વાલા નાથ તણે મેણે. ઓધવ મારી૦ ૮
 આપાડે તો ઇશ્વરે વરસે, પીઠે ચીના મન માફે તલસે;
 મોહનવર મેહેર હવે કરશે. ઓધવ મારી૦ ૯
 શ્રાવણુ સાંભળ સાહેલી, નમેશ તો નાથ મયા મેલી;
 ગોકુળીયામાં ચપને ફરે પેલી. ઓધવ મારી૦ ૧૦
 બાદરવે ભૂંડર બેઠો હમને, જાણુ હવે શું કહીએ તમને;
 વાયદો કરી વાલ્યા અમને. ઓધવ મારી૦ ૧૧
 આસો માસે આતી દીવાળી, ઘેરે આજ્યા મોહન મોરારી;
 હળામળી સહિ સખી દ્યો તાળી. ઓધવ મારી૦ ૧૨
 બારેરે માસે રાતે તો કરીયા, દાસ રણછોડના સ્વામી મળીયા;
 તેથી મારાં જન્મ મરણુ ટળ્યા, ઓધવ મારી૦ ૧૩

— ❀ —

(૫) પતીને પરદેશ ન જવા દેવા વિધેતા મહીના.

(ઓધવજી સદેશો કહેજો શામને એ રાત્ર.)

કારતક મહીને અખળા કહે છે કંથને,
 હવે સ્ત્રિયાણો આગ્યો સ્વામી નાથને;
 હીમાળુ વા વાયોરે હલકી ટાકમાં
 શું શોધો પરદેશ જવાનો સચને,

- એ મહીને નવ જમએ પીઉ પરદેશમાં. ૧
 મામશર મહીને હોંશ ધણી મન આજરે,
 રસીમા સંગ રમ્યાતી માજમ રાતને;
 ધુધટડો કાઢીરે ધર આગળ ફર,
 પીયુ મેલો પરદેશ જવાની વાતને;
 એ મહીને નવ જમએ પરદેશમાં. ૨
 પોસે જે અગળાને પીઉડે પરફરી,
 તે નારીનાં પુરશુ મળીયાં પાપ જો;
 સાસરીએ રહીને તે શાં સુખ ભોગવે,
 ઐયરમાં નવ જોઠે માને પાપજો,
 એ મહીને નવ જમએ પીઉ પરદેશમાં ૩
 માહા મહીને નર કરીએ નાથ મુસાફરી,
 ધડાં સાટે જઈ લાવો ખોરી જરજો;
 ગહેચીને જમથુંરે મારા વાલમા,
 જરર નહી જાવા દેઉ ધરથી બહારજો;
 એ મહીને નવ જમએ પીઉ પરદેશમાં. ૪
 ફાગ રમે ફાગણમાં નરને નારીયો,
 ઘેર ઘેર નૈતમ કૈતક નવલાં થાય જો;
 જે નારીને નાવલીઓ નાશી ગયો,
 કહો તેણે કેમ નજરે જોયું જાળજો;
 એ મહીને નવ જમએ પીઉ પરદેશમાં. ૫
 ચપતરમાં ચતુરને પંચ ન ચાલવું,
 જે ઘેર નારી સારી ચતુર સુખણજો;
 વાહાલપણે વચને પીઉને વશ કરે,

- નીરધાર્યું તે પડ્યું રહે પરીઆણને;
એ મહીને નવ જમએ પીઉ પરદેશમાં. ૬
- વાવલીયા વાયા તે પીયુ વધશાખના,
રજ ઉડેને માર માણેક મેલુ થાય ને;
નથનીનું મોતીરે હીરો હારનો,
કહેા પરહાથે તે કમ ધીર્યા જાયને;
એ મહીને નવ જમએ પીઉ પરદેશમાં. ૭
- જેઠે તો પરદેશ જાતું દોહલુ,
ધુમ ધીખેને લાય જેવી લુ વાય ને;
કામળ છે કાચારે મારા કંથની,
વણુ શીમ્માં જેમ પુલ્લીયાં કરમાયને,
એ મહીને નવ જમએ પીઉ પરદેશમાં. ૮
- અંબર ધન છાયોરે માસ અપાડમાં,
મોર મોલેને મેહ વરસે મુશળ ધારને;
કચરોને કાદવરે મચી છે મેદની,
પંખી માળા બાલે હારો હારને;
એ મહીને નવ જમએ પીઉ પરદેશમાં. ૯
- આવણુમાં શીવ પુછને મુખથી માગીએ,
વા'લાનો નવ થાને કદી વિજેજ ને;
ઉમીઆના રવામીછ આપે એટલુ,
સાસુના જાયાનો નીત્ય સંજોગજો.
એ મહીને નવ જમએ પીઉ પરદેશમાં. ૧૦
- બાહરવો બરજોખનો ફરી નહી મજે,
વહી જશે જેમ નદીઓ ફેરાં નીરજે;
એવારે દીવસ એજ નવ કહાડીએ,

વાત વિચારી જુઓ નહુંદના વીરજો;	
એ મહીને નવ જખએ પીઉ પરદેશમાં.	૧૧
આસોના દીવસ તો અતિ રળીઆમણા,	
ખાતું પીતું કરવા નવભા ખેલજો;	
ભેગાં ખેસી જમીએ રમીએ સોગટે,	
છાતીમાં ભીડીને રાખું છેલજો.	
એ મહીને નવ જખએ પીઉ પરદેશમાં.	૧૨
માસ અધીકમાં અધીકપણે શું કીજીએ,	
રહો જોડીને નેણુ સંગાથે નેચુજો,	
જેમ ન આખો થાયે કાચ ખીલોરનો,	
દાસ દયાના પ્રિતમ જણે પ્રવિજીજો;	
એ મહીને નવ જખએ પીઉ પરદેશમાં.	૧૩

ભરથજીના મહીના ચાલ લાવણી (૬)

અર્ધતર પીછલે પોર રામનોમિકો જન્મ લીયા,	
અવધવેરી સુખધામ સખી મિલ મંગળ ચાર કીયા,	
અખર જખ દશરથ પાછરે,	
દેતદાન ગજરાજ ગેદીન થોડેકો ખીઆઈ;	
સભા સખ કુલનસે છાઈ,	
કરમ લેખના મીટે કરો કોનુ લાખ ન ચતુરાઈ;	
રામ ચલે બનગાસ રોવત કહિશ્યા માઈ,	ટેક. માસ ૧
લખતહી વધજાખ ફેકઈ બાવર કરદારી,	
ધીક જીવણુ ધિકાર ભયા જદુ પુમસ મા તારી,	
કુખ પુમ નમરિકો દોતોરે.	
તીન લોકકે નાથ રામ તીને બનવાસી કીનો.	
કુમત કુમત એસી બન આઈ, કરમ. રામ.	માસ. ૨

જોઈ પંચ મિલ કહે ભરથકુ ગાદી બેઠ રહો;
ભરત ધરત કાનપર હાથ પંચ મેરી ગરહન મત મારો.

સરે નહીં એ વ્યાતન કાળ,
હમતો હરિકે દાસ મામ બબોધ્યાકે રાળ
બાત એ સખકે મન બાપ કરમ. રામ.

માસ. ૩

અમાડ આશા રામ મિલનકી મનમે લાગ રહી,
કોઇ રામ બન પાહી ગતાવો ભરત કહી;
નમરકે નર ચોર સખ નારો.

રથ કોને મળરાજ રાજ સખ ભરથ સંગ તપયારી;
નદી મુની સાગરકુ પાછ. કરમ રામ.

માસ. ૪

આવણુ શીંગમેર પૂર પહોંચે. બીડ બઈ બાપ,
બીજન જોર કટક દળ સોળે લડનેરી તપયારી;
ભરથસે પુછ કરાર કરો.

રામ શીયાકે કાજ નિકટ હુજ મંગા તીર મરો.
અપર બપુ ભરથને પાપ કરમ. રામ.

માસ. ૫

બારો બીલ ભરથસે બેટ કરે બનમે;
કંદમુળ ફલપુલ ભરતસે બેટ કરે બનમે;
ભરથને આગે કર લીને,
ભરથ રાજ મુની બસ આગમે, જય દરસ દીને.
આગકી દુનીયા હિં મજ. કરમ રામ.

માસ. ૬

કુવારકોએ ધીજ માહરા મુની દુસલાયે,
હો કરજોડ પ્રકમા કરે કલિસત્યા માતાયે;
હમારો જીવન સફળ બયો,

તની બાત મુન મુનીસખ, આસરપાદ દીઓ. ૨

- ભારતકુ માતા સમજાઇ, કરમ. રામ માસ. ૭
- કારતીક કુચ પ્રાગસે કીયો. ચીત્રકોટ કરાયે,
અંગ ભણત માથેપર જટા, રામ લક્ષ્મણને પાયે.
ભરથ શીર ચરણોપે લાયે,
ચરણ ઉઠાય હીરસે' નેનન નીર બહાયે. ૨
- સીંધાસન બેઠે રઘુવાઈ. કરમ. રામ. માસ. ૮
- અંગદન વારમવાર ભરથકુ રઘુપર સમજાગે;
જાવ અન્નેધ્યા રાજ કરો મુની સખ સુખ પાગે;
ભરથ તુમ લોટ જાવ ભાઈ, મારા બરમ ખીત જાવગે તે પીછે
હમ આઈ, ભરતસે એ સમજાઇ કરમ. રામ. માસ. ૯
- ચોસે આસ રામ ગીદનકુ, જુદ મંત્ર બીર ધની;
ચુર વશીષ્ઠ મુની સમજાવે કહે અપની,
ખીનતી બોત બાત કોની,
રામ કંપાપતી ચરણ ખવરાવું; ભરથકુ કોની.
ભરત તુમ લોટ જાવ ભાઈ. કરમ રામ. માસ ૧૦
- મહા મનાયે સાન ગયે હે, ભલે લગે એ રમા;
જનકપુરકુ લનખ પહેચિ ભરત અન્નેધ્યા ગામ. ૨
ખવરાવું માદી ધરકોની,
રામચંદ્રસે અધિક તપસ્યા ભરથને કોની.
બાઈ ચેહીસે પાછ, કરમ રામ. માસ. ૧૧
- બંકા માર મરદ કર ડારી રાજ વીભીપણકુ કોના;
લોટકે અન્નેધ્યા આયે.
સીવ સનકાદીક યાદમુની સખ દરશનકુ ધાયે;
માદી બેઠે રઘુવાઈ. કરમ રામ. માસ. ૧૨

નળે શાલ અધિક મહીના અંગ હન મહન પડે;

લાલનદાસ ખાસ બરોલી, રામ રામ ઉચરે,

અરતડી થેલી ખારા માસી,

સવૈયા મુનવધ તરે કટે જમકી ફાંસી;

બેદમે એસી લખ આપ, કરમ લેખ રામ ચલે.

માસ. ૧૩

નંદલાલના મહીના. (૭)

આવોને નંદલાલ રમવા આવોનેરે,

નિરબે થયાં છો નાથ, રમવા આવોનેરે.

કારતક તો તે કળેરે કહાડયો, જરદરીએ જેમ જહાજ;

માગશ્વર મહીને માગડે મેલી હવે અમારે કાણુ છે બેલી,

ગીરધર વિના થઇ ઘેલી, રમવા આવોને.

૨

પોષ માસે જીવન પ્રાણ તણું છું, લોકડીઆની લાજ લોખું છું;

સંસાર તાજ કડું છું, રમવા આવોનેરે.

૩

મહા મહીને મંદારીયારે સુનાં, હરી વીના આસનીયાં સુનાં;

વાહાલા વિના જાય છે જોખનીયાં, રમવા આવોનેરે.

૪

ફાગણે ફગફગતીરે હોળી, અખીલ ગુલાલે જરવુંરે જોળી;

વહાલા વિના ખેલે ફાણુ હોળી રમવા આવોનેરે.

૫

ચઇતરે મને ચિંતારે લાગી, સુની સેજહડીમાં ઝપકીને જગી;

વાહાલાની લેહે મને લાગી, રમવા આવોનેરે.

૬

વધજાએ વાવલીયારે વાયા, આંખ ઉધારી ચોંટ જોયા;

આંસુડાં પાલવડે લોજા, રમવા આવોનેરે.

૭

જેઠ માસે જમજીવન આવે, વૈષ્ણવ સરવે વધામણી લાવે,

વહાલો મારો કંઈ ન કહાવે, રમવા આવોનેરે.

૮

આપાડે હું અંખજાને નારી, જોખન દરોજો પુર છે ભારી;
 પિયુનાં વચનને વિસારી, રમવા આવોનેરે. ૯
 આવજુ તો સરવડીએ વરસે, નદીએ નીર ધણેસારે ભરશે;
 વહાલો મારો શી રીતે ઉતરશે, રમવા આવોનેરે. ૧૦
 જાદરવો ભર દરોજેર માજે, નીલાં ન નવપક્ષવ જાજે;
 વહાલો મારો કાંઈ ન લાજે, રમવા આવોનેરે. ૧૧
 આસો માસે દેવ દીવાળી, કોઈ વણે મનુ સેવ મુવાળી;
 વહાલા વિના તે જામે કોણુ વાળી, રમવા આવોનેરે. ૧૨

કૃષ્ણના મહિતા ૮

કારતકે કૃષ્ણ ગય મેલી, મારે ધેર આવે વનમાળી.
 કુખજા કેમરે ગમે કાળી, આવો હરી નાસ રમો વહાલા. ૧
 મામજીર મારમડે રમતાં, બેગાં બેસી બાજનીયાં જમતાં
 હવે હરી કેમ નથી જમતાં, આવો હરી. ૨
 ચોપે તો સોસ પડ્યા, અમને, ત્રીકમજી શું કહીએ તમને;
 દીલાસા શારે દીવા અમને, આવો હરી. ૩
 માથે મહા અંધારી રાત્રો, પુણ્યાંએ ખીજાંવી ખાટયો;
 વહાલે લીધી મધુરની વાટયો, આવો હરી. ૪
 ફામજી ફેર ફેરે હાળી, પહેરણુ ચરણુને ચોળી;
 ચુંદડી મારી દેશરનાં રોળી, આવો હરી. ૫
 અમતરે ચિત કરે ચાગા, મધુવન મેરલાંઓવાળા;
 દરમન દો ડોકાર તીગથાગા, આવો હરી. ૬
 વધજાએ વાટલડી જોડી, ઉભી રહી પુણ્યકંડે રોતી;
 ખાલવડે આમુડા લોતી, આવો હરી. ૭

જોડે જમજવન આવે વધામણી સહુ લોકો લાવે;
 વહાલો મારો કથુએ નવ કહાવે, આવો હરી૦ ૮
 જાપ કે અમળા રહી ઝાંખી, વહાલો મારે ભરજેખન રાખી;
 વિચારો તે વાત થશે વાંકી, આવો હરી૦ ૯
 આવજા તો સરવડીએ વંશે, નહીએ નર લણા ઢળશે;
 વહાલા મહારો સી રીતે ઉતરશે, આવો હરી૦ ૧૦
 જાદ-વો લાલીપરે માજે, વહાલા થઈ તિહવળ તમ કાજે;
 વહાલો મારો જરીએ ના લાજે, આવો હરી૦ ૧૧
 આસો માસે આવી દીવાળી, શેવો વણું કે મુંવાળી;
 વહાલા પીના આ સી દીવાળી, આવો હરી૦ ૧૨

—:—

રાધિકાના મહિના (૯)

કહોને સખી કારતક કેમ જાશે, કે વનમાં મોરલી કાણ વાશે;
 કે મહીનો મણુ કાણ યાશે, જુમના જનરા કે પાણી, ૧
 કે માગશે મન મારું મળાયું, કે વિધી આ મન થઈ ટળાયું;
 કે જેમ લુલુ પાણીમાં ભળાયું, કે જુમના. ૨
 કે પોષે સોસ પડ્યા અમને, વહાલા મારા શું નમીએ તમને;
 કે દીલાસા દીધા છે અમને, કે જુમના. ૩
 કે માથ મકર તણે માતે, કે પુલકીય વેરતી ખાતે,
 કે વાહાલાજી મારાં મથુરાંની વાટે, કે જુમના. ૪
 કે ફાગણે ફર ફરે હોળી, કે આજી ચરણાને ચોળી;
 કે સુદડી કેશમાં રોળી, કે જુમના. ૫
 કે ચંદ્રે ચંદ્રા ચિત્ર ધરતી, રાહાલાજી ન ચુકુ ગ. પી ફરતી,
 કે તોયે મારે વહાલે કી પી નરતી, કે જુમના. ૬

કે વઢશાખ વાગા વાવલીયા, કે ઘેર પધારો નાવલીયા.	
કે દુધડે ઘોઢિ તારા પાવલીયા, કે જુમનાં	૭
જોઠે જુગજીવન આઘ્યા, કે સઉ લોક વધામણી લાઘ્યા;	
વાહાલાજી મારા કરુએ ના કાપ્યા. કે જુમનાં	૮
આપડે અપળા થઈ અંખી, વહાલે મારે ભરજોખન રાખી;	
વીચારો હવે વાત થશે વાંકી, કે જુમનાં	૯
આવણુ સરવડીએ વરસે, કે નીર નદીએ ધણું ઢળશે;	
કે કાચલડી ટઉકલીઆ કરશે, કે જુમનાં	૧૦
લાદરવો ભલી પેરે ગાજે, સર્ધયર ઘેર વજોણું વાજે;	
તે તો મારા રૂઢિયામાં દાજે, જુમનાં	૧૧
આસોતી ગજની અજવાળી, કે સેવ વાણું કે મુવાળી;	
કે વાહાલા વીના આશી દીવાળી કે જુમનાં.	૧૨
કે રાધાના હાથે સોનાની ચુડી, રમતાં દીસે છે રૂડી;	
દુઃખરે સરવે મયાં છે જુડી કે જુમનાં	૧૩

૭' હુચરાજના મહીના (૧૦)

અદતરે ચાંત કાણું ખાંધુ નમી નમી ખડુચર આરાધુ;	
મન માઈ ગોખે બધ લાગ્યું, શેવોને શંખલપુર રાણી.	
વઢશાખે વાવલીયા વાયા, માજીના ઘંટ તજે આઘ્યા,	
અંખાજીની મોટી છે માયા.	સેવોને. ૨
જોઠે તો જુગતી છે સારી હરીહર ઘણ થકી વારી;	
ગોખ હિપર જાહિ ખસીહારી.	સેવોને. ૩
આપડે મેઘ ધણા ગાજે. છત્ર શીર ખડુચરને છાજે,	
ગોમડીયાં તો અદશ્યત વાજે.	સેવોને. ૪

- આવજી સરવહીએ વરસ્યો, માછને બજશો તો તરશો;
નીકર તમે બજપ્રતાં મરશો. શેવોને. ૫
- બાદરવો બહીરે જાવ્યો, સેવકને સનમુખ તો થાવ્યો;
જીડતાં આવહી સાહાબ્યો. શેવોને. ૬
- આરો માસે આવી દીવાળી, આખ્યાં છે અંખાને કાળી;
મરખે રમે મોટાં મહાકાળી. શેવોને. ૭
- કારતકે કાવહી બોલે, ના આવે માછને તોલે;
તે જોતાં ત્રીભોવન ડોલે. શેવોને. ૮
- માગશર માનસરોવર નાહે, ચામર આવી ગરખા તો માયે,
સેવકની મા કરજો સાહે. શેવોને. ૯
- પોણે પ્રીત ધણી ધારી, પાંડવ લીધા ઉગારી;
કૈરવ સરવે ગયા હારી, શેવોને. ૧૦
- માહે તો મને નથી ગમતું, મન મારે રહે છે બમતું;
મન મારે માછમાં રમતું, શેવોને. ૧૧
- ફાગણે ફર ફરતી હોળી, પહેર્યાં માએ ચરણુને ચોળી;
કેસર બહુ છાંટ્યાં છે ઘોળી. શેવોને. ૧૨
- આરે માસ પુરણ કીધા, દહીતને દંડ બજા દીધા,
દેવતા સહુ ઉગારી લીધા. શેવોને. ૧૩
- આસો સુદ બીજને સુધવારે આરે માસ રજા નરવારે;
વદનબની કરજો મા વાહારે, શેવોને. ૧૪

થોભણુદાસના મહીના. (૧૧)

- કારતકે કોડમણીરે, શીળા પુનમ કેરો અંદ વાલા;
દાધા કરે દરની વિનતીરે, ચરણે રાખો ગોવિંદ વાલા. ૧

- સાગસર મેલી મયારે, પીઠિ મયા પરદેશ વાલા;
 ભાનુબનમાં ભામનીરે, અખળા ખાળેવેશ વાલા. ૨
- પોષ માસે પુષ્કારણુરે સાંભળ સદયર વાત વાલા;
 શ્રદ્ધા આલ્યા દારકારે, સોળસે ગોપીઓને! નાથ વાલા. ૩
- મહા મહીને મન માહરે, ચીતકું વ્યાધુળ થાય વાલા;
 શરણ લાધ્યા શ્રીરામનારે, દેહા જાદવરથ વાલા. ૪
- કામણુ માસે કુંડીયારે, વાગે છે તાલ મરદમ વાલા;
 મહુર શી વગાડે વાલો વાંસળરે હોય પલ જોવિહ વાલા. ૫
- અષ્ટમે ચિત્રામણુરે, નાઓ નાવલહ વાલા;
 કોષ લાવે પીઠિ વધારણુરે, આપુ રંગ જાણ દાર વાલા. ૬
- વહશાખે વન વેડીયારે વેડી છે દાઢમ ગદ વાલા;
 કોયલડી ટઠિ કારેરે, સરવો લાગે ઝંખે સાદ વાલા. ૭
- જેઠ મહીને રણુ તપેરે, જેવા ઉનાળાના તાપ વાલા,
 લંકામાં જવાળા પ્રજેળેરે, ઊભા રહો રણુનાથ વાલા. ૮
- અશાઠ માસ બલે ઉલટયોરે, થાય વિજળીઓના વેગ વાલા,
 બહીરે ઉલટી બીની વાહગીરે, વરસ્યા ખરે મેઘ વાલા. ૯
- શવણુ વરસે સરવડીએરે, નદીએ નીરમળ નીર વાલા;
 ભીંજે તે રણુ પદમણુરે, બીજમ દમણુ ચીર વાલા. ૧૦
- બાદરવો બલે ગાજીએરે, શીતળ મધા જીર વાલા;
 જોરાદે બીંજ્યા ધર અંજણેરે, પીઠિડો બીંજમ પરદેશ રાલા. ૧૧
- આસો માસે દીવાલડીરે, સુંદરી સજે ચણુગાર વાલા;
 લીલાવટ ટીલડી સોહામણુરે, કંઈ એકાવળ દાર વાલા. ૧૨
- પારે માસ પુરા થયારે, આવેતો અગ્નિ મન વાલા;
 ગાય શીખેને સાંભળેરે, વિનવે થોભણુદાસ વાલા. ૧૩

અંબાજીના મહિના (૧૨)

કારતક માસે ફરજી કરો મુજ માતરે.	મા અંબાજી ૧
અલભેલી અંબા સંભળ મારી વાતરે	મા અંબાજી
વાત સંભળીને સમરૂં શ્રી હરીનાથરે	મા અંબાજી
તારા દરશનની મને મોટી અંબા આશરે	મા અંબાજી ૨
માગશ્વર માસે મન મળવા અકળાયરે	મા અંબાજી
તારી ઇચ્છા કરતા અંબા દીન વડી જયરે	મા અંબાજી ૩
દીન વડી જયને આશા મુજને મોટીરે	મા અંબાજી
તારા રંગ મંડપમાં ફૂં નવ પાત્રી લોટીરે	મા અંબાજી ૪
પોસ માસે મુજને મળવા સોચરે	મા અંબાજી
મુજ રાંક ઉપર શો ધરવો માજી રોશરે	મા અંબાજી ૫
રોજ ન ધરીએ તમે દેરી જો ધ્યાળરે	મા અંબાજી
જેનું નામ ધરાવે શેવકજન પ્રતીપાળરે	મા અંબાજી ૬
મહા મહીને કાંઈ નવ સાંમળ્યા તમારારે	મા અંબાજી
આ શું જુરો જો કુર્ષ કરમ અપારારે	મા અંબાજી ૭
કુર્ષ કરમની કરજી છે મધ્યાનરે	મા અંબાજી
તારા દરશનું મને મોટું ધ્યાનરે	મા અંબાજી ૮
ફામજી માસે ફરીફરી ઉઘટે અંબરે	મા અંબાજી
રંગ જાતી મનડાં નવ કરશે ભંમરે	મા અંબાજી ૯
ભંમ ન કરશે તનકું અમારે તરવેરે	મા અંબાજી
ચીત અમારું ચરણે આતી અટકરે	મા અંબાજી ૧૦
અહતર મહીને ચીંતા મુજને જાઝીરે	મા અંબાજી
જનમ ધરી નર તીરખ્યાં અંબા માજીરે	મા અંબાજી ૧૧
નવ તીરખ્યાં મેં અંબા અકળ સ્વરૂપરે	મા અંબાજી
મા વગતી કાપી દેખીશ જાનાં રૂપરે	મા અંબાજી ૧૨

વઢચાખ મહીને વરસ જાય દેહ નાહીરે
 મા હવે વળતી વેળા રહી છે માહીરે
 વેળા માહી માથે મોઢું કુખરે
 વળતી ક્યાંથી દેખાણ માનાં મુખરે
 જોઈ માસે મુજને તેડા ટેડરે
 નહીં તેડા ને જીવણ જીશે વેડરે
 વેઠ યાશે ને મીઠ્યા યાશે જન્મરે
 જાત્ય નથી પણ ઝોછાં મારાં કરમરે
 અપાડ માસે અટક ન ધરીએ માતરે
 તારા દરશન માટે તલસે માંડું તનરે
 તન તલસેને દયા ન આવે મહરીરે
 મા દયાળુ હીલચી શું મુકો છો કાઠીરે
 આવણુ માસે સંધ ભરાય બહુ ભારેરે
 મા ઇચ્છા હોય તે આવે તમારે પારેરે
 મા સંધ ભરાયને સઉને ઇચ્છા થાયરે
 મા પાપી હોય તે નિમ્મે પાવન થાયરે
 જાદરવામાં શીદને મન ભરમાવેરે
 તારાં દુર્લભ દર્શન આપી તાપ શમાવેરે
 તાપ સમાવી શીતળ કરજો છાંયરે
 શ્રીશ નમાવતાં પ્રાયશ્ચિત પ્રલે થાયરે
 આસો માસે અરજ સાંભળેા વહેલીરે
 આ આરાસરમાં કરેા આનંદની હેલીરે
 હેલી કરીને પુરેા મનની આશરે
 સેવક જનને તેડા તમારી પામરે

મા અંખાળ
 મા અંખાળ ૧૭
 મા અંખાળ
 મા અંખાળ ૧૪
 મા અંખાળ
 મા અંખાળ ૧૫
 મા અંખાળ
 મા અંખાળ ૧૬
 મા અંખાળ
 મા અંખાળ ૧૭
 મા અંખાળ
 મા અંખાળ ૧૮
 મા અંખાળ
 મા અંખાળ ૧૯
 મા અંખાળ
 મા અંખાળ ૨૦
 મા અંખાળ
 મા અંખાળ ૨૧
 મા અંખાળ
 મા અંખાળ ૨૨
 મા અંખાળ
 મા અંખાળ ૨૩
 મા અંખાળ
 મા અંખાળ ૨૪

માસ ખારે પુરજી કીધા માતરે	મા અંખાણ
આ વીશમપરી વિશ્વાસ ન કરશે માતરે	મા અંખાણ ૨૫
તેરમે મહિનો પુરષોત્તમ કહેવાયરે	મા અંખાણ
મા હરી પ્રતાપે પુરષોત્તમ સફળ થયાયરે	મા અંખાણ ૨૬
આરાધુરમાં નીત આનંદ થાયરે	મા અંખાણ ૧
કરજોડી બાપુ શેવક ખાયરે	મા અંખાણ ૨૭

સીતાજીના મહિના (૧૩)

સાખીઓ.

મારા શ્યામ સુંદર શ્રી રામરે ફોને આશરે રહીએ;
 મારા પક્ષ પક્ષ માની પ્રણામરે, લક્ષ્મીના સંગ લક્ષ્મી,
 ધરખાર અન્નગ બનશ્યામરે, મારા સમ નવ બનજો. ૧૬
 કારતક કેમ કરી કાઢીએ, જીમ જેવી પણ નય;
 તામ નથી જેમ તોડીએ, પણ મળવાને મન અઠગાયરે માં ૧
 જેમન દરીયા ધુધવે, પીયુ દેશાવર દુર;
 અજીમપદ્યા અનુલવી, તે શું નીરનું જાણે નુરરે. માં ૨
 માગશરે ધેર વિજેતજી. પીયુ પરદેશ પ્રયાણ;
 અવાયે અજમું જોળાયું, જેના પરવશ પડીયા પ્રાણુરે. માં ૩
 બળથી જીદી માછલી, રાખો કરી વિવેક;
 વારૂ મારા વાલમા, એવા પ્રાણુ ન રહે પક્ષ એકરે. માં ૪
 ચોપે પ્રિતમ પ્રીતદી, વિરહ બાણુ વા વહાય;
 એ પાયલનો અંત નહિ એનું તન તરફડીયા ખાયરે. માં ૫
 ખાવું પીવું ખેલવું, જોડણુ પહેરણુ અંગ;
 જોલવું ચાલવું ખેલવું, એને પોદવું ન મને પક્ષમરે. માં ૬

જાણે મન તલસે ધણું, ઝુરે વિભેગણુ નાર;
 દક્ષ વીજીની વેદના ઉપજે ચીતમાં અનેક વિચાર. માં ૭
 ફાગણુ હોળી ફાલતી, ફાગણુ રમે સહિ કામ;
 એક હોળી મારે આંગણે ખીજી હાથે હોળી મારા હોયરે માં ૮
 કીતરમાં ભડકા બળે, જન દેખે નહીં ઝાળ;
 વલખા મારે વાલવાધે, જેને ડસીએ વીરહ વ્યાધી વ્યાળરે. માં ૯
 ચંદ્ર ચંદ્ર ચીતની, શશી વિદેશી શામ;
 ભરજોબનમાં એકલી એતો દાઝયા ઉપર જેમ ડામરે માં ૧૦
 સુહાગીઆં જે સાસરાં, સળેડ રેનેહ સહીત;
 ક્યમ કરી વસીએ એકલાં રાણીજયા જન્મની એ રીતરે માં ૧૧
 ના વાયા વદશાખના, આંખે આવી સાખ;
 ભોગી ભમે વિદેશમાં થાય હૃદય બળા ખાખરે, માં ૧૨
 મુંગાને સ્વપ્નું થયું. મનમાં રહી મુંઝાય;
 પ્રીતીનું તો પારખું, જે જીભે કયું નહીં જાયરે. માં ૧૩
 જેક તણા તડકા પડે, લાય જેવી લુ વાય,
 સુનાં મંદીર માળીયાં, સુની સેજડી ખાવા ધાયરે. માં ૧૪
 જન્મ ન રજની દીન જાતાં, રાત ગએ દીન ન જાય;
 વીરહ દુઃખ સ્વામીતણાં, એતે નજરે જોઈ કેમ જાયરે. માં ૧૫
 અશાડ અખડે દામની, મન ગરજે નભ માંય;
 અપદ્યા પીછી પીછી કરે, સુણી વિહરણી વ્યાકુળ ધાયરે માં ૧૬
 દેવ દાનવ પશુ પક્ષી, માવવ તો કોણુ માત્ર
 જીવતાં પ્રેત વિભેગીયું માલે વિરહ વિરહીજન માત્રે માં ૧૭
 આવણુ વરસે સરવડે નહીંએ આવે નીર;
 બીલી કુમી ભાસે ભલી, માજે તરવર ધોર જંબીરે. માં ૧૮

ઘોર અંધારી રાતડી ઝરમર વરસે મેઠ;
 અખેથી આંસુ ઢળે, જોતો રાત્રી ગયો તણ સ્નેહરે. માં ૧૬
 લાદરવો ગાળો ભલો, રાત્રી સહિ વધજોગ;
 રંગમાં રહિ રહિ રોમ એ, જોને વહાલાનો યાચ વીજોગરે. માં ૨૦
 અંપા અંપેલી મોગરા, નવપક્ષવ વન થાય;
 વીરહધૂળી જાત જવાસીઓ, તે તો શોએ સુકાષ્ટ જાયરે. માં ૨૧
 આસો આઘ્યા નોરતા રમેજમે નરનાર;
 દીવસ દીવાળ્ય દોહના, તે તો જાણે કીરતાર માં ૨૨
 દંપતી અંગ ઉમંગમાં જાનનાન ગીત રંગ
 અંગરામ અદ્ભુત થયા, જયજયકાર જાણીવે અનંગરે માં ૨૩
 મનમોહન અધીક માસથી યાય પ્રભુ પ્રસન;
 સંગ સીતા જેમ રાખીયાં તેમ ટળે વિરહ બ્યાધી દનરે. માં ૨૪

લાલજીના મહીના.

લાલજી કારતક મહીને રથ જાદવરાયે જોતર્ષા,
 ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧
 લાલજી માગશર મહીને મેલી મથુરા મયા,
 ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૨
 લાલજી પોશ મહીને પોપટ બેઠો પાંજરે,
 ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૩
 લાલજી માઠ મહીનાની સેજલડી સુની પડી,
 ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૪
 લાલજી ફામણ મહીને ઘેરમયો ઘેરીયો,
 ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૫

- લાલજી ચૈત્ર મહીને ચનરકુચ આભા આકરીરે,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧
- લાલજી વધજાખ મહીને વાયે હીડોળા ઝુમતા
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૭
- લાલજી જેઠ મહીને જુવજીવન ઘેર આવીયા,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૮
- લાલજી આપાડ મહીને જળજાને મુખ આપજો,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૯
- લાલજી આવજુ મહીનો સુરવડેથી વરસીઓ,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૦
- લાલજી બાદરવો ભલીપેરે ગાંજીઓ,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૧
- લાલજી આસો માસે દીવાળી ભલે આવીયા,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૨
- લાલજી ડુલવાડીમાં રંજ્યા લાલમ લાકડાં,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૩
- લાલજી તેનીરે ધપવું નવરંમ પાવડીઓ,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૪
- લાલજી પાવડીઓ પહેરીને મહારે મોલે આવજો,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૫
- લાલજી પાવડીઓથી રડ્યા તો ભલે પડ્યા,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૬
- લાલજી જળતી ઝળતી મોહું છું ખજુ ધણી ખમા,
ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૭

વધરામના મહિના.

કારતક આખો આ સખી સજ્જો સોજ સજ્જાર આઠવાને નવરાંમ ચુંદડી, કહે એકારણ હાર, હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું, જાણે લઉં વધરામ,	૨૩
માગશરે મુકો ગયા, મનમાં ન આણી મેર; રીસ કરી મથુરા ગયા, કુખળ શું કીધી બહેર.	૧
કહો હરી કેમ રહું એકલી, મારો શો અપરાધ હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉં વધરામ.	૨
પોષ મહીનાની પુનમે, સમથ્યાં લાગ્યાં સાર; શોળે જાણ્યાર પ્રભુ મેં ધર્યાં ના આખ્યા દીનદયાળ.	૩
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું, જાણે લઉં વધરામ.	૪
મહા મહીનાની સેત્રમાં આવી વેરજી રાત; હજડે મારા વીસરી, રમશું ઠોની સંગાથ.	૫
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ; હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉં વધરામ	૬
કાગણુ પુલ્લે પુલ્લે, વનમાં કેસર લાલું, કરતુરીનાં છાંટણ્યાં, ઉડે છે અખીલગુલાલ.	૭
કહો હરી કેમ રહું એકલી, મારો શો અપરાધ; હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉં વધરામ.	૮
અષ્ટમર ચંપો મોરીઓ, મોરી છે ઘડમ દ્રાક્ષ કાલકાડી ટહીમ કરે ભમર કરે ચુંગર.	૯
કહો હરી કેમ રહું એકલી, મારો શો અપરાધ, હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું, જાણે લઉં વધરામ.	૧૦

વદંશાએ વાયા વાવલા, તપે રાધાજીનું તન;	
રાધા બોલડા લેખ રડમાં; નથી બોલ્યાનું મન.	૧૧
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ,	
હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું, જાણે લઉં વધરાગ.	૧૨
જોઈ મહીને જદુરાયજી છુટી રાધાજીની વેણ;	
રાધા અબોલડા લેખ રડમાં, નથી બોલ્યાનું મન.	૧૩
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ;	
હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું, જાણે લઉં વધરાગ.	૧૪
અશાક આવી ઉલટયો, મેહલે માંડયો છે જોસ;	
ગોરી બીંજાય ધર આગણે પિઉ બીંજાય પરદેશ.	૧૫
કહો હરી કેમ રહું એકલી, મારો શો અપરાધ;	
હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું, જાણે લઉં વધરાગ,	૧૬
આવણુ વરસ્યો, સરવડે નહીએ નીરમળ નીર;	
સુપનાંતરમાં દેખીયાં, હરી હળધરના વીર.	૧૭
કહો હરી કેમ રહું એકલી, મારો શો અપરાધ;	
હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું, જાણે લઉં વધરાગ.	૧૮
આદરવો બનો માણ્યો, બનો વસ્યો છે મેઘ	
વીજળડી ચમકા કરે, ચોદસ ચાલ્યા નીર.	૧૯
કહો હરી કેમ રહું એકલી, મારો શો અપરાધ;	
હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું, જાણે લઉં વધરાગ.	૨૦
આસો મારો નવરાતડી નવ દહાડા નવ રાત;	
સહિ ગોપીઓ ટોળે મળી માંડવલી મંમળ માય.	૨૧
કહો હરી કેમ રહું એકલી, મારો શો અપરાધ;	
હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું, જાણે લઉં વધરાગ.	૨૨

ભાગ ૨ ને.

નરસિંહજી મહારાજનો ગરબો.

- રણપતી સરવતીને સમરૂં, જેઉ રહુ કરજોડરે;
 નરસિંહજીનો ગરબો ગાતાં, કાંઈ માં દેશો ખોડ નરહરી સટકાળા.
 અણી મહેર કરો મહારાજ, ગુણનીધી છોગાળા. ટેક ૧
 લેહેરીપુરે દરવાજો જતાં, જમણા હાથની ઝોળરે;
 સજેશ્વર શીવાજીના સામી, નરસિંહજીની પોળ. નર૦ ૨
 મહેર તણી છે શી કહું શોભા, વરણ વસે છે અદારરે;
 નરસિંહજીના રાજમાં, કોઈને દુઃખ નહીં તલભારરે. નર૦ ૩
 ડોશીવાણીયા નાણાવટી ને ગાંધી સરખયા સારરે;
 જેઉ ઝોળમાં બહુ છે વરતી ગુડગરને રૂંકસાર. નર૦ ૪
 પૂર્વ દીશાએ અષ્ટ ભુજને ઉત્તર બહુચર માળેરે;
 અધિમમાં તો પીર વસે છે, દક્ષીણ હનુમંત બીરાળે. નર૦ ૫
 આર દીશાએ જળરી ચોકી, બીજા દેવ અપારરે;
 મહેર વચે નરસિંહજી ગાળે, સહી જતરને બાર. નર૦ ૬
 સિંહાસન આસન ઉપર, અલખેલો બીરાળેરે;
 અંદીરની તે શી કહું શોભા, નીત્ય ચોક્કડીયાં વાળે. નર૦ ૭
 પિતાંબર જરસીના વાધા, પાંચ કલંકી પટકારે;

- ઘોર ઝુલટને કાને કુંડળ, જોઈ સિતમા બાંને ચટકા. ૧૨૦ ૮
- હીમ હીરાને માણેક મોતી, શોભાનો નહી પારે;
અશ્વપુષ્પ શોભા દેખી, મન કરે વિચાર. ૧૨૦ ૯
- નીત નીત શોભા નહિતમ નથણે જોતાં પહોંચે આશરે;
જમણે હાથે જોત દીવાની, અખંડ ખારે માસ. ૧૨૦ ૧૦
- નરસીંહજીની નીતી કહીએ, ત્રણ લોકથી ઝાઝીરે;
લીલાં ટાંકાં ઘેર ભર્યાં પશુ, નરસીંહ લોટપર રાજ. ૧૨૦ ૧૧
- સમે આરતી શોભે કેવી, આનંદ અરણ્યું ચાપરે;
ઘંટને ધડીયાળો વાગે, ગાન ગુણીજન ગાય. ૧૨૦ ૧૨
- હસરાને દીવસે વહાલો, અંપાડીમાં ખીરાજોરે;
અમરાવતની શોભા દેખી, કામ કાટીકે તો લાજો. ૧૨૦ ૧૩
- આઠમ ચઉદશ દીવાળીયે આનંદ એવજીવ ચાપરે;
આવણુ માસની શી કહું શોભા, એ ન વરણી જીવ. ૧૨૦ ૧૪
- આવણુ વદી ત્રીજને દહાડે, કાજળીનો મહીમાપરે;
પાછલી રાતે હીંડોળાના, ધુવરા છુટી જાય. ૧૨૦ ૧૫
- કારતક માસની શોભા કહીએ, પ્રભુનું લક્ષ્મી ચાપરે;
સુદ ચઉદશની દીવીયો જોતાં માત્ર નરમ ચપ જાય. ૧૨૦ ૧૬
- ચઉદશની તો દીવીયોને પ્રનમનો વરધોડારે;
તુળશી વાડીયે દરજન કરવા, સજન સહુકો દોડો. ૧૨૦ ૧૭
- ચારે પાસે ચમર ઢળેને, બહુ બોલે છડીદારે;
અમાખમા સહુ મુખથી કહે છે, શોભાનો નહી પાર. ૧૨૦ ૧૮
- ઈસ્રાઈલને નારદ સરવે, અંતરિક્ષ જોવા આવેરે;
ધન ભાણ્યાભાષ ભાગ્ય તારૂં નિત્યે લાડ લગવે. ૧૨૦ ૧૯
- ધન તાત ધન માતા તારી, ધન તારો અવતારે;

(૪૫)

નીત્ય પ્રભુને લાડ લડાવે, લાગ્ય તણો નહીં પાર.	નર૦ ૨૦
પરજીવીને પાછા વળ્યાને, આવ્યા રાજ અવાસરે;	
તરેહ તરેહની આતશબાજી, ઉડે પ્રભુની પાસ.	નર૦ ૨૧
ત્યાથી પ્રભુ આગળ પધાર્યા, આવ્યા મંદીર મોગ્ગરરે	
દેવ સર્વ વિમાને બેસી, કરે પુષ્પ વૃષ્ટિ અપાર.	નર૦ ૨૨
મંદીર સામી શોભા કરી દીપમાળની શોભેરે;	
ગોળ મધે મદનમોહનજી, દરશને મન લોભે.	નર૦ ૨૩
ક્યા કરીને દરશન દેજો, અંગમાં ઉલટ આણીરે	
કષ્ટ મારાં સહુ કાપી નાંખો દાસ પોતાનો જાણી.	નર૦ ૨૪
રંક ઉપર તો રીસ ન કરવી મહેર કરો મહારાજરે;	
ગાડો ધેલો દાસ તમારો જાય અલ્યાની લાજ.	નર૦ ૨૫
નરસીંહજીને ગરબો ગાયો, સુહાગે સહુ નરનારરે,	
મેહી કરજોડી શીવલાલ કહે, પ્રભુ ઉતારો ભવપાર.	નર૦ ૨૬

શ્રી કૃષ્ણના હશ અવતારનો ગરબો.

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ તે કંઠ કેરું ઝુમણુંરે લોલ;

કરી હૈયા કરો હાર મારા વાહારે કૃષ્ણ વગાડે રૂડી,

વાસણારે લોલ ટેક.

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ પહેલે રૂપે કાનજીરે લોલ;

ધર્યો મન્છ તણો અવતાર મારા વાહારે, મન્છે સમુદ્ર ગોળિરેયોરે લોલ

આર્યો સંખા તે સુર દધત મારા વાહારે.

કૃષ્ણજી ૧

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ ખીજો તે રૂપે કાનજીરે લોલ.

ધર્યો કન્છતણો અવતાર મારા વાહારે.

કન્છે સમુદ્ર મથન કર્યોરે લોલ મેરનો દવેયો મારા વાહારે.

સાગુદ્રની ગોળા કરીરે લોલ હુમે ગોપીનો નાથ મારા વાહારે;
 શ્રેષ્ઠનામનાં નેત્રાં કર્યારે લોલ કહાડયાને ચક્રે રતન મારા

વાહારે કૃષ્ણજી ૪

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ, ત્રીજેને રૂપે કાનજીરે લોલ,
 ધર્યો વરાહતણો અવતાર મારા વાહારે.

પૃથ્વી લઈ દાઢ ઉપર ધરીરે લોલ, પેઠો તે પાંચ પાતાળ મારા

વાહારે કૃષ્ણજી ૫

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ ચોથેને રૂપે કાનજીરે લોલ,
 ધર્યો નૃસિંહ તણો અવતાર મારા વાહારે,

સ્થાન ફેરીને પ્રગટ થયારે લોલ માર્યો હારણ તે કંસ;

દક્ષત મારા વાહારે, ઉગાર્યો પ્રહલાદે ભક્તનેરે લોલ.

એવા ભક્તચરણ છો નાથ મારા વાહારે.

કૃષ્ણજી ૬

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ પાંચમેને રૂપે કાનજીરે લોલ

ધર્યો વામનતણો અવતાર મારા વાહારે.

નજી ડગલાં પૃથ્વી ભરીરે લોલ, બળા ચાંચો પાતાળ મારા

વાહારે. કૃષ્ણજી ૭

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ છઠેને રૂપે કાનજીરે લોલ;

ધર્યો દરશુભનો અવતાર મારા વાહારે, દરશી તે લીલી

હાથમારે લોલ, છેલ્લાં ક્ષત્રીઓનાં શીષ મારા વાહારે.

કુતનાને હાથે હણીરે લોલ, વાળ્યાં પીતાન. વેર મારા વાહારે

કૃષ્ણજી ૮

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ સાતમેને રૂપે કાનજીરે લોલ:

ધર્યો રામચંદ્રનો અવતાર મારા વાહારે સીતા લઈ વન

નીલધારે લોલ, શેત્રુ બાંધ્યો પાહાણુ મારા ચાહારે

(૪૭)

રજુમાં તે રાવળ રાણાઓરે લોલ, અખ્યાં વીભીષણ રાજ માર
વાહારે કૃષ્ણજી ૭

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ આઠમેને રૂપે કહાનજીરે લોલ,

ધર્યો કૃષ્ણ તણો અવતાર માગ વાહારે, મથુરામાં હરી

અથડીયારે લોલ, ગોકુળ કીધો છે વાસ મારા વાહારે.

આર્યો તે મામા કંસનેરે લોલ, ગોપી લડવ્યાં લાડ મારા વાહારે,

આતા પીતા હોડાવીયારે લોલ, આખ્યાં ઉદયસેનને રાજ,

મારા વાહારે કૃષ્ણજી ૮

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ નવમેને રૂપે બનજીરે લોલ ધર્યો જુદ,

તણો અવતાર મારા વાહારે જપમાળા કરમાં ધરીરે લોલ.

લીધું છે મુનીવત મારા વાહારે.

કૃષ્ણજી ૯

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ દશમેને રૂપે કાનજીરે લોલ ધર્યો

કલંકી અવતાર મારા વાહારે, ત્રણ પમલે ઘેડા હીડેરે લોલ

પૃથ્વી તો રસાતાળ મારા વાહારે

કૃષ્ણજી ૧૦

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ, ગાય શીખેને સાંભળેરે લોલ પામે

તે વજ્રકુંડ વાસ મારા વાહારે મહેના નરસમ વિનરેરે લોલ

રખો ચરણ કમળનો પાસ મારા વાહારે

કૃષ્ણજી ૧૧

સીતાની કાંચળીનો મરખો.

(પરમેશ્વરીને પાપે પડી હો બહુચરી કહું કળી જુગના કર્મ એ રામ)

કેડે કોષમાં બોલીલાં હો બહુચરી રામલક્ષ્મણ વન જાય,

પહેલું તે વન રામે મેલીયું હો બહુચરી સીતાએ રોપ્યાં છે વૃક્ષ;

અમરેને ડમરો રોપીઆ હો બહુચરી, રોપ્યાં છે દાડમ દક્ષ

રાજ્ય રાવણનો સરખલો હો અહુયરી, વનદળ ચરી ચરી જાય, -
 ચરતાં સીતાએ બાળીઓ હો અહુયરી, કચ્છકડી સીવડાય. ૭
 સાવ સોનાનો ફંચવો હો અહુયરી. ચામડામાં શો સાર.
 કહીં કાકાના દટમમાં હો અહુયરી; નહીં મામાને મોસળળ. ૪
 નહીં મધયરમાં બધવો હો અહુયરી કાને ચડાવું પાડ;
 સીતા મહીયરનાં પાતળાં હો અહુયરી કોણુ લડાવે લાડ. ૫
 સીતાના બોલ સાંકળ્યા હો અહુયરી, ધનુષ્ય લીધું હાય;
 ચહેલું તે આણુ રામે ફેંકીયું હો અહુયરી; ઝર્ષ પડ્યું દરીયા સાથ ૬
 બીજે તે આણુ મૃમ મારીઓ હો અહુયરી ધાન્યે હો લક્ષ્મણુ વીર;
 સીતા કહે જાઓ દાંચરે હો અહુયરી હણ્યા તમારા વીર. ૭
 ઘેલી સીતા ઘેલું ન બોલોએ હો અહુયરી, રામ હણ્યા કેમ જાય.
 આણુ આપી છે શ્રીરામની હો અહુયરી લક્ષ્મણુ તાંસે ધામ. ૮
 રાવણુ આગ્યો જોગી વેશથી હો અહુયરી, બીડા હો સીતામાય;
 આણુ આપી છે શ્રીરામની હો અહુયરી, ભીડા આપી નહ જાય. ૯
 એક પગ મુકો આણુમાં હો અહુયરી, બીજો ને અણો અકાર;
 ખાંધે મુકીને રાવણુ ચાલીઓ હો અહુયરી હરી છે સીતાનાર. ૧૧
 મૃમ મારીને રામ લાગ્યા હો અહુયરી, નાંખ્યો મડીની અકાર.
 સુનાં મંદાર દીસે માળ્યાં હો અહુયરી, ક્યાં મઠ સીતાનાર. ૧૩
 રામ રૂને લક્ષ્મણુ રીઝને હો અહુયરી, ઘેસા ના રોશો રામ;
 સીતા સરખો પરણાવયું હો અહુયરી, સીતા ધરાવયું નામ. ૧૨
 જળજળ કમળ ના નીપજે હો અહુયરી, વનવન અંતર ના હોમ;
 ઘેર ઘેર સીતા ન નીપજે હો અહુયરી, બધવ વિચારી જોય, ૧૩
 રામે તે પાનખીડા ફેરવ્યાં હો અહુયરી ઠાઠ છે બળાઓ જોમ;
 બીડું હતે દનવો જાતી હો અહુયરી, ભાવું સીતાની શોધ. ૧૪

ઠામ ફેફા ઉપરથો હો અહુયરી, મયો લાંકા મોઝાર;
 જોવાં ચોરાસી ચોટડાં હો અહુયરી, જોષ જોષ તો આવન અનર. ૧૫
 જોવાં મંદોર જોવાં માળીયા હો અહુયરી, જોયું રાવણું રાજ;
 કંઈ સીતા દીકાં નહી હો અહુયરી, મયો પાણીયારીને ઘાટ. ૧૬
 બાપ પાણીયારો તને રીનવુ હો અહુયરી, ક્યાં છે સીતામાય;
 અશોકવાડીને ઝડપે હો અહુયરી, લાં જો તુજથી જવાય. ૧૭
 લાંધકી હતુમંત ચેકાઓ હો અહુયરી, આશોપાલવને ડાળ;
 પરાતી રહેલી પરીત હો અહુયરી, મહેલી તે સીતા ના. ૧૮
 મુનીકા મારા રાખતી હો અહુયરી, ક્યાંથી લાંબો હતુમાન;
 કોને તને જોવા મોડયો હો અહુયરી, કોણે આત્મા એંધાણ. ૧૯
 રામે જોવા મોડયો હો અહુયરી, લક્ષ્મણે અત્યા એંધાણ
 બાળ લેવા હું આવ્યો હો અહુયરી, પંચવટીથી પ્રમાણ. ૨૦
 તરશો તે હાલ્ય બાપ સાવળ હો અહુયરી તહાડાં તે નાર પી જા;
 છુપ્યો તે હાલ્ય બાપ સાવળ હો, અહુયરી પડવાજ વનફળ ખા. ૨૧
 ઝીઝોટેને ઝપાટે હો અહુયરી, મંખેરેને ખાય;
 માળી આવ્યો માયુ કુટતો હો અહુયરી, રાવણુ પાસે જાય. ૨૨
 રાવણુ અળથી મોલીઓ હો અહુયરી, મારો બળીને આણ
 મારજો લોટેને લાકડે હો અહુયરી, મારજો એરણુને ઘાણ. ૨૩
 કુંભકરણે બાયા બીડીયા હો અહુયરી, માર્યું બળીને આણ.
 ઇદ્રજીને બાયા બીડીયા હો અહુયરી, કે હું વાળું એનો વાણ. ૨૪
 નહી મરે લોટેને લાકડે હો અહુયરી નહી મરે એરણુને ઘાણ;
 સાયુ જોલ્ય બાપ સાવળ હો અહુયરી, સેને તમે તું આણ. ૨૫
 અંધો લાંબના મોઢાં હો અહુયરી, અંધો ધોણું તેજ
 મારે તે પુંછડે ખાંધજો હો અહુયરી અંધિ તેમા મેલ. ૨૬

મોત વાંઢરાનું તે થઈ હો બહુચરી, ચેતજો મનમાં ઝટ;
 ત્યાં થઈ ઉપડયો ચેકડે હો બહુચરી, જમ ખેડો લંકાગઢ. ૨૭
 બાળમાં ચોરાસી ચડેટાં જો બહુચરી, બાળમાં છે આવનબગર;
 રાખ્યાં વિકાષણ જોલડાં હો બહુચરી, આસોપાલવ ડાળ. ૨૮
 લંકા બળે અતુલની હો બહુચરી, હતુમાનને હસવું થાય;
 જુનાતેગઢને ગાદે હો બહુચરી, નાગર નરવધયાં ગાય. ૨૯

અંબાજનો ગરબો.

(મોરમાના ગરબાનો રાગ.)

હુંનો ગણપતલાયુ પાયકે ગાઉ ગરબો આરામુરી તણેરે લોલ.
 આરામુરમાં ખેડી માત કે મહિમા અતિધણેરે લોલ.
 માને પારે આવે લોક કે દુર બહુ દેશરેરે લોલ.
 આવે બાળજેબનને વૃદ્ધ કે અતિધણા દેતરેરે લોલ. ૨
 મા દીવસમાં તણુ રૂપ કે ધરે અતિ શોભતારે લોલ,
 જોબન બાળ અને વણુ વૃદ્ધ કે આયુષ આપનારે લોલ, ૩
 માને જન સોનાનું જાગે કે રતનની ઝુલ્મણેરે લોલ;
 ફરતી હીરાની છે કોર કે જન અમુલ્યજેરે લોલ. ૪
 કેસરો ઉપર ખેડી માતકે સહુ આયુષ ધરેરે લોલ,
 કેડી સુરજ ઝાંખા થાયકે, લેલાટે આડ કરોરે લોલ. ૫
 માને શોભીતા શણગાર કે, શોભા શી કહુંરે લોલ,
 માનો શેષ ન પામે પાર કે, હું તે થું લહુંરે લોલ. ૬
 મને કહે એકાવળ હાર કે શોભે અતિ ધણેરે લોલ,
 ને બાહે બાળુમંધ કે ચુડો સોના તણેરે લોલ. ૭
 હીરા રતનતણી કંતણીઓ કે ચુનીઓ મહી અતિ ધણીરે લોલ;
 સાચા મોતીના ગળુમંધ કે મધ્યે છે મણીરે લોલ. ૮

માને કાને કળાકૃત્ત કે નાકે વાળી શોભતીરે લોલ;	
માને સેથો પુરો અનુપ કે દામણી ઓપતી લોલ.	૯
માને હશે આંગળીએ વેઠ કે ઝંઝર ઝમઝમેરે લોલ;	
કલાં કાળીને તોડા કે ઝંઝર ઝમઝમેરે લોલ.	૧૦
માને ચરૂઆઃ ચોળીને ચીર કે ઝાઢી ચુંદડીરે લોલ;	
માના ચોક વચે સફ નાર કે ફરે પુદડીરે લોલ.	૧૧
માને ધીની બળે છે બોન કે, બોન રૂંચી થોભીઆરે લોલ;	
માનું તેજ બોન મન મોહે કે હું તો લોભીઆરે લોલ.	૧૨
માના દરસનથી દુખ ગાય કે પાપ સફ બળેરે લોલ;	
શું કહું મંડપની શોભાય કે મુખમાં અમી ઝરેરે લોલ.	૧૩
માને માનસદોર સાર કે માંહી અમૃત બરુંરે લોલ;	
તેમાં જે કાંઈ જમને નાહ્ય કે તેહનું કામ સમુંરે લોલ.	૧૪
શું કહું સ્થાનકની શોભાય કે કામ મીના તાણુંરે લોલ;	
માનો પુનમે સંઘ ભરાય કે શું વરણ્યન કરેરે લોલ.	૧૫
ફરતી જગત્તને મેકકા કે અતિ ઘણી ઓપતીરે લોલ;	
માને સનમુખ છે એક વાગ્ય કે સુંદર શોભતીરે લોલ.	૧૬
ત્યાંના ચલ્યા ઉત્તર માંહી કે સુડીર બાગ છેરે લોલ;	
શું કહું આરાસરની શોભાય કે રચના અથગ છેરે લોલ.	૧૭
માને સુરાંનર મુનિજન સેવે કે બ્રહ્મા ધ્યાન ધરેરે લોલ;	
માને નૌશીન સનમુખ કે દેવ સ્તુતી કરેરે લોલ.	૧૮
માને ગરબો જે કાંઈ ગાય કે નીલ પાંઠ કરેરે લોલ;	
કોટીક પાપ પ્રણય થાય કે તે સેડેજે તરેરે લોલ.	૧૯
માર શેવક જાણી તારો કે કરૂણા કીછમેરે લોલ;	
માંજી દીન સેવકનો વીનતી કે ઉરમાં લીછમેરે લોલ.	૨૦

(૫૨)

માજી ગુણ ગાવા નીચ દીન કે છુદ્દી આપનેરે લોલ;
સુધી રણુદોડદાસની વીનતી કે સરણે રાખનેરે લોલ. ૨૧

કાળીકાનો ગરબો.

જીમદેવીરે જશ ગાઉ છુ માદાકાળીરે. ૧
જીભ્યાએ વસને માત પાવા વાળીરે;
સેવક જણી તાહરો મા. શીર ઉપર ધરને હાથ. પાવા. ૨
હોશ હપડામાં થાય છે મા. ગુણ ગાવાનું છે મન. પાવા. ૩
કમા કરો તમ દારને મા. તેથી ઉપર છુદ્દી પાવન. પાવા. ૪
ગુણ ગંભીર છે તાહરા મા. કહેતાં ન આવે પાગ. પાવા. ૫
બાળક છુદ્ધ શું કરે મા. જો હોય તારો આધાર. પાવા. ૬
નવેરી નગરી વિશે મા. ચંપાવતી ચતુરસુખજી. પાવા. ૭
રામ સરખું રાજ છે મા. મહી વસે બદારે વરણ. પાવા. ૮
ત્યાં ચતુર નારીઓ અતી ધણી મા. નીરમળ છે તેનું મન. પાવા. ૯
ગરબો ખેલે ચોકમાં મા. નવરાત્રી કરે દીન. પાવા. ૧૦
શણગાર સરવે શોભતા મા. પહેરી હીરામળ ચીર. પાવા. ૧૧
ગુણવંતી ગરબે રમે મા. રાખીને મનશું ધીર. પાવા. ૧૨
તાળીની ઝડીઓ પાડે મા. ત્યાં શોભા નૌતમ થાય; પાવા. ૧૩
કોકીલ સખ્ત સોહામણા મા. નવરંગી નારી થાય. પાવા. ૧૪
તે પળે માતા અધીયા મા. વીજળીના સરખુ રૂપ; પાવા. ૧૫
સુરજ સરખાં શોભીતાં મા. માએ રૂપ ધર્યું બદમુત. પાવા. ૧૬
રાણીઓ સર્વ ઝાંખી પડી મા. તેજ તણો અંધાર. પાવા. ૧૭
રાણીઓ મનમાં એમ ધરે મા. આ આ છે નવલી નાર. પાવા. ૧૮

રૂપ સ્વરૂપે આગળી મા. જેની સોના સરખી કામ; પાવા. ૧૬
 મખરાને રાણીઓ પરવરી મા. જઈને વિનવીયો રામ. પાવા. ૨૦
 રાણીઓ રામ આગળ કહે મા. સાંભળજો પ્રાણઆધાર પાવા. ૨૧
 એક રામા સુદીર આવી છે મા. જ્યાં બાવનમે બખર પાવા. ૨૨
 બત્રીસ લક્ષણ આગળી મા. તે તો પદમણીનો જીવનાર પાવા. ૨૩
 તેને જોઈ ત્રીભોવન મોહી રહે મા. તે આગળ નહિ કો નાર પાવા. ૨૪
 રાગને નારી ગમી મા. વળી સુરજ થયો પ્રકાશ. પાવા. ૨૫
 તે દિવસ ગયો અતિ દોહલો મા. મનડામાં મોટી હામ. પાવા. ૨૬
 વળી રાત પડી દીન આથમ્યો મા. ચોધરીમાં કમકે બહાર પાવા. ૨૭
 શિરધેરથી સહી નીસર્યા મા. ગરબે ગાવા સહી નાર. પાવા. ૨૮
 રંગ મચ્યો સાહેલડી મા. એવામાં આવ્યા માત; પાવા. ૨૯
 ત્યાં રાણીએ દાસી મોકલી મા. રામ આગળ કહે વાત પાવા. ૩૦
 ત્યાંથી પતાઇ રાવળ છીયો મા. જેવાને નવલી નાર પાવા. ૩૧
 આવી નીરખી નયણે ભરી મા. વિષય વહ્યો અપાર પાવા. ૩૨
 નખ શીખ સુધી નીરખીયાં મા. મુરછાએ પડીઓ રામ પાવા. ૩૩
 રાગ રૂપે મોહી રહ્યો મા. નારીશું લાગ્યો તેક. પાવા. ૩૪
 રમતાં રજની વહી મધ મા. સહી વળ્યાં પોતાને ઘેર. પાવા. ૩૫
 ત્યારે માત ચાલ્યાં એકલાં મા. પતકાએ જાણી પેર; પાવા. ૩૬
 પાપી પુઠે પરવર્યો મા. માતાનો આસ્થો હાથ; પાવા. ૩૭
 માગ માગ મુખથી કહ્યું મા. એવું મુખથી મોલ્યાં માત; પાવા. ૩૮
 તારૂં રૂપ વરચું હૈયા વિષે મા. હું રાખીજી મારે ઘેર; પાવા. ૩૯
 ત્યાં મહેલ ચણાવું માણેકના મા. તેની કાંઈ ન જાણે પેર; પાવા. ૪૦
 મારે મોહલે રાણીઓ અતિ ધણી મા. તેમાં પટરાણીઆપ; પાવા. ૪૧
 ખાઓ પીઓ ખુશી કરો મા. રૂડી રાખ્ય સરખી રોત. પાવા. ૪૨

ત્યાં કેવળ કરીને બેઠીયાં મા. તારૂં પ્રગટયું રાજ્ય પાપ પાવા. ૧૩
 તારૂં રાજ્ય જશે જડરૂળથી મા. આવી રૂળશે તારો હોમ પાવા. ૧૪
 એત એત તું અભાગિયા મા. ત્યાં રોપ્યો રણરથંબઃ પાવા. ૧૫
 પોઠ અલાવી પાધરી મા. છુડાઓ દરવાજો બંધ; પાવા. ૧૬
 સુરદાસે રહીને પુછીયું મા. શું બર્યું છે માલ રસાળ; પાવા. ૧૭
 ત્યારે છુડી મારી કારગી મા. મોગલા મહીવી નીકળ્યાદહીત. પાવા. ૧૮
 ત્યારે રૂળાયે વાટળીયે સત્ય મુકયું મા. જમ પતકને કહી પેર. પાવા. ૧૯
 જુધ મન્યું જેમ જોરથી મા. ત્યાં રક્ષ રહ્યો ઉતપાત; પાવા. ૨૦
 તારે એવું દળ સધળું રહ્યું મા. તે જુધ થયું છે વરસ આર પાવા. ૨૧
 સેઠ લશ્કર આગળ થયો મા. પછી બેળવીઓ ચડાળ; પાવા. ૨૨
 લોહી તણી નહાઓ વહી મા. ત્યાં વરત્યો હાહાકાર. પાવા. ૨૩
 તારે પતાઇ રાવળનું પત ગયુ મા. ત્યાં જાણી જુગમાંવાત. પાવા. ૨૪
 તારે પતાઇ મનમાં સમજાઓ મા. મુજ ઉપર કોપ્યાં માત. પાવા. ૨૫
 કરગરતો રાજા ગયો મા. બેઠે કરનેડી હાથ. પાવા. ૨૬
 મુજ ઉપર માતા મહેર કરો મા. દળ સધળું પાછું જાય; પાવા. ૨૭
 મહાકાળી મનમાં એમ ધરે મા. મુજાને આપું સુખ; પાવા. ૨૮
 મા તું અનામી રાજાઓ મા. પતાઇનું ટાળ્યું દુઃખ. પાવા. ૨૯
 જે ગાયે શીખેને સ. ભજે મા. તેની માતા પુરે આશ; પાવા. ૩૦
 મા તું ગુણવંતી કાળકા મા. ગુણ ગાય એ ગોકળદાસ પાવા. ૩૧

ગોરમાનો અરખો.

ગોરમા ગણપત લાગું પાપ કે વીધાત્રાને વીનવુંરે લોલ;
 ગોરમા ધરડોને બરથાર કે, આપો શું મનેરે લોલ,
 ગોરમા ધીકે ધીકે અવતાર કે. શું હું કહું તનેરે લોલ.

(૫૫)

ગોરમા રજ્ય ધી મુજ તાત કે, મા મારી પાપણીરે લોલ,
 ગોરમા સંસાર કીધી સરપ કે, સજે થઇ માપણીરે લોલ,
 ગોરમા હું નાનું બાળ કે, પીઉ છંટીઓરે લોલ,
 ગોરમા દોઢે પડે ને ફાળ કે, મુર ન છે ભુઠાઓરે લોલ.
 ગોરમા મારે થયું જોખન કે પીઉ ધરડો થયોરે લોલ,
 ગોરમા હું કરું કાઠીલ શબ્દ કે, પીઉ તો મુઠું રહેરે લોલ,
 ગોરમા મુજને થયાં વરસ સોગ કે, પીઉને એશી થયોરે લોલ,
 ગોરમા દોઢે ગાણું બક્ષ કે, બુલ સપળી મછરે લોલ,
 ગોરમા શિયાળાની રાત કે સરદ સોહામણીરે લોલ.
 ગોરમા વૃદ્ધ પીયુની જાત કે, દીસે બીહામણીરે લોલ
 ગોરમા રજની રમવા ઇચ્છું કે આંબુ અંખડીરે લોલ.
 ગોરમા એન કરતો બોલે કે ગ્રહી લાકડીરે લોલ,
 ગોરમા શિયાળાની રાત કે સ્વાદ દોય અતિ બજોરે લોલ,
 ગોરમા રજની ચિતિ એક કે, આજ મારે આખડીરે લોલ,
 ગોરમા કંટક તનમે બડકે કે, ડોહો કેમ મરેરે લોલ,
 ગોરમા નવરાત્રીના દીન કે, સરદ સોહામણીરે લોલ,
 ગોરમા દુરળ મારો કંથ કે, દીન જમ દોહાડારે લોલ,
 ગોરમા વિજયાદશમી દિન કે, સહુ શબ્દગાર સજેરે લોલ,
 ગોરમા મારે ધરડો કંથ કે ધીક અતારતરેરે લોલ,
 ગોરમા સહુને મન દિવાળી કે મારે મન ફતાસણીરે લોલ,
 ગોરમા માન કમના બોગ હું નિસાસણીરે લોલ,
 ગોરમા રાત દીવસ ન દેખું કે ગાણું દવ બજેરે લોલ,
 ગોરમા મુજ સરખે પ્રુવ દેખું કે મન મારે બજેરે લોલ,
 ગોરમા મારા કાળા કેશ કે, એના ઘોળા થયોરે લોલ.

ગોરમા હું મધ જોળન વેશ કે, તન માઈ બજેરે લોલ,
 ગોરમા મોઢે બાવે લાળ કે, નેત્રે નિર ઝરેરે લોલ.
 ગોરમા હું નારંગી જોવી કે, તન માઈ બજેરે,
 ગોરમા સેજ બિછાવે પુષ્પ કે, તે દેખી ઝરેરે લોલ.
 ગોરમા સાસ હિરસને પીક કે, પીઠિ બિધો સુરેરે લોલ,
 ગોરમા આકૃષ્ણ પહેરે અંબ કે વસ્ત્ર પ.હુ લાતનારે લોલ,
 ગોરમા મીઠ્યા થયો અવતાર કે, અસ્ત્રી જાતમારે
 ગોરમા શું આપ્યો અવતાર કે નાગરી નાતમારે લોલ.
 ગોરમા સુખ ન પામી એક કે, દુઃખ બહુ લાતનારે લોલ,
 ગોરમા જોને જોળન કંથ કે પુન્ય ક્રીષાં દરીરે લોલ,
 ગોરમા મેં ક્રીષાં બહુ પાપ કે, હું જલ્લી વદૂરે લોલ.
 ગોરમા ગોરીઝા ન વિત્યો એક કે, અધરણીની કીતનોરે લોલ,
 ગોરમા પુરૂષ ન દારો એક કે, પુરી પ્રીતનોરે લોલ,
 ગોરમા શીવજી પુણ્ય સદાય કે, પાસુ જોળન ધણીરે લોલ,
 ગોરમા મન માઈ વ્યાકુળ કે, એનું કેમ જલ્લુરે લોલ.
 ગોરમા કામી દેજો કંથ કે, લય ભાજે સજ્જરે લોલ,
 ગોરમા નહોતી સાસુ નંણુંદ કે, તે જવતી રહૂરે લોલ;
 ગોરમા પીઠિજી આવે ઘેર કે, હું ભમતી રહૂરે લોલ,
 ગોરમા લાગ્યા એકજ વસ્ત્ર કે, હું તો શું કરેરે લોલ.
 ગોરમા દુઃખનાં હિઆં જાઠ કે મુક્યાં પાળવારે લોલ,
 ગોરમા હું સંપુર્ણ કુંભ કે મારી જાળવેરે લોલ.
 ગોરમા લોક માથે કરું હોંઘ કે મ. મારી વારતીરે લોલ,
 ગોરમા જણતાં દેતી ફાંસી કે વીંપ દેખ મારતીરે લોલ.
 ગોરમા પદજી પોહોડ્યા બહાર કે જાણે મહિ સતીરે લોલ.

જોરમા હવે મરું સત્ય કે, જે કરમની ગતીરે લોલ,
 જોરમા વિનતી કરું છું એક કે, જે કરમ તણી પતીરે લોલ,
 જોરમા કરનોડી લાગુ પામ કે, સમર્થ દેને પતીરે લોલ,
 જોરમા વિનતી કરું છું એક કે, બાળ મુકી આંખોરે લોલ,
 જોરમા સુઠને દેને નોક કે, માતા કરજી કરીરે લોલ,
 જોરમા કામી દેને કંથ કે વલ્લભ કહે કરમરીરે લોલ.

બાળ લીલાનો ગરબો.

કુંવરને વારોને પ્રજ્જરાણી ટેક.

સહુ પ્રજ્જનાર મળને આવી, શ્રી યશોદાજીને હામેરે,
 લાડકવાયો પુત્ર કર્યો કયમ, વસીએ જોડુળ મામ. કુંવર. ૧
 એક કહે જળ ભરવા જાઉં ત્યારે ધરમાં પેસે ગીરધારીરે,
 માનશે નહિ પશુ માઢી કહું તમે, સાંભળોને ગતિ મારી. ૨
 સાંધ્યું સંતાડ્યું હોય જે મારે, તે ક્ષણ શોધી કહાડેરે;
 પોહોંચે નહિ તો પીઠા માડીને, તેથી ન પહોંચે તો પાડે. ૩
 ત્યારે માતાજી એમ બોલ્યાં તમે, તમે ચતુર થઈ કાં સુકારે;
 જ્યાં એની દ્રષ્ટે પડે નહીં વસ્તુ ત્યાં અંધારે મુકે. ૪
 યશોદા શુ વિનતી કહે વાણી, મુકી જોયું અંધારા મંહેરે,
 એની થી ચિંતા થાય અજવાળું, જઈ ઉભો રહે ન્યામ. ૫
 કૃષ્ણ માતા એણીપેરે બોલ્યાં ઘેલી ગોપી શીદ શોચે,
 મહિ માખણ ઉચું શિક્ષિ મુકે, ત્યાં બાળક નહિ પહોંચે. ૬
 તવ બોલી એક બાળા આવો, હું શીકાની ખત દેખાડુરે,
 શાણા સુતનાં જીઓ પરાક્રમ, થાય અંતર ટાડુરે. ૭
 લાકડી લઈ ઉખલપર ચઢીને, શિક્ષિથી લઈ સહુ ખામરે,

- સખીને આપે તેથી તે વધે તો, માકલડાને પાપ. ૮
- માતા કહે એ બળથી ન પહેચે, એવું ઉચું તમે બાધારે,
મહી તાણું મુખ વચ્ચે બાંધી, સોય દોયડે સાંધે. ૯
- હજી તમે પણ બહુ લાડકાયાનાં ન જાણો માતરે,
ધરમાં મરીબ એ બારણે બીજે, વિને તે જાણે વાત. ૧૦
- એક સખીની બાંધે ચઢીને, અતિ ઉચું પણ ચાખેરે,
તેથી ન ફારે તો દોણી કરે કાણી, ધાર તળે મુખ રાખે. ૧૧
- ત્યાં માતાજી કહે બાળકો, હું કંઈ રીતે બોલુરે;
મહી માંખણું મુકી મજબૂતમાં, દોની ત્રિયા તમે તાણું. ૧૨
- એક કહે મારી એમ કરે તો થાય છે બમણું જનરે,
ખાત્રા ન પામે ત્યારે ખીજી દે માળો, લાગે પાત્ર ખડુ કાન. ૧૩
- કંઈ ન સૂતે તો છોડે વહરડાં, વેળા વિના ધવરાવેરે;
સૂતા બાળકને જઈ જગાડે, ચુંડીઓ દેધ રડાવે. ૧૪
- એવું સુણીને કહે રાણીજી, દહશ શીખામણુ બાહરે;
મંદીરમાં પેઠા દેખો તો, સાવજો એને સહી. ૧૫
- બરે માત મેં એક દીવસ તો, સંતાઈ આવતો હેયોરે;
ચેસી સદનમાં ખાવા વળગ્યો, એટલે જઈને ઘેરો. ૧૬
- મેં કહ્યું ચોર આજ આવ્યો દાવે, નહીં જરા દેઉં ઝડીશરે;
મરહી મુઠ એણે કહ્યું મુજને, હું જહશ તું જોઈ રહીશ. ૧૭
- કરી કળા એમ તો મહી બર્થું મુખ, એટલે જઈ મેં ઝાલ્યો;
કર્યો કામળો મારી અંખમાં, હું ચોળવા રહી એ ચાલ્યો. ૧૮
- એક કહે મેં ઝાલ્યો તો આજ, તો પણ એ નવ માંકયોરે;
તોડી તુજ મુકતાફળ માળા, હું વીણવા રહી વકાલો નડો. ૧૯
- એટલામાં એક અબળા આવી, કહ્યું બુઝો કાપી ઝાલ્યોરે;

છેડા ઉધાડે તો પુત્ર પોતાનો, લજવાણી પડી ઠાલી.	૨૦
એવે મશાદાજી બોલ્યાં, હાવાં સાચાં સહુ હોશોરે;	
મારો વાલો મારા ધરમાં પોઢ્યો આવશે જગીને જોશો.	૨૧
એવું કહેતાં પ્રભુ આંગણે આવ્યા. નંદ્રામાંથી ઉઠીરે;	
ચશોર્મત કહે જુઓ આ મારો બાળક યુવતિ તમે સર્વે જુઠી.	૨૨
એમ કટાક્ષ કરી સહુ કામની, સામું શ્રીકૃષ્ણે જોયુંરે;	
લોટ પોટ થઇ ગઇ સહુ લલના, પ્રીતમ મન પરાવ્યાં.	૨૩
સામા સામી લોચન મળતાં, કરી સમરથા છાનીરે;	
સર્વે કહ્યું આવજો મારે મંદીર, મેહને લીધું માની.	૨૪
ગોપી ગોવિંદની ગત ન્યારી, શું જાણે સંસારરે;	
હૈયે હેતને વઢે વદનથી, કાણુ લહે તેનો પાર.	૨૫
શીખે સાંભળે ગાયે ગરબો, શ્રીકૃષ્ણ બાળ ચરિત્રરે;	
દોલત પ્રભુ પ્રસન્ન થાયને પાવન થાય પવિત્ર.	૨૬

મુંબઇ સુરતનો ગરબો.

સાઈં સાઈંરે સુરત શહેર મુંબાઇ અલખેલી;	
માંહી બાલાજીની મેહેર, મુંબાઇ અલખેલી.	ટેક.
સાત માળની મેડી ચણાવી, માંહી બેઠાં શેઠાણીરે;	
ચાકર મહેતા મજરે ચાલે, વાણીઆની બધધર રાણી.	મું. ૧
મુંબાઈ ગણી સહુ ઠકરાણી, ભરે બેડે ન પાણીરે;	
કાવડીઆ તો પાણી આણે, પાંચે પાણી શેઠાણી.	મું. ૨
મુંબઈમાં કહ્યાં સાંકળાં, કંઠેલીનો નહીં પારરે;	
મુંબાઇ શહેરના શાહુદારોને દેવાળાની શી વાર.	મું. ૩
સુરતની તો સાડીયોને ઉપર કસબી કારરે;	

મુંબઈ શહેરમાં કાપડીઆને કોઈ માં દેશો ખોડ. મું. ૪
 મુંબઈ શહેરમાં ધણી ગડીઓ, બગીચોનો નહિ પારરે;
 સાંજે ફરતે સૌ ફરવા નીકળે, વાડી ત્રાડી સઘ બહાર. મું. ૫
 મુંબઈની તો મારફાટમાં, સુખડીઓ વેચાપરે;
 તેથી મહિમનો હલવો સારો, સૌ લેવા મન ચહાય. મું. ૬
 મુંબઈમાં તો સરવે સુખ પશુ તથા પાંતીનું દુખરે;
 બાકું મોઢું બળતણ મોઢું બંદર જાતું મુખ્ય. મું. ૭
 મુંબઈના પાન ખીડામાં સોપારીનો કઢકોરે;
 સાઠ વરસની ધરડી ગાડર તેણે ન મુકે લટકો. મું. ૮
 અમદાવાદી હરામજીદી ખંભાતી ગોળરીરે;
 ત્રોદરાની વાંકી નારી સુરતની બલિહારી. મું. ૯

વડોદરાનો અરખો.

ધન ધન ધનરે વડોદરે શરર રૂપે રંગીલું. ટેક,
 રૂપે રંગે છેલછબીલું અલખેલું અપારરે;
 વડોદરાનું વર્ણન કરતાં. મુશુળે નરને નાર. રૂપે. ૧
 બહારપરાની વસ્તી બારી શોભાનો નહી પારરે;
 પીનવતામાં વર્ષજ વીતે પરા બાર બળર. રૂપે. ૨
 આકૃતપરે અડાણિયું, તે કામુપુરમાં ગોખાનુંરે;
 ફોમડીયા સહિ ફતેપરામાં દેવાળીયાનું ઠેકાણું. રૂપે. ૩
 સરશીઆની પાળજ કીપર, જોડીતો અખાડોરે;
 અજુબૂબ અલમેલી ઉભાં, પાળળ ગેસાઇવાડો. રૂપે. ૪
 સરસનાથ છે સાગી પોળે, વાચક વાડી ત્યાંપરે
 અજબ તળવની પાળે અઇને ચાલ્યા અધડમાં જમ. રૂપે. ૫
 લાલ દરવાજો બંબાખાતું, વાંકરીયો ભુરજરે.

મીયાં મહમદની વાડી જાણે, ઝળકી રહ્યો સુરજ.	૩૫. ૬
હાથીયા ખાણે દરવાજે, કંઈ હઠીલો હતુમાનરે;	
રામતળાવની પાળ ઉપર રામેશ્વર ભગવાન.	૩૫. ૭
મોઢયા દરવાજે થઈને, સીધવાએ જવાયરે;	
અનરોગના દરવાજા સામી, ચોખંડી કહેવાય.	૩૫. ૮
મરદાખાનીએ થઈને ચાલ્યા, કરવા રૂક કાજરે.	
લકડપીઠું મદનઝંપો, ગોસાધજી માહારાજ.	૩૫. ૯
સીધનાથનાં દર્શન કીર્તી, આવી ઉંચી પોળરે;	
ચોરને બેઠા મરદન મારે બેસાણા ભાગેળ.	૩૫. ૧૦
અકું પડે છે બાસાજનું ડાડોયુ ખજરરે.	
સકર કુધને ઝાંપે રૂડો લાલ નામ સરદાર.	૩૫. ૧૧
આનંદપરામાં આવીયાને રાવપુરાને ઝાંપેરે.	
દાન દક્ષણ રૂડી થાએ અણુપતરાવ ત્યાં આપે	૩૫. ૧૨
કેળી બળરની શોભા સારી આવી ખારી વાવરે	
સન્મારૂપ છે રમે રૂકુ સુરસાગર તળાવ.	૩૫. ૧૩
વડી વાડી ઘીના કંટે નામરવાડો વિખ્યાતરે.	
આઘીતવારે દરમન કીજે બેઠી બહુચર માત.	૩૫. ૧૪
હોને ચેકિ લીમડી બળરે રૂડી શોભા થાયરે.	
મૃદંબ વાગે નારી નાચે ઝીણે કંઠે ગાય.	૩૫. ૧૫
નીળમખરૂં જીતડીને ઝાંપે રોકડીઆ હતુમાનરે.	
સુરસાગર ગોધાદ દરવાજે તણુજ છે કમાન.	૩૫. ૧૬
જહેરની સર્વે રચના દીડી શોભાને નહી પારરે.	
હાથી ધોડા પાલખીઓ ને વાંકડોઆ અસવાર.	૩૫. ૧૭
આરે દેશમાં આરે ચૌદાં વચ્ચે મહાવી ચોકરે.	

હયા મહેલ મેડીને અટારી છાનં ઝરખાને ગોખ.	૩૫. ૧૮
માડવોને કમાન ચોપાસે ચતુર કરે વેપારરે.	
ઠાણીઆ દુકાનો માડે ઉભી હાથી ધાર.	૩૫. ૧૯
ચોપાટ જોવા ચારે રસ્તા સરખા સરખી ઓળારે.	
ખાણીને દરવાજો બેઠાં વાલ કરે કબોલ.	૩૫. ૨૦
ચળે તળાવની સુંદર શોભા જોતામાં મન મોહરે.	
નારી સૌ જળ લરવા જાયે નૌતમ રચના હોય.	૩૫. ૨૧
રામપરો દરવાજો કહીએ દેર છે સતમુખરે;	
પરમેશ્વરનાં દર્શન કરનાં જય જનમનાં દુખ,	૩૫. ૨૨
લહેરોપુગની તહેર ત્રે પાં શોભા છે સંરપુરે.	
મુરસાગર રત્નાગર જેનું વાજે બહુ રણુતુર.	૩૫. ૨૩
ચોથો દરવાજો ચ પતેરો શરણીઆ ની વટરે,	
વિસ્તારીને વર્ણન કીધુ ચેક પોળને હાટ.	૩૫. ૨૪
નમર નિરખ્યુ મન દરખ્યુ પ્રતુ ચાય પ્રમનન રે.	
નરસંહિછાની પોળમાં નરકરોતાં દર્શન,	૩૫. ૨૫
રાજરાજો રણુછેડછેને મહાલક્ષ્મી મુજ માતરે	
ઝારલનનાથ જળદેવછ ચામેા પુડરોનાથ.	૩૫. ૨૬
બલખતખાનું જનાનખાનું કીવાનખાનું પાસરે	
ધરમતથી તો બ્રજ કરે છે હંયા મહેલ અવાસ.	૩૫. ૨૭
ખણી કારોગરી કચેરીમ જનખતના રંગરે,	
નૌતમ નારી નાય કરે છે પ્રેમજ તેનાં અંગ.	૩૫. ૨૮
તરેહવારનું ટંકારખાનું, ગોતીંદરાવનો મેહેલરે,	
માયકવાડના મહેલ આવાગ શોભા સજળી સેહેલ	૩૫. ૨૯
હાથસાહેબ ને નાના સાહેબ બાવા સાહેબ મહારાજરે,	

મણપતરાવ બાણું જીવજીને, અખંડ રહો આ રાજ	રૂપે. ૩૦
ભાડ મોડ શીંગોડ નામર; દશા વીશા વણીકરે,	રૂપે. ૩૧
સોની સાળવી સુતાર છીપા, દરજી ડીકા ડીક.	રૂપે. ૩૨
હના સતારા મુંબમ જોયું, પુર્વ પશ્ચિમ દેશરે;	રૂપે. ૩૩
હિતરતાં હિંદુર જોયું, પૃથ્વીના નરેશ	રૂપે. ૩૪
શું દીકોટા દીકુ દીલી ને દીકો મહ ગીરનારે;	રૂપે. ૩૫
સુરતને અમદાવાદ જોયું, મહણ કિલ્લો ધાર	રૂપે. ૩૬
બલીહારી હું વડોદરાને ધનધન નરને નારે;	રૂપે. ૩૭
વીર શ્રેષ્ઠ જોને જોયું જાગે, તેનો ઝોળે ગળે અતાર	રૂપે. ૩૮
વાંકી નારી વડોદરાને મદારાજને રકરે;	રૂપે. ૩૯
મૃત્યાનેષ્ટીને તણાઈ જાય, વળીઓ આડો આંક	રૂપે. ૪૦
શાહુકાકારોની દુકાન; ધારે, ધરમ તણે અવતારે;	રૂપે. ૪૧
ખુશાલચંદને શામળ પદેચર, લલુભાઈ શાહુકાર	રૂપે. ૪૨
રતનજી કનદાસ કુર્ચાજી, બાંધી પુનની પાળરે;	રૂપે. ૪૩
હરીભક્તિનો મહામ્મદ જોયો, ખીળ ભાડ મેરાલ	રૂપે. ૪૪
રંગીલો જે ગરબો મણ રંગીલાં નર નારે;	રૂપે. ૪૫
રંગીલી તો લડાણીનો ભારે, રંગબેર શોભા યાય	રૂપે. ૪૬
સંવત ઝોમળીય પંચ માં તે સતરસે રીતેરે;	રૂપે. ૪૭
નવગત્રીમાં વરણન મહા વડોદરા જે શેહેર	રૂપે. ૪૮
સહુ કવિને કરે વિનતા, કાઈ માં દેશો ખોડરે;	રૂપે. ૪૯
વડોદરાની રક્ષા કરજો, રેવા ને રણકેડ	રૂપે. ૫૦
ભગવત વાણી સાચી નહી, મનમાં આણી ભાવરે;	રૂપે. ૫૧
વડોદરાનાં ગરબો ગાકા, સહુ જન સુખીયા યાય	રૂપે. ૫૨
મીઝાની મનગમતી કરવા, ભગ શોખી જનરે	રૂપે. ૫૩
મસ્તુઆમનો પંડો જોયું ઈંદનું ઈંદામન	રૂપે. ૫૪

(૬૪)

મહાકાળીનો ગરબો.

મા તું પાવાની પટરાણી કે, કાળિ કાળગરે લોલ
મા તારે કુંભરડે ચડતું તે અતિ ધણ દોહલું લોલ
મા તારી પ્રદક્ષણ કરવી કે, વરણન શું કરે લોલ;
વિશ્વાશે તપ કરવા બેસ કે, કેવળ મુની થયારે લોલ
આવું કું ચઢિ કું આંખાનેર કે, ચઢિ ચઢિ મળ્યારે લોલ
ત્યાં કંઈ ગાતાતાં ગરબા કે માણ આવીયારે લોલ
રાયે છઠસો ભાલો હાથ કે માણ પ્રસન્ન થયારે લોલ
માગ્ય માગ્ય ઘોડાની ઘોડાર કે હાથી ગુલતારે લોલ
માગ્ય માગ્ય કુટુંબ કુશળ ક્ષેમ કે જંગમ અતી ધણીરે લોલ;
માગ્ય માગ્ય ગુજરાત સરખી માદકે અદર બેસણીરે લોલ
માગ્ય માગ્ય નવખંડનાં રાજા કે આદો સુખ તપેરે લોલ
માગ્ય માગ્ય એટલું વરદાન કે મારે મોહોલે પધારીએરે લોલ
ફટ ફટ પાવાના રાંજન કે, એ શું મળીયું લોલ,
આજથી જઠેને છ માસે કે મુળ તાર જશેરે લોલ
એમ કહી માતા થયા અગ્રોપ કે, પાવો હાથ ધસી રચારે લોલ,
મુગલે ચઢવી છે ફોજ કે પાવામઠ ઘેરિયારે લોલ,
દરવાજે ઉભા દરવાન કે કોઇને પ્રુછીયુરે લોલ
રાજાજીએ ખોદાવ્યું તળાવ કે પાણી નવ નિસર્યુરે લોલ.
મુગલે ખોદાવ્યું તળાવ કે જળ દુધે ભર્યુરે લોલ
આજનો આવો છે મહિમાય કે. કવિ નવ કહી શકેરે લોલ.

બહુચરાણનો ગરબો.

બળદારી બહુચર ખાત જોવાને જઇએ.

જોવા જઇએ મુખીઆં ધઇએ, આરાધનમાં રહિએરે;

આપ આપણા મનની વિનવી જઈ બહુચરને કહીએ; જોવા. ૧
 આરાસરમાં અંધા ભારા, આરામદ માહાકાળીરે;
 દક્ષિણમાં તુળળ ભરાની, સુવાળ બહુચર બાળી. જોવા. ૨
 માને પારે હવન થાય ને ચીર ચુંદડી હોમાયરે;
 બાહ્યાણ્ય એકા વેદ બચેછે, માનવી મંગળ આપ. જોવા. ૩
 માને પારે જે કાષ બાવે, તેની પુરે આશરે.
 કરનેડી જન વક્ષમ કહે મા, હું છું તારો દાસ. જોવા. ૪

— ❦ —

રેસવે ગાડીને ગરબો.

ગાડી આવી ગુજરાત, અમન કેરી ગાડી આવી,
 ગાડી આવી હિંદુસ્તાન, અમનકેરી ગાડીરે આવી,
 પ.છી છાંટે ઠામે ઠામ, છાંટતાં તો ચાળા કરેછે;
 ફીવા બળે સારી રાત, સીપાછઓ તો ચોડી કરેછે
 સાખી—સરસ્વતી સ્વામીને વિનવું, અણપત લાયુ પામ;
 ટોપીવાળા તારા રાજમા, તારે કાંડળીયું ફરી બંધાય,
 અમનકેરી ગાડીરે આવી. ૨
 ગાડી તારા બેસણાં, ઇંદ્ર તણાં વૈમાનઃ
 આંકડે આંકડો મેળવ્યો, તેનો ધડનારો અતુરસુખણ.
 અમનકેરી ગાડીરે આવી. ૩
 ગાડી આવી ધંટ વાગીઓ, ટીકીટ કરાવા બધ;
 ધડી એકનો વિલંબ પડે, તે તો ટીકીટ વિના અથડાય.
 અમનકેરી ગાડીરે આવી. ૪
 રેસન આવે ધણાં, બહુ પેંડા વેચાય;
 મોટા ધરની શેઠાણીઓ, તે તો ગાડીમાં બેસી ખાય.
 અમનકેરી ગાડીરે આવી. ૫

જેકન હિંચા પહો, દુર ચડી દેખાય,
 બામ વચ્ચે એક બંગલો, તેની શોભાનો નહીં પાર;
 અમનકેરી આડીરે આવી. ૧

અમદાવાદની દીકરી, મુંબઈ તેનું મોસાળ;
 શુરત તેનું સાસું, તેના સાંજે સંદેશોજાળ, અમનકેરી આડીરે આવી. ૭

અમદાવાદનું વર્ણન

લાવ લાવ સખી એક કામળ લખીએ હરીનેરે—એ રામ
 અમદાવાદ નામે આજ શહેર છે સાફરે;
 રાજ્ય અંગ્રેજ કેઈ રાજ, પ્રજાને પ્યાફરે; ૧
 ચૌદા વચ્ચે માણેચોક શોભા છે સારીરે,
 વસે લક્ષ્મણિ બહુ લોક, વડા વેપારીરે ૨
 નદી સાયરમતી વહે નીચ, શહેર સમીપેરે;
 દેવતાઓનાં તેને તીર દેવળ દીપેરે. ૩
 એવી જુગતીઓ જોતાં અનેક મન લાગે મીઠુરે;
 પણ અચગત મીઠું એક, દષ્ટિએ દીઠું રે ૪
 તીર્થી તેજસ્વ પેહલે પક્ષ, અમાડી આવેરે;
 ત્યારે ગોર પુજાનો લક્ષ, છોડીઓ લાવેરે. ૫
 દીન પાંચ લગી એક અંત મોળું જમેછેરે,
 મોટા કપાં ધરીને મન, રોજ રમેછેરે. ૬
 પુજો વાવી જવારા ઘેર. ગોર રીઝાવારે
 જાએ પ્રીતે મળી બહુ પેરન દીએ નાહાવારે. ૭
 અન્નથી અન્ન કરે ઉદ્ધ મત, નડકું બહેછેરે,
 મધ ગોર પુજની વાત, છાપી હહેછેરે. ૮
 જેવી હોય હોળાની ઘેગ, એથી અતીશેરે;

મોલે ભડવાની પુત્રીઓ પેર, કુષ્ટતા હોસેરે,	૬
તેનાં માત પીતાને ભાત. પુરાં હશે પાછરે;	
આરે સંભળનાં હશે વાત, થનાં હશે રાછરે.	૧૦
કોઇ સાહેબ એવી વાત, દેખે એવી રીતેરે;	
તેની માત પિતાની જાત પુછેછે પ્રીતેરે.	૧૧
તારે કેવી વધે છે લાજ, મળે શાખાથીરે;	-
એવા નીરલજ લોભો આજ. શહેરના વાશીરે.	૧૨
કરે વિનની સમાચાર; શ્રવણે ધરજોરે;	
તેનાં નામ લખી સરન પત્ર. ઝાહેર કરજોરે.	૩
લણી નીંદાના લખજો સ્ત્રોત, દેખાડજો નીતીરે.	
જેથી લાજ પામે તે લોક, તજે તે રીતિરે.	૧૪
હવે કહુંજું જોડીતે હાથ, વીરેડીતે ગમવારે,	
એવી નિર્લજ છોડીઓ સાથ, ન જાનું રમવારે.	૫
લખ ગોર પુખનું નામ, કામ એ કરવુંરે;	
મોટું પાપ ઠરે એ કામ. હીલમાં ડરવુંરે.	૧૧
ધર્મ મોટો હરખ મનમાંહી, વ્રત દીન જે હીરે;	
પણ કુટવા રોવનું કાંઈ, ન કરવું તે હીરે.	૧૭
છેટપણમાં પડે જે ટેવ, ટળે નહીં ટાળીરે;	
માટે નીતિ શીખો તતખેવ, મોલો સંભાળીરે.	૧૮
કહી પુરીએ નહીં કોઇ કામ. સાહેલી જુડીરે;	
લઈએ પરમેશ્વરનું નામ, પ્રભાતે ઉડીરે.	૧૯
પતી માત પીતાની સેવ, નોડે કાજોરે;	
જેથી હલપતરામનો દેવ, દીલમાં રીઝોરે.	૨૦

ભાગ ૩ જે.

(જનરંગી હનુમાનનો ગરબો.)

બંબળનીનો જ્યો હનુમાનને સમરૂં બજરંગી
જોને મહેલે તેલ સીંદૂરે સમરૂં બજરંગી;
મારા રામ તણા રખવાળે, સમરૂં બજરંગી,

સાખી

હનુમારે કરે તમારી સ્થાપના, ને ભોમે કરે બોવન;
કપુરે હિતાઈ તમારી આરતીરે, રે વા સકળ રવરૂપ હનુમાનરે. સં ૧
આતાજનાં વચન સાંભળીને, આપના પળવા ચોલ;
બંબળેધાનું રાજ મુકી રામ લક્ષ્મણરે, ભોગવીયાં વનવાસરે. સં ૨
રામે રથ જોડીઆને, સીતાને લીધાં સાથ;
વનનાં વનરૂળ પહેરીઆરે સાથે ચાલ્યાછે લક્ષ્મણ વીરરે. સં ૩
વનમાં જઈ મઢી કરીને, ત્યાં પુર્યો છે વાસ;
લક્ષ્મણ સરીખા બંધવા નહીં મળેરે, તમને ફળનું લાવી
આપનાર કાણુરે. સં ૪
રામ જોડે તમાવડીને લક્ષ્મણ બાધે પાળ;
સોના કરે મહુમેરે સીતા, ડમરોને મરવો પાયરે. સં ૫
મીતાની વાડીમાં ડમરોને, મુમલો ચરીચરી જામ;
કાલે મરાવું પેલા મુમનેરે, મારાં કાચાં તે વનરૂળ ખાયરે. સં ૬
મુમ મારી કાચોને. તેની પડાવું જાલ;
તેનો સીવડાવું કંચળેરે, હું તો હીંકું ચમકતી ચાલરે. સં ૭

મરીચી મૃગ થઇ આવીજાને, રાણીને લાગી રહ;

હો મારા રામજીરે. કથ કંચવડી સીવડાવોરે.

સં ૯

સુતર બરેલો કંચવોરે ચામડાની શી રહ;

આપણા સ્વારથને કારણેરે પેલા પશુના શીર લેવા પ્રાણુરે સં ૧૦

સીતા કહે નહી પીયરીએ ને, નહી માને મોસાળ;

નથી મારે કંચ કલામરાને મારા મનની કોણપુરે અ.શરે. સં ૧૦

ભાથામાંથી બાણ કાઢી અને, રામજીએ લીધાં હાથ;

મૃગ મારવા રામ સંચારે, મુકી સીતાને લક્ષ્મણ સાથે. સં ૧૧

પહેલું બાણ રામે સંધીયુંને, વાળ્યું મૃગ શરીર,

મૃગ મરતાં પોઠારીઓરે, ધાળે ધાળે લક્ષ્મણ વીરે. સં ૧૨

સીતા કહે તમે સામજીને, બોલાવે તમ વીર;

લક્ષ્મણ કહે છે ખોટી વાત છેરે, કંઈ કપટ જેની વાતરે. સં ૧૩

કપટ છે તમ દીલડાં વિશે હું સમજી આ વાર;

બીડ પડી અંધવને વન વિશેરે તમે જોડા કરો વિચારે. સં ૧૪

કુદૃષ્ટી મુજપર તમ તણીને, તેમાં નહી સદેહ;

જાણ્યા તમને લક્ષ્મણ દીવશરે, જાણ્યા પાપ તમારાં આજરે. સં ૧૫

સીતાના વચન વાંચ્યા રૂદે વિષેને ચઢી વક્ષમણુને રીધ;

બાડીને ફરતી ચોકી મુકીનેરે, ચાલ્યા ત્યાંથી તે તો દીસરે. સં ૧૬

ધ્રુપ પડે ફરતી તપેરે, બેગી ઉભો બાહાર;

સત્ય પાળવાને કારણેરે, બીચાં આપો હો રામકેરીનારે. સં ૧૭

આપની હોય તો આપો મનેરે નીકર મુખે કહે નાથ;

બાર થાય મને મણી મારા સંત કેદારનાથનો જાણરે. સં ૧૮

હૃદયી મેદી આકાશમાંને નીચા સંસાર બાટ;

સીતાને રાવણ હરી ગયોરે; પછી મઢીમાં છડે છે કામરે સં ૧૯

રાવણને જોઈ સીતા સતી, કરતાં ધણે વિલાપ;
 ન કહેવાનાં વચન લક્ષ્મણને કહ્યારે; લીધું પાપ માથે અમાપરે. સં ૨૦
 સત્ય વચની સત્ય બંધવા ને, સત્યનો માલનહાર;
 આગળ શુધી મારી પોંદ્યો નહીરે. ધણાં ક્યાં તીરરહારે. સં ૨૧
 નીચ શુધી સ્ત્રી જાતનીરે, નહીં મનમાં કાંઈ વીચાર,
 પોતાના સ્વારથને કારણેરે કરે પ્રુરૂષ જીવારે, સં ૨૨
 મૃગ મારી રામ આવીઆને આડો ઉતર્યો સાપ;
 એ મારા બંધવારે આજે વિપ્રીત દીસે કાજરે. સં ૨૩
 ધનુષ મેલ્યાં દુકડાને, પાણુજ મેલ્યાં બહાર;
 એ મારા શુભણુ બંધવારે, મઈં સુકુળનીજ નારે સં ૨૪
 મેં જાણ્યું લક્ષ્મણ સુલક્ષ્ણોને સારાં કરશે કામ,
 ના માર્યો વનમાં મૃગહોરે, નવ રાખી સકળ નીજ નારે. સં ૨૫
 કુવા ઢાંકણુ ઢાંકણુને ખેતર ઢાંકણુ વાડ;
 આપતું ઢાંકણુ ખેટડોરે, પરતું તે ઢાંકણુ નારે. સં ૨૬
 રામ રૂવેને લક્ષ્મણ રીઝવેને, ના રોશો મારા વીર;
 જાણ પરણાવશું સુદરીરે તેનું નામ ધરવીશું સીતા નારે. સં ૨૭
 જળ જળ કમળ ના નીપજે, વન વન ચદન ન હોય;
 સતી સીતા એક છેરે, એવી ધેર ધેર સીતા ના હોયરે. સં ૨૮
 રામ રૂવે લક્ષ્મણ રૂવે રૂવે પાંખી જન,
 ના રૂવે હનમાન એકલારે, એમને સીતા લાગ્યાની ધણી હામરે. સં ૨૯
 રામે બીડાં આપીઆને, દનુમાને લીધાં હાથ;
 આગા હોય તો હીડીયેરે તેડી લઈ આતું સીતા માતરે. સં ૩૦
 ત્યાંથી હનુમાન હીડીયાને, પડ્યા લંકાની માંચ;
 જોયાં ચોરાશી ચઢીદાને જોયાં આવન બજારે. સં ૩૧

નેષ રાવણની રાણીઓને નેયા રાવણના મહેલ;
 નેષ રાવણની મેડીયારે, પછી દીઠાં છે સીતા માયરે. સં ૩૨
 વાડીમાં જઈ વનફળ લાવતાને, તેના કરતા અહાર;
 લીલી વાડી સુધી કરીરે, પછી દીઠાં છે સીતા માયરે. સં ૩૩
 ક્યાંથી તમે અહીં આવીયાને, શું છે તમારું નામ;
 કાણે તમને મોકલ્યારે, અહીં શું છે તપારે કામરે. સં ૩૪
 રામે અમને મોકલાવ્યાને, હનુમાન મારું નામ;
 પંચવટીથી અમે આવીયારે, મારે શેષ નેતાનું કામરે. સં ૩૫
 આજળ દરીયો જળ ભરીયોને ત્યાં રાક્ષસો ભોય;
 શી રીતે તમે આવીયારે, ક્યાંથી પહોંચી તમારી હામરે. સં ૩૬
 સાત સમુદર સુકા કરેને રાક્ષસો વાળુ કેર;
 આગા હોય તો ઉડીયેરે ઘણું જાતું માતાજી ધેરરે. સં ૩૭
 વાડી સઘળી ઉજડ કરીને, લગાડી લંકામાં લડાય;
 અક્ષ આઠી કુંવર મારીયારે, વરતાગ્યો લંકામાં ત્રાસરે. સં ૩૮
 ત્યાંથી હનુમાન ઉડીઆને આગ્યા રામજી પાપ;
 રામને સમાચાર આપીયારે કુશળ છે સીતા માતરે. સં ૩૯
 ત્યાંથી રામ આવીગયે આગ્યા લંકાની માય;
 પથર કેરી પળ બાંધીને સેન ઉતાર્યું પેલી પારરે. સં ૪૦
 લંકાગઢ રામ પહોંચીયાને, રાવણને યજ્ઞ છે જાણ;
 ઉદ્ધત યુધિ ચઢયોરે ત્યારે લક્ષ્મણને મુરજા માયરે. સં ૪૧
 કડવી હોળે લીંબડીને શીતળ હોળે જાંબ;
 બંધવ હોય મોહકારે, પણ અંતે સહાય પોતાની બાંધરે. સં ૪૨
 સુખમાં સાંભરે મુંદરીને દુઃખમાં સાંભરે રામ;

વનમાં સાંભરે બંધવોરે મારી ભાગી તે જમણા હાથની બાંધરે. સં ૪૩
 નવ મહાનથ હૃદયમાં રાખીયાને નવ જાણી માની વાત;
 બાળપણમાં જેની મા મરેરે, તેને ચો દાસના ચામરા વામરે. સં ૪૪
 દુઃખના બેલી બંધવાને, માડી જાયા વીર;
 જેની તોલે ટાપ ન હોયરે, એ તો સુખ દુઃખમાં સામરે. સં ૪૫

લાવણી.

જાણેલા નગરથી ચાલુ તેની ચાલ દો જન બાધરે;
 એક તો મારી જોક ખાંડીત થાય, એ દીન દોહલા કેમ જાય;
 લક્ષ્મણ જાણેને હોશરે બંધવ બોલને એકવાર. લં ૪૬
 માંય વીના સુની બેટડીને, કાષ્ટ વીના સુની બેનરે,
 એવો જોળ મોળો કંસાર, તેનો સુનો મયો સંસાર. લં ૪૭
 આવ્યાતા રણ જાણને જઈશું આકાએકરે
 માત તે મારી હુણે ત્યારે શો ઉત્તર દષ્ટા. લં ૪૮
 અહિં વગસ વન વિમે રહ્યા નવ જાણી સુખની વાતરે;
 અંતે મને દગો કરીને તમે આપ્યા મયા મુજ બાત. લં ૪૯
 છલમચીય વૃત તમે પાળ્યુંને તજી નિંદ્રાને આહારરે;
 રાત દીવસ ચોટી કરી હમ તણી રહી ધર બહાર. લં ૫૦
 પુત્ર વિના પરીવાર સુનો સ્ત્રી વિના ધરબારે;
 બંધુ વિના બેલ નહી કોઇની મિત્ર વીના શો વીચાર. લં ૫૧
 કિરત સતરૂપન મને પુછશે ક્યાં ગયો લક્ષ્મણ બાધરે,
 આવી જાત તમારી સાંકળીને રાગે કુમીત્રા માધરે. લં ૫૨
 કોઠો બંધવ વાર થાય છે, મારવો રાવણુ રામરે;
 પછી જઈએ અવધપુર વંશે, સાથે લઈ સીતાય. લં ૫૩

રામના વંશાપ જોઇને રૂવે, સેના તથામ,
 ધન વંતરી વધે ઉપાય શ્રીધીનેરે, કીધી હનુમાનને આદારે. સં ૫૪
 હનુમંત મન હોમત ધરીને દ્રોણામુક બેવા જાય;
 પલક એકમાં પાછા આવીયારે, વળી લક્ષ્મણની મુર્ખાવરે. સં ૫૫
 કુંભકર્ણુ ઈંદ્રજીતને માર્યા, મહુ બળાઆ કુમાર;
 બ્રહ્માઈ મરાયા સત્રંગા રાવણુનારે, પછી રામ કરે વિચારે. સં ૫૬
 બધી મહી મીન પોતા તણુને તેડાવ્યો રાવણે સાર;
 રામ લક્ષ્મણને ચોરી ગયારે. મહીકાવંતી નીરધારે. સં ૫૭
 મળાને શોધ કીધી સેનામાને. નવ દીકા લક્ષ્મણ રામ;
 સેના રોવા લાગી અધી રામનીરે, રોવા લાગ્યા અષ્ટ પ્રધાનરે. સં ૫૮
 હનુમાને પગલાં કઢાડીયાંને, આવ્યા સમુદર તીર;
 મહરશ્વરને ત્યાં આધીઓરે એતે ગયા છે પેલી પારે. સં ૫૯
 દેવી દેરામાં પેસીને ત્યાં દેવી ગયા તતખેવ;
 રામ લક્ષ્મણ ત્યાં આવીયારે એમને કીચીઝ હનુમંત સેવરે. સં ૬૦
 મહીરાવણુનું મોત સાધીને તેને પણ માર્યો ઠાર.
 તેની રાણીને વરદાન આપીારે પછી આવ્યા તે લંકામેઝારે, સં ૬૧
 લંકામાં યુદ્ધ કરીને છેઘાં રાવણુનાં શીશ.
 અમરનો અંત આણીયોરે પછી હરખ પામ્યા જીમડીશરે. સં ૬૨
 રાણી કીધી મરોહરીને, આપ્યું વિલિખણુ રાખ;
 સીતા લઈ રામ સંચયારે આવ્યા અગ્નેષ્મા મોઝારે. સં ૬૩
 માતાએ મોતીડે વધાવીવાને હણડે હરખ ન મામ;
 મોતી કેરા ચોક પુરીઆરે, લીલા નડેતમ ત્યાં ચાયરે. સં ૬૪
 છોડાવી અધરમ નગર તણુને, ટાળ્યા પ્રજાનાં કુખ,
 લાડ પાળ્યાં માતા તણુરે અનલેશ રાખી નવ જુલરે. સં ૬૫

(૭૪)

ફેડો મરખો બજારંગી તણોને, વાંચો નિત્ય નરનાર:
હનુમંત કેરા પ્રતાપથીરે, છોટો કહે ઉતરો ભવપારરે. સં. ૬૬
(આ મરખો બધુરો હોવાથી મેં પુરો કર્યો છે.)

—❀❀❀—

સાત વાર.

આદીતે આનંદ સર્ધરે કહું છુંરે
મારે ગીરધરશું ધરવાસ પ્રજામાં રહું છુંરે;
સોમે પામ્યા સુખ શીવજી કૃણીઆરે,
આ નંદજનો લાલ મુજને મળીઆરે.
આ મંગળે મને હેત હરીશું લાગ્યુરે,
આ હૃદયકમગનું આણુ હમએ વાગ્યુરે.
આ સુધ આળ્યો સુધ જોવા જમથેરે,
આ છાની કરીએ ગુજ વહાલાં થઈથેરે,
આ બહરપતિ ગુર પ્રતાપ સુખ છે સહુનેરે;
આ અર્પિત ધણું આનંદ રાધા વહુનેરે.
શુકરના સરવ બોલ સહિતે ખમતારે,
આ સેતાં તાળી હાથ રચની રમતારે.
આ શનિશ્વરે સંદેશો હરીને કહાળ્યોરે;
આ જોગ બન્યો છે આજ રમવા આવોરે;
આ સાત વાર જે ગાય નરને નારીરે,
તેનો વધકુંડલ વાસજ થાય દે મોરારીરે

—❀❀❀—

આઠ વાર.

(કારતકે કાજળને દીજીયું એ રામ)

આદીતે સકળ કળા તારી, જાણુંરે હુંતો વદનકમળ વારી,
 ઝોકમજી હું તો છું તારી, આવોને ઘેર જસોમતીના જાયા,
 મને તારી હાગી છે, માયા. આવોને ૦ ટેક ૧
 સોમે તો શોમે સોહાગી, મને તો તારી લેહે હાગી;
 કટારી કાળજડે વાગી. આવોને ૦ ૨
 અંગળે તો મન વીચાર કરીએ, ધીરજ તો કેમ પેરે ધરીએ;
 દીવસ વાત રોષ રોષને મરીએ. આવોને ૦ ૩
 બુધે તો બુદ્ધિ વિચારો, દુખરે મારે દીલ મધે ધારો;
 મને તો વિરહામિર્ષા શીદ બાળો. આવોને ૦ ૪
 શુરવારે શુભુ ગાવા તારા, અવશ્યજી શા છે હમારા;
 આંખે વહે છે આંસુની ધારા. આવોને ૦ ૫
 સુકરે શું કરીએ દેલી, નમેરા છે નાથ ગયા મેલી;
 હવે મારું કાણુ થશે ભેલી. આવોને ૦ ૬
 સનીવારે શામળાયો આવ્યા, યાળ ભરીને યોતીડે વધાવ્યા;
 ગોપીના સુખસાગર કાવ્યા. આવોને ૦ ૭
 સાત વાર સમજીને ગાશે, તેનાં સહુ દુખ દારિદ્ર જાશે;
 કવી કહે સુખ સંપત યાશે. આવોને ૦ ૮

— ❀❀❀ —

પંદર તિથીઓ.

પહેલે આવી પહેડો મારી બાંધે, છોગાળા—એ રાહ.
 પહેલે પ્રિતમ પ્રિત તજી કેમ ચાલ્યારે, ગીરધારી;

- આતીતિ કુચળને મોહોને માહાધારે, હો ગીરધારી. ૧
- બીજે બંસીવટમાં વાટયો જોતીરે, ગીરધારી;
- કોઇ મળે મથુરાં વાટ પુછી લેતીરે હો ગીરધારી ૨
- ત્રીજે ત્રીકમ તન મારાં તગ્ગડતારે, ગીરધારી.
- જોડુળીયામાં લેલાં લેલાં ફરતારે, હો ગીરધારી. ૩
- ચોથે ચતરફુજ શરણે રાખોરે, ગીરધારી
- હરી મુખ દુખ કરી વાત અમથું બાખોરે, હો ગીરધારી ૪
- પાંચમે પુરુષોત્તમ કેમ વીસારીરે ગીરધારી
- પ્રીત કરી કેમ મુકી વૃજની નારીરે, હો ગીરધારી. ૫
- છીને દીન છોગાળો જો આવેરે. ગીરધારી;
- વાંસલડીના શબ્દે વન ખોલાવોરે, હો ગીરધારી. ૬
- સાતમે શામળીઆ વીણુ નવ ગમતુરે, ગીરધારી;
- રહે મનકું માફ ગીરધર પાછળ ભમતુરે, હો ગીરધારી. ૭
- આઠમે અલખેલા અંતરજામીરે ગીરધારી;
- દ્યો દાસીને સંભાષ ગરૂડાગામીરે, હો ગીરધારી. ૮
- નોમે નહિતમ ખેલ કરે પ્તીન્નપાથીરે ગીરધારી;
- ન જોડે જોવિદ ખેલ રહું હૃદયીરે, હો ગીરધારી ૯
- દશરમે દીન સરવ સળે શણુગારે, ગીરધારી;
- પણુ હરી વિષ્ણુ લાગે આગ તણા અંધારારે, હો ગીરધારી. ૧૦
- એકાદશીએ ઝોછવ તે નવ ગમતારે, ગીરધારી,
- અલખેલો કામામિ રહે છે દમતોરે, હો ગીરધારી ૧૧
- બારશે બહુ વિષધી ખેલે બાળારે ગીરધારી;
- આ દારણે મુકી ગયા મને ગોવાળારે, હો ગીરધારી ૧૨
- તેરશે આ તનકુ ફટકી જાયરે, ગીરધારી;

મોહન વીના તો મંદીર ખાવા પાડે હો ગીરધારી,	૧૩
ચૌદશે ચીતર્મા મધ છું સુકારે; ગી-ધારી;	
મત ખીતાની લલળ મેંતો મુકારે, હો ગીરધારી,	૧૪
પ્રનમે દીન પ્રવણ પ્રમટે ચદરે, ગીરધારી;	
પણ કામળાયા વીણ કઈ અતિ આકંડરે, હો ગીરધારી	૧૫
આ પંદર તિથી હરી વિયોગ દુઃખની આશરે, ગીરધારી;	
જોવર્ધનનો સ્વામી પરચન યાશેરે, હો ગીરધારી;	૧૬

પંદર તિથીઓ.

પડવાની પણ પ્રીત મતમત લુલીરે,	
મારા હરી વિના કોક વાત સર્વે સુનીરે.	૧
ખીજે બાળે વેશ રહીછું બાળીરે,	
આ ધરમાં કેમ રહેવાય વાગે તાળીરે.	૨
ત્રીજે ત્રીભોવનરાય મદીર પધારોરે,	
હરી આવોને આપણે ધેર હેત વધારોરે.	૩
મોમે ચચગ નાર ચતુરાં ચાલેરે,	
પેલો વડોદરાનો વધદ દુઃખડાં ટાલેરે.	૪
પાંચમના પડદા હરી શું રાખ્યારે,	
મારે પ્રેમરસપીવા કાળ હરીરસ ચાખ્યારે	૫
છીના લખીયા લેખ તે કેમ ટળશેરે,	
મારે પેલા ભવની પ્રીત આવી મળશેરે.	૬
સાતમના સંતાન હરી શું અમનેરે,	
આ શું કહીએ મહારાજ લાજ નહીં તમનેરે.	૭
આઠમે ઓછવ આમ હરી હોય હેલીરે	
મારે સોળ જોખીઓનો સાથ રમવા લેલીરે	૮

નોમે નમેરા નાથ નગણા ન થયયો	
આ ગોકુળાથું મેલી મથુરા ન જઈએ.	૬
દશમે દીનરાત દેહી મારી દાઝે,	
ધેર નાંવધીઓ રીસાય તે ધણું સાલે.	૧૦
એકાદશીનાં વ્રત મારે કરવારે,	
શ્રી જીમનાજીનાં ધ્યાન મારે ધરવારે	૧૧
દ્વાદશીને દહાડે દરશન દેળે,	
મારા શામળીયા જગવાન સન્મુખ રહેળે.	૧૨
નેરશના તો તંત અમારા દુટ્યારે,	
આ હરીહરી કરતાં હોઠ અમારા સુક્યારે.	૧૩
ચકિદો તો ચતુર નર શું વાહ્યારે;	
ધેર ગધા સરખી નાર શું રીસાયારે,	૧૪
પુનમે પંદર તીથો થઈ દહાવેરે,	
મુને સેજડીએ સુતાં નીદ્રા ના આવેરે.	૧૫

પંદર તિથીઓ.

હરી હઠ મેલતે રાધે, મેરી સંગ ભોલતે રાધે;	
અભોક્ષા ભોલતે રાધે, હુંધટડા જોલતે રાધે;	
કલા મેરા માનતે ને રાધે,	૨૩
પડતે મેરાં સાહેલડી, પિયુજ વાડીએ જાય;	
પિઉજ લાવે દાડમ, ગેરી છેલેતે પીઉજ ખાય;	
હરી હઠ મેળતે રાધે	૨૪
ખીન મેરાં સાહેલડી, ખાળાજ કાળો ચંદ,	
સાંપ ફેરવતે, ગેરી આ શો માંડયો છે હંદ,	

હરી હઠ મેલને રાધે ૨
ત્રીજો મોરી સાહેલડી, તરીઆજ વારોવાર,
આ શું જુધી સુંદરી, જુધી કંકુને ઢાળગ સાર;

હરી હઠ મેલને રાધે, ૩
ચોથે ચમકતી મેં મુણ્ણી જોખન બાળે વેધ.
હરજોખનમાં એકલી જોના પીયુ ગલા પરદેશ;

હરી હઠ મેલને રાધે ૪
પાચમે મોરી સાહેલડી, પંચ પલંગ કંથ દુર;
હરજોખનમાં એકલી માફે જોખન જામ હરપુર
હરીહઠ મેલને રાધે; ૫

છઠે મોરી સાહેલડી છઠીજ વારોવાર;
પરદેશી રાજ પધારશે, આપણે મેસીશું હારોહાર;
હરી હઠ મેલને રાધે.

સાતમે મોરી સાહેલડી, સાતેજ કીધા રતેહ;
ચોમાસાની રત ચીકણી, ઝીણા ઝરમર વરસે મેહ;
હરી હઠ મેલને રાધે.

આઠમે મોરી સાહેલડી, આઠજ ગેડા ગોડ;
પરદેશી રાજ પધારશે, આપણે મેસીશું મોડામેડ;
હરી હઠ મેલને રાધે.

નામે મોરી સાહેલડી, નવઘાજ પહેડે ચીર,
દીપક લખ મેહડે ચડું, મારે નર્મણે વહુટપા નીર;
હરી હઠ મેલને રાધે.

દશમે મોરી સાહેલડી, દશરા પુજવા જાય,
પુજ્યા તે નર પામીઆ મારા રાવળનાં હરધાર;

હરી હઠ મેલને રાધે.

અમીઆરસે મોરી સાહેલડી, મેં કાપી શીવરાત;
પરોઢીએ છીડી પારણા કરે અને કૃષ્ણ જોવાની ધણી ખાત,
હરી હઠ મેલને રાધે.

બારશે મોરી સાહેલડી, બારજ બાધ્યાં બાંધ;
કસનારા નર કસી ગયા, એ તો કડીએ ન છુટે બાંધ;
હરી હઠ મેલને રાધે.

તેરસે મોરી સાહેલડી વાદળ વાધ્યો રંગ;
ઝોસડની મુળી એકછે, અને ડસીયા કૃષ્ણ બોરંગ;
હરી હઠ મેલને રાધે.

ચઢિશે મોરી સાહેલડી પાસા લીધા હાથ;
મેં જાણ્યું પડશે પાધરા, એતો પડીઆ છે આરેવાટ;
હરી હઠ મેલને રાધે.

પુનમે મોરી સાહેલડી પુનીજ કરજે અથઃ
મેં જાણ્યું હરી આવશે હવે મધ બેડી છું નિરાથ;
હરી હઠ મેલને રાધે.

પંદર તિથિઓ

સખી પડવે તે પંચે ચાલ્યારે મહાવનના તે મારખ જાલ્યારે;
સાથે સીતા ને લક્ષ્મણ બાળા, યુગતિરામ રૂદયમાં રહેજેરે. ૧
સખી બીજે મઠીમાં બીરાજેરે એવાં નદીઓ તણાં નીર માજેરે;
રામ મેલી ગયા રૂંડું રાગે, રઘુપતિ રામ રૂંડેમાં રહેજેરે ૨
સખી ત્રીજે તે વન ફરી આડીરે. દશ દળ મંગાવેછે દહાડીરે
સારી શોભે સીતાજીની વાડીરે, રઘુપતિ રામ રૂદયમાં રહેજેરે. ૩
સખી ચોથે દેવડીએ મહેકરે, કાલ્યા પુલ્યોને મોમરો લેહેકરે;

- એવી લીલી લતાઓ લેહેકે રઘુપતી રામ રૂઢ્યમાં રહેજેરે ૪
 સખી પાંચમે પોપટ પાલ્યોરે, પાખ લીલીને કાંડો કાઠેરે,
 મુખે રામ બાજુતો બાલ્યો રઘુપતી રામ રૂઢ્યમાં રહેજેરે, ૫
 સખી છઠે છેતરવાને આગ્યોરે કુડે, કપડી રાવણ સાથે લાગ્યોરે;
 બે મુખનો મરગ બનાવ્યો, રઘુપતી રામ રૂઢ્યમાં રહેજેરે ૬
 સખી સાતમે શ્રીકૃષ્ણ સમયાન, પાડી બેળી ઉરાડ્યા છે નમરારે;
 રૂપ સાહિતે તાણ્યા છે ડામરા, રઘુપતિ રામ રૂઢ્યમાં રહેજેરે ૭
 સખી આઠમે એને નિરાલ્યોને કનુષ ધાનીને મૂકેને માર્યોરે;
 મૃગ મરતી વખતે પોકાર્યો, રઘુપતિ રામ રૂઢ્યમાં રહેજેરે ૮
 સખી નોમે તે નાખ્યો તીરે, બ્રહ્મ વાળ્યો છે મૃષ શીરે.
 વારે ધાગ્યે લક્ષ્મણ વીર રઘુપતિ રામ રૂઢ્યમાં રહેજેરે ૯
 સખી દશમે કહે લક્ષ્મણનેરે એવી વીરો બોલાવે છે તાનનેરે;
 આડાં આણુ દાર્ધ્ય છે જામને, રઘુપતિ રામ રૂઢ્યમાં રહેજેરે ૧૦
 સખી એકાદશી અપરાધીરે, લપટ લેવાનો લાગ નપાતીરે;
 રાવણ સીતાને લઇ ગયો નાશી, રઘુપતી રામ રૂઢ્યમાં રહેજેરે ૧૧
 સખી બારેશી હનુમાન બળીયારે, થેડી સમુદ્ર પાર નિકળીયારે;
 જાજ નેગમાયાને મળીયા, રઘુપતી રામ રૂઢ્યમાં રહેજેરે ૧૨
 સખી તેરશી ત્રણાળુ ગાળેરે, હાક હનુમાન કેરી ગાળેરે;
 લાલ લકા તે ગદમાં લાગે, રઘુપતી રામ રૂઢ્યમાં રહેજેરે ૧૩
 સખી ચૌદશી ચિત વિચારીરે; ફેજ વાંદરાની રચી સારીરે.
 નામે રાવણ નાખ્યો મારી, રઘુપતિ રામ રૂઢ્યમાં રહેજેરે ૧૪
 સખી પુનમે પ્રજુલ આલ્યોરે થાળ બરી મોતીડે વધાગ્યારે;
 માતા કહિશ્યાને મન લાગ્યા, રઘુપતિ રામ રૂઢ્યમાં રહેજેરે ૧૫
 સખી પંદર તથા અષ્ટ પુરીરે એમાં એકે નથી અધુરીરે;
 આઠારામની વાણી મધુરી, રઘુપતી રામ રૂઢ્યમાં રહેજેરે ૧૬

જ્યારે રામચંદ્રજી તથા લક્ષ્મણજી વનવાસ ચાલ્યા ત્યારે
 સીતાજીએ કહ્યું કે હું પણ સાથે આવીશ, તે સમે રામચંદ્ર-
 જીએ કહ્યું કે તમે પિયર જાઓ અથવા અહીં રહો.

તે ત્રિષેનું ઘોળ ૧

મામેઈ મોઘા મુલનું એ રામનું, પણ તેમાં એક ડોલ જનતી વગે છે.
 રામ લક્ષ્મણ વનમાં સીધાવા, સતી સીતાને આવતાં સાથ
 કહે રઘુનાથ; પધારો પિયર બાળી
 નહિ તો અહીં રહો રાસરાના રજમાં, હોતે હળ નહીં સાધુ
 સંગાથ નહિ તો જોડી હાથ; પધારો. ૧
 અમે વરતીયાં નહિ વસીયે વનીના, અમે કરશું જઈ વનવાસ.
 તમે પામો ત્રાસ; પધારો.
 શાસ્ત્ર રથ કે ઘોડું નહિ રાખીએ નહિ રાખી તે દાસી કે દાસ,
 કોઈ અમ પાસ; પધારો. ૨
 તમે કોશરો પથ કાઢો નથી, ચરણે ચાલનાર પામો થાક,
 લાંટી બચા નાક; પધારો.
 અમે વનફળ ખાઈ ખુશીમાં રહેશું, કોઈ દિવસે તો કેવળ શાક,
 વિન લુચુ પાક; પધારો. ૩
 વનમાં નથી મંદીર નથી માળીયા, નથી પહોડવા કાળ પક્ષંગ
 રંગીન નવ રંગ; પધારો.
 કરશું ધસ કે પાનતી ઝુંપડી, સુવા સાથરો તે ખુએ અંગ
 એમાં શો ઉમંગ; પધારો. ૪
 વનમાં હીરના ચીર તો નહીં મળે, વનમાં નહિ મળે ફરતા
 કુરેલ કે તેલ કુપેલ; પધારો.
 વનમાં નહીં મળે શાણી સાહેલીયો, કરશો કે સંગ ખાત્યથી
 એક ઉમંગ બરેલ; પધારો. ૫
 ઉખ્યકાળે વારો ઊંઝા વાયર, એવું દેખીને થાશે ઉઠાશ,
 બાયરે જોઈ માસ; - પધારો.

વરસે મેધને ઝમકશે વીજળી, તેવે ટાણે તો તર તળે વાસ,
નહી છત્ર પાસ; પધારો. ૬

વનમાં ધાતકી રહેછે રાક્ષસ ધણાં, આરે તરફ ફરે મહુ ચોર,
જેનું ધણું જોર; પધારો.

વનમાં વાધ વરને નાદર જેવાં, ધણાં ત્રિચરે જતાવર ધોર,
ખચે નહિ દોર; પધારો. ૭

ગોટા પર્વત દેખીને માનની, તમને નજરે જોતા નહિ જાય;
હોડે ખાવા ધાય, પધારો.

તમે રાજકેન્યા કાયા કોમળી, રતનાતનાં દુઃખ ન વેડાવ,
કાયા કરમાય; પધારો. ૮

ધ માં અંતર દેખી ડરો ધણાં, નથી નિસર્ગી કડી ધરખાર,
છો નાજુક નાર; પધારો.

તમે કોટી હિમર સોગ વપનાં, નથી અંકટ વેડ્યાં લગાર,
તમે કેળવાર; પધારો. ૯

પરણી આવીને પીઅગ ગયાં નથી, તમને મગ નેઈ છરકે છે
માય; મોરે ચિત્ર ચાય; પધારો.

રાગ જનકજી તમને ઝખે ધણાં, તેમના સંદેશા આવે સદાય.
તેડાં પાછાં જાય. પધારો. ૧૦

ભાત ભાતનાં ભોજન ભાવતાં, તમને મોકકશે પકિયાળ,
પુરાવીને થાળ. પધારો.

અમે અરધે ફરી જુથારે અવથું, કોથું રનેકે તમારી અંભાળ
ત્યારે નતકાળ; પધારો. ૧૧

ફૂડી મિથિલાપુરી મન માનતી, તેમાં પામશે પરમ વિગમ
છે બાપને ગામ; પધારો.

ગોરી તમને મમે તેમ હું કરું, એમ દલપતરામને રથામ
કહે રાગ રામ. પધારો પિયર બણી. ૧૨

પછી સીતાજી બોલ્યાં નેનું ઘોળ.

રાગ ઉપર પ્રમાણે.

એવું સંલિળી સીતાજી કહે, સુણો સુંદરશ્યામ સુગમણ,
આરા મારા પ્રાણ; સાથે રાખો રનેહયા.

જુદાં પડવાની વાત વાલા કહો, તેતો બોલ લાગે લીક્ષણ
બાણ રધુકુળ બાણ; સાથે રાખો. ૧

સ્વામી ન્યા તમે ત્યાં ધર માહરે, તમથી વેગળી તે પરદેશ;
હું જાણું હમેશ; સાથે રાખો.

તમે જંગીનો વેશ જો : ધારશો, તો હું જંગલનો ધરં વેશ,
જટા કરે કેશ; સાથે રાખો.

સ્વામી તમેરે રૂખી તો રૂખ માહરે, તમે દુઃખમાં તો દુઃખ
મારે દેહ, એમાં શો સંદેહ. સાથે રાખો.

જે કાઠ પરણ્યા પછી રહે પીયરમાં, અવતાર બળ્યો ધીક
એહ મુવાં જીવી તેહ. સાથે રાખો. ૩

સ્વામી તમ વિના મંદીરને માળીયાં; હાસે પર્વત મોટા
સમાન વરતી તો વેરાન. સાથે રાખો. ૪

મહાવનમાં હરી વરતી બાસસે, ન્યારે પામીશ દર્શન દાન,
કુપાના નિધાન. સાથે રાખો.

સામ્ર સસરાને માત પીતા સહિ, બાલે જીવે કરો રૂઝા રાજ,
અને મહારાજ, સાથે રાખો.

સ્વામી શું કરે બાહ બોજાને, સ્વામી શું કરે સૈયર સમાજ
કેનું નથી કાજ. સાથે રાખો. ૫

સાચું સગપણ જગમાં સ્વામીતણું, બીજો સ્વામી સંધળો
સંસાર કુંડે પરીવાર. સાથે રાખો.

મારા લાક પાલણુ તમે લાલણ, બીને નથી આંસુનો છુરાર
 કે એકે આધાર; સાથે રાખો. ૭
 કાયા પ્રાણુ થકી ને જુદી રહે, તો હું તમથી જુદી પડી છેક
 જીવું તણ દેક; સાથે રાખો.
 ને કાઈ જગથી જુદી પડી માછલી, રાખે દુધમાં કડી તીરેક.
 જીવે પણ એક; સાથે રાખો.
 તમે સુખના સાગર રહે વેગળા, પછી શું કરે રાજ તે પાટ;
 હવેથીના કાઠ; સાથે રાખો.
 મને હીરનાં ચીર ગમે નહિ, મને ન ગમે ધરણના પાટ.
 મટાડો ઉચાટ; સાથે રાખો.
 હું તો તમને દોડે થાઉં દેખની, અચુ દોડે તો આંધળી બીર,
 જનમની એ રીત; સાથે રાખો.
 મેં તો રતેક તોડ્યા સફૂ લોકથી, બાંધી તમ સંજે પુરણ પ્રીત,
 ચોરાયું છે ચીત, સાથે રાખો.
 જમવું જીવન તમથી જુદા પડી, હોય વિવરિતતાં પડવાન,
 તે વિખનાં નીશાન સાથે રાખો.
 કરીએ બોજન તમ સંજે બારથી. હોય કેરગ શકતે પાન,
 તે મેવા સમાન, સાથે રાખો.
 પડશે તડકાને તાપ વૈજાખના, તે તો અશીશ ચંદ્ર પ્રકાશ
 રહી તમ પાસ; સાથે રાખો.
 મુજને મેશીને પંથ પચારશે, આવી મળવાની ધરણ ન
 આશ, નિશ્ચે પામું નાશ સાથે રાખો.
 કરતી વાત ઢગી પડી ધરણીએ, નારી જનની થવ છે નીરાશ,
 કહે લેતી આસ; સાથે રાખો.
 દયા કરી દેવ દલપતરામના, સતી સીતાને દુખી ઉદાસ
 જતાં વનવાસ. સાથે રાખો રતેકથી

શામચંદ્રજીએ સીતાજીને કાગળ લખ્યો તેનું ઘોળ.

મામેરૂં મોઘા મુલતું—એ રાગ.

સ્વરિતથી પુર લંકા સોહામણી,	
જ્યાં રાજે છે જનક કુમારી; પ્રીતમ લખે પ્યારીને.	
રહે અખંડ એવાતણુ તમતણું	
એવા આશીશ વાંચો અમારી પ્રીતમ લખે પ્યારીને. ૧	
ગોરી દૈવતા જોગે જુદાં પડ્યાં	
પણ પ્રાણ માગે તુજ પાસ;	પ્રીતમ૦
ખેસ આમ બગીચે કે બંગલે	
નહું તમ વિના અધિક ઉદાસ.	પ્રીતમ૦ ૨
તાંગે રોડે ધડે એ ધડી સાંઝરે	
તાંગે ભાવ જુલ્યો કેમ જાય,	પ્રીતમ૦
તારા હેતથી હેતું ભરાય છે,	
તે મેં લેખણથી ન લખાય.	પ્રીતમ૦ ૩
મારે અથે તમે બાળપણ થઈ.	
તજ્યો સઘળો પીયર પરિવાર;	પ્રીતમ૦
માનું દેશ વચન નહિ લોપિયાં,	
નથી કોપિયાં કદોએ લગાર,	પ્રીતમ૦ ૪
તારી નમ્રતા અમ્રતથી ગળી	
વળી શોભીતો શાન્ત સ્વભાવ;	પ્રીતમ૦
જેથી મનની ઉદાસ તુરત મટે,	
તારા બોલનો અવો બતાવ.	પ્રીતમ૦ ૫
જોરડે તારા ગુણ કેમ વીસરે,	
કેમ વીસરે વીલાપ ભર્યાં વેણુ;	પ્રીતમ૦
હેતે હરતુ વદન તારૂં વનીતા,	
મારાં નીખરવા તજપે છે નેણુ.	પ્રીતમ૦ ૬

દિવસે તુજ વિના દિવમાં ગોઠે નહીં;	
પીતું પાણી કે જમવું અનાજ.	પ્રીતમ ૦
રાતે રાતને આખ્યો રાતી રઈ;	
લોક પુછે તો આવે છે લાજ	પ્રીતમ ૭
ગોરી મનમાં ધીરજ ધરી રાખવી;	
કાને આગશે ભવના વીગ્નેય.	પ્રીતમ ૮
જેથી રીજે આપણને જગપતિ,	
એવા અડોનિશ કરને ઉદ્યોગ.	પ્રીતમ ૯
જે છે વૃદ્ધ પાડોશીયો શુદ્ધ છે,	
તેને પ્રીતવી કહેજે પ્રણામ:	પ્રીતમ ૧૦
વીલીક્ષણ મારા મીઠા પંચાનને,	
કહેજો જરૂરું હોય જે કામ.	પ્રીતમ ૧૧
જોઈતી વસ્તુ જરૂર મંગાવજો,	
કશી વાને મુઝશે ન મન;	પ્રીતમ ૧૨
કાલે દેખીશું દીવસ આનંદના,	
જશે વીસરી દુઃખે ભર્યા દન.	પ્રીતમ ૧૩
જે જે પ્યારી તમારી સાહેલીયો	
તેને પણ મારા કહેજો બુદ્ધાર	પ્રીતમ ૧૪
સાસુ સસરાની આવીયે સુંદરી	
મળશું ભાગ્યે ને ભરથાર.	પ્રીતમ ૧૫
વધે રનેહ ને સંપ મુજન લાલે,	
તેવી તન મન રાખજો ટેવ;	પ્રીતમ ૧૬
અમે થોડી અવધે હવે આવીશું;	
એમ દલપતરામનો દેવ, પ્રીતમ લખે પ્યારોને	૧૭

પંદર તિથિઓ.

- પુનમે અમને પુરષ્ણ દરશન દેખેરે છોગાળા;
 દયા કરી મારી દેહીનાં દુખડાં ખોળેરે મોરલીવાળા ૧
 પડવે આવી પકડો મારી બાંજરે, છોગાળા;
 કાંધ સતયુગની શીતળ રાખો જાંબરે મોરલીવાળા ૨
 ખીજે મારી બાળક ભુધી કાપોરે છોગાળા;
 દયા કરીને શીતળ સુખડાં આપોરે, મોરલીવાળા ૩
 ત્રીજે હું તો તત્પર થઇને બેઠીરે છોગાળા;
 મુખની વાણી મુજને લાગી મીઠીરે. મોરલીવાળા ૪
 મોથે યતુગ શું ગયા છે. મુકીરે છોગાળા,
 કાંધ લેહ લાગી મેં લાજ સરવની મુકીરે. મોરલીવાળા ૫
 પાંચમે પુરણાકૃતી કહેવાયરે છોગાળા;
 મુજથી હરિ વિના ધડાએ ના રહેવાયરે. મોરલીવાળા ૬
 છઠ્ઠીના લખ્યા લેખ તે કેમ ટળશેરે, છોગાળા;
 મુજ પતિવ્રતાનાં કારજ કરવા પડશેરે. મોરલીવાળા ૭
 સાતમે હું મુજ તમારા ગાતીરે છોગાળા;
 આ મોરલીને ચપ્પે હોંડુ માતીરે મોરલીવાળા ૮
 આઠમે અવતરીઆ અંતરંગમીરે. છોગાળા;
 નવવક્રુળમાં બન્યા છો અંતરંગમીરે. મોરલીવાળા ૯
 દશમે કરવા નરપતીનાં કામરે, છોગાળા;
 મુજ મંજળકારી ગયા મથુરાં ગામરે. મોરલીવાળા ૧૦
 દશમે આવી દાવાનળ કાપોરે, છોગાળા;
 આમો કંસ મારો રણુસ્થાન રોપોરે. મોરલીવાળા ૧૧
 એકાદશીના પડદા આવી ગોસોરે, છોગાળા;

କାନ୍ଧ ଅଂରଳୀରୀ ଅମ ସଂଗାଥେ ମେରେ ମୋରବୀବାଣୀ ୧୨
 ଘାଟରୀ ବଂସାବନ ରସତୋ ଜାଣିରେ, ଛୋମାଣ; ମୋରବୀବାଣୀ ୧୩
 ମୁଖ ଆୟୁଷ ଶ୍ରୀନେ ଯୁ ମେଲୋ ଛା ବିଲୋରେ, ମୋରବୀବାଣୀ ୧
 ତେରଶେକାନ୍ଧ ଯରଞ୍ଜୁକମଣ ସିତ ଶାନ୍ତୁରେ ଛୋମାଣ; ମୋରବୀବାଣୀ ୧୪
 କଂଠ ଜନମୋ ଜନମନୀଜାକିତ ତମାରୋ ମାଧୁରେ ମୋରବୀବାଣୀ ୧୫
 ଯଦିଫେ ଯରଞ୍ଜୁକମଣୀ ଦାସୀରେ ଛୋମାଣ; ମୋରବୀବାଣୀ ୧୬
 ମୁଖ ମଂଗଳକାରୀ ଗୟା ମଧୁରା ନାଶିରେ ମୋରବୀବାଣୀ ୧୭
 ଅମାରୋ କାନ୍ଧ ଧରଣ୍ଡିଧର ହେବାସରେ ଛୋମାଣ; ମୋରବୀବାଣୀ ୧୮
 କାନ୍ଧ ନରସିଂହ ମଡେନୋ ଶୁଭ୍ର ତମାରା ଗାଧରେ, ମୋରବୀବାଣୀ ୧୯

— ❦ —

ପଞ୍ଚମ ଲିପି.

ପଞ୍ଚମେ ପାତଣୀୟା ଗୀରଧାରୀ, ମାରେ ସେର ଆବଲ୍ଲେର ଶୋଭ;
 ଶ୍ରୀମେ ପାଗଳ ମେଡୁ ଆହାରକେ, ମେ ଅମଳୀଧୁରେ ଶୋଭ;
 ଶ୍ରୀମେ ଗୁଣ ଶ୍ରୀବନନୋ ନାଥ, ମୋତିଠେ ଗୁଣାବୀରେ ଶୋଭ;
 ଯେଥେ ଅଂଗଣ ଗୋଷ୍ଠୀ ନାର, ମଧୁରାଣୀ ବାଟମାରେ ଶୋଭ;
 ପାଂସମେ ପମରା ଭରଣେ ମେମ, କେ ମାରେ ସେର ଆବଲ୍ଲେର ଶୋଭ
 ଛଡେ ଛୋମାଣା ଅମଳାନ କେ, ଅମଳନେ ତାରଣେର ଶୋଭ;
 ଶାତମେ ସାଢ କରେ ଶେକ ନାର କେ, ଶୋଭାଣ ଆମନୀରେ ଶୋଭ;
 ଆଶମେ ଅବତରୀଆ ଅମଳାନ କେ, ନୀରଞ୍ଜୁ ନାଥନେର ଶୋଭ;
 ନୋମେ ନରତ କରେ ଶେକ ନାର କେ ଶୋଭାଣ ଆମନୀରେ ଶୋଭ;
 ଶେକମେ ଆମୋ ଆର୍ଯ୍ୟ କେ କେ, ମଧୁରାଣୀ ବାଟମାରେ ଶୋଭ;
 ଶେକାଦିଶୀ ପରଞ୍ଜୁ ଶାନ୍ତା ନାରକେ, ସତଭାଷା ଅମଳୀରେ ଶୋଭ
 ମାରଣେ ଅଳ୍ପ ଅମଳୀୟା ଅମଳାନ କେ ଶ୍ରୀମୋ ଶ୍ରୀମୋ ନାମୀଧୁରେ ଶୋଭ;
 ତେରଶେ ଧନ ଧୁବେ ଶେକ ନାରକେ, ଶୋଭାଣ ଆମନୀରେ ଶୋଭ;

ચઠ્ઠશે જનસીવદને ચોક કે, રાસ રમાડજોરે લોક:
પુનમે પંદર તીથો ચમ પુરી કે ચુણ માધ રહીરે લોક.

—શ્લોક—

મલાવરાવનો રાસડો.

પીતળ લેટા ૧ જે ૧૨૫૨૨ે દાંણુ કરતા જાઓરે મલાવરાવ;
શેહેરને સુખો ક્યારે આવશેરે.

દાંણુ ૬ થું વાડીએરે, ફરતી શીરંગીની ફેજરે મલાવરાવ શે ૧
ચીની તે પાકા તેલ ભયારે; મર્દન કરતા જાઓરે મલાવરાવ
મર્દન કરશું વાડીએરે ફરતી શીરંગીની ફેજરે મલાવરાવ. શે ૨
તાંબા તે કુડીઓ જળે ભરીરે નહાવણુ કરતા જાઓરે મલાવરાવ
નહાવણુ કરશું વાડીએરે ફરતી શીરંગીની ફેજરે મલાવરાવ શે ૩
રાધા રમેષઓ એમ રહીરે બોજન કરતા જાઓરે મલાવરાવ
બોજન કરશું વાડીએરે ફરતી શીરંગીની ફેજરે મલાવરાવ શે ૪
ચાન રંગારને એકઠીરે મુખવાસ કરતા જાઓરે મલાવરાવ
મુખવાસ કરશું વાડીએરે ફરતી શીરંગીની ફેજરે મલાવરાવ શે ૫
સોના તે કેરાં સાગટાએ રમત રમતા જાઓરે મલાવરાવ.

રમત રમશું વાડીએરે ફરતી શીરંગીની ફેજરે મલાવરાવ શે
હી રણુ મામે હેલીઓરે પોદણુ કરતા જાઓરે મલાવરાવ
પોદણુ કરશું વાડીએરે ફરતી શીરંગીની ફેજરે મલાવરાવ શે ૭
ક્યાંધી આવ્યા પીડ્યા જાંગલાએ માથે ટોપી છુરો વેશરે મલાવરાવ
રાણી રૂવે રંગમેહેલમારે હાસીઓ રૂવે દરબારેરે મલાવરાવ શે ૮
હાટે રૂવે હાટ વાણુઆરે ચોરે રૂવે ચારણુ ભાટરે મલાવરાવ.
શહેર છોડી સુખો નીસરોરે લીધી નડીયાદની વાટરે મલાવરાવ. ૯

ભાગ ૪ થો.

અભિમન્યુનો ચઢાવો.

સદસ્વત શ્વામીને વીનવું રે ગણપત લાગુ પાયરે;
 અભેધ્યા નગરીમાં દર્શતનો વાસો તેનાં ને મશ્તક હેદારે.
 દહીત કાળે કૃષ્ણ કળ્પમારે માંડયો,
 દહીતોમાંથી દહીતાણી નાકાં ગયા ગયા વનમાં ગયારે,
 વનમાં જઈ અહિયોયન જન્મયા.
 સેના કામદહીને રૂપાના ભાલા, અહિયોયન રમવા નીસારીરે,
 જઈ રહ્યા જઈ રહ્યા વગડા વચ્ચે.
 વનરે વગડામાં એક પાંખી જનાવર
 તેરે જનાવર અહિયોયને માર્યો. ડાશી તે મેણાં બોલીરે:
 બહુ છે બળીયો બહુ બળવતો,
 એવો છે તો તારા બાપનું વેર લેને.
 ત્યાંથી અહિયોયનને ઝાળો લાગી, આવી રહ્યા ધર આગણેરે;
 કે મારી મા મારો બાપ કેણે માર્યો.
 બાર બાર વર્ષે દીકરા બાપ કેમ સંભાર્યો;
 ડાશી તે મેણાં બોલીરે.
 તારા બાપ તે કાળા કૃષ્ણએ માર્યો
 અભે કાડો લઈ અહિયોયન ચાલ્યા, જઈ રહ્યા વન વચ્ચેરે.
 વનરે વગડાનાં લીલાં વૃક્ષરે વાઢયાં;
 ડાળાં ડાળાં પડ્યાં મુક્યાં, મડીનાં ઉપડ્યાં.
 કાકડાની પાંધી ભારીરે;
 ત્યાંથી અહિયોયન સુતારી ઘેર આવ્યો.

બાપરે મુતારી તું મારો વીરો પેટી થડી તું મને આશરે.
 ભોતેર ખાનાને એકજ કોડો,
 ત્યાંથી અપલોચન લવારી ઘેર આવ્યો;
 બાપરે લવારી તું મારો વીરો, આ મને પેટી જડી આશરે.
 જત્રીસ તાળાં ને જત્રીસ કુચીઓ;
 ત્યાંથી અપલોચન ચીતારા ઘેર આવ્યો.
 બાપરે ચીતારા તું મારો રિરો, પેટી ચીતરો આજ સારીરે,
 ત્યાંથી અપલોચન દરજીડા ઘેર આવ્યો,
 બાપરે દરજીડા તું મારો વીરો. આની મને ગાદી સીવી આશરે.
 પેટી કીપાડી અપલોચન આવ્યો;
 જમ રહ્યો જમ રહ્યો વગડારે વચ્ચે, વડી છાંયે પેટી મુકીરે.
 બાલકાણુ વેશે કાળો કૃષ્ણજી આવ્યા.
 ક્યાં જાઓ છો મારારે જજમાન, કૃષ્ણનું વેર વાળવા જાહિરે;
 કહો ગોરજી કાળા કૃષ્ણ કેવારે હશે,
 ગુજ સરખાને તારારે જોવા. દેહી પ્રમાણું આલોરે.
 થ્યો મારા ગોરજી દેહીનું પ્રમાણું.
 ત્યાંથી અપલોચન પેટીમાં સમાણ્યા, કાળા કૃષ્ણે તાળાં અટકાવ્યો.
 મોર મારા ગોર મને બહાર કાઢો.
 કાણુ તારો ગોરને તું કાનો જજમાન, હું છું કાળો કૃષ્ણરે,
 પેટી હતી તે આકાશે ઉડાડી
 આકાશના દેવતારે જમાડ્યા, આ જુદા કાણુ માંડ્યારે;
 અપલોચનને કાળા કૃષ્ણે આકાશમાં,
 પેટી હતી તે પાતાળે પછાડી, પાતાળના શેશનામ ડાલ્યારે.
 આવું તે જુદા કાણુ માંડ્યું;
 અપલોચન ને કાળા કૃષ્ણે માંડ્યું તેનો થયો ખડખડારે,
 ત્યાંથી અપલોચન મૃત્યુરે પામ્યા.

અભે પેટીને કાળો કુખ્ખુજી ચાલ્યા, બધું રહ્યા દારકાં મામરે
 પેટી હતી તે સુભદ્રાને આપી,
 જોજોરે મેની આ પેટી ઉઘાડતાં સાચવી રાખજો પાસેરે.
 નણદં ભોળાઈ બે માથારે જુએ,
 નણદલ તમારા ભાઈ શું લાવ્યા, તે મુજને દેખાડારે;
 પેટી હતી તે સુભદ્રાએ ઉઘાડી.

ભાઈનું કલ્લું સુભદ્રાએ ન માન્યું શ્વાસમાં વાસ સમાઈ ગયોરે
 પેટેહોરે માસ એળેવેળે ગયો;
 જીજીને માસે સુધપરને સંમળાવ્યું, ત્રીંગનો મરમ ન જાણ્યોરે,
 ચાથે માસે માતાને સંમળાવ્યું,
 પંચમે માસે બાંધીને રાખડી, છટે તે કઢીગલ દુધરે;
 સાતમેને માસે ખોળાં ભરાવ્યાં,
 જોળાં ભરાવીને મહીધર વળાવ્યાં, આઠમનો મરમ ન જાણ્યોરે
 નવમેને માસે અભેમન્યુ જન્મ્યા.

સોનાની સળાએ નાળ વધેર્યાં, પાણી સાટે દુધડે નવરાવ્યારે;
 ચીર ફાડીને બાળાત્યાં કીધાં.

જાદવનારે પાંચણાં બંધાવ્યાં, ચોખા સાથે મોર્તીડે વધાવ્યારે,
 સાત પાંચ વરસના અભેમન્યુ થયા;

લેઈ પાટીને લણુવા ગયા લણીગણી નવહંદા થયારે.

પોતાના કામ સમઘણેરે લાવ્યા,
 એતરા અભેમન્યુ તારીરે નારી, વધરાટની કુમારીરે;

હોલા ને પીળા વાંસ વઢાવો, નવરંગી ચોરી ચીતરાવીરે,

ત્યાંથી અભેમન્યુ પરણવાને ચાલ્યા, સારા તે શુકન થાયરે,

ત્યાંથી અભેમન્યુ સરોવરીએ આવ્યા, સુકાં સરોવર લીલાં થયારે.

ત્યાંથી અભેમન્યુ ભાગેળે આવ્યા, ભાગેળે ભેરા વગડવોરે;

ત્યાંથી અભેમન્યુ ચઢીટામાં આવ્યા, ચઢીટામાં ચમર દેખાવોરે

ત્યાંથી અભેમન્યુ જાનીવાસે આવ્યા, સાસુજી પોખવા આવ્યારે,

ત્યાંથી અભેમન્યુ તોરણે આવ્યા મામાજી કન્યા પધરાવોરે;
ત્યાંથી અભેમન્યુ ચોરીમાં આવ્યા, મામાજી હો કન્યાદાનરે;
ચેહેલેરે મરણ કરતું ને કરતું દાદાજી હો કન્યાદાનરે;
દાદાજીએ આપ્યા ધોડીલાતાં દાન.

બીજીને મંગળ ચોરીમાં વરત્યું માતાજી હો કન્યાદાનરે;

માતાજીએ આપ્યા ગાવડીયોનાં દાન.

ત્રીજીને મંગળ ચોરીમાં વરત્યું તંત્રાજી હો કન્યાદાનરે;

તંત્રાજીએ આપ્યા નેલડીએ ના દાન.

ચોથું ને મંગળ ચોરીમાં વરત્યું ભાભીજી હો કન્યાદાનરે;

ભાભીજીએ આપ્યા ઝોટડીયોનાં દાન.

ત્યાંથી અભેમન્યુ પરણીને ઉઠ્યા. માતાને પાંચે લાગ્યારે;

પોતાના માટે આશીશરે આપી.

મહું રૂપો દીકરા ધણે આવરતા, એ ના તરો નારોરે;

જોજે અભેમન્યુ તારાં ગોરી, ગોરી છે શુશ્રૂવંતીરે.

અમારા તે કુળમાં એવીરે રીનો, વર સાથે કન્યા ન હોયરે;

ચેહેલેરા પહેરનાં શમણુરે લાગ્યાં

આરે શમણુમાં કારાં કાંકણુ નંધાં;

આરે શમણુમાં દીકરી આળપપાળ, તારા શમણુ પડો સુકે લાકડેરે.

ત્રીજેના પોહોરનાં શમણુરે લાગ્યાં;

આરે શમણુમાં કારાં ધરયોળાં પડેયાં

એરે શમણુ દીકરી આળપપાળ, શમણુ પડો રાંડી રંડીએરે;

ત્રીજેના પોહોરનાં શમણુરે લાગ્યાં.

આરે શમણુમાં રાખકો આણેરે આવે;

એરે શમણુ દીકરી આળપપાળ, શમણુ પડો સમુદ્ર એટપાંરે.

ચોથેના પહેરનાં શમણુરે લાગ્યાં;

આળુડો અભેમન્યુ બુધે ચઢે છે, જોતરાને આણું આવ્યારે.

જોતરાના આપની ઉંચી હવેલી;

સોના ક્યોળા ને રેશમના દોરા. ઓતરા માથલાં શુંધેરે;
 હીરડી વીરડી ત્રાઠે રતનો રખારી, વેગે આવતો હોડો રે.
 માત્રે મા તમે પાઠેલાં જાગો, મા મારાં આશુલાં આપ્યાં રે
 મળતે હવે દીકરી એ શું બોલ્યાં.
 માનીયે તે રહી ઓતરાએ પુછયું;
 ક્યાંથી આવ્યાં તારા ક્યાં તમે જાશે
 બાળુ! જાએમન્યુ જુધે ચઢે છે ઓતરાને આણે અગોર;
 બારે રેશો માતર એ પડારે તુક્યાં ના રહી મુદ્દ ને માન રે
 ઓતરાના દાદાએ કેલીડા જમાડ્યા, ચુંડડી કહે. અજ પડીરે,
 સારા સારા કહે - તુકસન નીસરે.

રેશીડાને મારવા લીધો;
 ઓ મારા દાદા શીડને મારો છો ઓતરાના કરમનો વાંકરે.
 ઓતરાના દાદે મરડીયા જમાડ્યા, પુડીયે. કંઠ મધુ સારારે
 સાલ સારા કહે નાચસા નીસરે,
 દાદે મરડીયાને મારવા લીધો,
 ઓ મારા દાદા શીડને મારો છો અતરોના કરમનો વાંકરે.
 ઓતરાના દાદે ને મરડા જમાડ્યા વાળીઓ કાઢ અજ સારીરે,
 સારા સારા કહે નાચેલી નીસરે.
 દાદે સોતીડાને મારવા લીધો;
 ઓ મારા દાદા શીડને મારો છો, ઓતરાના કરમનો વાંકરે.
 ઓતરાના દાદે માળીડા જમાડ્યા; ગજરા કાઢને મોંઘા મુક્તસરે.
 ખીતલા કાઢેને કરમાએલા નીકળે. દાદે માળીડાને મારવા લીધો.
 ઓ મારા દાદા શીડને મારો છો, ઓતરાના કરમનો વાંકરે;
 ઓતરાને દાદે મોચીડા જમાડ્યા.
 મોજડીઓ કાઢે મોંઘા મુક્તસરે;

રાત્રી કાતી કાઢેને કાળી કાળી નીકળે, દાદે મોચીડાને મારવા લીધા;
 ઓ મારા દાદા શીદને મારો છો, ઓતરાના કર્મનો વાકરે.
 ઓતરાને દાદે સરકયા બગાડયા સાઈ સાઈ કંકુ કાઢેરે;
 કંકુ કાઢેને કાળળ નીસરે. દાદે સરકયાને મારવા લીધા;
 ઓ મારા દાદા શીદને મારો છો, ઓનગના કર્મનો વાકરે;
 યજ્ઞી સાસરવાસે ઓતરા વળાચ્યા.

વળમણી

કે મને મારીને રથડા ખેડે,	બાળા રાજરે.
કે મને કુધે તે સાથે તેડે.	બાળા રાજરે.
કે મને યુદ્ધ જોયાના રસ કોડે.	બાળા રાજરે.
કે અપયુ સરખા સરખી જોડે	બાળા રાજરે.
કે સાવ હું ધૈ દયિયારે	બાળા રાજરે.
કે કૌનને સંકારે	બાળા રાજરે.
કે છોડી દુદ્ધ વળા ઘેરે,	બાળા રાજરે.
કે તમને આપું માગ આપનું રાજરે.	બાળા રાજરે.
કે નારી કેશ સડુળા કાઢેરે,	બાળા રાજરે.
કે રથ ઉપર દેહ પડાડેરે.	બાળા રાજરે.
કે રથ ખેડે તો કાઢું મારાં પ્રાણુરે.	બાળા રાજરે.
કે મારા સસરા મેણી બેઠ્યારે,	બાળા રાજરે.
કે વહુ આવતી બમરાજરે,	બાળા રાજરે.
કે મેં તો દહી નથી પખની પાનીરે,	ઓતરા રાણીરે.
કે તારૂં રૂપ દેખી કુધે ન ચકતરે.	ઓતરા રાણીરે.
કે મેં તો નથી દીડી નાકની દાંડીરે	ઓતરા રાણીરે.

કે મામા કૃષ્ણનો જાળો વંશરે,
 કે મને પાટા બાંધીને પરણ્યાબીરે,
 કે મને સમરથ સાસરી દેખાડે
 કે મને સાસરી જોયાનો રસકાડે,
 કે મારા કાંકણ દોરા છોડાવરે,
 કે મને સમરથ સસરો દેખાડે,
 કે મને છુંધટ તાણના રસ કાડે;
 કે મને હીયર હીવડો દેખાડે,
 કે મને હોળી રમ્યાના રસ કાડે,
 કે મને નાનીશી નણ્ણી દેખાડે,
 કે મને દીંબલે રમ્યાના રસકાડે
 કે મને સમરથ સામુજી દેખાડે,
 કે મને પાપ પડ્યાના રસ કાડે;
 કે મને જોડની જોડાણી દેખાડે,
 કે મને જોડે હોડવાના કાડે,
 કે મને વાકુલી દેરાણી દેખાડે,
 કે મને વાદ લીલાના રસકાડે,
 કે મારે માથુ વાળીને દડો ખેલરે;
 કે તારી ક્રેડની કટાર મને બાલરે,
 કે મારી જમણી કુખ ધરે સુરરે,
 કે તારી જમણી કુખ ન ધરેશરે,
 કે તારી કુખે મોલીમર હીકરે,
 કે તે દેશે શ્રીરામનું નામરે,
 કે સરી રાખમે બાપનું નામરે;

ઓતરા રાણીરે.
 ઓતરા રાણીરે.
 બાળા રાજરે.
 બાળા રાજરે.
 બાળા રાજરે.
 બાળા રાજરે.
 બાળા રાજરે.
 બાળા રાજરે.
 બાળા રાજરે.
 બાળા રાજરે.
 બાળા રાજરે.
 બાળા રાજરે.
 બાળા રાજરે.
 બાળા રાજરે.
 બાળા રાજરે.
 બાળા રાજરે.
 બાળા રાજરે.
 બાળા રાજરે.
 ઓતરા રાણીરે.
 ઓતરા રાણીરે.
 ઓતરા રાણીરે.
 ઓતરા રાણીરે.

કે તેથી સરસે તમારે કામરે;	ઓતરા રાણીરે.
કે તારી હાલડીના ઓઠે અને રાખરે,	બાળા રાખરે
કે તારા આવતાં છીલેજી બાણુરે,	બાળા રાખરે
કે જાણી જાણી ધોડલીયાની બાગરે,	બાળા રાખરે
કે મેલો મેલો ધોડલીયાની બાગરે,	ઓતરા રાણીરે
કે મારા મઠયા છે બાપજીંધ દેખરે,	ઓતરા રાણીરે
કે મેં તો ધાવતાં બાળ વહોડ્યારે,	બાળા રાખરે
કે અને તેનાં પ્રાયશ્ચીત લાગ્યાં રે,	બાળા રાખરે
કે, મેંતો જાણે જાણું બાગ્યુરે.	બાળા રાખરે
કે અને તે પ્રાયશ્ચીત લાગ્યુ રે,	બાળા રાખરે
કે મેંતો દીવ દીવો દીધારે,	બાળા રાખરે
કે અને તેનાં પ્રાયશ્ચીત લાગ્ય	બાળા રાખરે
કે હું તો પથરે પાનીઓ ધોતી	બાળા રાખરે
કે અને તેનાં પ્રાયશ્ચીત લાગ્યારે,	બાળા રાખરે
કે મેં તો બેતી નાંક દીધા પથરે,	બાળા રાખરે
કે અને તેનાં પ્રાયશ્ચીત લાગ્યારે;	બાળા રાખરે.

ગરબી ૧ લી.

ઝીરધારીરે વાલમ વાત વિચારો, મન મોહન જાજ ન મારો;
 જનમોહનરે મુકો મારમ જગવા કેમ રોકો જુમનાં જગવા. ટેક.
 રસીયારે પ્રીત તમારી જાણી, મારી ભાગશે દહીની રાણી;
 ઠહું વિહારે રહેજો જમથા અળમા, શીદ અને જાતાં વળગો,
 ઝૂન.

નવ પાલવડો મુજ તાણોરે, જુગતીની રીત નવ જાણોરે;
 હું જાણું જહુવર શાણોરે, ઠહું કેજવરે મુકો કાવાદાવા

કેમ રોકો જુમનાં જગા. ૧

(૯૯)

નહી આપુરે દાણુ દધીતું આજે, નથી ભાવી તમારે કાજે;
મુકો પાલવરે ફાટે ચુંદડી મારી, હું સમજી વાતો તમારી
જુલ.

મુકો મહી મારાં દેળાશેરે, મારી ચીર ચુંદડી બીંબશેરે;
હરી દાણુ દસતાં આશેરે, પ્રજુ હમણેરે ફાંડે કેમ આવ્યા,
કેમ રોકા જુમનાં જવડા ર
હરી જમણેરે સાથ સૈયરનો મારો, મેં જાણ્યો તને છુતારો;
નહી સરશેરે અરથ હરિવર અમરું, કહુંકુ મોહન સાચુ તમરું
જુલ.

ન કરો નયનનો આળોરે, હમે દહશું જડુવિર માળોરે;
બજવાશો કામણુમારારે, શામળીઆરે શીખ કહું સમજના.
કેમ રોકા જુમનાં જવડા ર
નવ નાખોરે છાતીએ દાથ હડીલા, કહું વચન તો પડશે વીલા;
મુખ પલકેરે ચુંબન કરવા કાજે, એવી વાત જવા દો આજે.
જુલ.

મુકો હાર હૈયાથી દુટેરે, મારી ચોળાની કસ વધુટેરે;
વળી મહીતું ગોરસ કુટેરે, ગોરધનનારે સ્વામી બધા કેમ આવ્યા.
કેમ રોકા જુમનાં જવડા ર

અરખી ર જી.

રામ હિપર પ્રમાણે.

મેં જાણીરે જીવણુ તારી પ્રીતી, નવ સમજે સ્નેહની રીતી. ટેક
વનમાળીરે વનમાં વાત ને છીધો, મારી સાચુએ સમજી બીધો.
જી નજીદીરે કાનો કહી બોલાવે, અને મેણી દહને ખીજવે.

(૧૦૦)

મારો ખરપચો મને દુખ દેછેરે, વળી વચન વિશેષીક કહેછેરે;
તેથી અંતર બળતું રહેછેરે, નથી તોડીરે પ્રિતમ તુજથી પ્રિતી.
નવ સમજે રોહની રીતી.

શામળીયારે હાક મને શીદ મારો, ના સાન કરી સમજવો;
સહુ જાણેરે વાત તારી મારી કહે કેમ કરે ગીરધારી.

અંધ.

કહો કેમ શામળીયો આવેરે, વળી શીત કરી બોલાવેરે;
કરી સાન થકી સમજવેરે, માટે કહુંછુંરે મોહન મારી રીતી.
નવ સમજે રોહની રીતી.

કહે સાસુરે વહુજી રે'જો હંગે, કેમ જાઓ શામળીયા સંગે,
વહુ કાલેરે વાર લાગી કેમ વાટે, મળ્યો મોહન જીમનાં ધાટે;

અંધ.

જાને ચુડી નંદાઇ તારીરે, કેમ કાઢી કંચુકી નારીરે;
વાત જાણુંછું સારી નકારીરે, તમે જોડીરે પાતળીયા શું પ્રીતી.
નવ સમજે રોહની રીતી.

માટે મોહનરે આવવું નહી ઘેર મારે, હું આવીશ જીમનાં આરે;
બેશી સુખ દુઃખરે વાત કરીશું વનમાં, કેા નવ જાણે ગોકુલમાં.

અંધ.

નથી જીદી હું તમથી પ્યારારે, નવ રહેશો મુજથી ન્યારારે;
છોજી પ્રાણજીવન તમો મારારે, કહે ગોરધનરે કાથકી હું નવ સ્પીત
નવ સમજે રોહની રીતી.

(૧૦૧)

મરળી ૩૭.

(નરસીંહજીની-રામ ઉપર પ્રભાષે.)

નરસીંહજીરે વડોદરાના વાણી, પુજ્ય ચરણે કોટીક કાથી. ટેક.
અવનીમારે ઉત્તમ નામ તમારું. આવ્યા છો ભક્તને સારું,
તમે માર્યોરે હીરણ્યકસ્યપ વારું. પ્રહલાદ ઉમારણ્ય સારું.

શુભ.

કાધું મોટું કામ મોરારીરે, બહુ બહુ ભક્તજનોને તારીરે;
વરયા વડોદરે ગીરધારીરે, પુજ્ય ભજન કરે મટશે શોક ઉદાશી.

પુજ્ય ચરણે ૨

બળતી છેરે-જ્યોત અખંડીત સારી, બર્ધા ટાંકા ધીનાં ભારી;
કારતકનીરે શુદ્ધ ચૈદશે જે વાર, મળે મંડળી જન અપાર.

શુભ.

તહાં ભરાય લોક હજારોરે, મળે માલ લેનારને સારોરે;
નહીં આ દર્શનનો વારોરે, ત્યાં રહીછેરે ઝગહળ જ્યોત પ્રકાશી.

પુજ્ય ચરણે. ૨

પુળશી વાડીએરે પ્રજા પુનમે જાય, બહુ બીડ લોકની થાય;
તહાં ઝોછવરે રૂડો કરે હરીજન, કરે ભાવિક સહુ દર્શન.

શુભ.

પ્રજા ધરતા નવા શબ્દગારરે વરધોડો શોભે અપારરે;
સુખપાલે બેસે મોરારીરે, પુળશીશુંરે ભ્રમ કરે સુખવાશી;

પુજ્ય ચરણે. ૩

મખરાત્રેરે પરણીતે આવે વાલો, ચૌટામાં ચતુર રૂપાળો;
બહુ વીધથીરે વાળાં ઉતમ વાળે, પ્રજા સુખપાલે ખીરાળે.

(૧૦૨)

હોડે છે આતસખાણરે, શુંકં ભેષને ચપ્પે રાણરે,
રુલો ચબ્દ મનમાં ગાણરે, બલીદારીરે જોવર્ધન કુંદશી.
પુનઃ ચરણે કાટીક કાસી. ૪

—*—

મરળી ૪ થી.

(રણછોડજીની રાગ ઉપર પ્રમાણે,)

જ્યેષ્ઠાણારે શ્રી રણછોડ રૂપાળા, મન મોહન મોરલીવાળા. ટેક.
જ્યેષ્ઠાણારે સુંદર રૂપ તમારું દેખી મન મોહે મારું;
જ્યેષ્ઠાણારે આંખલડી અલભેલા, હો કાન કુંવર વર મેલા;
શુભ.

જાંદીર તો મને માનેરે, દરવાળે કુંદશી વાનેરે.
અશુ ડોકર માંહી ખીરાનેરે, ભક્ત તણારે હોજી પ્રતીપાળ;
મન મોહન મોરલીવાળા. ૧
જ્યેષ્ઠાણારે જોવર્ધન કર ધાર્યો, કાળજવર કંસને માર્યો.
જ્યેષ્ઠાણારે માતપીતા હોડાવ્યાં, વળી જોરધન ઢેર ચરાવ્યાં.

શુભ.

હો અકળકળા અવિનાશીરે, તમે મારી પુતના મારીરે;
જંબી થયા મથુરા વાસીરે, જોડળમારે બનીઆ આપ જોવાલા,
મોહન મન મોરલીવાળા. ૨

દેવજમારે સિંહાસન શુભ જાળે, તે ઉપર જામ ખીરાળે.
જ્યેષ્ઠાણારે અલૌકિક ભાસે, ભાં જળકળ ન્યોત પ્રકાસે

શુભ.

જ્યેષ્ઠાણારે સુખમય સારીરે, રેશમ ગાદી બહુ ભારીરે;

અંદારની થી બહારીરે, શોભો હોરે મુંદર ત્યાં રહીયાવ્યા; ૩
 મન મોહન મોરલીવાળા. ૩
 મરતકપરે મુગટ મણ્ડીમય શોભે; જોષ બકત તણાં મન લોભે.
 કેશરીઆરે ધરીઆ વાળા લાલે, અંદન કીધું પ્રભુ બાલે;

કુમ.

કર મધે મોરલી ધારીરે, સામે કિન્ન ગીરધારીરે;
 જોવધન બહારીરે, પામે લાગુરે જશોદાજના બાળા.
 મન મોહન મોરલીવાળા. ૪

મરઝી પાંચમી.

(અંખાજની રામ ઉપર પ્રભાલે)

ધન્ય અંખારે આરામુર પટરાણી, તને વિષ બધાએ જાણી,
 જા અંખારે ધારી ત્રોશુળ પાણી, જોખ મધે સ્ત્રીરાજે રાણી.

કુમ.

અકલિ જલમાંડે તને જાણીરે, તારી કીરતી બધે ફેલાણીરે;
 સહી લોકે તને વખાણીરે. આઘચકિતરે વેદ વડે હે વાણી.
 તને વિષ બધાએ જાણી. ૧

મા તું હોરે સ્ત્રી તણી સુખ દાતા, તારી મતી ન જાણે વિષાતા.
 નારદજીરે વીણાધારી ગુણુ માતા. તુજ દરસનથી સુખ સાતા.

કુમ.

માને સેવક ઝાઝુ આહતારે. ક્ષણ મંડપ માંડે મરતારે;
 જ્યજ્ય સ્વરૂપ વિદ્યાતારે, જા ગુણોરે માવાને પ્રેમથી તણી.
 તને વિષ બધાએ જાણી. ૨

જા ત્રિપુતારે તારી બધી બહારી, વાપ હપર કીધી અપધારી,
 કર લીધારે કટારજ દેધારી, માની શોભા બની બહુ સારી.

માનું મદ્ર વદન સુખકારીરે વારે વારે લેઉં ઝોવરીરે
 તારી અઠળ ગતી છે ન્યારીરે. જુગતંઆર નયન રૂપ વંખાણી
 તને વિશ્વ બધાએ જાણી. ૩
 મંઆયારે તું છે ભવમાં બોળી, પેહેરી કુમકુમવરણી પટોળી;
 કેશરીનારે રંગથકી ભરેલી, માની જોડ ન જડે ઝોળી.

મા મહીસાસુર રગદોળીરે, અંડ મુંડને નાખ્યા ઝોળીરે,
 દધતને પાડ્યા છે દોળીરે, અમ લીધા છે રેવક કાળે શાણી
 તને વિશ્વ બધાએ જાણી ૪
 ભવાનીરે ભજતાં ભાવટ જાશે; પાપ તાપ તો સર્વ પળાસે;
 ગુણવંતીરે મહેર હશે તો આવશે, ગુણ ચાચર માંહે ગવાશે.

માનાં દરશન થકી દુખ નાસેરે પ્રેમ ધરી આ ગરબો માશેરે;
 આ પરશન તેનો થાશેરે. ચંદ્ર ગાએરે સેવકને લેજો તાણી
 તને વિશ્વ બધાએ જાણી. ૫

ભાગ પ મે.

માળાની ગરબીઓ.

બાપ કામજીગારો કાન માળા મોરારે;
 ભ્યાર પુછશે સા પેર, સમજર મોરારે;
 જે હડીને હેલડો સહુ તો, વીખીત ભાસે આજરે;
 માણસને શું મોહોડે કહીએ, નિરસજને શી લાજ. માં ૧

ગોળ પોતાનો ચોરી ખાઇએ, રહીએ સખમટ વાળીરે, સ્વારથે મુજ સામું જીવે, વરણીગીઆ વનમાળી.	મા. ૨
સાસુ મારા છે જાતિ સાપણ, નણદલ નાર હમારીરે; પુલ પહેલાં ચોસર થાંધે, ઢેડ ન મેલે મારી.	મા. ૩
પરણો અમારી પેર ન જાણે, નહિ રહ્યાનો હામરે; રામકમ્પ વજ્ર રંગનો રસીયો, સરણે રાખશે જામ.	મા. ૪

ગરબી ૨ જી.

મારી સાસુ પુછશે વાત માળા ક્યાં ગઇરે. વહુ કાલની તારે કંઠે મેં દીદી નહીરે, લાડકડી વહુ માળા તમારી મેં કાનને કંઠે દીઠીરે, આવડી ડાહી તને કેમ કરી, વળી વાત કરે છે મીઠી.	મા. ૦
જા માટે તેને આપી છે, ને શો કીધો ઉધારોરે; જા માટે મારા મંદીર પધારે, મોદન કામણુગારો.	મા. ૦
કનો ચંચળ ચડતે વેશે નરનો મગ ન જાળેરે; હરી સંગાથે હસતાં દેખી, હાડાં મારાં દાઝે.	મા. ૦
હાણુ ચમનું દુખ નથી પણ, હરી રેષે તે માહુરે; રામ કૃષ્ણ પ્રભુ રંગનો રસીયો, કદીએ ન છુટે નાથું.	મા. ૦

ગરબી ૩ જી.

મારી આઠજી સમજે મનમાં સમ હું ખાઇકરે; મારી જીવલને નહીં મને તો રહીયર જલ્દીરે; બધજી સુખ નામે માળા, રોડલીએ ભસવીરે; ધેલી થઈ પર કામજ લાગ્યું, વળતી વિગત ન આવી.	સ. ૦
શું સમજી આકાશથી આવી, મગને ધોર થઇ ચાલીરે;	

(૧૦૬)

વંદાવનમાં મહિ મહિ ચરાવતાં એવિંદને હાથ લાગી, સ૦
 અમો વહવારે નાનાં માટે એકતાં મુખ ખીજેરે;
 એકતનું મુખ મીઠું કરાવી માળા માગી લીજે. સ૦
 ચેરે ચેરે પ્રુછી જોજોને, એકથું ન પડે બહારરે;
 રામકૃષ્ણ પ્રભુ રંગનો રસીયો, સહિની લે સંભાળ સ૦

ગરબી ૪ થી.

તારે નણુદલ એલી વાત સમ સા ખાશેરે;
 અપારે આવશે મારો આવશે ખાત, સાચાં થાશેરે,
 કહેવાડે મારા બાધને, એને કાનુડો બહુ વાલોરે;
 એકનને કહીએ રૂઝ દીસો છો, માળા મારી આવો. સમ
 કે દહાડાનું કરણુકલ તે, કયાંય આવી વીસારીરે;
 તે મેં કહાનને કાને ફીકું, જણુ છે સમજર મારી. સમ
 ફરિને નીત પ્રિતે નિરખ્યા વિના, વહુને અન્ન ના ભાવેરે;
 અમળીએ સાહેબો રાધને, વહુજી માટે આવે, સમ
 વહુને અતિથણી વહાલો છે શામળીએ શામવરણુરે;
 રામકૃષ્ણ પ્રભુ રંગનો રસીયો મથુરાનો ભગવાન. સમ

પ્રેમની ગરબીઓ.

ગરબી ૧ થી.

કહેવા દેને કાકાન તારી મને કહેવા દેને કાકાન,
 બહાણુનો વદવાડ વડે છે, રવી ઉમમરે બાણુ; તા૦ ૧
 બિવરાલો તો ખીજી નારી, ખડે લોડું આરસખણુ. તા૦ ૨
 વંદાવનની કુંજગલીમાં, હલકું ખીપગીયાનું પાન. તા૦ ૩
 આઠ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નામર, વળ્યાં અમારાં વાન. તા૦ ૪

ગરબી ૨ છ

કહાન માગ્યો હો, જસોદાજી કહાન માગ્યો હો; ૨૬
 જાજની રજની રંભરે રમતાં.
 પ્રભાત પાછો હો. જસોદાજી. ૧
 ક્યાં કંમીતે અણુવટ વિધુવા,
 હાર હપ્યાનો હો. જસોદાજી. ૨
 હસ્તિ ધોડને માલ ખમના
 વહેલ સજીતી હ્યો, જસોદાજી
 મીરાંબાઈ કહે પ્રજા ગીરધરના ગુણ.
 અરજીકમળ ચિત્ત હ્યો. જસોદાજી. ૪

ગરબી ૩ છ

ભીધુરે લટકે, માઈ મન ભીધુરે લટકે, ૨૭
 વંદાવનમાં વેણુ વગાડે.
 વાંસ તણે કટકે માઈ મન ભીધુરે લટકે, ૧
 માતર ભંમ ક્યાં ગિરધારી;
 અમને માર્યા છે કટકે, માઈ ૨
 પાટ પિતાબર હરીએ પહેર્યા;
 મોહી હું તો પીળું પટકે. માઈ ૩
 મીરાંબાઈ કહે પ્રજા ગીરધરના ગુણ.
 અરજીકમળ ચિત્ત અટકે. માઈ ૪

ગરબી ૪ થી

મહી દળશે મારે, મોહનલાલ મહી દળશે મારે.
 લાખ બે લાખનું માટ નંદાશે. શોભીતું મારું.
 તમે વનમાળી ન કરો જાણી, જમે વજુવાર; મે. ૨
 જુલ પડે તેની મોસર ગુમે, બોક મોમે નાર. મે. ૩
 મીરાંબાઈ કહે પ્રજા ગિરધરના ગુણ અરજીકમળ વાર. મે. ૪

(૧૦૮)

ભાગ ૬ ઠો.

—ૐ—

ગરબીઓ.

(હારિ ચાલો ડોકોરમં જમ વશિએ એ રામ.)

- હારિ મારા સમ મોહન મળજો.
 હારિ મારી આજ્ઞા પુરણ કરજોરે. મારા. ૧
 હારિ મારે ઘેર આજ નથી વાલા;
 હારિ મારા ઘર ભણી વળજોરે, મારા. ૨
 હારિ હું આવી પણ આપ મળ્યા નહીં.
 હારિ કહી ક્યારે હવે મળજોરે. મારા, ૩
 હારિ હરિ ભટના હરિ છો રંગ રસીયા
 હારિ મળી હવે દુઃખ મારું હરજોરે. મારા. ૪

ગરબી ૨ જી

- હારિ ભટકાળો ગિરિવધારી;
 હારિ મને મારી નેન કટારોરે. ભટકાળો ગિરિવધારી;
 હારિ આજ મળ્યા વહાલો જીમનાની તીરે;
 હારિ એની રૂપ રશીક છત્રી ન્યારીરે. ભટકાળો. ૧
 હારિ શામળીયાએ કહ્યું સાનમાં,
 હારિ મને પ્રાણ યજી પણા પ્યારારે. ભટકાળો. ૨
 હારિ હરી ભટના હરિએ કયું કામચું;
 હારિ મારી શુષ્ક સર્વે વિમારીરે. ભટકાળો. ૩

(૧૦૯)

ગરબી ૩ છ.

હરિ મારા સમ કાલે મળજો;	
હરિ પેહું વચન બોદયા તે હરી પળજોરે.	મારાં ૧
હરિ રસ્તે આજ ન કરીયેરે વહાલા,	
હરિ મારી સાચી વાત સાંભળજોરે.	મારાં ૨
હરિ ધણી પ્રીત કર્યા પછી ગીરધર;	
હરિ પેલા લોકે ડરાવ્યા ન ડરજોરે.	મારાં ૩
હરિ હરીભટના હરી છો હજી કાયા,	
હરિ તે માટે પાછા વળજોરે.	મારાં ૪

ગરબી ૪ થી.

હરિ જીમનાની તીરે વહાલો,	
હરિ જીવણને જોવા રેયાલો.	જીમં ૧
હરિ જીમનાજીને તીરે વહાલો ધેન ચરાવે,	
હરિ મોરલી બળવે નંદ લાલોરે.	જીમં ૨
હરિ ધણે દહાડે ધેસ આપ્યા નહી જવા દેઉ,	
હરિ મટે મનુષ્યાદેહીનો લાહોરે.	જીમં ૩
હરિ હરીભટના હરિ છો રંગ રસીયા;	
હરિ માટે ધેરાને ધરમા ધાલોરે.	જીમં ૪

ગરબી ૫ માં.

હરિ ચાલો ચતુર કાંઈ લાજો;	
હરિ તમે આવી અમને શું આજોરે.	ચાલો ૧
હરિ વળ્યા મુખી ન કરો વહાલા;	
હરિ તમે શૌર કરો શીઠ આજોરે.	ચાલો ૨

(૧૧૦)

હરિ દેખે ફરીજન આગે સમજણા;	
હરિ અગે લાજીએ ને તમે ગાગોરે.	આલો ૩
હરિ હરિમટના હરોને કરીએ ટુંકરા;	
હરિ માટે હેત મણેરાં અમને ઢાગોરે.	આલો ૪

ગરબી ૬ ઠી.

હરિ મોહન મળતા નથી હમને,	
હરે વાલા માન થું આપ્યું તમનેરે.	મોહન ૧
હરિ હું તો ઘેલી ચઢ ધર ધધો છુલી,	
હરિ આ તતમન સોંપ્યું તમનેરે.	મોહન ૨
હરિ પ્રભુ અગળ વ્યાકુળ ચઢ છું.	
હરિ માટે મનની વાત કહું છુંરે.	મોહન ૩
હરિ હરિમટના હરો ના મળે તો;	
હરિ હવે પ્રાણુ તળું પલમેરે.	મોહન ૪

ગરબી ૭ મી.

હરિ વિહલ માં વળગો હમને;	
હરિ પ્રભુ લાજ નથો કંઈ તમનેરે.	વિહલ ૧
હરિ સહ સખીયો ગ્રહ મુજને રોકી;	
હરિ રહો પરા કહું હું તમનેરે.	વિહલ ૨
હરિ ઘેર જઈ સહ સખીયો કહેશે,	
હરિ તેની બીક ધણી છે હરિ મન	વિહલ ૩
હરિ હરિમટના હરિ આજ જવાહો,	
હરિ આલા કાલે મળીશ હું તમનેરે,	વિહલ ૪

(૧૧૧)

ગરબી ૮ મો.

હરિ મોહનની મેરઘી વાગી;	
હરિ હું તો જર નિંદ્રાથી જાગીરે	મોહન ૧
હરિ હું તો ધરમાં સહિ નિંદ્રામાં મુકવાં,	
હરિ ગૃહ સખી જ્યાં જડ્યાગીરે.	મોહન ૨
હરિ વાલા પ્રેમ ધરીને રાસ રમાડ્યાં,	
હરિ મારી ભવની બાવટ બાગીરે.	મોહન ૩
હરિ હરીબટના હરીએ દીધા દરશન	
હરિ મારી પ્રકૃતિ વેદના ત્યાગીરે.	મોહન ૪

— ❦ —

ગરબી ૯મો.

ગરબી ૧ લી.

મારા મનગમતા મહારાજ,	મારે ધેર આકેરે;	
હું તો તક્ષુ તમારે કાજ,	હસીને બોલાવોરે.	૨૬
જીલમ ન કરશે શિકારે,	આવો અપ	આજ.
ધેર ધેરનાં પકવાન પડાતું ત્રીકમ તારે કાજ.		માર. ૧
મનમાં હતું જે આવજીરે,	મુખથી કેમ કહેવાય,	
આવી શો તો આવજીરે,	મારું જોતામાં જોતન જાય.	માર. ૨
જ્યાં જોતે આગળીએ હિસા,	રંગીલા રણુગોડ;	
રાધેના રવામી પ્રભુ અંતરજમી પુરો મારા મનના કોડ	મારે	૩

ગરબી ૨ લી

કેતો પીછડો પરધેર જાય,	સખી શું કરીએરે;	
આમથી એકકડાં નવ રહેવાય,	વિલેગે થરીએરે.	૩૭

(૧૧૨)

રૂપ જોવંતા રશીઓ ફડો, પરણે કરે છે પ્રીત;
અણુતેડયો અંગણીએ આવે, એવી એની રીત, સ૦
બોલાયો બોલે નહીંરે કોને કહીએ વેણ;
શેરડીએ સામે મળેરે, વાલો નીચાં તે ઢાળે નેણ. સ૦
છળબેઢમાં છાનો રમેરે. અમને તાયદે વાય;
રાધેના સ્વામી પ્રભુ અંતરજનમી, વાલો અરથ પડે જોળખામ. સ૦

ગરબાં ૩ છ

જાઓ જુડડા બોલા કહાન, જાઓજી જાણ્યાં;
એવા ધુતારાના ઢંગ, પરધેર માણ્યારે
વાટ જોવંતા રજની વીતી. આવ્યા ઉગમને સુર;
કામણુગારા કાનજીરે, વાલે અમને વિસાર્યાં છે દુર, જ૦
પરનારી શું પ્રીતડીરે, કામી કામોદામ;
અહીં આવીને શું કરેરે, જેના ઘેર ઘેર હોય વિશ્રામ. જ૦
કોના મંદીરમાં કાનજીરે, પ્રાધી લીલા લેહેર;
રાધેના સ્વામી પ્રભુ અંતરજનમી મેં તો જાણી તમારી પેર. જ૦

ગરબી ૪ થી

અને કૃષ્ણ જોયાના કોડ સપ્તર ચાલોરે.
ઉમીઆજીને લાગુ પામ હરિવર આલોરે.
દેર દેર હીવા કરેરે, પ્રુણ સંકર દેવ;
શામળીયો વર પામવારે, હું તો કરું શંકુજની શેવ, સ૦
ગોકુળની ગોવાલણીરે હીડે મલપતી ચાલ;
જોના ઉપર મોહન મોહી રજારે, એનું મુખડું તે લાલચલાલ સ૦
સાસુ મારી જસોમતીરે, સસરા શ્રી નંદલાલ;

(૧૧૩)

કંથ કોડીલો મારો કાનજરે; મારૂં સાસરું મોકુળ ગામ, સ૦
કાળાંદ્રોને કાંડરે, નહાતાં નિર્મળ નીર;
જરત તે વીડલો હરિ ગયોરે, હું તો શેષેરે ઢાંકુ સ્ત્રીર. સ૦
માય શીખેને સાંભળેરે, રાણી રાધાછનો રાસ;
નરનારી વધકુંડ પામશેરે, ગુણ્ય માય નરમધયો દાસ. સ૦

ગરબી પમી.

તારી મોરલીએ મહારાજ, મન હરો લીધારે;
મારી ગઈ છે શુધને જ્ઞાન, કામગ્ય કાધારે.
સાંભળતામાં શુધશુધ જુલો, ને તનમન વ્યાકુળ થાય;
પુત્ર પતિ પરિવાર સહકા, મને મદીર ખાવા ધાય મ૦
અંતરમાં વ્યાકુળ થયારે વિસરી મોજન પાન;
અવળા અલુપણ પહેરીયારે, મેં તો તેપુર ધાત્યાં કાન. મ૦
સે થે કાળજ સારીયારે, મિથુર નયણે રેખ
એકએકથી ઉતાવળીરે; નિસરી આવી તે દેખારેખ. મ૦
સન્મુખ આવી ઉભા રહ્યારે, નયણે નિરખ્યા નાય;
લક્ષમણ ના સ્વામીને રંગે રમતા મેં; તો હરખે જોડયા હાય,
મન હરી લીધારે.

— ❦ —

રાસલીલાની ગરબીઓ.

ગરબી ૧ લી.

(જતમાં તે હરેરે, જતમાં જે જન મોલે જુલો. એ રાગ.)
વનમાં લેખ જરે, મુજને જુલારી કાનુડે. રેક.
આખ તણે જાણસારે મુજને, સાન કરી સમજાવી;
મેં જાણ્યું આજ રજની રમવા, હેત કરી મોખાવી. વન. ૧

મંદીરથી હું બહાર નીકરી, આવી જોતી પાસે;
 કર અલી મુજને લેખ ચાલ્યો, 'નવયુ' કંઈ લખ જાશે. વન
 અધાર વનમાં ઉભી રાખી, કહ્યું ખાવા કંઈ લાવું;
 સામગ્રી બહુ જાતજાતની, જલદીથી લખ આવું. વન.
 એમ કહી મારગ ચાલ્યો જોડ્યો વેણ રસાળું;
 વાટ જોતામાં રાત પડી ગઈ, ઉભી રહતો નિહાળું વન.
 બન માજેને ધાર અધારી; રાત વીજળી અમકે;
 હું ગજાણી કાંઈ ના સુજે કાળજી મારે ફટકે. વન.
 ફાદુર મોર બપોલ્યા જો લે, ઝરમર મેહલો વરસે,
 વનવગડામાં હું એકલી. પિયુ વિના જીવ લલસે. વન.
 વીરહની જવાબા શરીરે વ્યાપી, તેજ થઈ હું થેલી;
 એક દુખમાં બીજું કયું બાદ, વરસાદે કરી એલી વન.
 ચાર પટોર રતે અગડાણી, ના રહી દુઃખની બાકી.
 મયામામના પ્રિતમ સારે ફરી ફરી હું ચાકી વન, ૮

ગરબી ૨ જી રાગ હિંદુસ્તી

હું તો એકલાં મુજને અધાર વનમાં રેલી, ટેક
 હું ગજાણી મારે ન સુજે, અકળાયે જીવ જાશે;
 અરે હૃદય તેં આ શું કીધું મુંઝે વાતો થાશે. હું તો. ૧
 વેરણ મારી માવડી મુને પહેલેથી ના મારી;
 ઉછેરનાં મોટી કરી ત્યારે સંજ થયો ગિરધારી. હું તો. ૨
 ત્યારે મુજને વનમાં લાવ્યા, આ સુખને હું પામી,
 કોની આગળ કહે વાર્તા, દુખની ના રહી ખામી. હું તો. ૩
 શું રહે હવે કોની પાસે જઈ વિસામે બીજા;
 રેણી નીર્મમી રવી પ્રગટ થયો, મારગ આલી જાવું. હું તો. ૪

શું જાણું એ ક્યાં ગયો મુને વગડામાં મેલી;
 મુજ મરખી રસ્તે મળી કોઇ મુપડનાર અલમેલી. હું તો. ૫
 તેની વાંસે ગયા હશે એ, કપડી કુંજવીહારી;
 અમારામનો પ્રિતમ પ્યારે, થઇ ગયો બલિઆરી. હું તો. ૬
 ગરબી ૩ છ.

પુજને દયી કર્યોરે પેલા નંદજીના છબએએ,
 માત તાતનું કહ્યું ન માન્યું ન ક્યું કોઇનું વાધું,
 બધેર વનમાં તેડી લાવી, ક્યું પોતાનું ધાયું. મુજ. ૧
 મારાના છગમેદ કરીને, ક્યાં ગયો શું જાણું
 રાત દિવસ વનમાં અથડાવું કીરજ કઇ પેરે બાણું મુજ. ૨
 બરે વિચલાર આ શું કીધું કેઇ નરે બરમાબા;
 વહાલપણમાં વેર કરીને, ગયો તે પાછો નાવ્યો. મુજ. ૩
 તેનો નાકિ ધણેરો મુજને મનમાં સમજી રહીએ;
 મુખ દુઃખ હર્મે ભોગવવું તે ધની આગળ કહીએ મુજ. ૪
 જાને દાજે વેરી મઇને આ વનમાં બરમાવી,
 રસ્તે દુઃખ પામું ધણું એને યા કાંઇ ના આવી. મુજ. ૫
 એવો નિર્દય થઇ ગયો, એને કોણ શીખામણ આપે;
 શોક મુપડના હું પડી, મારે કાળજડું કાપે. મુજ. ૬
 હે પરનાશ્વર કહું છું પુજને, મહારે તે શું કરવું;
 અઠગામણ આરે બણી, આ જગ્યાથી ભણુ મરવું મુજ. ૭
 એક તિયાર મનમાંય કરે, જાઉં વંદાવનની વાટે;
 અમારામનો પ્રિતમ મળશે જમુનાજીને ધાટે. મુજ. ૮

ગરબી ૪ થી.

કાનો પ્યા ગયોરે, અલિયાં કોણ અમારું મેલી.

ખીક ધણેરી લાગે મુજને નિદ્રા નાવે જાણું;	
મિરીવરધારી કુંજવિહારિ ચરણે એને લાણું.	કાનો. ૧
શ્રી નારાયણ શ્રી પુરુષોત્તમ, વારે મારી ધાળે.	
આ વનમાં અધારી રાતે, સહાય આવીને થાળે.	કાનો. ૨
રૂદન કરતાં રવિ પ્રગટ થયોતે. લાગી તાલાવેલો;	
ધેર જતાં જરનાં સૌ પુછે; મહતી કયાં એકેલી,	કાનો. ૩
કસુંબે રંગેલી તારી, સાડી ચરણા ચોળી;	
વરસાદે બીજમને આવી કાને રંગમાં રોળી,	કાનો. ૪
તે સાઈ હું ઘેર જાઉં ક્યમ એક દશા નવ સુળે;	
કાતી આગળ વાત કઈ હું, શરોર ધરધર ધુળે,	કાનો. ૫
એવામાં એક નારી દીડી, મહી વેચવાતે જાતી,	
હિબી રહે બાઈ મારા સમ તુજને, હીંડે છે મદમતી,	કાનો.
કર જોડી તુજને યુધ્ધ હું, ખખર હેઠલ તો કહેને;	
નંદજીના કુંવરની મુને જાળ ખતારી દેને,	કાનો. ૭
હા બાઈ મેં હમણાં દીઠો તો કદમખંડીની પાસે;	
મયારામનો પ્રિતમ તુજને, જલદી ભેગો થાશે.	કાનો. ૮

ગરબી ૫ મી.

હું તો ઘેલી થઈરે પેલા કાનુડાની સંગે,	
સપયર મારી શું કહું તુજને દીલડા કેરી વાત:	
સાન કરી મુજને તેડી ગયો મંદીરમાં મધરાત,	કુતો. ૧
શું જાણું એણે શું કીધું, શું મુજને ખવડાવ્યું,	
શું ચેલું લગાડ્યું મુજને તેમાં ચિત લરમાવ્યું.	કું તો. ૨
જે દહાડાનું મન ફટકયું કે આગળ જમને કહીએ;	
આહરનીશ કઈ સમયે એનું, એ વિના કેમ રહીએ,	કું તો ૩

અચમથી સપ્ત વાતો કરતાં છે કાનુકો કપડી,
 મુજને ભોળવી છુરકી નાંખી, તેમાં હું મધ લપડી. હું તો. ૪
 નાત જાત મરજાં તજીને. કોઈની ખીક ન આણી;
 કામકાજ પર ધંધો જુલો લાલમમાં લોભાણી. હું તો. ૫
 એની મારી વાત સાંભળી, કોઈ ક્યા મન લાવો.
 હરેક રીતે એને સમજાવી મંદીર તેડી લાવો. હું તો. ૬
 તો એની સંગે રમીને દુખડાં મારાં વામું;
 એટલે મારા જાવનું દુર થઈ, સુખ સાગરને પામું. હું તો. ૭
 તુજને મોકલું એ નહીં આવે. એનો નહિ વિશ્વાસ;
 મમારામના પ્રિતમ વિના, હું બણી થઈ ઉદાસ. હું તો. ૮

ગરબી ૬ ઠી

મુજને કમો કરીરે, પેલો ક્યાં ગયો કાનુકો. ૮૬
 પહેલેથી મુજને હેત દેખાડી, કપડે કરતો વાતો,
 મુજ સરખી અલગેથી મુકી પરમંદીરમાં જાતો. મુજ. ૧
 આહું અલગું બાણું હેરે. કંઈ ન ફાવતો લામ;
 તાહરા સમજો દેખું વાટમાં; છિતારી લેઉં પાપ. મુજ. ૨
 શી એમાં એની તે શોભા કરતો નથી વીચાર;
 દુરિજન પ્રજના લોક જાણુશે હાંસી કરશે ત્રિજનાર. મુજ. ૩
 બ્યાં મારે મંદીર આવે, કરજોડી રહું ઉભી;
 કોઈ શોકયે એને જામ્યાંથી. શા વાંકે મને દુભી. મુજ. ૪
 એના મનનું હારદ સમજી, વળતો છિતાર આપું;
 શા માટે નમણો થઈ એટો, તનમન એને સોપું. મુજ. ૫
 માટે જઈ કહેજો માનને, થઈ રહેજો કુશીઆર;

(૧૧૮)

જોડ લાલની ગરબ હોય તો મળશે એકલ વાર;	મુજ. ૬
જારા મનમાં એવું આવે, એના ઉપર મરીએ,	
નહી તો જોગ ધારણ કરીને વંદાવનમાં ફરીએ.	મુજ. ૭
જહેની મારી વાત સાંભળી, કોષ દયા મન લાવો.	
હરેક તરફ એને સમજવા, મંદીરમાં તેડી લાવો.	મુજ. ૮
એને શીખામણ દેઈ સમજાવે, તેની મધ રહું દાસી;	
અયરામના પ્રિતમજી આ, વિજમાં ચાશે હસી.	મુજ. ૯

ગરમી ૭ મી.

(રાધીકાજી શ્રીકૃષ્ણને શોધે ને રાસકલ્યાણ સુખ સાંભરે છે.

ને છેવટે રાધા કૃષ્ણનો સમાગમ થાય છે)

મનમાં જીલી પડીરે; પેલો ક્યાં ગયો મનુડો.	ટીક
અરમર અરમર મેહુતો વરસે. પુરણ કરી છે હેલી;	
અધીર વનાં મુજને મેલી, ત્યાં કોણ અમારૂં મેલી.	વન ૧
ઝાડુળગામની ગોવાલણી. સહુ મહી વેચવા ચાલી.	
આરગ મળીયા માવજી, ત્યાં રોકી રાધે પ્યારી	વન ૨
આરગ મળીયા માવજી, અને રાવા સરખી કાધી;	
આચા ઉપરની મટકી, ઉઠાવીને લીધી;	વન ૩
અસોદાજી લાલ તમારો, આડા અવળી ચાલે;	
એજ સહજ ગોપીમાં, કાનજી મન માને ત્યાં માલે	વન ૪
આમળ પાછળ મહેલ તમારા; વચમાં અમારી મેડી,	
અપાશીમાં અમેજ રમતાં. સ્નાન કરી શીઠ તેડી,	વન ૫
એર મુમટને કાને કુંડળ; હરખે વાગે તાળી;	
આમળ પાછળ ગોપી નાચે મધ્ય નાચે વનમાળી.	વન ૬

કામરા ખાતાં શુદ્ધરજીએ, એરી માયા કાધી;
 હરી તો અંતરધ્યાન થયા, એક સખી સંઘાયે લીધી. વન૦ ૭
 પુરુષેતમને પમલે પમલે, જોતી જોતી જાઉં;
 નારાયણનાં દર્શન વિષ્ણુ હું, આકુળબાકુળ થાઉં. વન૦ ૮
 જોતામાં એક અમળા દીડી, તેને પૂછી પાત.
 રાધા કહે અભિમાન આલ્યું, ત્યારે તજ્યો અમારો સાથ. વન૦ ૯
 ઝાડે ઝાડે જોતી ચાલું, જઈને ઝાલું હાથ;
 તમાલ જાણી રોકમજીએ, પ્રેતી બીડી બાથ. વન૦ ૧૦
 વંદાવનની કુંજમક્ષનમાં, મળીયાં રઘે પ્યારી;
 મયારામના પ્રિતમ મળ્યાં, વેળા અપારી વાણી. વન૦ ૧૧
 ગરબી આઠમી.

(રાધા-કૃષ્ણના સમાગમ થયા પછી રાધા શ્રી કૃષ્ણને કહે છે.)
 વાંજમ ક્યાં મયાતારે સાચું મોલો મારા સમ.
 છેતરપંડી કરી મુજ સાથે, મેં અવગુણ શો કાધો;
 સચું મોલો કુંજમિહારો, કેમ રુંગે લાવો લીધો. વાલ૦ ૧
 તમારે રનેહે બંધાણી, છેક માયા ઉતારી,
 મુજ સરખી અલમેલી મુઠી, કેમ મળી ધુનારી. વાલ૦ ૨
 બરેસો પ્રણય રાખી, તમ સાથે લોભાણી,
 આ મિજના નર નારીમાં; કું ધેર ધેર મવાણી. વાલ૦ ૩
 વેણુ વગાડી મોહ પમાડ્યાં, શરઃ પ્રનમની રાતે;
 હેત દેખાડી વાલમ અમને, રાસ રમાડ્યાં પાતે. વાલ૦ ૪
 એવું મુખ આપી કુંજમ દીધું આ સારે મોરારી
 કું અમળા નિર્મળ રકુંડું, કેમ દીધી વિચારી. વાલ૦ ૫

(૧૨૦)

વાટ તમારી ભોતાં જીવજી, ચઉ દીસે જોઈ ન્યાળી;
 ખાર વન ચોવીસ ઉપવનમાં. દાઠા નહી વનમાંળી. વાલ૦ ૬
 જેવું હેત તમારું હૈયે, તેવું મારું જાણે;
 ઝોરંગરક્ષીઆ વનમાંળી. તમે વાત મારી પરમાણો. વાલ૦ ૭
 જમ કહી કહે કર નાખ્યો, સીદ કરો છો હાસી.
 મયારામના પ્રિતમની હું ચપ રહીછું દાસી. વાલ૦

ગરબી ૯ મી.

ગીરધર લાલજીરે, મારી ગારમડી સંભાળો. ટેક.
 સાંજ પડે સંભારી શાવો. આડે રહી દોવરાવો;
 દુધ બાનમાં સાકર ભેળું વાળુ કરવા આવો. ગીર૦ ૧
 જાણીને પોહોર વહેલો હડી શેર વરેણું સાવા,
 થીતાવણીમાં ભોટ રોકાવું, ખાંડ ભેળીને ખાવા, ગીર૦ ૨
 ધરમાં નથી કાષ્ટ નહાનું મોટું કાષ્ટની બીક ન ધરીએ;
 એક રાત વાસો આવ્યો તો બે.લાચાલી કરીએ, ગીર૦ ૩
 જોવાળાઆને ગર્વ શો છે જે તેડે ત્યાં જમએ.
 નરસૈયાના શ્વામી મળે તો, સૌ વાતે સુખીમાં ચપએ;

ગરબી ૧૦ મી.

(વાંસળીનાં આહોરિયાં)

ધુતારા ધરધરણી તારી વાંસળીરે ભોલ;
 વાળીએ કષ્ઠ થેલું કાધું ગામળે, ધુતારા. ટેક.
 સખી નહાતાં થોતાં વલોવતાં નીસરમાંરે ભોલ,
 કળતાં પડતાં રમતાં મુક્યાં બાળળે. ધુતારા. ૨
 સખી આ શું સમરો જેઠ જેઠાણી નવ રણરે ભોલ.
 કંથજીને ચડતી મુકી રીસળે. તાહુરા. ૩

સખી મધરાતે મોહનજી મેઢા કદમ ચઢીરે લોલ,	
ગોપીજનનાં હરીયાં છે કંઈ ચીરજો.	ધુતાસ. ૪
સખી અવળાં વસ્ત્રને અવળાં આલુપણ પહેરશરે લોલ;	
કાન તણાં લઈ કેડે ધાત્યાં કાશજો.	ધુતારા. ૫
સખી રામકંઠ પ્રજ્ઞ બલે પધાર્યાં શેરીએરે લોલ,	
ગોપીજનનો પુરી છે કંઈ અ.શજો.	ધુતારા. ૬

ગરબો ૧૨ મી.

હસવા સરખી હરીશું મારે ગોઠડીરે લોલ;	
હસવા સરખું ધીજમંડલ શુભ ધામજો	હસસા. ૨૬.
સખી ન્હાતાંને ગાતારે ગુણ ગોવીંદનારે લોલ;	
વસત્રા સરખું વંદાવન શુભ ગામજો,	હસવા. ૧
તીરથમારે તીરથ કેશવરાયનુરે લોલ;	
પીવું મારે પ્રેમતણું રસપાનજો.	હસવા. ૨
પ્રિત હમારી નિર્મળ નંદકુંવરશુંરે લોલ;	
ભાત હમારો જીવરજીથું બગતીજો.	રસવા. ૩
રામકૃષ્ણ પ્રજ્ઞ બલે પધાર્યાં શેરીએરે લોલ;	
ગોપી સધળી ગુણ તમારા ગાયજો.	હસવા. ૪

ભાગ ૭ મો.

રાસલીલાની સાખીઓ.

- ફડી શરદપુનમની રાતરે, સુંદીર વેણ વાગે વેણ વાગે;
 મારા વાલોજી રમીયા રાસરે, સુંદીર વેણ વાગે વેણ વાગે, ૧
 વાલે નટવર ધરીયો વેશરે સુંદીર.
 ઝેના કુમરીઆળા કેસરે સુંદીર, ૨
 ગોપી જાતિ હિતાવળા આવેરે સુંદીર
 મોતી મુક્તાફળેજ વધાવેરે. સુંદીર ૩
 દેહીની કુધકુધ સખળી વિસારીરે સુંદીર
 નયણે નીરખ્યા તે શ્રી વનમાળીરે. સુંદીર, ૪
 ગોપી આવ્યાં તે પુર્વની પ્રીતેરે સુંદીર;
 જમ મળીયાં તે રમની રીતેરે સુંદીર; સુંદીર. ૫

સાખી.

- કેમ આવ્યાં તમે કાગની એમ બોલ્યા જુગલકીશીર;
 અડધી નીશાએ વનમાં આ વેળાએ ચાલે ચોરરે;
 કામની કેમ આવ્યાં કેમ આવ્યાં ૧
 આ વનમાં તે શું છે કામરે કામની;
 તમે જાઓ તમારે કામરે. કામની. ૨
 સહ લોકમાં તે કલંક થાશેરે કામની;
 આ ધર્મ, તમારો જાણરે, કામની. ૩
 તમે ધરનાં તણ સહ કામરે કામની;
 રામસી સુતા સુદીને પામરે. કામની. ૪

(૧૨૩)

શ્રીપ્રભુજી એમ કહેડે કામની.
અછી જોપી તે ઉત્તર દે છેરે;

કામની. ૫

સાખી

પ્રભુ તમે તે ભોવન તળવ્યા પ્રભુ તળવ્યો સંસાર ;
પ્રભુ તમેજે વનમાં તેડીઆં પ્રભુ તમે ફરોછો તુલસીદારે,
શ્રી નંદના ૧

તારી છેલાઇ જોઇને હું તો છાકીરે શ્રી નંદના;

અને વહાલું નથી તમ પાખીરે,

હમે લોપી તે કુળ કેરી લાજરે શ્રી નંદના.

પ્રભુ આવ્યા તમારે કાઠરે.

શ્રી નંદના ૨

અને બાહો બાનંદરસ દાનરે શ્રી નંદના

અને લાગ્યું તમારે પ્યાનરે.

શ્રી નંદના ૩

હમે જરણુ આવ્યા તહારીરે શ્રી નંદના;

એ મોરલી સુણીને ખીહારીરે.

શ્રી નંદના ૪

સાખી

વચન સુણી વૃજનારનાં થેઇ થેઈ રમીયાં રાસ;

ફમજુમ વાગે હુધરી વૃજ સુંદરીની પૂરી વાલે આશરે;

શ્રી ગીરીવર ગીરધારી ગીરીધારી

વૃજ સુંદરીની સંગે વાલે ડોલેરે શ્રી ગીરી.

સુખે જોજો તે રુદ્ધ બોલેરે.

શ્રી ગીરી ૧

સુખે ગાયને લે છે તાળીરે શ્રી ગીરી.

એક એકા વચ્ચે હાથ આવીરે.

શ્રી ગીરીવર ૨

મન સખી તે વેણો યુથેરે શ્રી ગીરી.

કાંઈ સખી ખાસ હુટેરે.

શ્રી ગીરીવર ૩

હાં જુમનાં વડે છે મંબીરે શ્રી ગીરી.

જુવે તેનાં મન યામ સ્થીરે,

શ્રી ગીરીવર ૪

(૧૨૪)

સકુ દેવતા ત્યાં જોવાને આવેરે શ્રી ગીરી.
 તે તો પુષ્પ ધ્યાન વધાવેરે. શ્રી ગીરી૦ ૫
 ત્યાં અંદર રહો છે કરજોડીરે શ્રી ગીરી.
 શું વર્ણવું જુદી થોડીરે. શ્રી ગીરી૦ ૬
 પ્રભુ મુખે મોરલી ધરી છેરે શ્રી ગીરી.
 ખટ મહીનાની રજની કરી છેરે, શ્રી ગીરી૦ ૭
 વહુ રાસ રમીને આવ્યાં ઘેરેરે શ્રી ગીરી.
 તેની કાઠાએ ન સમજી પેરેરે, શ્રી ગીરી૦ ૮
 ધન્ય ધન્ય આ વૃજની જુભીરે શ્રી ગીરી.
 જુએ તેનું તો મન રહે ભોભીરે. શ્રી ગીરી૦ ૯
 ધન્ય ધન્ય આ વૃજની નારીરે શ્રી ગીરી,
 રાસ કીડા કરે શ્રી મોરારીરે શ્રી ગીરી૦ ૧૦
 જે ગાય શાખે આ રાસરે શ્રી ગીરી.
 તેની શ્રી કૃષ્ણ પુરે આજરે. શ્રી ગીરી૦ ૧૧

દાણુલીલા.

રાધા—પાલવડો મેલો મોહનજી મારમડે મને જાવા દો;
 આવતાં આપીશ દાણુ તમારું, મહી મારું વેચાવા દો. ૧
 શ્રી કૃષ્ણ—વેચતાં તને કાણુ ખાળે છે, સાલજને રાધે પ્યારી;
 મહી ગેરસનું દાણુજ દોની, વહેલી આને વૃજનારી ૨
 નારીને તું ના બોલાવીશ જાનો રહેને છોગાળા.
 કંઈ રાજ કંસરાયનું મઉ ચારી ખા જોવળા. ૩
 શ્રીકૃષ્ણ—હું જોવાળાઓ તું જોવાળજુ ફરી ગમે તો આવજે,
 કંસ સરિખા હીમાયતી, સાથે તેથી લાવજે,

- રાધા—તેડી લાવું દો મને જાવા રોકી રહ્યા છો વૃજનારી;
 રૂપનાથના સ્વામી શામળીઆ, ધડેલા હાસો છો ગીરધારી ૫
- શ્રીકૃષ્ણ—લેલો છું પણ દાણ નહી મુકુ, દોકકડો એકે ઓછો,
 ગીરધારીએ જોકુળ વાસ્તુ, ઈંદ કરતાં હું મોટો. ૬
- રાધા—મોટો છું ત્યારે મથુરા મેલી, અડવી રાતે શું આવ્યો;
 પરધેર રહી પેટ ભરનો તને દાણી કાણે કહાવ્યો. ૭
- શ્રીકૃષ્ણ—વાઠા બોલી વાર કરે છે, કહે તો હૈયાને હાર તોડું;
 દાણ દહીનું દેરે અખળા, નહિ તો માથાનું માટ ફેંડું ૮
- રાધા—હાર નહિ ટુટે માટ નહિ ડુટે; ન્યાય નગરમાં પુછાશે;
 રૂપનાથના સ્વામી શામળીઆ; કહે જોકુળ કેમ રહેવાશે ૯
- શ્રીકૃષ્ણ—જોકુળ રહો કે જાગો અપારે દાણ દહીનું નહી મેલું;
 ચીર હર્યાં તે ગયાં વીસરી કામનીઓ કારણ પેલું ૧૦
- રાધા—નંદ તણે ઘેર નવલખ આપ્યા નોતું તે ધન કાવ્યું છે
 માતા તારી મહી વેચતી હમણા રાજ આવ્યું છે ૧૧
- શ્રીકૃષ્ણ—હમણાં હમણાં કરતી રહેજે મેણાં દેતી મધ્યારી;
 ધુતણ્યામાં તું ધુતારી ઠમપણમાં છું ઠમારી ૧૨
- રાધા—તું ઠમારો તારી માને પાળેલો તારી માને મેણાં દેવરાવે
 રૂપનાથના સ્વામી શામળીઆ ઝાંઝુ તે શું કહેવરાવે ૧૩
- શ્રીકૃષ્ણ—કલા પ્રમાણે લેતો નથી, પણ તું મોહુ નથી રાખતી
 અમો છીએ રાજ મહારાજ અમને નથી તું ઓળખતી ૧૪
- રાધા—ઓળખું છું તું આવ્યો નાથી મહા વનમાં તું છાનોહું
 જાદવકુળ મધે જન્મ છે તારો, નંદ તણે ઘેર નાનો છું. ૧૫
- શ્રીકૃષ્ણ—માતા બસોદા મોટાં જડબાગી, તેના અમો છીએ અધીકારી
 મોટા ઝુનિવર મર્મ ના જાણે જોકુળ વસીએ મહિ ચારી ૧૬

(૧૨૬)

શબ્દા—ગઉચારી ગોપી ઘેર વળતાં અમને તમે ઝોધાર્યા
રૂમજનાના સ્વામી શામળીઆ તમે જીત્યા અમે હાર્યા. ૧૭

— ❧ —

હાથુડીલા.

શબ્દા—તમે અજણ્યા અમે જાણીએ,
મારો પાલવડો નવ તાણીએ;
મજ રહો મન માંલરે
શામળીઆ વહાલા રહો વેમળારે, તમે વાલા રહો ૦ ૧

શ્રીકૃષ્ણ—નારી શું સમજાવે મુજને,
તો નહારે જાવા દઉં તુજને;
તારી મનડને રાગરાશ ખાંવે,
મહીયાગી રાધા દો હાથુ શું રે તમે રાધા ૦ ૨

શબ્દા—અવા બલ શું મરડીશ વીઠવારે;
મે તો તુજ સરીખા ઘણા દીઠવારે,
કપર છે કંસનું રાજ્ય;
શામળીઆ વહાલા રહો વેમળારે તમે વહાલા રહો ૦ ૩

શ્રીકૃષ્ણ—નારી કંસ યકી શું યાય છેરે;
એવા કંઈ આવે ને કંઈ જાય છેરે;
તાન ઉરન ઉતારીશ હારરે.
મહીયાગી રાધા દો હાથુ શું રે તમે રાધા ૦ ૪

રાધા—અવા હારે હન્યાનો દુટગેરે;
મારો અડીલી મટકી પુટગેરે;
ઘેર સાસુડી દેશે માળરે,

- મળીયા પાલા રહો વેગ્યારે.
 શ્રીકૃષ્ણ—નામી માળને આળ નહી ચડે,
 જેનું લેણું હોય તે લડે,
 એમાં દાકુ મેઢ્યાં કેમ જાયરે
 રાધા—અલ્યા દાણી ને કંઈનો કાવીયારે;
 મથુરાથી ગોકુળ આવીયારે
 ચારી નંદ તણે ઘેર માયરે,
 શ્રીકૃષ્ણ—તારી પાસ ચર્ચામાં શી લાજછેરે;
 જેનો પોતાપે તાનું કાજ છેરે,
 એમાં મનુષ્યાં નવ હોયરે,
 રાધા—અલ્ય મેઢ્યાં માણ્યને લાગે ધણીરે,
 સુણો પદ્મ જ્યારે એ જણીરે,
 તને નિલજને નહી લાજરે,
 શ્રીકૃષ્ણ—તારી કાજે તે કાજ નવ સરેરે;
 અહીયાં બીક તે કેની ધરેરે;
 આવ મળીયે આપણુ જણુ એયરે.
 રાધા—એવું નેકંજ માં બોલો શાનગારે
 તારા હરના હિતા અંખળારે
 મુકો નેકોને અમારો લયરે,
 શ્રીકૃષ્ણ—તારી હાથ ન મેલું તા નરે
 અહીયા અમલ થય છે થાણરો,
 માટે દાખુતા દેહડા મેલરે.
 રાધા—અલ્યા નદમાવનો તું છાકરારે
 તારી પાસ નથી પછસો રાહડરે;

મહીયારી૦ ૫

મહીયારી૦ ૬

શામળીયા૦ ૭

મહીયારી૦ ૮

શામળીયા૦ ૯

મહીયારી૦ ૧૦

શામળીયા૦ ૧૧

મહીયારી૦ ૧૨

(૧૨૮)

આવડો મચ્છર કેમ હોયરે. શામળીયા૦ ૧૩
 શ્રીકૃષ્ણ—નાડી બ્રહ્માણીની તું છોકરીરે,
 તારી પાસે નથી પાછ રોકડીરે,
 આવડો કેમ અભિમાન હોયરે, મહીયારી ૧૪
 રાધા—હું તો વિનતી કંઈ ક્યારનીરે,
 સ્વામી રૂગનાથ હારી તમ ચક્રીરે.
 મહીનું તે દાણુ નવ હોયરે. શામળીયા૦ ૧૫

—શ્રી૦૧૧૮—

દાણુ હીલા.

ગોપી—અલ્યા કાનજી તું ક્યાં ધેલો થયો જો,
 તું તો શેતું માગે છે દાણુજો
 મહીની મટુકા મારી કુટજો,
 ગેરસની યાશે દાણુજો. ધેલું શું બોલે મોવાળીઆજો. ૧
 અલ્યા ન જાણીશ કોઈ પ્રાપડી જો.
 કોઈ મળશે માથા કરા નારજો;
 મારમ મુને રહેને વેગજો જો,
 મારા કંસને યાશે જાણુજો. ધેલું શું બોલે૦ ૨
 શ્રીકૃષ્ણ—તારા કસ કશ્ચી નર શું કરેજો,
 મારી સંજે છે સવજો સાજો;
 અલી દહાડી તે દાણુ ચોરી જતી જો.
 ધણે દહાડે આવી મારે હાથજો આછો તું જાત અહીરનીજો. ૩
 ગોપી—અલ્યા હાથની તે હોશ રખે રાખતો જો,
 હાથે મારી જાણે છે ગાથજો,

(૨૨૯)

પાશવ મુકીને રહે વેગળા ને,
મારા મિત્રમાં ચાલે ફાલુ ને. થેલું શું બોલે ૪
કૃષ્ણ—અહીં મિત્રમાં વશીને વેર વાળશું ને;

રખે રાખતી હાથમાં હાથને
નંદજના નામ પ્રતાપથી ને,
હું તો છેકુ તારા કંસનો કામને. આછી ૫
ગોપી—અહ્યા કસે કર્યું તે કેમ વિસરેને

ભાષ હાથ પોતાના ત્યાંયને;
નાશીને છુટયો લાડકાને,
આવી ઉછર્યો છે વજ્રમાંયને, થેલું શું બોલે ૬
કૃષ્ણ—વળી મજામાં વશીને વર વાળશું ને.

તું તો નેજો અમારાં કામને;
અવનીનો ભાર ઉતારવાને,
ધયું ન હકુંવર ધેર નામને. આછી ૭

ગોપી—અહ્યા સારું કહેતામાં દુઃખ લાગશેને,
પેટ માટે ચારે છે ગાયને;
તું આવડો મોટો એમાં થયો ને,
તુને કાઠએ ન આપી કન્યાયને. થેલું શું બોલે ૮

કૃષ્ણ—અહીં આહીરની કન્યા અમો શું કરે ને,
અમો સદા કહેવાએ પ્રહારને;
રખે પાછાએ પાડતીને,
તું તો પ્રાણીની આહનારને. આછી ૯

ગોપી—અહ્યા લાખ દેહની મારી ભોભડીને,
કેરા જડીલ અમારા છે હારને;

આછી પટાળી મારી પેહેરણે ને,
તુંતો કામળાને આદનારને.

ધેલું શું બોલે. ૧૦

કૃષ્ણ—ઝંતો બહાએ તાણો તણો ને,
એનો શંકર સરખો વણનારને;
તેરે આદણુ મારે કામળે ને,
તેનો શેષ ન પામે પારને.

આછી. ૧૧

ગોપી—અલ્યા શેષ સરખું તન તાણે ને,
અમે અંપક વરણી નારને.
અલ્યા કાયા કનકને વેર વાધીયું ને
તો પશુતણો પીઠારને,

ધેલું શું બોલે. ૧૨

કૃષ્ણ—તું શને નીકરી મહી વેચવા ને,
અલી બેશી રહેને ધરમંથને;
દોહત બણી છે તારા બાપને ને,
તું શાને આવી અલીબાપ ને.

આછી. ૧૩

ગોપી—આ વાટે મદા મહી વેચતાને,
જન રહે જસોદા માપને;
બાંધી મુઠી સરા લાખની ને,
ઉધાડીએ તો પત જાયને.

ધેલું શું બોલે. ૧૪

કૃષ્ણ—અલી ધણી મુઠા છે મહી ચાખ ને,
મીઠી મેગવણીનો સ્વાદને;
શીઝ પડશે તો પાધું આપશું ને
તું શાને કરે વિવાદને.

આછી. ૧૫

અલ્યા જોરસ કેરે કાણ મણુ ને

જેટલું પીએ તેટલું પાતજે
વચને વેર વાળ્યું ધણજે
કડી મન મેળાવો થાતજે.

ધેલું શું બોલે. ૧૬

કુબ્જ—અમે દાણને મશે શું દુભીએજે
તું તો દારી દીસે છે રીસાળજે,
હમીને તાળી લે હાથમાં જો,
તું પ્રીત ધરીને રસ આલજે,

ઓછી. ૧૭

આપી—અલ્યા માઝ્યાં મુખાકળ પાડીએ જો,
હઠ કરે કંઈ નહીં હોય જો;
લાજ નહીં તુને લાડકાજો,
મન આણને કંઈ વિવેકજો.

ધેલું શું બોલે ૧૮

કુબ્જ—અલી વિવેક ખસો છે મન માહરે જો,
જવા નહીં દેઉં નિરધારજો,
આપ્યા વિના કેમ છુટશેજો,
તારા મનથું તું વિચારજો

ઓછી. ૧૯

આપી—તારા મનનો વિચાર મેં જરૂરીયોજો.
હઠ શાને કરો છો અચળે;
મનમાં મન મળી મધું જો,
જેમ સાકર બળે દુધ માંયજો.

ધેલું શું બોલે. ૨૦

કુબ્જ—પીકાં વચન તારાં માનુની જો,
સાકર સરીખા બોલજો;
પ્રીતને આંખો તુંજ રાસણું જો,
આ આપું તમોને કોલજો.

ઓછી. ૨૧

આપી—રાહ ભાગીને રસ વાધીયોજો,

ગોવાલણી સાગી પાયળે;
 નંદજના કુંવર કપાળને જો,
 ઉલટ તો અંગે ન માયળે
 જે કોઇ ગાય શીખેને સાંભળે જો,
 તે ફરી ન આવે ગર્ભવાસળે;
 દાણુ લીલા દીનાનાયની જો;
 યજ્ઞ ગાય રતનાયો દાસળે.

ધેલું શું બોલે ૦ ૨૨

ધેલું શું બોલે ૦ ૨૩

દાણુલીલાની સાખીઓ, આહરીયાં,
 ગરબાઓ વિગેરે ગોવાળીયાનાં.

શ્રીકૃષ્ણ—હિંચીને અલભેલડી રાધે, સાંભળને કહું વાત;
 વંદાવનને માર્ગ જતાં કોણુ છે તારી સાથ,
 ઉભીરે ધિજની નારીરે, પ્રહું પરણી કે કુંવારીરે.
 આંખ્યા વિના આંખડી કળીરે. બાજુઅંધ ભેરખાવાળીરે. ૧

રાધા—સાથવાળી તેને ધેર બેઠી, તારે થી પડપુઝ;
 માર્ગ મુકી રહે વેગળો, તારે મોઢે નથી મુછ,
 આંખો જ પાંસરી વાટેરે, સાંધું નંદરામને માટેરે;
 તું તો ક્યાંનો કાનુડો દાણુરે, પાછું તને પાંદરે પાણુરે. ૨

કૃષ્ણ—થી છે તારી જાતડી, કીયું છે તારું ગામ;
 કોણુ છે તારાં માત પીતા, શું છે તારું નામ. ઉભી ૩

રાધા—આહીરની અમે જાનડી, મોકુળ મારું ગામ;
 જુપુભાણુની હું બેટડી રાધા છે મારું નામ. આંખો ૪

કૃષ્ણ—ઘોસતી નોતી ને ઘોસવા સીખી, આપડું ઘોલી આવ્યું,
વંદાવનમાં નિલ દરે, તુઝને તે શાની લાજ. ઉભી ૦ ૫

રાધા—લાજવાળા છે તે જાણ્યું, ઢાંકી રાખે આવ્યું;
વંદાવનનો મારગ રોકી, નિલ તપાસો લાજ. આ ૦ ૬

કૃષ્ણ—ઝાઝા રાખે મેઢકાં, ઝાઝી રાખે માય;
છાશ પીને મોટી થઇ, ભરવાડની જાત કહેવાય. ઉભી ૦ ૭

રાધા—ગોકુળની આરી ગોવાણુણી, મથુરાંથી આવ્યો કાન;
મારમમાં એકઠાં થયાં તું તો શેનું માગે છે દાણુ. આ ૦ ૮

કૃષ્ણ—ગોકુળની ગોવાણુણી, મથુરાને મારમ જાય;
આડો કાન દૂરી વળ્યો, તારો પ્રીતે પાલવ સાય ઉભી ૦ ૯

રાધા—હમો ઘેટી બપુભાણુની, રાણી રાધા માઈ નામ;
દાણુ લેવાની ગરજ હોય તો, આવજો ગોકુળ ગામ. આ ૦ ૧૦

કૃષ્ણ—નંદાવાનો હું નાનડિયો કાનજી નામ પ્રમાણુ;
દાણુ લીધા વિના જવા દઉં તો, નંદાવાની આવજુ. ઉભી ૦ ૧૧

રાધા—આણુ તો માનું કંસની, જીજી ન માનું કાય;
નવ નંદ મારે નેસડે વસે; તારો નંદ તે કોણુજ હોય. આ ૦ ૧૨

કૃષ્ણ—કંસ તાસે તે કોણુ છે, મેં વશ કરીધો સહુ ઠામ.
સંભાળીને ઘોસજ તારી, શુદ્ધ મઘ કે સાન. ઉભી ૦ ૧૩

રાધા—શુદ્ધ મઘ નથી માહરી, તારી મઘ જેમ હોય;
સાંભળ જાણ નંદના, તારે મન વિચારીને જોય. આ ૦ ૧૪

કૃષ્ણ—મનમાંહે તું શું વિચારે રાધા. દાણુ લેવાનો સહી;
તારી માને શું કહીયે, તને વેચવા મોકલ્યો અહીં. ઉભી ૦ ૧૫

રાધા—જાણેને ગોપીના વાણા, સાંભળ કહું તે વેણુ;
તારી માને શું કહીયે, તારી પાસે ચરાવે ધેન. આ ૦ ૧૬

કચ્છ—મેણાં મેણાં કરતી રહેજે, મહીયારી મદમાતી;
જાણ પીને દહાડા કાઢે; તું તો રંગે ચર્ષ છે ગતી, ઉં ૧૭

સુધા—કાનજ કાળા ન કર આળા, મોરલીયો વાળા;
અડધી રાતે શું નાહા, તમે, જારીને કિયાળા. ચાં ૧૮

કચ્છ—દાણના દોકડા લેકશું રોકડા. બીજા ના કર વાત;
તારે મારે ઝગડો થયો, ફેડીય મહીનાં માટ. ઉં ૧૯

સુધા—દાણના દોકડા આપીશ રોકડા, બીજા ન થાયે આળ;
દાણ લીધામાં શું સમજે, તું નાનું સરખુ બાળ ચાં ૨૦

કચ્છ—મહીયારી તું મદની માતી, હું નાનું સરખુ બાળ;
બાળપણું તુજને દેખાડું, થવા દે મધ્યાકાળ ઉં ૨૧

સુધા—મધ્યાકાળે તું શું બતાવે સંત્રાજ કાળા કાન;
મહી વેચીને આવતાં આપીશ તાહર દાણ ચાં ૨૨

કચ્છ—તું રંગીલી રૂપની રૂડી, હું છબીલો કહાન;
મહી ખપે કે ન ખપે, તું આપને મહારાં દાણ. ઉં ૨૩

સુધા—મહીના દાણ ના હોય મોહન, મનમાં સમજે પેર;
મહી પીવાનો ખપ હોય તો હરી, આવજો મારે ઘેર ચાં ૨૪

કચ્છ—ક્યારની તું મેણાં દધને, કીર્તી અદકા વેર;
હેત કરી તું આપવા આવે, હવે લાગે દડવાં ઝેર. ઉં ૨૫

સુધા—કાહોતો હરી ઘેરથી લાવું, કાહોતો પાઉં અંમ;
હિમાના રવામી શામળા; તમે મનમાં ન લાવશો કાંય, ચાં ૨૬
આવો આવો નંદના છત્રચારે, તમે ગેાકુળનાં મહીયારીને
વાત તો વિચારીને કહીયેરે મારગથી અળમા રહીયેરે ચાં ૨૭

ઝોવાળીયાનાં હારિયાં.

— ❀ ❀ ❀ —

કુધ પીયો જાવદો અમને, ચાને રોકો છો વન; એકલડી વન કેમ રહું, ધરજે છે મારું તન.	કુધ૦ ૧૬.
કુમળી અંગૂઠી મરડાશે, મુકોની મારો હાથ; હું આવી આગળ ચડી, પુંડે આવે સપ્તપર સાથ.	કુધ૦ ૧
દીવસે પરણ્યા પિયુ સાથે, હિમા રથું નવ જામ; નંદીના સમ અંગગાં રહે તો, પર થું કેમ બોલાય.	કુધ૦ ૨
પીયુ મારો ચતુર નથી ને, શું જાણે બોલની રીત; તેણે હું પ્રીતું નહી, જો પુરુષ કેહેવી પ્રીત.	કુધ૦ ૩
જે રસ જેણે ચાખ્યો નહારે, તે શું જાણે નેહ; નેન નચાવો છો ધણું, હું પ્રીતું નહી કાંઈ તેહ.	કુધ૦ ૪
તમ સરખી હોય તેને ચાહો, મુકોની મારો હાથ; બાળપણે એવું કરો જો, અંગગ વાધે લાજ.	કુધ૦ ૫
કાલ પીતા પરણ્યાવશેરે, હિતમ સુંદીર નાર; પરની ઘર વસે નહી, એ વેદનો બહેવાર.	કુધ૦ ૬
સુખ દેશે શરીરનું જો, કોઈ હું કાગે મન; ચીંતલું તો નવ પામીએ, અતિ દોહોડા ફુરીમન.	કુધ૦ ૭
ચતુર હશે તે જાણશેરે, ચતુરાઈની પેર; મેં મન તારું ઝોળખ્યું, અવરે આવજો ઘેર.	કુધ૦ ૮
મારમમાં ન બોલ્યાયેરે, આવનાં દેખે લોક; બાલણ પ્રભુ રેખનાયછ, જુડાં આજ ચલાવે લોક.	કુધ૦ ૯

જા જા નંદના ગોવાળીયા, તું છેતું મામે દાણુ;	
જો તું આવીશ હુંકડો તો, કંસરાયની આણુ.	જાઓ. ૮૬.
ધે. જમ પુછ માતનેરે, છાશ વેચતી કાલ;	
દાણી થઈ વનમાં રહ્યો, કાની શીખે તું ચાલ.	જાઓ. ૧
મસ્તક ઉપર પાંધડીને, અણીયાળાં-લોચન;	
કરમાં કાળી કામળી, કાં વદે મીઠાં વચન.	જાઓ. ૨
અંગ માં મોડીશ આવડું, તું ગમજે તારો બાર;	
અંચળ ચાળા કહાન કાગા હું ને તારી નહીં નાર	જાઓ. ૩
મેં તને નિરમળ સંભળ્યોરે, વસતો વંદાવન;	
ભરમે ભોળી ના જાણ્યો, અતિ કઠણુ છે મારું મન.	જાઓ. ૪
પાંધરે મારગ ચાલીયેરે, ગોવાળીયાની સાથ;	
છેલપણું નવ કીજીએ, બાકણુ પ્રભુ રૂંચનાથ.	જાઓ. ૫

ઉભી રહે આહરડી, તું ભોલની વાંકા બોલ;	
તારી આંખડી તે મેં જાળખીરે, અવર નહીં કાની તોલ.	ઉભી ૨૬
મારમે છોડી અમોલકારે, દીંદતી મોઝશાંક;	
શેરી જોઇને આલીએ, ઘેર કંથ મારો હોય.	ઉભી ૧
સતી સામું ન બાળીએરે, નીચું જોઇને ચાલ;	
પરપુરૂષથી વેગળી રહે, તેની આંખડી જોળખાય.	ઉભી ૨
દાણુ લાગે આ ઠામનુંરે, અહીં નથી કંસનો ભામ;	
વણુ પ્રીછે આવે નહો, આવે તો મારો ભામ.	ઉભી ૩
આવતાં આવી કામની, હું જે માથું તે આપ;	
બાકણુ પ્રભુ રૂંચનાથજી, અંતર આણી થાપ.	ઉભી ૪

ઝોરો આવશે આહીરડા, મેં જાત જાણી. ટેકો
 જુલમ કરો છો જોશવસારે, કંસ રાખતે કહીશું
 નીત ઉઠીને દુઃખ દોહો, તારૂં મોક્ષ મુકીને જઈશું. ઝોરો. ૧
 અમે જાણી નંદરાયનારે, મન માને તે લખશું;
 કહેજો તારા કંસરાયને, હમે ઉત્તર દઈશું. ઝોરો. ૨
 તું સરખા મારે ઘેર ધણીરે, અમને પાએ પાણી,
 તારૂં મોક્ષ સંપાદિતું હું તો, નંદનો કુંવર જાણી. ઝોરો. ૩
 પાધરે મારમ ચાલીયેરે, મોત્રાળીઆની સાથ;
 જેલપણે નવ કીડાએ, જાલણુ પ્રભુ રૂપનાથ. ઝોરો. ૪

જાણીશા નંદનારે, તારી ચાલનો ચટકો જો;
 છોરા અહીરનારે, તારા મુખનો મટકો જો. ટેક.
 ચટકો તારી ચાલનો, પાવડીયે કંચરકોર;
 છુમકે છુમકે ધુધરી બાળે, નેનમાં નાએ મોર. જાણી. ૧
 તાણીને બાંધે પાધડીરે, લગકનો મુકે તોડ;
 શેરીએ લયડનો હીડે, મુખ મોરલી ધનધોર; જાણી. ૨
 મુખ દેખડાવીને ઘેલાં કીર્તી, જાણે હરજયાં ઠેર;
 જાલણુ પ્રભુ રૂપનાથ, મારા ચીનજડાના ચોર. જાણી. ૩

અખુલાન કરી બેટડી રાણી, રાધા હે માઈ નામ;
 દધી તણો! જો ખપ કરે તો, આવજો મોક્ષ મારમ. અખુ. ૧
 લંપટ સંપટ નાથજીરે, કપટી ઢાળા-ઢાળ;
 દધી તણું જો દાણુ લેશો તો, કંસને થાશે જાણ. અખુ. ૨
 વંદાવનની વાટમાં તમે, જ્ઞાને રોકો છો પાટ;
 તારી માતા તો આવડું મોટું લેતી મહીનું માટ. અખુ. ૩

રાધા તો દાણુ નહોં આપેરે, તમારું શું જોર;
 પીતા મારો જો જાણુશે તો, કરશે પાધરા દોર. બ્રહ્મ ૦ ૪
 સીધે મારય ચાલીએરે, જોવાળીયાની સાથ;
 હેલાણું નવ કીજીએ, ભાલણુ પ્રણુ રૂધનાથ. બ્રહ્મ ૦ ૫

— સ્ત્રી ગેઝે —

કાન—ધુતારી ધુમટાવાળરે, આંખ્યા વિના આંખડી કળારે.
 ઉંચી ને અગ્રમેઝડીરે, પાતળિય પરિધાન;
 જોખનીયાનું જોર ધણું, હું ઉતારું અજિમાન. ધુતારી ૦ ૧
 ગોપી—નાની રયમાં નામ જ કઢકું, લોક કરે વખાણુ.
 ગેરોં ખામતે આંખડી લાગે, માંદામાંડે શું દાણુ;
 ચાલ્યોજ પાધરી વાટેરે, સાંપુણુ નંદના માટે. ચા ૦ ૨
 કાન—આ જોડુળમાં ધણી વસે છે, મોટી જાત આહીર;
 બહેવાર વાને લજજ શની, છે વઢકણુની રીત. ધુતારી ૦ ૩
 ગોપી—પાધરી વટે તે લડેને, જોતે હોય બે બાપ;
 એ દાણુ શું લખાવી લાવ્યો, કંસરયની છાપ. ચા ૦ ૪
 કાન—છાપ તો તારો બાપ દરેછે, સેંકડો બ્રહ્મભાણુ.
 હમો કુંવર નંદરાયના, ગણું કસને તુણુ સમાન. ધુતારી ૦ ૫
 ગોપી—સમજી ભોલો શારણારે, લોક સાથે શાં લાડ;
 બીખ માગીને જીવવું માનો પરમેશ્વરનો પાડ. ચા ૦ ૬
 કાન—ગોપી માળ દાયો અદકરી, છે જોગવરનો જોરો;
 બીખ માગ્યાનો પેર કહું, તું કાન ધરની યોરો. ધુતારી ૦ ૭
 ગોપી—કાન ધરયાનું કામ શું છે, સમજી મનની વાત;
 એવો કા દેખતી નથી જે, અડખડી થકે હાથ. ચા ૦ ૮

(૩૯)

કાન—આવે નારી ઇંદ્રાણી તો, જ્ય સુખી માન;
 તાઈ સુવરવ દઉં સુંદરી થો મારું નામ જીવીસો કાન. ધુતા૦ ૬
 ગોપી—છ વરસનું છોકરકુને, ચોરી પીતો જાણ,
 સર્વરવ આપું શામળા, તું આવ મારી પાસ. ચા૦ ૧૦
 કાન—તું મદમાતી મદિયારી, હું નિકટ નહાનું બાળ.
 બાળપણું તમને દેખાડું થાવા દે સંખ્યાકાળ. ધુતા૦ ૧૧
 ગોપી—વિવાદ કરતાં દિસ વીત્યો, અબળા આઠળી થાય;
 પ્રેમાનંદ ડાહ્ય જવા દીયો, ગોપી લાગી પાય. ચા૦ ૧૨

— ❦ ❦ ❦ —

ઊંઢણીનાં હારીયાં.

વેગળા રહેને વરણાગીયા.	૨૬
ઊંઢણી લઇને કંપ્ય વંદાવન ગયાતા;	
હારિ હું તો શોધી વળી નવખડમાં જીરે.	વેગળા૦ ૧
હારિ અલ્યા મહોની મહુકી મારી કુટશે;	
હારિ મારી મોતન ફેરી લટ દુટશેજીરે.	વેગળા૦ ૨
હારિ અલ્યા મોહન તારા ફંદમાં;	
હારિ મારી દામણી દુટી તે તારા જંદમાંજીરે.	વેગળા૦ ૩
હારિ મારે લાખ ટકાનું ચીર પેહેરણે,	
હારિ અલ્યા ખેચ માં ખેચ માં ફાટશેજીરે.	વેગળા૦ ૪
હારિ અલ્યા લામ જડી તારા હાથમાં	
હારિ મુને રોકી તે જુમતા ધાટમાં જીરે.	વેગળા૦ ૫
હારિ સવાલાખનો હાર મારી કોટમાં;	
હારિ અલ્યા તાણ માં તાણ માં દુટશેજીરે.	વેગળા૦ ૬

(૧૪૦)

હરિ અસ્યા દાસ રાજેના સ્વામી રાંકડાં,
હરિ હૃતો મોહી મુછનાં બાંકડાંજરે.

વેગળો ૭

આજની ધડીરે રળીયામળી,
હરિ મારા વાલાજી આંખાની વધામણીજરે.

આજ ૦

„ પુરે પુરે સોહાશેણુ સાથીયો,

„ ઘેર મહાપતો આવે તે હરી હાથીયોજરે.

આજ ૦ ૧

„ સખી લીલુડા વાંસ અણ્યાવીયે,

„ મારા વાલાજીના મંડપ રચાવીએજરે.

આજ ૦ ૨

„ સોહાસેણુ ચાર તેડાવીએ,

„ મારા વાલાજીને મોતીડે વધાવીએજરે,

આજ ૦ ૩

„ સોહસેણુ મળજો જો ધડી,

„ મારા પ્રભુજી પધારે તે ધડીજરે.

આજ ૦ ૪

હરિ રસ મીઠડાએ અતિ મીઠડા;

મહેતા નરસૈયાનો સ્વામી કાષ્ઠએ દાઢડો હોજરે.

આજ ૦ ૫

દાણુલીલાની ગરબીઓ.

ગરબી ૧ લી.

હરિ દાણુ માગેરે દાણુ માગે;

„ તારી મીઠડીના બોલ બાણુ વાગેરે.

દાણુ ૦

„ કાન ફીયા મુલકનો સુબો,

„ હરિ મારા મારગ વચ્ચે ઉબોરે.

દાણુ ૦ ૧

„ કાન ફીયા મુલકનો રહિયો,

હરિ મારા મારગ વચે વશિયોરે.	દાણુ ૨
„ કાન કિયા મુલકનો દાણુ;	
„ મારી નવરગ ચુંદડી તાણીરે.	દાણુ ૩
„ કાન કિયા મુલકનો મહેનો,	
„ મારા મારગ વચમાં રહેતોરે.	દાણુ ૪
„ કાન જળ જુમનારે આરે;	
„ એમાં કાણુ જીતે ને કાણુ હારે.	દાણુ ૫
„ કાન નથી સાકર નથી મેવા;	
„ ખાટી છાશમાં શું આળ્યો લેવારે.	દાણુ ૬
„ મહેતા નરસંઘયા સ્વામીને વારી,	
„ ગઈ ગોવાળીયામાં ચારીરે,	દાણુ ૬

ગરબી ૨ છ.

જવાણે મને શાને દેકોછો વાટમાં.	
હરિ દાણુ લેવા સરખા નથી ઘાટમાં.	જવા ૦ ૧
આજ તો અમારે પ્રભુ કામને દીન છે.	
હરિ મારે એકલાં જવું છે નાતમાં,	જવા ૦ ૩
મારારે સમ મારી માગેર નંદી,	
હરિ જળ બરવાં જુમનાજના ઘાટમાં.	જવા ૦ ૪
સંઘળી સંઘયરો ઉભી જુમનાની તીરે,	
હરિ તેને વચન આપ્યા છે કાશમાં.	જવા ૦ ૫
મોતીના નાથને સંગે લખતે.	
હરિ મારે જવું સંઘયરોના સાથમાં.	જવા ૦ ૪

ગરબી ૩ છ.

વાતમુંદુ ઉભી રહેને અલખેલી,

(૧૪૨)

હરિ દાણુ રીત ના ઘટે તે જાજો મેલી વાત. ટેક.

ક્યાંથી આવે: છે આજ રમણુમ કરના,
હરિ આજ ક્યાં છે સંગની સાહેલી. વાત૦ ૧

ધુધટ તાણીને શું જોરમાં જાઓ છો,
હરિ નથી દેતી જવાજ મન મેલી. હું વાત૦ ૨

ધ્યાન ધરીને શું ધ્યાનમાં જાઓ છો
હરિ આજ જોણી કરી છે માર પેહેલી. હું વાત૦ ૩

મેલીના નાથને તું છું પ્યારી;
હરિ ઘણે દહાડે થઈશું આજ બેળી. હું વાત૦ ૪

ગરબી ૪ થી.

જમીનપર જગનાં દાણુ કોણુ લેછે;
હરિ નથી જાણુ લેવાવાગો રહે છે. જમીન૦ ૧

નવી માલખું પૃથ્વી ઉપર.
હરિ લેવાવાગો અડીઆં કાણુ રહે છે. જમીન૦ ૨

નિત્ય નવાનવા ચાળા કરે છે,
હરિ એવં કોણુ શીખામણુ દેશે. જમીન૦ ૩

વચન કહે છે પ્રભુ વદના સરીખાં,
હરિ કોણુ વસ્તી નમાનીમાં રહે છે. જમીન૦ ૪

મેલીના નાથને એમજ કહીને,
હરિ એવો રસ્તો ગોકુળનો લેછે. જમીન૦ ૫

પરબી ૫ થી

જમીની દાણુ રીત કોણુ કહાડી;
દાણુ આપે: જમીની લાડી. જમીનો ટેક.

(૧૪૩)

શ્રી જુમનાજીના મોટારે ખારા;	
હારે જળ અરવાને આવોને દહાડી	છમીલી૦ ૧
વંદાવનને મારગ જતા	
હારે હૂનો લેદશ દાગત મારી;	છમીલી૦ ૨
એવાં વચન પ્રભુ કાષ્ઠએ ન સાંભે,	
હારે ખેનો સાંભે તે પરણી નારી.	છમીલી૦ ૩
મોતીના નાથને સરવમ સોંપ્યું,	
હારે મોવા રાજી ઠ્યા છે મોરારી.	છમીલી૦ ૪

ગરબી ૬ ઠી.

હારે રશિયા મુજને જવા દીજે, તારું દાણુ થાય તે લીજે,	રશિયા મુજને. ૮૬.
હારે હું : મે કુળની સ્ત્રીજનારી, હારે હું મહી વેચવાને આધી.	
" માગડે આળ ન કાળે.	રશિયા મુજને૦ ૧
" હું નો જીજુઆનની છોડી, હારે મા માથે છે મહિની જોળી,	
" લ્યા ખાટા મોરમ પીજે,	રશિયા મુજને૦ ૨
" નારી સંમતી સહેલીયો આધી, હારે મને રોકી રહ્યા ગીરધારી;	
" મરમયી અળમા રહિજે.	રશિયા મુજને. ૩
" ખાધ મીનાં કડે પ્રભુ ખીરવરનાગર, તનમન અપણુ કીજે	રશિયા મુજને૦ ૪

ગરબી ૭ મી

હારે મારાં ચીર દો વનમાળી હારે હું છું અમળા નારીર	
	મારાં ચીર ૮૬.
" વાસે ચીર હરી હરીને કલમ ચડી ખેડા	
" હું છું જળમા ઉપાડોરે.	મારાં ચીર૦ ૧

(૧૪૪)

હારે ચીરકે બદલે પીતાંબર લેહીગી;
 " જો જલસે હે જહિં ન્યારોરે;
 " પાહે પત્ર કરી નિકશી રાધે,
 " કૃષ્ણ હસત કે તાલીરે.
 " બાઇ મિરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર,
 " તમે પ્રેમ હમે નારીરે,

મારાં ચીર૦ ૨
 મારાં ચીર૦
 મારાં ચીર૦ ૪

ગરબી ૮ મી.

હારે બેની આપનો શામ ખોટો.
 ક્યા દોશ દેહી કુમળકારે
 આપે ગમે કાગળ નહિ ભેળ્યો.
 ક્યા કાગળનો ટોટારે,
 એકુળ મેંલી વાલો મથુરાં પધાર્યા,
 ત્યાં માર્યો કંસરાય મોટારે;
 બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર,
 મારૂં મહી પીને થયે મોટારે.

બેની આપનો૦ ટેક૦
 બેની આપનો૦ ૧
 બેની આપનો૦ ૨
 બેની આપનો૦ ૩

ગરબી ૯ મી.

હારે કુમળને જાદુ કરો,
 જસ કીનો શામ હમારોરે;
 જાદુથી પ્રીતિ કર ભર મારી,
 ક્યારે કરે વધવ વિચારોરે,
 આશી તરે મંજાને પેલી તીરે જુમનાં,
 મિત્રમે વહે જળ પાડોરે,

કુમળને જાદુ૦ ટેક૦
 કુમળને૦ ૧
 કુમળને૦ ૨

(૧૪૫)

ઇત ઐકુળ ઇત મથુરા નગરી;
 જવ પીચો જળ ખારોરે. કુખળને૦ ૧
 કુખળસે વાલો રંમ રમત હે,
 હમકુ દુર કર ગયો ન્યારોરે. કુખળને૦ ૪
 ઇ મીરા કહે પ્રભુ ગીરધર નામર;
 આખર રધામ હમારોરે. કુખળને૦ ૫

ભાગ ૮ મો.

ચુંદડીની ગરબીઓ.

રસીયાજી મુકો હમારી ચુંદડી.
 જવા દો જીવજી જળ ભરવા કાગળે,
 સખી કહેશે વાર ક્યાં લાગી આવડી,
 મોટી મોહન લોકડીઆની લાગળે. રસીયાજી૦ ૧
 ઘેરા છે મુઝને જાણી એકલી,
 પાછળ આવે સહયરોનો સાથળે;
 મનસુઓ મનતો હું જાણી ગઇ,
 એમ કરે નટવર નહીં આવું હાથળે. રસીયાજી૦ ૨
 દુરિજન કંઈ કેહશે મારા કંથને,
 રસિયા તેને રીસ ધણી છે મનળે;
 સાસુડી મુજને બહુ સંતાપશે,
 નણુડી મુજને કેદશે કંઈ વચનળે. રસીયાજી૦ ૩

એવી તે વિદ્યા કાણે શીખવી,
નીત હીને આવડા શો ઉપમાતને;
મોટપણે મોટમ કંઈ ખાવી નહી,
છેલ તમારી ના મધ છોકરાદને,

રસીયાજી ૦ ૪

ખાધા રહો અડશે માં અલખેલડા,
આળ કરો તે સાંખે બીજી નારને;
શાણી થઇ વળતો છે શા કારણે,
હું નહિ રાખું તમારો કાંઈ આરજો.

રસીયાજી ૦ ૫

ધેર રૂઝ કઠીશું તમારી માતને,
મુજ સાથે ના બોલો વાંકુ વેચુને,
પાતળીઆ પાલવ મુકા માદરો.
હિર ઉપર શા માટે નચાવો નેચુને,

રસીયાજી ૦ ૬

આજ પછી તમ સાથે બોલું નહિ.
ઢંમ તમારા ખપ્યા જાદવરાયને;
શું કરીએ શામળીયા સાચુ કટું,

રસીયાજી ૦ ૭

તમ સાથે મુજ મનડુ આપુર થાયને,
સ્વારથ તો સફળ થશે મન રીઝવે,
નવ જણો કંઈ પ્રીત ક્યાંની રીતને
શું સમજે ચારી જણો આવરી,

રસીયાજી ૦ ૮

ધણી કડણ છે પરશું કરવી પ્રીતને,
મન વિના તો કામને બોલાવીએ,
માણુમ માંહી જાય પોતાનો તોલજો;
આગળથી ચર્ચા જોઇએ તે તણી,
ત્યાર પછી મન ગમતાં કહીએ વેચુજો,

રસીયાજી ૦ ૯

આપુરતા તમ કરતાં અમને ધણી;

(૧૪૭)

લાજ તજને મુખડે ના કહેવાયજો;
 પ્રાણ મજે પ્રીત કરી ના મુકીએ;
 મારગ વગે રોકિથી શું થાય જો.
 વાલાજ વાર્યું તે કાચે માથાં,
 ફાણ વારની કહ્યું જોડી હાથજો,
 મારગડો મુકીને ખળમા રહો.
 કર જોડીને વીનતી કરે રઘુનાથજો.

રશીયાજી ૧૦

૧૧

ગરબી ૨ જી.

કહાન કાળાગે માત્રી યુદ્ધીના ચોર,
 ઊંચા નંદનારે માગ કાળજની કોર,
 યુદ્ધી ચોરીને પ્રભુ કદમ ચડ્યા.

કહાન ૦ ૮૬

સાહેલીના સંગમાં મારી નજરે પડ્યા.

કહાન ૦ ૧

અજામ તરેહની યુદ્ધીને માંહી ઝાઝો રંગ.

કહાન ૦ ૨

વેગમા રહો વરણાગીયા માંડે આપ થાશે અંગ.

લાખ દહાની યુદ્ધીને ઘેડે ઝાગા રંગ,

કહાન ૦ ૩

શ્રીફળજી લાડ લડવે તેમાં શાનો પાક.

યુદ્ધી આપો તો પ્રભુ પાચે લાયક;

કહાન ૦ ૪

નરસંપાના સ્નાની પાસે માન માચુર.

ગરબી ૩ જી.

કળ્ય મોદયારે નિકળ જળથી જું બહાર.

આપું યુદ્ધીર લેને સધા જો નાર.

૮૬.

ઘીરનાં વખાણ કરે માલ નથી એમાં;

નવન થઈ જળમાં નાહી દંડ દીધો તેમાં.

કમ ૦ ૧

યુદ્ધી તારીનો ખપ નથી માર.

સફ સખી બહાર આવો હ્યોને અભાર.

કળ્ય ૦ ૨

(૧૪૮)

સહુ સખીએ વિચાર કર્યો જાતું હવે ધેર;
કમ કેરું કષ્ટું મની કરીએ એરી પેર. કમ ૩
હારી સહુ બહાર આવ્યાં જોડીને બેઠી હાથ;
ચીર આપી આશા પુરી નરસમખાને નાથ. કમ ૪

— ❦ ❦ ❦ —

નંદજીનો ગરબો.

તમેરે નંદજી ગોકુળ સાચરેરે.
ઉતરવે જીમનાજીનો પાટજો.
મારી માને નહી હોય જોડતુરે
જસોદા જોતાં હશે વાટજો.

તમેરે ૧

ન કરે માત પિતા તે તમે કર્યુરે, અમને બહુ લડવ્યાં લાડજો;
અમને નાનથી મોટાં કર્યારે, તેના શાશા માનું પાડજો. તમે ૨
મારી છે પચરંગી લાકડીન વાઈતી વેણ રસાળજો.
તેને તમે સંભારીને ઝુકજોરે, રખે લેછ જતા જોવાળજો. તમે ૩
મારી સહજ ગોરી ગાવડીરે, તેને તમે હાથ ફેરવી જોળ્યોજો;
કહે રૂપનાથના સ્વામી નંદનેરે, અમપર કપાદ્રષ્ટે રહેજ્યોજો. તમે ૪

ગરબી ૨ જી.

નયજી નીરને નંદજી બોલીયારે, અમથી એલડાં ન જવાયજો,
વાટડી જોતાને રોતાં હશેરે, કાનજી ત્યાંય તમારી માયજો. નં
હું તો રાખીશ મારા મનનેરે, તમારી માનાં મન ક્યમ રહેશેજો.
માટે જોવીંદ જોકુળ આવજોરે, દુરજન મેણલીયાં બહુ દેશેજો; નં
કહો કાણુ લંકાવન ગઈ આરશેરે, સાંજે કાણુ આવશે ધેરજો;
હસતાં વાણુલીયે કાણુ ઉડશેરે, કહો કાણુ જાણે તમારી પેરજો. નં

(૧૪૯)

કુંવર કોને લાડ લડાવશુંરે કોને વગમાડીશું દામીજો.
કોને જમાડીને જમશુંરે કહોને રધુનાથના સ્વામીજો: ન૦ ૪

ગરબી ૩ છ.

જસોદા પુછે પિછેને પ્રેમશુંરે, નંદજી ઉત્તર ન આલેજો;
સુખથી બોલે પણ બોલાય નહીરે, લાલના બોલડીયા બહુ સાલેજો.
કારણ કોને મારા કંથજીરે; કુંવર ક્યાં મેલીને આગ્યાજો.
સરવશ સોંપ્યા વસુદેવનેરે, દુઃખના મેરૂ ક્યાંથી લાગ્યાં જો.
આપણે મિત્રાઈ વસુદેવનેરે, આપણે ક્યાંનું હતું વેરજો.
આવી આપણા સુતને બોળવ્યોરે તે રાખ્યો પોતાને ધેરજો.
કહો કંથજી ત્યાં તમે નવ બાલીયારે, આપણે બોયો છપ્પયો છોડીજો.
ઐ રૂગનાથનો સ્વામી ગોવાળીઓરે અમપર નજર ન જોડીજો.

ગરબી ૪ ધી.

મજામાં મજ વનિતા વાતો કરેરે મોહનજી મથુરામાં રહ્યાજો.
જેને નંદને ગોકુળ મોકલ્યારે વિકલ વસુદેવના થયાજો.
બહીના સુખમાં માયો ચારતીરે બીજું આહીરમાં રહવુંજો.
ત્યાં સહુ પુછીને વાતો કરેરે મથુરા નગરીમાં શું કહેવુંજો,
મથુરા નગરી હરીને મ ૧ વશીરે, બીજું કંસરાયનું રાજજો,
લક્ષ્મી દેખીને લલચાઈ ગયારે, માટે ગોકુળ કકિયું તાજજો.
ઐ મુરત મનાહર શામળોરે, સજની સૈને લાત્રે મીઠોજો,
ઐ રૂગનાથનો સ્વામી ગોવાળીઓરે, ત્યાં તો રાજ થયને બેઠોજો.

— ❦ —

પરચુરણ ગરબીઓ.

ચંદ્રાવળીની ગરબી.

માથે મટકીને મહીડાંની ગોળા, મહીરે વેચે ચંદ્રાવળીરે;

(૧૫૦)

ચેયંતી સેયંતી નગરમાં પેઠી, કાનુડો છેડલો સાહી રહ્યોરે;
મેલો મેલો કાનજી જવાદો જાદવજી અમધેર સસરો રીસાળવોરે;
તમારા સસરાને બીજી વહુવાર આણીઆલું તમથી ધુંધટ તાણે
આધેરાંરે માથે ૦ ૧

ચેયંતી સેયંતી નગરમાં પેઠી, કાનુડો છેડલો સાહી રહ્યોરે;
મેલો મેલો કાનજી જવાદો જાદવજી અમધેર સાસુ રીસાળવોરે;
તમારી સાસુને બીજી વહુવાર આણીઆલું તમથી પાથે પડે
અદકેરાંરે માથે ૦ ૨

ચેયંતી સેયંતી નગરમાં પેઠી, કાનુડો છેડલો સાહી રહ્યોરે.
મેલો મેલો કાનજી જવાદો જાદવજી, અમધેર જેડ રીસાળવારે.
તમારા જેડને બીજી બોજામ આણીઆલું, તમથી ધુંધટ તાણે
આધેરાંરે માથે ૦ ૩

ચેયંતી સેયંતી નગરમાં પેઠી, કાનુડો છેડલો સાહી રહ્યોરે.
મેલો મેલો કાનજી જવાદો જાદવજી, અમધેર દીયર રીસાળવારે,
તમારા દીયરને બીજી બોજામ આણીઆલું તમથી હોરી ખેલે
અદકેરાંરે માથે ૦ ૪

ચેયંતી સેયંતી નગરમાં પેઠી કાનુડો છેડલો સાહી રહ્યોરે.
મેલો મેલો કાનજી જવાદો જાદવજી અમધેર નણદી રીસાળવારે.
તમારી નણદીને બીજી બોજામ આણીઆલું તમથી માથા ગુથે
અદકેરાંરે માથે ૦ ૫

કડવે વચને ગોપીકા એમ બોલે મેલો મારો પાલવ નીર્ભરે;
ફુગૂન દેખે તમે નહીં જાઓ, છાતી ધકૂકે માહરીરે માથે ૦ ૬
લોચ ન સમજે છોગાગો છબીબો, પાલવ સાહી ઉભો રહ્યોરે.

ચીર ફાડી ચંદ્રાવળી નાઠી કાવુડો હાથ ધસી રહ્યોરે.

માથે મઢી. ૭

ગરબી ૨ છ. અજવાળી રાતની.

આસો માસો સરદપુનમની રાતનો,	
ચાંદલીઓ ઉઘ્યોરે સખી મારા ચોકમાં	ટેક.
સસરો મારો દેરા સરખો દેરનો,	
સામુદી દેરાંરે કેરી પુતળી.	૧
જેઠ મારો અશાડીનો મેઠ જો,	
જેઠાણી ઝમુકે વાદળ વીજળી,	૨
દિશ મારો ચાંપલીઆનો છોકનો.	
દેરાણી ચાંપલીયા કેરી પાંખડી,	૩
નણુદલ માહારી વાહીમાંની વેલનો,	
નણુદોષ તે વાડી મઢીનો વાંદરો.	૪
પરણ્યો મારો ચતુર મુગજીનો,	
તાણીને બધિરે નવરંજ પાવડી	૫
એ પાવડીએ દસ દસ આંટાનો	
આંટો આંટો નવરંજ પાવડી	૬
ઝોરીનો પરણ્યો વહાણુ કમાવા જાયનો	
વાહાણુથી લાવે ખારેક ટોપરાં	૭
ખારેક ખાય તો ખટકે ઝોરીની દાઢનો.	
ટોપરકું ખાય તો ઝોરીને કુચા વળે.	૮

ગરબી ૩ છ. જસોદાના બાળસાવની.

દુર ખેલન મત જાઓ મેરે લાલકુ દુર મિલેગા હાઉ.	ટેક.
મચ્છરપ સંખામુર માર્યો, લાયો વેદ છોરાઉ.	

(૧૫૨)

આર વેદ બ્રહ્માકો દીનો મેં તહાં ન દેખા હાઉરે;
 દુર ખેલન મત જાઓ મેરે લાલન દુર મીલેજો હાઉ.
 વારાહરૂપ ધર પરત લાયે પૃથ્વી દાઢ ચઢાઉ, દુર ૦ ૨
 બહા લક્ષ્મી નિશ્ચિન આવે મેં તહાં ન દેખા હાઉ.
 નરસીંહરૂપ અવતારમેં બડે અપુરોકો બે ઉપજવું
 બડો દેવ હિન્દુમાકશ્ય મારો મેં તહાં ન દેખા હાઉ દુર - ૩
 વામન રૂપ જીલો બલરાજ પમલાં તણુ ચઢાઉ
 ઈન્દ્રાસન ઈન્દ્રકો રાખ્યો મેં તહાં ન દેખા હાઉ, દુર ૦ ૪
 કૃષ્ણનામ અવતારમેં બડે અપુરકો બે ઉપજઉ
 કૃત્રી મરી નક્ષત્રી કીમી મેં તહાં ન દેખા હાઉ, દુર ૦ ૫
 રામચંદ્ર અવતારમેં દસ મુસ્તક છેડી લાઉ,
 સોનેકી લંકા ગાખ કરગારી મેં તહાં ન દેખા હાઉ દુર ૦ ૬
 જમનાકે તીર ઘેન ચઢછ ભુજ બની મિચરાઉ,
 શેષ પાતાલ કાલીનાગ નાથો મેં તહાં ન દેખા હાઉ, દુર ૦ ૭
 બાંધો મન મોહન ભક્ત વત્સલ બળ જાઉ,
 જમલા અર્જુન વૃક્ષ આધારે મેં તહાં ન દેખા હાઉ દુર ૦ ૮
 બાલાપનમેં મૃતિકા ખાંતી ચઢે લોક દે જલાઉ;
 સુરકે સ્વામી તેરી અઃશ્રુત લીલા મુખે કહી ન જાગે દુર ૦ ૯
 ગરબી ૪ થી.

હાથ વછુટી મારી મટુટી પુટી દંત્રી લેયનાં લુટીરે,
 પીતળ લોટા જળે ભરાવું દાતણુની ચતુરાધરે,
 શીની તે ગ્યાલા તેલે ભરાવું મદનની ચતુરાધરે હાથ ૦ ૧
 ગાખાકુંડી જળે ભરાવું નાહાવણુની ચતુરાધરે હાથ ૦ ૨
 સેવ સુંવાળી લાલશી રંધાવું, ભોજનની ચતુરાધરે હાથ ૦ ૩

(૧૫૩)

પાન સોપારી લર્વીંગ મંગાવું ઝુમવાસની ચતુરાધરે હાથ ૦ ૪
ગરબી ૫ મી.

ઝુમકહાર શીઃ તોડયો હો રાજ મારો ઝુમકહાર શીઃ તોડયો;
હારતી પડી છે ત્રણ ઓળો હો:રાજ મારો ઝુમકહાર શીઃ તોડયો;
જળ જુમનાં તીર અગ્નિ ગર્ભાતાં ઘટ મારો શીઃ ફોડયો હો ૦
વંદ્રવનને મારગ જાતાં કાંડુ ઝાલોને હાર તોડયો હો ૦
વંદ્રવનને ચોકે રમતાં કુડાં વચન કોણુ બોલ્યો હો ૦
પ્રીત કરી પાણુ કરતા ન આચરી નંદ આડીરનો છે રો હો ૦
મીરાંપાઈ કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર બગેરે નદરર એ રો. હો ૦

ગરબી ૬ ઠી

ગગરી ઉતરે વન નાળી, મટુલી ઉતરે વનમળી
ઉતાઃ ઉતાર જલ્દી ઉતાગે વન.

એરે શીરપર હોગડાં બારો ગમરો, ટેક
સુઝી ગગરીને રાત્રા ઉઠાણી મર ગત રાધે પ્યારી ગ ૦ ૧
જળ જુમનાંડી ચીકળી મટુલીયાં લગ મત રાધે પ્યારી ગ ૦ ૨
મેં પ્હેરી કમળલ સાડી તેરી મુગટકાં છબી ન્યારો ગ ૦
મેં પ્હેરી જરકસકાં ગોળી તેરે મોરલીકાં છબી ન્યારી ગ ૦ ૪
મેં પ્હેરી મોતનકામાળા તેરે યુજમાળકાં છબી ન્યારી ગ ૦ ૫
મીરાંપાઈ કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર ચરણુકમળપર વારો ગ ૦ ૬

ધ્રુવિર પુજવા વિષે,

ગરબી ૭ થી.

(હું તો ધ્રુવરને પુજવા નીસરીરે લોલ એ—રાગ)

રામ સહુણા કુતર નંદનારે લોલ
તેં મને નાંખી ફંદમારે લોલ

(૧૫૪)

હું તો જમડીને જેવા નીસરીરે લોલ ઓઢવાનું અંખર વીસરીરે લોલ	શામ ૦ ૨
હું તો ગાવડીને ઢોવા નીસરીરે લોલ શેલો લીધો ને તામડી વીસરીરે લોલ	શામ ૦ ૩
હું તો દરશન કરવાને નીસરીરે લોલ સાળુ પહેર્યા ને ચેળી વીસરીરે લોલ	શામ ૦ ૪
હું તો જુમના તે જળને નીસરીરે લોલ ઝાગેર લીધીને ધડો વીસરીરે લોલ	શામ ૦ ૫
જમતાં તે જીવજી સાંભર્યારે લોલ કઠે ના છિતરે કાળીયોરે લોલ	શામ ૦ ૬
વલ્લવના સ્વામી શ્રી હરોરે લોલ તન મનથી હું તમને વરીરે લોલ	શામ ૦ ૭

ગરમી ૮ મો.

શાંમળીયાલાલ સાસુડી સંતાપે કહો કેમ કીજીએ દયાં જઇએ હરી ધરમાં બેસી રહીએ તો રાંડ ખીજશે; મારી સાસુ શંખણી છે એવી નણુદત્તને નાતરે દેઢે પહેસી તે તો વાત નથી કહેવા જેવી	શામ ૦ ૧
મારો સસરો સાધુજન ધણો મને આશરો છે તેના તણો મારો જેઠ જાંપડો જીલ્લિ વનો.	શામ ૦ ૨
મારો દિયરીયો હાઈયા મેલો તેનો લડાઇ કરવા સકે પહેલો. એની દુધ જીલ્લિ ઢાંકી મેલો	શામ ૦ ૩

(૧૫૫)

જાણે સુડી વચ્ચે સોપારી હું તો અનામના છું તમારી;
પદ બારો વધવમ વિચારી.

આમં હું

ગરબી ૯ મી.

ઓ જસોદાજી આવડો લાડકવાયો લાલ ન કીજીએ.
ચાલો ત્યાં સુધી સુતનાં પ્રેમ ચરિત્ર દેખાડી દીજીએ. ટેક.
વાલે કહીતક કીધું મંદીરમાં,
એણે માંખણુ પેડો લીધો કરમાં
એણે માંકલકાં ખાલ્યાં ધરમાં.

ઓ જસોદાજી ૧

વાલો સંતાડ્યા શોધી કા'ડે
હોય હેંચા પણુ હેઠાં પાડે,
એતો ખાય ખવરાવે વણુસાડે.

ઓ જસોદાજી ૨

વાલો સુતાં બાળકનાં અંગ મોડે.
મારાં બાંધ્યાં વાછડું છોડી મેલે.
દધી ગોરસ દુર ચકી ફોડે.

ઓ જસોદાજી ૩

દયા પ્રિતમના સ્વામી રસીયા,
દધી ગોરસપર આવે ધશીયા.
ધન્ય બાવ્ય અમારૂં વૃજમાં વશીયા.

ઓ જસોદાજી ૪

ગરબી ૧૦ મી.

ઓ હોગાળી અમોડો ગુપ્તીને વડી મેલ તું.
તું મુજીને ચાલપણું તારૂં રંગમાં રેલણું
વરણાગીમાં છે વાંકી તેને મારગ જતાં મેં કાળી.
તું સમજી લેને જા બહીઆથી

ઓ હો ૧

(૧૫૬)

જાણ્યારસજીને આવોને તમે મારા મનમાં આવોને.

તમે કેઠક સંગાથે કાવોને.

ઓ છા. ૨

તારો લટકો જોઈને લોભાયો, હું નંદ જસોદનો જાણો.

સખી દયા પ્રિતમનો કે'વાયો.

ઓ દા. ૩

ગરબી ૧૧ મી.

તમને શું કહીએરે કામણ્યારા છો.

ગોપીજન વક્ષસરે પ્રાણ હમારા છો.

પ્રહુ હું તમનેરે સત્યું કહો અમને;

મારા સય મોહનરે નહી દુષ્ટાવું તમને.

હૃદયાપર હારજરે ખાતે ખુખ્યા છે.

તમ સરખા જીવજરે કાંઈ એક છુત્યાછો

આ દુર્ભાગ રાતારે, ચંદન ચળકે છે.

મુખને તંબોળેરે તેલોવટ લટકે છે.

આતે શું અચરતરે આગ્યા સેજડીએ;

રણછોડ ના સ્વામીરે અચરતની ઝડીએ.

ગરબી ૧૨ મી.

વારું હું વાલમરે અમને અડશે માં.

વાટેને લટરે અમને વઢશે માં;

અમે વહુવારે લાલા લાજ લઈયા.

બોલનાં બીજેરે કથે કેદ કર્યા.

સાસુડી સુણશેરે નણદલ નાની છે.

પ્રીતલડી છે પચુરે તમથું છાનીછે;

શું જોર જણાવોરે આવડું વા'લાજી.

(૧૫૭)

તમે કાના કુંવરે કહો અમને લાલાજી.
પાળેલાં કહીનેરે સોંકા સાદ કરે,
એમાં શા તોલણરે પરધેર પેટ ભરે;
અનમમતા કીધરે લક્ષ્મી લોપીને,
રજીછોડના સ્વામીરે, ધન્ય આ ગોપીને.

ગરબી ૧૩ મી.

આવના આવના આવનારે, શામ મેરી મલીમે આવના;
આવના તો દુરસેં બતાવનારે, શામ મેરી મલીમે આવના.
તેરે આતર બામ બનવાયો પુલકુ 'હાર યુ'થાવનારે શાં ૧
તેરે આતર દહી જમયો, પ્યાલા ભરી ભરી પાવનારે. શાં ૨
જીવ સુંવાળી લાવશીરે રૂચી રૂચી ભોમ લગાવના, શાં ૩
જીવીંમ સોપારીને એલચીરે, પાનુકા ખીડીયાં આવનારે. શાં ૪
બાધ મીરાં કહે પ્રજુ ગીરધરનાગર, ચરકમળ ચીત લાવનારે; શાં ૫

ગરબી ૧૪ મી.—હેલની.

હારિ અલ્યા વાંકી ન પહેરીએ પાધડી;
" તારી પાધડી પાટુઓ ખવરાશે જીરે વેગજો રહેને વરજાગીજી
" અલ્યા જીન કટાક્ષ નવ કીજીએ;
" તારાં મેજીલાં તે મેજી ખવરાશેજીરે, વેગજો ૧
" અલ્યા બંગી લેલાટ નહીં મેખીએ.
" તારી બંગી તે કુટંગીમાં કઢાવશેજીરે. વેગજો ૨
" અલ્યા પાનખીડાં નહીં આવીયે,
" તારાં પાન તે જાન જીલાવશેજીરે. વેગજો ૩

(૧૫૮)

- હારે અસ્થા વગર વિચાર્યું નહીં બોલીએ;
 " તારૂં તોલ બોલવા થપ્પી થશે જીરે. વેમજો ૦ ૪
- " અસ્થા વિશેષ કેશ ન વધારીએ
 " તારા કેશ તે વેશ વધારશેજીરે. વેમજો ૦ ૫
- " અસ્થા કડકડતાં કે'ડીઆં ન પહેરીએ,
 " તારાં કે'ડીઆં તે બેડીઆં ધસાવશે જીરે. વેમજો ૦ ૬
- " અસ્થા વેઢે મઠીશ નહીં આંગળાં,
 " જશે વેઢ બનશ જોશે જાંગલાજીરે. વેમજો ૦ ૭
- " અસ્થાં હીરકેરી ઘોતીયાં ન પહેરીએ;
 " તારાં ઘોતીઆં ધુળ ધસાવશેજીરે. વેમજો ૦ ૮
- " અસ્થા ચમચમતી મોજડી ન પહેરીએ,
 " તારી મોજડી તે રોઝડી કરાવશેજીરે. વેમજો ૦ ૯
- " અસ્થા ખભે દુશાલા નહીં નાંખીયે,
 " તારા દુશાલા નામ કુઆવશેજીરે. વેમજો ૦ ૧૦
- " અસ્થા અત્તર પુલેલ નહીં વહોરીએ;
 " તારાં પુલેલ તેલ કઠાવશેજીરે. વેમજો ૦ ૧૧

ગરમી ૧૫ મી

- મારૂં સંતાન છે પેદુરે, હેલ જમીલા હોગાળા,
 મારી રૂપાની ઉઢાણીરે. હેલ જમીલા ૦
- હું તો સરેવરે પાણી મઝતીરે
 અને કાળે બળદે મારીરે. હેલ જમીલા ૦
- મારા આજ સાળુ કાટયારે.
 જો જોડુળ જામના દરજીરે. હેલ જમીલા ૦

(૧૫૮)

મારા આજ સાળુ બરોડે.
મારી સાસુ ન જાણે શીઆરે.
મારી નણદ ન જાણે ઓટ્યારે.
મારી જોડાણી ન જાણે ઢાંક્યારે.
તારો સાંધવાનો સવૈયારે.
તારો ઓટ્યાનો રૂપક્યારે.

છેલ છખીલાં
છેલ છખીલાં
છેલ છખીલાં
છેલ છખીલાં
છેલ છખીલાં
છેલ છખીલાં

ગરખી ૧૬ મી.

માગરે સ્વામી બોલોને વાલા
જમોદામતી નંદ તણા લાલા.
ધેલીરે થપ જોડગર્મા ભમતી,
ખીનરે કાષ્ટની વાતો નથી જમતી.
ઝેરીરે તમને કાણ મળી ધુતી;
જેણે મારૂં ચીતકૂ લીધું હુતી;
વાલારે તારી વાટઘડી જોતી
આસિડા બરી બરીને રોતી
હાંડરે લેકે ભરમાવ્યા તમને
હથી તમો મળતા નથી હમને
વાલારે તમને કશું નહીં કહીશું
મોહન તારી મરજી મુજબ રહીયું.
ઝંઝુરે હવે શું કહીએ તમને,
મોહન વર મેહેર કરો હમને.
ઝોવું સુણી આવ્યા ગીરધારી;
દીકું આર્જીમન લાં મોરારી.

મારાં ૮૬

મારાં ૧

મારાં ૨

મારાં ૩

મારાં ૪

મારાં ૫

મારાં ૬

મારાં ૭

(૧૧૦)

ગરબી ૧૭ મી મેંદી વિષે.

મેંદા મેંદા શું કરાને મેંદા મોટા ઝાડ,
 એક ઝાળુ દલાવ્યો તો ઝાળા હાલે આર સહીયર મેંદા લેશેર.
 મારી સાસુએ એમ રહ્યાં, જે વાસીદાં વાળા મહેલ;
 મેં ભોળાએ એમ સંભળ્યાં જે રચરા વેરી મેલ. સહીયર૦
 મારી સાસુએ એમ રહ્યાં જે પાણી ભરી મેહેલ,
 મેં ભોળાએ એમ સંભળ્યાં જે બેડાં ફાડી મેલ. સહીયર૦
 મારી સાસુએ એમ રહ્યાં જે રાંધણી રાંધી મેહેલ,
 મેં ભોળાએ એમ સંભળ્યાં જે કહણેડાં ફાડી મેહેલ. સહીયર૦

— ❦ —

ગરબી ૧૮ મી ફફીરીની

લેના ફફીરી રચ: દીદગીરી, સુદા મગનમેં રહેનારે ૨૪૦
 કાષ્ઠ દીન રંડા રંડા દીન બાંરી, કાષ્ઠ દીન ફકમ ફકારે લેના.
 કાષ્ઠ દીન હાથે કાષ્ઠ દીન ઘોડા, કાષ્ઠ દીન પાઉસે ચકનારે લેના.
 કાષ્ઠ દીન બંગલા કાષ્ઠ દીન બંગીઆ, કાષ્ઠ દીન બંગલ રેરાંરે લેના.

— ❦ —

ગરબી ૧૯ મી ચોરાના બેમણાની

હાંદરિ કે ચોરા બેમણના, હાંદરિ કે બેઠક મોટાની,
 " ક્યા બાષ બેઠા છે, હાંદરિ જીવણુબાષ બેઠા છે,
 " હાથેથી પાન આપે, હાંદરિ કે આપતાં વાર લાગી;
 " કે સોટીઓ સાત મારી, હાંદરિ કે ટપલા વણજી માર્યા.
 કે દીકા નવ માર્યા, હાંદરિ કે સાયબા ચા માટે,

(૬૬૨)

નથી હમારો, હાંહારે કે વાંઝ છે તણ્હીનો.
હાંહારે કે તેણે મને મનાવી.

ગરબી ૨૦ મી અતરણી

અતરીવાડાની અતરણી લાલ દાંખોડારે,
અતરણી આવી બેઠી ગોખ લાલ દાંખોડારે;
તે તો મોડતીની શોક લાલ દાંખોડારે,
ભાઈ છાના પેંડા લાલે કે લાલ દાંખોડારે,
પેલી અતરણીને ખવરાવે કે લાલ દાંખોડારે,
મોડું લોતી બારીએ બેસી રહે કે લાલ દાંખોડારે;
એની સામું આંધુ લુલે કે લાલ દાંખોડારે
વડુઅર આવડી શી છે પેર લાલ દાંખોડારે
અતરણી કાલે જશે ઘેર લાલ દાંખોડારે,
આપણે કરીશું લીલા લેહેર લાલ દાંખોડારે.

ગરબી ૨૧ મી

અચકો મચકો કારેલી.

તમને કમ વહુ ગોરાં ગમશે લાલ અચકો મચકો કારેલી.

અમને રૂખી વહુ ગોરાં ગમશે રાજ. અચકો.

એ દોંગણીને શું કરશે રાજ. અચકો.

એ દોંગણી કામણીયારી રાજ. અચકો.

એને હાંચી હાંચી મેડીએ બેસારશું રાજ. અચકો.

એને ટાપલો ધરાણું ધાલશું રાજ. અચકો.

ગરબી ૨૨ મી.

સુણ ચતુરસુજણ પરનારી શું પ્રીત કણ તવ કીછએ.

જેણે પ્રીત કરી પરનાર તણી, એને હાલકે રૂંધણુ થાય બણી;

(૧૬૨)

એણે ફળની લાભા કંઈ ન ચણી.	સુથુ. ૧
તમે પેહેલા મળશે કુતીને, તાર સરન્દશ લેશે કુતીને;	
પછી રરશે અંગ જણતીને.	સુથુ. ૨
તમે એકા મુછો મરડીને, તાર કાળજી ખાશે કરડીને;	
નહી મુકે માંસ આંતરડીને.	સુથુ. ૩
તને પ્રેમના પ્યાલા પાછને, તાર સરને લેશે વાહીને;	
તને કરશે બોળું ખાઈને.	સુથુ. ૪
પ્રીતમના રવામી છે પ્યાના. નમને ગોળીઓ કરે કાલાવાલા;	
તમે દરશન દેને મોરલીવાળા.	સુથુ. ૫

ગરબી રૂઝ મી.

ગરબી: તમને મેં દીધા ગીરધારી,	
મતલબીયા છે મોહન મોરારી	ગરબી. ૧૬૬.
મનેરે માયા લાગી છે તારી,	
મારે મન ઝાઝી છે મોરારી;	
વાતારે મન શ માટે ત્રિસારી.	ગરબી. ૧
પેરેલીરે મને ખખર આવી પડતી,	
એની સાથે પ્રીત નહીં કરતી;	
વાલા તો મને મેલી ગયા રડતી.	ગરબી. ૨
મેતોરે જાણ્યું ઉજાણું તે કુધ હશે,	
તેનેરે જાને વાહી મને જશે;	
રહીતી હુંતો ત રે ત્રિશ્વાસે,	ગરબી. ૩
જસોદાના કાન તમે કાળા,	
ક્યારે ખડું આંખો તણા ચાળા;	

તે પર હું તો મોઢી છું. નંદલાલા, ગરબી ૪
 હવેરે હરણ બહું થયું ગીરધારી,
 સુખા કરો યુદ્ધ થઈ છે મારી;
 બધને રહી છું દાસી હું તમારી. ગરબી ૫
 પ્રીતમના સ્વામી મને ગળાયા,
 કુઃખરે મારાં જનમ તણાં ટળાયાં;
 ગોપીરે મહુ આનંદથી મળાયાં ગરબી ૬

ગરબી ૨૪ મી.

નહી મેલુંરે નંદના લાલા છેડેલો નહી મેલું,
 તારે છેડેલો ચંપા ચાર ક છેડેલો નહી મેલું.
 સાત પાંચ ગે પીઓ ટોળે મળીને, વચમાં કાતુડો કાળારે;
 કાળો છે પછુ કામચુગારો, એનો આંખલડીનો ચાળો. છેડો ૧
 વાળી મેલે પાંચડીને, કાને જુકાં મોતીરે;
 જેનો વર વરણીગીઓ તેની આયડી હપડે રોતી. છેડો ૨
 કચકડાનો ડાગડીને, માંઢી ભરી છે મેંજરે
 જેનો વર વરણીગીઓ તેની આયડી કાળા મેંજ. છેડો ૩
 કેળાં પીરસું કાતરીયાને, આંખાપીરસું ઘેળારે;
 મન લાવેનો મગદળ પીરસું પૂરણ પોળા. છેડો ૪
 મુંબાઇની કંચી નારી ઘેળકડી ધુતારીરે;
 નડીયાદનું નાક પઢણું સોરઠની બલીકારો. છેડો ૫

ગરબી ૨૫ મી.

કાળજડુ મારું કાર્યુરે છેલ્લ છખીલા,
 તેતો ચીતડું મારું ચોર્યુરે રાજ રંગીલા.

(૧૬૪)

વાલાજી અમે જોરી સહુ ગુમાને બારેલી,	
તોતે સુધળું નાખ્યું ઢોળારે	છેલ છખીલા. ૧
વાલાજી મારા રીતે તો ઓ ના પુરૂષને પીડે,	
હું સહુને દમતો હાડેરે.	છેલ છખીલા. ૨
વાલાજી નરની મોહની નારીને વાત સાચી.	
દુઃખ આગળ વિદ્યા કાચીરે;	છેલ છખીલા. ૩
વાલાજી અબળા આતુર પશુ આતુરતા નવ દાખે.	
કીડા ભાંગ કરી નાખેરે,	છેલ છખીલા. ૪
વાલાજી મારા ચીતડાની વાત કહું છું છેલ્લી;	
દુઃખ માટે લગ્ન્યા મેહેલીરે	છેલ છખીલા. ૫
વાલાજી દયાના પ્રભુ મંદીરમાંરે આવો બાળ્ય મોડું;	
સેજડીએ પાય પલાટુરે;	છેલ છખીલા. ૬

ગાળ્યા ૨૬ મી

મને મળ્યા છે મોરારીરે પનધટ જતાં	
મારી અખિલડી તો ઠારીરે, પનધટ જતાં	૨૬.
વાલાજી મારા ઓચ્છિતાની આવીરે જોરી;	
જુમનાની તીરે ઓઢીરે, પનધટ જતાં.	૧
વાલાજી મારા આવી હિસા છે મારી જોડે.	
બેઠલીયું મારું ફેડેરે પનધટ જતાં.	૨
વાલાજી મારા હાર હજારીનો તોડયો;	
મારો પેચો સાઈને મોડયોરે પનધટ જતાં	૩
વાલાજી મારી સામુડી ઘેર સંતાપે;	
રમી નણ્ડી બહુ રંજડેરે પનધટ જતાં.	૪

(૧૬૫)

વાલાજી મારા રવીઠાસના છે રંગી,
મારા જનમે જનમના સંગીરે, પનથટ જાનાં.

૫

ગરબી ૨૭ મી.

અખને હમકતે શું છડોરે, છેલ છમીલા,
આવડો અમ ઉપર શું આડોરે; રાજ રંગીલા.

૮૩

વાલાજી મારા ચઢે સંભાળી ચાલો;

જોવીદજી ખાશો ગાળોરે, છેલ છમીલા.

૯

વાલાજી મારા હેરણીયા આરીને શું હેરો,

કાંઈ ગજ છે કંસ કેરે છેલ છમીલા.

૧૦

વાલાજી મારા ચમકતી ચાલે રંમ લાગ્યો;

મારે જાય તો સફનો લાગ્યોરે. વજ છમીલા,

૧૧

વાલાજી મહીની મટુરી મારી પુરે.

કાંઈ મોતનમાળા દુરે છેલ છમીલા.

૧૨

વાલાજી મારી આંખ દીસે છે કામચુમારી

તેને મોહી છે વજની નારીરે છેલ છમીલા,

૧૩

વાલાજી મારા રવામી, રવીઠાસના સોહાગી

મને પ્રીત તમારી જાગીરે છેલ છમીલા.

૧૪

—

ગરબી ૨૮ મી.

પાતળીઆ પાલવ મેલોરે, પાયે પડુંછું;

છમીલા છેડો મેલોરે, પાયે પડુંછું

૧

વાલાજી મારા વંદાવન વજુજે જાનાં,

શીદ મને ઓડોછોરે પાયે પડુંછું.

૨

વાલાજી મારા મહી જગજાશે મારે.

કોઈ જમને કહેશે ભુંકુરે પાયે પડુંછું.

૩

(૧૬૬)

ચાલાજી મારા કામ બાણું છે ધીર મારે;	
હું રોકા જીમના આરે, પાયે પડુછું	૨
ચાલાજી મારા લોક જીભે ઝેનું વારે.	
જ્યમે સાસુની વહુવારે, પાયે પડુ છું	૫
ચાલાજી મારા કંબને કપરો જીભો,	
કંઈ સજા દે પરમાણે પાયે પડુછું.	૬
ચાલાજી મારા સ્વામી રવીદાસના સોહાગી;	
મને માયા તારી લાગીરે પાયે પડુછું.	૭

ગરબી ૨૯ મી.

કાંચસડી કંકોડીને વાડખીમાં પાણી
જ્ઞાનો વર નવડાવા બેઠી સમડી વછ લખ તાણી.

લાલ કેમ કરીએ: ૮૬

મારે કરમે કજેકુ લાલ કેમ કરીએ.

મારે જીગમાં વગાણું- લાલ કેમ૦

મારે સહયરોમાં મેણું લાલ કેમ૦

ટોપલામાં બાલી હું તે, કાકાખળીયા ગમતી

કાકાખળીયે પુછ્યું તારો શો સજો લાગે. લાલ કેમ૦

આઠજીનો બેઠો ને નજીવીનો વીંગો.

જ્ઞાનો છે પણુ કંઈ લાલ કેમ૦

ગોટલા ધડુ ત્યારે આનકીરે મારે;

ધખ લઇને ઢીકા મારે હમડામાં સાલે. લાલ કેમ૦

આનડા જીભ તારે છેડે વળગ્યો આવે;

ધખ લઇને ઢીકા મારે હમડામાં સાલે. લાલ કેમ૦

(૧૧૭)

હાથ પગ ફેરડીને પેટ મોઢું ગોળી:

ઉઠરડે જમ હમવા બેસે સમડી પાડે ઢોળી. લાલ કેમ

ગરબી ૩૦ મી

સોના ફેર બેઠલું મોઢનું રૂપણ ઉઠાણી હાથે મોં

સરેવર પાણી સંચર્યા મોં કાને કાકર નાખીયો. મોં

ધડો પુટયો નીર વઠી ગયાં મોં વાજા મોઢેશ ચાલ્યાં નીર મોં

સાસુ અમારી ખીજશે મોં નણુદત્ત દેશે ગાળ મોં

ફેરાણી જોઢાણી મેણાં મારશે મોં વાજા સોકાનું છે ઘેર સાલ મોં

ગરબી ૩૧ મી

ખેલત કાંકણી ઝાઝી ઝો રસીયા,

સોના તે ફેર મોઢું હો રસીયા, રૂપણ ઉઠાણી હાથે ખેં

વાટે જનાં વટેમારચુ હો રશિયા; બાઝ વીંગા ધડુયો ચડાવ. ખેં

તારો ધડો ને ગોરી તોછડો હો રશિયા તુંતો મારા ધરતી નાર. ખેં

તારા સરખા તારા જોડા હો, ૨. તેતો મારા આપના શુભામ. ખેં

ફેડ મરડીને ધડો મેં ભરોરે હો, ૨, તુટી મારી કમખા કસ. ખેં

ભાઈ દરજીડા વીરા વીનવું હો, ૨. ટાંક મારી કમખા કસ, ખેં

ટાંક ટાંક મેલ ધુધરી હો, ૨. હમડે લખજે મોર. ખેં

ગરબી ૩૨ મી

જીરે જુલવાને આલો રાજ

ટેકો

શ્રી ચંદ્રબામાજીના આમમંજીરે

જુલવાને.

ધારો છો તે વાત આજ લામમંજીરે.

જુલ ૧

મળ્યાં રાધીકાને ચંદ્રાવળીજીરે.

જુલ.

મિરકત કરીએ જો એકઠાં મળાયેછરે.	શ્રુત. ૨
ત્યાંતો વાટીકામાં હોડાજો મંગાવીએછરે.	શ્રુત.
માંહી પ્રાણુજવન પધરાવીએછરે.	શ્રુત. ૩
ધમર ઘટા છે ઘણી વૃક્ષનીછરે,	શ્રુત.
ન્યુનતા નથી એક પક્ષનીછરે.	શ્રુત.
લલિતાનાં વચન સુણી છેલડોછરે,	શ્રુત.
તત્ક્ષણુ રૂપાર્યા અલખેલડોછરે,	શ્રુત. ૪
હોડોજો એકાં છે બને એકડીછરે.	શ્રુત.
જુકી જુકી જુવે માલેલડીછરે.	શ્રુત. ૬
વીર્લધનાં વાજંત્ર વેણા વાયડેછરે;	શ્રુત.
નૌતમ નારી દિદોળા ગાયડેછરે.	શ્રુત. ૭
રમ-તેણો સમુદ્ર ફેરા ખાયડેછરે,	શ્રુત.
તેમાં દાસ દગો ગુણુ ગાયડેછરે	શ્રુત. ૮

ગરબી ૩૩ મો ઉદરની

ઉદર દેર કરે છે રે, દુખડાં દાને કહેવા જઈએ;	ટેક.
અમને નીત્ય નડે છે રે ધરમાં રમ કરીને રહીયે.	
ધર મધેથી દોડી આવે બિછાના પર ભેસે;	ઉદર. ૧
કુંકી કુંકી ચાંચજી મારે, ના ખખર તેની રે, છે.	
ચાર પહોરેની જગની માંહે, એક ઘડ નવ જાંપે;	ઉદર. ૨
નિંદ્રામાંથી જાગી ઝગડી, તત્ર મારી કાયા કંપે.	
પોથી પુરતક કાપી નાંખ્યા, પાકી ન રાખ્યું એક,	ઉદર.
ઝાલી ઝાલી થાકી ગયો, પાર ન આવ્યો છેક.	

(૧૬૬)

ધોતી પોતી કાપી ખાધી, દોરી કાપી આપી;	ઉંદર. ૪
અબોટીયુ અંગરખુ કાપ્યું, તેના સુરજ સાપી.	
જળ પાવાનું મોટી મયાને તેલ દેળી દીધું;	ઉંદર. ૫
ખરણીમાં ખાકી રહ્યું તે સરવે મળી પીધું.	
ચુંચું ચુંચું ચિસો પાંડી લીડી ઝાઝી પાડે;	ઉંદર. ૬
ઢંઢેળને હાસે ત્યાર દોટયો ઝાઝી કાઢે	
ગેહ્લપતિની ચોથ કડીએ, તે કરતાં નથી ચુક્યા.	ઉંદર. ૭
લશ લશના લાકડું કરી, ઉંદર મામાને છુક્યા,	
દીવો જે અળનો રાખ તો દીવેટ તાણી ખાય,	ઉંદર. ૮
એમ કરીને ઉઘી ગયા તો લંકા જેવું થય.	
જે દીવમના ગામ ગયતા. તે દીવમના ઘરમાં પડીયા;	ઉંદર. ૯
ઢાડી પેટી કાપી ખાધી, એ રીતે મુને નડીયા.	
પાંજરા મુકી મુકી ચાક્યો. તેએ ઝાડ્યા નવ ખુરે;	ઉંદર. ૧૦
ખાવાનું ઉઘાડી નાખી, તલજે ગોળનું ગાકું લુંટે.	
એ પશુને શુ ક'એ. મને રીસ ગઈ છે વાપી;	ઉંદર. ૧૧
માળા મારી ફેરવાની ગૈંમુળી સૂઈ કાપી.	
નિત નિત દુખડાં અમને દેહે. ક્યાં જઈએ ધર મેલી નાસી;	ઉંદર. ૧૨
અકત પીતાંબર એમ કહે. એને મળજે વાવની માસી	

(૧૭૭ ,

ભાગ ૬ મો.

— ❀ —

ગરબો.

(પુનમ ચંદની — એરાગ)

બહેનો પતિવ્રતા નિઝ ધર્મ તમે સ્વિકારજોરે,

રહેતા પતિસેવામાં હાજર દીનને ગત

પામો મુક્તિપદને સુખ ઘણું સંસારમારે.

સંધ વચન સૌ બોલજો, નીજ પતિ સંગાત.

આસુ સસરા સર્વને સાચી કરેજો વાત.

રાખી નમ્રતાને માન થઈ બોલાવજોરે,

વર્તા સદગુણથી રાખો સૌને પ્રસન્ન

નેત્ર નેહ નવ રાખજોરે. પરપુરુષની સાથ;

પીતા પુત્ર ગણી તેહને, બેવે. રૌ મંગલ;

હઠા મજકરી કરીને ખટુ નવ બોલવુંરે,

વળી એકાંતે ન કરવો ગુમ વીચાર.

દાગીના નવ પેખવા. નિત જોવું પતિ મુખ;

સદગુણમા રહેજો તમે, અક્ષય પામો સુખ.

લઢવું વઢવું ને ગુસ્સામા કદી નવ બોલવુંરે.

રહેવું સંતોષે જે આપ્યું જીવદીશ

પતી પ્રકૃતી હોય જો અગ્નિ કરી ઝળ,

સંતોષે જીવવશી. સામો નવે કાળ;

૧

પામો. ૨

પામો. ૪

હસવું રમવુંતે સુમેથી દીન ગુજારવારે.

તેથી ચાશે સહી કુળનું દયાણુ —

પામો. ૫

ધન સંપત્તી વાસના પટકુળ જીદા રંગ,

સર્વ ફોગટ જાણુજો, ધરજો સદગુણુ રંગ;

મળશે પરમેશ્વર આપે મુક્તીદિન સાતમારે

કહે લક્ષમણુ મણુપત, હોતે ધરી મન હોંશ

પામો. ૬

— ❀❀❀ —

સયર સુખકર સંસાર, શિવલ લુપ્ત સજીએ;

એ વીણુ નયુણુ નરનાર, તનમનથી તજીએ

પર નરનારી પ્રેમ દીપકમાં પડી પતંગ સમાનરે;

સુખથ શરીર સળગાવી મુકે કંઈક નહિ નાદાન—

અવર અખંડીત અંગ અનુપમ, નહી મળે એકે નાકરે,

શીયળ વીના એના સદગુણુ સહુ. જેમ સોમલ સંપાક—

વ્યભીચારીને સહી સંસારી, કરે અધિક ધીમારે,

પરપોળે પકડવા પડીયા, હોટા જનને માર—

જાર કર્મથી જોહ જગતમાં કરે કલકંડીત કુળરે;

અકલમાં અંગારા ઉડ્યા, ધર્મ કરમમાં ધુળ —

બેર વીરોધ વધે વ્યભીચારે. નીશ્ચય ધનનો નાશરે;

શિવસુત કેશવ શીખળવંતના, દેવ સરીખા દાસ.

— ❀❀❀ —

સંખીઓ નીજનીજ નીતી ધર્મ સદા સંમાળીએરે;

પરમ પવિત્ર પતિવ્રતા પટકુળ કરી પરીવાન.

સાધુ સસરા માતા પીતા પીતાની સેવા સાચવોરે;

(૧૭૨)

ભાવ સહીત લક્ષ્મીથી નીત લજ્જાએ ભગવાન;
 એવા ઉત્તમ ગુણથી ઉભય લુકુળ અજગાળીએ રે ટેક.
 નજરે નજર ન જોડીએ, નાથ વિના નર સાથ;
 પર નરને ન આપીએ તાળા હાથેા હાથ;
 હસવું રમવું એકતિ નવ એસવુંરે;
 પતી વીણુ પતીના સદ મિત્રાની સંગાથ--એ.
 નાથ વિના કરી નહી. વીનોદ રસની વાત;
 વિશ્વ વિરહ ન વર્તવું, બાલે તાત કે ભાત;
 સજની ભ્રષ્ટ થવું નહી સુવરી સદ આચારથીરે;
 નીરલજ નટખટની સોખન તજરી મુખત--એ.
 કુણી કદરૂપ કુબડો. નીરધન નીરખગ કાય,
 મતી હીન પતીત પતી મળે એ મતીને સુરસ
 જોડી પગ અંધુડે દ્રષ્ટી અધુ ઓહીયેરે,
 નુખકર સચ્ચીયે સૌ સાથે સંગ સદાય--એ.
 ઝીંચે સ્વરે ન ઉચરવું મુકીને મરખદ;
 કુલીન ખહેન કરવો નહી વડીલથી વીવાદ
 ચંચળ ચાલે ચતુર ચટક મટક નવ આલીએરે,
 શીવમુત કેશવની શીખામણુ અંતર યાદ--એ.

—❀❀❀—

વીંછી વિષે મરખી,

અરર માડીરે છાણા તે વીણુતા મહતી,
 અરર માહીરે સોખન સર્પિર ચહતી;
 અરર માડીરે છાનો માનો બપાયો,

મા. વી.
 મા. વી.
 મા. વી.

(૧૭૩)

અરરર આડીરે વાકા વળાને કંખ માર્યો;	મા૦ વી૦
" " નાસતાં તેને બાળ્યો.	મા૦ વી૦
" " આશી લેહેરો આવી	મા૦ વી૦
" " સહીયર તેડી લાગી;	મા૦ વી૦
" " સસરાને તેડાવો	મા૦ વી૦
" " પડદાને બંધાવો	મા૦ વી૦
" " સસરા અધિયાં આવે	મા૦ વી૦
" " માડી એસવા લાવે	મા૦ વી૦
" " કાળુપુર લપ્પ ચાલો.	મા૦ વી૦
" " વોછુડો ઉતારાવા	મા૦ વી૦
" " વોછુડે વેરે વાળ્યાં,	મા૦ વી૦
" " હરખ હરખનાં ટાળ્યા	મા૦ વી૦
" " બોળનીયાં ન બાવે,	મા૦ વી૦
" " સુતાં ન દ્રા ન આવે	મા૦ વી૦
" " એર મા દોઢીઆ હળાવો,	મા૦ વી૦
" " પચ્છાને મોસાવા	મા૦ વી૦
" " શીરોને કસાર કરાવો,	મા૦ વી૦
" " પરપથો કાળીઆ ખવરાવે	મા૦ વી૦
" " વોછીની વેદના બારી	મા૦ વી૦
" " ફુતીયા રહી છે હારી.	મા૦ વી૦
" " વીતે તે સફુ જાણે.	મા૦ વી૦
" " માયુ તેરે ટાણે,	મા૦ વી૦
" " ચકાલાલે ચીત ચાખ,	મા૦ વી૦
" " ગરબી રસીક ગાખ,	મા૦ વી૦

(૧૭૪)

માંકણની ગરબી.

માંકણ કપડે છે, માંકણે માંડયો ઉતપાત માંકણ કપડે છે;	
હવે કોને કહીયે વાત, માંકણ કપડે છે;	
હવે ક્યાં જમ રહીએ રાત, માંકણ કપડે છે.	
માંકણ ચાચણ જુ જાતીને માર્યાનુ અફ પાપરે;	
આંધી રાતે ભગવંત સમયા માંકણને પરતાપ.	માં ૧
નવી વહુને માંકણ રહડીયા કહડયા સારી રાતરે;	
ખાટલે પાસાં ઘસી ઘસીનેં અપડે પાડી ભાત.	માં. ૨
મીયાંમાણને માંકણ કપડયા. ચટકે ચડી રીસરે	
ખાટલો અંખેરવા કહાડયો ત્યારે ભંગી નાખી ધમ.	માં ૩
માંકણ મુવા મસ્તીખોરા આવે લારેલારે	
દીવાનું ડીવેલજ ખુટયુ. તોય ન આગ્યો પાર,	માં ૪
એકને મુકી બીજો ઝાલ્યો ત્રીજો નાસી ગયોરે;	
ઉનાળાયાં બાલવા ગઈ તો, દીવો રાણો થયો.	માં ૫
આપણે રાત વેણી મુઠ પચ. તોય ન આજાં ચાયરે;	
કાંઈ ખાટલાના પછયામાં, કંઈ બીતોમાં જાય,	માં ૬
વેણા વીના વધી જાય. પંજી ન આવે પારરે;	
એક જો છેતે જીવનો હોય તો તેનો ચાલે વીસ્તાર,	માં ૭
ખાટલા અંખેરીને તકે ગોઠડા નાખેરે;	
બીતે જો માંકણ જતા હોય તો, તે નજરમાં રાખો	માં ૮

વાંદરાંની ગરબી.

નવે નગરથી વાંદરાંરે આગ્યો,
ડાલાભાઈનુ ધર પુછતોરે આગ્યો:

(૧૭૫)

મોડાલીએ દીવા માનરે વાદરા.
નરરાવી ધોવરાવીને પાટલે બેસાડયો,
આખા આંજને દીક્કડો તાડયો,
એટલે આવ્યા ડાંબાભાઈરે
ફટ ગધેડી વાંદરો શું બાલ્યો,
હું રૂપાળો વાંદરો શું બાલ્યો,
હું છોડાળો વાંદરો શું બાલ્યો,

પુવડની ફજેતી.

પાયે પ્રભુને નમી કહું, પુવડતા ખેત્ર સર્વ લોક સંભળો	
કામતા કાઢી મેલ જીઓ ફજેતી પુવેડ નારની.	
છે ધોવાનો આંખડીને. છે નહાયાનું નેમ;	
આ કુભારજી કરમે ભાગી ધર ચાલે તે કમ;	જીવો ૨
સામુ દે શીખમ ત્યારે, રામી લઢવા લાગે;	
સમી સાંજે સુવે ત્યારે પોત્તીવસે ગંગે	જીવો ૩
પોર દહાડે પડી ન ઉઠે ઉપડી ન કરે ખટ;	
આળાઓ એની હીકરા જેવી લેટે વળે કાંટ.	જીવો ૪
જોળાએ ખેડે છારીઓ વળી, ખામણે સેત્રાગ,	
ખરખ ન વાસીક વાળે મદા એના ળાગ.	જીવો ૫
ચોખુ દાતણ ના કરે દાન મેલા ધણ;	
લોક સર્વે સંભળો જીવ ક્યાં કરે રખાણ	જીવો ૬
ખાર છત્રયાની મા કેતણી, મળને ન આવડે પાણી	
જોવું હોય તો જોષ લેજો, જુડણ વીખાણી.	જીવો ૭

- કાચો કરે રોટલો ને, શાક જણે ખાણુ;
 ઘેંસમા ન મીઠું નાંખે દાળ મેળી છાણુ. જુવો ૮
- રસોઈ તરીને ચોક્કા ન કરે ન કરે અખોટ;
 છાંધે મ.થે ઘંટી તાણે, કુતરા ચાટે લોટ. જુવો ૯
- સાસુની ફળેતી કુવડ ઘેર ઘેર કરતી;
 સાપુ મારી શોકલડી, શા માટે નથી મરતી જુવો ૧૦
- દ.થ પત્રે મેલ વળ્યો, અંગ મેલું એલું;
 કુળે ભમે મખીઆ, તો કામ ચોખું શેનું જુવો ૧૧
- તુલ લયો ધાધરાને સાલ્લે કાળો મેશ
 ચેણુમાં જુવો પડી જણે કચરાળી ભેંસ જુવો ૧૨
- ચીડ બાંચુ ચોટલામાં પડી જુવો લાખ
 જો નરે આ નારી વરી તેનું જીવતર ધીક, જુવો ૧૩
- દુભે સાસુ નજીકને દણુ ને દુભે દાહાડી
 ઝાળખો નહી તો ઝાળખી દેળે આ કુંભરજી લાડી જુઓ ૧૪
- પુન્ય કરે જ્યાં પાડેશી ત્યાં આડી જીભ વાય;
 અભ્યાગત આગણે દેખી ધરમાં નારી જાય. જુઓ ૧૫
- દે શીખામણુ રવામી ત્યારે કુવે પડવા જાય;
 લોક કેના શોકમાં ફળેતીઓ લુંટાય. જુઓ ૧૬
- મોકે ધોકે ધણી મારે ત્યારે દે સરાંપ;
 જો તને હું જીવન આપું તો તુંજ મારો આપ. જુઓ ૧૭
- આવી કુવડ દેખી ધણી, બળતો બોલે આપ;
 શા માટે આડો ન ઉતર્યો પરણ્યા જતાં સાપ. જુઓ ૧૮
- આમ કુવડ નાર તણા અવશ્ય અધીક;

(૧૭૭)

દેનારને દોષ ન દષ્ટએ કરમે લખ્યા લેખ	જુવે. ૧૬
આવી જોને નાર મળી તેને તો સંતાપ;	
તે પુરૂષને માથે બાગી, પાંચે મળીવાં પાપ.	જુવે. ૨૦
નરનારી સૌ સાબળો, કોઇ માંધરશો રોશ:	
દોડી એવી દાખવી દેશો મ્હં મને દોશ.	જુવે. ૨૧
અમનલાલ તો સાચું કહે, યજ્ઞાની નજર પુને;	
આ નારથી કુવેડ માથે, શીંગડાં ન ઉમે.	જુવે. ૨૨

માણીમરની સાખીઓ.

મરખી ૧ લી

મોહાલે પધારો મારા રાજ, મણીમર મોહાલે પધારો;	
નારી જુવે છે વાટ, માણી૦ મારો શો છે અપરાધ;	માણી૦
એમ રૂદન કરે રાધા નાર	માણીમર૦ ટેક.
શીશો બાળ્યો સંધતાં, મન માગ્યું કુવેણુ;	
મોતી લાગ્યું વીધતાં, તેને નહીં સંધો નડી રેણુ.	મા૦ ૧
સોનું કરીને સાચવ્યું, કરમે નીકળ્યું કથીર;	
આંતરમાં અતુરાઇ થટે, મારા શોભે સુકાણાં શરીર.	મા૦ ૨
અંદા ટુચ્છને પુજતી, કરતીતી સોમનાર;	
ધડી એક મોઝ ઉમળો, મારા પિયુ મીઠાવણુ હાર.	મા૦ ૩
સાહેલી સામર ઉઘટયો, રત્ન તણાયાં ભય;	
કરમ કુટ ભરે મુઝા, તેના સંખલે હાથ ભરાય.	મા૦ ૪
જોખન જતાં જાણતી કરતીજ મોર્ખાં મુખ;	
ઘોડુ ઘોડુ રાખતી, જેમ માલજુ રાખે કુખ.	મા૦ ૫

(૧૭૯)

પ્રીત એસી કીજએ, જેસો ટંકજીખાર;
 અપ જલે પર રીજવે, આખા સાધે હાડ. માં ૩
 મીત્ર મીત્ર સખકું કહત, તાલી મીત્ર અનેક;
 લીપત પડે સો શીર લહે, એતો જખમા જવલે એક. માં ૭

ગરબી ૨ છ.

માણીગર આવો, મારે મોહોલે માણીગર આવો;
 વ્હાલા જ્ઞાને લોચન લલ્લઆવો, મારે મોહોલે માણીગર આવો;
 ધણા દીવસની ગવાણીયું જુઠી, તે આજ લખજે લહાવો. માં ૧
 ના નવ કહેશે કયાં કહેા મળશે, ફરી અવસર આવો. માં ૨
 મનમાની મોજે માણીયાં, ફરી તો નહીં ફાવો. માં ૩
 જ્યારે ત્યારે પજુ હું છું તમારી, શીદને તલસાવો. માં ૪
 અવર કુધારસ સુખનો સાગર, આજ પીઓ ને પાઓ. માં ૫
 રસીક રાય હો દયાના પ્રીતમ, માટે માહારો હાવો. માં ૬

ગરબી ૩ છ.

વસિલડી વાળે, સાંજે આજ વસિલડી વાળે;
 વાત મારી જુલો માં જાળે, સાંજે આજ વસિલડી વાળે ટેક.
 જે જેમ કરવું હોય જે રીતે, તે તો ગીત વીશે ગાળે. સાંજે ૧
 કોઇને ના કહેશે કદી કોઇ પુછે તો સમ જુગતે ગાળે. સાંજે ૨
 નંદ જસેદાજી તો છે જોળા, તેને વીલેકે વાહાળે. સાંજે ૩
 આપ તો સહ સુખી છો પજુ, આજ સુખ માહરૂં થાળે. સાંજે ૪
 મારા હોય ના વીચારશે વાલમ, દીનજીધુ થાળે. સાંજે ૫
 દયાના પ્રીતમ જાણી હાસી પોતાની, પ્રેમરસ પુરજુ પાળે. સાંજે ૬

ગરબી ૪ થી.

કુલી અલખેલી આવ્યા વ્હાલો, કુલી અલખેલી;

(૧૭૬)

વિરહ દુઃખ નાખ્યું છે રેલી, આખ્યા બહાલો કુલી બલભેલી. ટેકા
આમસુંદરનું મુખ નીરખી, જાપીલા થઇ વેલી. આખ્યા ૦ ૧
વિરહ અમી આલાયો અંતરનો, થઈ આનંદની હેલી. આ ૦ ૨
તેમ કુલી જેમ પાસે રમ, મહા રતન મજૂરી પેલી. આ ૦ ૩
મહાલક્ષ્મીને દુર્લભ વસ્તુ, તે પ્રેમે થઇ સેહેલી. આ ૦ ૪
દયાના પ્રીતમની સંગે રમતાં, વાંધી પ્રેમની વેલી. આ ૦ ૫

મરખી ૫ મી

ગીરીવરધર જાપી, ૩૫ એક ગીરીવરધર જાપી;
જેમ પ્રતીર્થન સંગ રમે યાગદ, એમ લીલા જાપી ૩૫૦ ૧
કાશીમાં મુજને શ્રી જાકુળમાં, પ્રેમવેલ શાપી. ૩૫૦ ૨
જન્મનીતાને વશ થયા વીઠલ, વેદ વચને લોપી. ૩૫૦ ૩
શુદ્ધ ચીતે પ્રેમરસ ના પીધો, શું થયું પેડેર ટોપી. ૩૫૦ ૪
દયાના પ્રભુની લલનાએ મુખ મરડ્યું, તેને કામ વાસના કોપી ૩૫૦ ૫

—ૐ—

સાખીઓ અને રામશાઓ.

જાકુળીએ લેઇ ચાલ વાલા, જાકુળી વંદાવન રહે;
તે મુજને દેખાડ વાલા, જેઇ જેઇ રાસ રમાડ વાલા,
રાસ રમ્યાના કોડ વાલા, ને ને શ્રી રજુકોડ રાલા;
સરસ્વતી માતને વીનવું, મચુપત લાકુ પાપ;
બલભેલી અંયા આશ પુરને, શુભ સેવક તમારા ગાય, વાલા
જાકુળીએ લઇ ચાલ વાલા.

તંબા સુત રીધુ તોડામર, તાબરખ અસ્તાર;
તા માતા પીતા હુમલુ, તા વેરી સામ જુહાર વાલા,
જાકુળીએ લઇ ચાલ વાલા.

(ભગવાન)

ચંદન ભરી તલાવડી, મોતીડે બાંધી પાળ;
સરોવર પાણી સંચર્યા, રાધા રાણી પાણીડાંની હાર વાલા,
ઝાકુળીએ લઇ ચાલ વાલા.

પથ્થર મટી થઇ પ્રેમદા, મોજન કરતાં ગાય;
અરધું અંગ ફરે કુદડી, તેનું ઝેડું સહિદા ખાય વાલા,
ઝાકુળીએ લઇ ચાલ વાલા. (૫૮૧)

કુંભર ઉપર દેવડી, સોની ધડે સોનાર;
કાનજી ધડાવે વેળીયાં, રાણી રાધા ધડાવે હાર વાલા,
ઝાકુળીએ લઇ ચાલ વાલા.
પાંચ વેંતનો પુતળી, મુખ લોહાના ફંત,
નારી સંગે નીત રમે, તમે ચતુર વીચારે ચિત વાલા;
ઝાકુળીએ લઇ ચાલ વાલા. (સંમિલ)

કુવા ઢાંકણ ઢાંકણ, ખેતર ઢાંકણ વાડ;
ખાપનું ઢાંકણ ખેટડો, ધરનું ઢાંકણ નાર વાલા,
ઝાકુળીએ લઇ ચાલ વાલા.

લંક લપેટણ શીત હરણ, નહીં લંકાપતી રામ;
જીસ કારણ કઠિરવ હણ્યા, મોકલાવે મારા નાથ વાલા,
ઝાકુળીએ લઇ ચાલ વાલા. (ચીર) ૮

ભમ ભમ જોવડાં મોતીડાં, ખાડા ખવળા જ વેહ;
જીવા માખાપનાં છોડ્યા, તમને આવડો શો રનેહ વાલા,
ઝાકુળીએ લઇ ચાલ વાલા.

સોપારી જોવડું સારંગડું, તલનો ત્રીન્ને ભાગ;
જો સારંગડે એ રત્ન મળ્યાં, એક ધરતીને ખીલું ચાલ વાલા,

ઝાકુળીએ લેખ ચાલ વાલા; (આખની કીકી) ૧૦

કુંભર ઉપર દેવડી ઉપર કળામલ મોર,
રાગ્ન તારા મેહેલમાં મેતો દીકું અંધાઈ ઘેર વાલા,

ઝાકુળીએ લેખ ચાલ વાલા, ૧૧

વેંત જેવડી વરખડી ને ઢાલ જેવડું પુલ,

કાચાં કમળ ઉતરે, તેનું પાકે થાયે મુલ વાલા,

ઝાકુળીએ લેખ ચાલ વાલા. (કુંભારનો ચાક) ૧૨

અંભાતી ગાડાં જોતપાં, મહી ભર્યું છે હીર;

પીછિજ હોય તો મુઠવે મારાં ફાટી ગયાં છે ચીર વાલા.

ઝાકુળીએ લેખ ચાલ વાલા. ૧૩

નગરમાં નાગી ફરે, વનમાં પહેરે ચીર;

તે તો તમે લાવજો, મારી સગી નણુંદના વીર વાલા,

ઝાકુળીએ લેખ ચાલ વાલા. (સોપારી) ૧૪

અંભાતી ગાડાં જોતપાં, મહી ભર્યો છે દાત:

પીછિજ હોય તો મુઠવે, મને રાતા ચુડાની ખાત વાલા,

ઝાકુળીએ લેખ ચાલ વાલા, ૧૫

આમ વીચાણી ગાંદરે, વાછરડું વાડા મારી,

દોનારી મુઠે પારણે, તેનાં છોડા લશ્કરમાલી વાલા

ઝાકુળીએ લેખ ચાલ વાલા. (અંકુક) ૧૬

આંખથી થડ ચીકણી, ટુંકાં ટુંકાં પાન;

પેછિજ બેડા સમામાં, તેને કેમ કરી કરેં સાન વાલા,

ઝાકુળીએ લેખ ચાલ વાલા. ૧૭

નારી રીડી નર થયો, મુરા પહેલો ખાય;

આઠ માસ રજુ ભોગરી, પછી નારી લેખ ઘેર જાય વાલા,

ઝાકુળીએ લેઈ ચાલ વાલા. (ઝાકુળનો ઝાળો) ૧૮

પાટણુ દીવો પ્રગટીયો, મેજ પડી મેવાડ;

આંબનારી આશુમદ વસે, એનો છેલ વસે યુનરાત વાલા,

ઝાકુળીએ લેઈ ચાલ વાલા. ૧૯

પડી પડી પણુ ભાગી નહી, કડકા ચયા એ ચાર,

વમર પાંખે ઉડી મધ, તેનો ચતુર કરોને વીચાર વાલા;

ઝાકુળીએ લેઈ ચાલ વાલા. (રાત) ૨૦

આંખો વાળ્યો દક્ષીણ દેશમાં, ઉગ્યો અમદાવાદ;

ફાટ્યો પુટ્યો માળવે, વેડાયો ઝાલાવાડ વાલા,

ઝાકુળીએ લેઈ ચાલ વાલા. ૨૧

આડ કડકે નર નીપળ્યો, એ નારી નર ચાર:

તેમાં એ નપુસક વસે, તે મેં તબ્યો ભરથાર વાલા

ઝાકુળીએ લેઈ ચાલ વાલા. (પતંગ) ૨૨

તનનાં કરે ત્રાજવાં, મનનો કરે અગર;

હૈમાની કરે કાટડી, હું તો વણુજ કરું વેપાર વાલા.

ઝાકુળીએ લેઈ ચાલ વાલા. ૨૩

નારીને તો નર ખણુ, ઝાઝા સાથે છે પ્રીત;

નદી પહેલો નર મરે, તે તો કાના કુળની રીત વાલા,

ઝાકુળીએ લેઈ ચાલ વાલા. ૨૪

જળમાં પેસી ધર કરે, ઝાઝા જળમાં નાણ;

અથુ વાટે મરે નહીં, એનો ખાલ ખેંચે જીવ વાલા.

ઝાકુળીએ લેઈ ચાલ વાલા. (ડાંગર) ૨૫

(૧૮૩)

આંખા ટેંચે મોરીએ, કાણુ સોંપુ રખવાળ;
પેલો પાડોશી પાતળો, મારો પરપયો નાનેરૂ આળ વાલા.
ગોઠુળીએ લેછ ચાલ વાલા. ૨૬

ખાપે જન્મી બેટી, બેટીએ જન્મ્યો ખાપ;
ચતુર નર શમશા કહો, એતો બેટી ભત્રી કે ભણો ખાપ વાલા;
ગોઠુળીએ લેછ ચાલ વાલા. (જાંમતી) ૨૭

ઉંચી ગોરી ઉજળી, જળ ભરવાને જળ;
કંટો વાળ્યો પ્રેમનો, એતો ઉંચી ગોશાં ખાપ વાલા,
ગોઠુળીએ લેછ ચાલ વાલા. ૨૮

હરતી ચઢણુ ગઢ રંગણુ, લેશ્યા વલભ જોણુ
પાઉ પધારો તેને હાટડે, મોકલાવો તેવું તેહ વાલા,
ગોઠુળીએ લેછ ચાલ વાલા. (સોંદર) ૨૯

જાગણે વાવું એલેચી, સેંચાવું નાગરચેલ;
પરપયો હોય તો પાળજે નીકર મહીવર વળાવી મેલ વાલા;
ગોઠુળીએ લેછ ચાલ વાલા. ૩૦

તણુ મુખ ને તેર પગ, સાંભળ ચતુર મુગજ;
નર ઉપર નારી ચડે, પછે ચઢ છે તાણા તાણ વાલા;
ગોઠુળીએ લેછ ચાલ વાલા. (કુતણું) ૩૧

દરીએ મોતી નીપજે, નહી મોતીનું મુલ,
ભાગ્યો દાણો નહી મળે, એક મોતીને ખીજું મન વાલા;
ગોઠુળીએ લેછ ચાલ વાલા. ૩૨

(૧૮૪)

મરબીઓ.

માલ સખી શેલાણી આવ્યો મારા બાગમાંરે—એ રાજ.

તમે વીસરી વીસરી વીસરી રાજ અને બંસી વગડી.

કાઢાના વીસરી. ટેક.

મુને મુકી મયા બાળે વેજમાંરે

લીધી રૂધી ન લવલેશ.

મને ૦ ૧

દાસી જાણીને આવો મારા મેઘમાંરે,

વીના છત્રપતી તો નથી ચેન.

મને ૦ ૨

મને નીંદા ન આવે સેજે જેકલીરે,

બીના બાલમ કટે કશે રેન.

મને ૦ ૩

મારા જોખનનાં પુર વહી જાય છેરે,

તમે આવી માણો માહારાજ.

મને ૦ ૪

કાઠંએ બરમાવી લીધી મારા છેલને જો,

કીધાં ધાયલ પ્રિતમ તારાં નેણુ

મને ૦ ૫

ઓષવ સંદેશો ટુંજો મારા શામનેરે,

વહેલા વળે ત્રીભોવન રાજ.

મને ૦ ૬

કરજોડી ઓષવ કહે નાથનેરે,

જહે વ્યાકુળ સદા મજનાર.

મને ૦ ૭

એવું સુણીને રાજ પધારીયારે,

મૌપી આનંદ હિર અપાર.

મને ૦ ૮

મને માયા લગાડી મોહનીરે,

મોહની મોહની, મોહની;

(૧૮૫)

રાજ મને માયા લગાડી મોહાતીરે.	ટક.
હું તો હાલું ચાલું ને મને સાંભળેરે,	
જેઠિ જેઠેરે પ્રીતમ તારી વાટ	મને૦ ૧
વાલો જુમનાની તીરે એકમેરે,	
ત્યાં તો જોખનું ઢિરાડે નીર.	મને૦ ૨
મુંઝામ શહેરનાં તે મોતી વાપરારે,	
તે તો આવ્યાં અમારે દેશ	મને૦ ૩
પાનળીઓ હોય તો મુલવેરે,	
અલ્લખેલી દરીયા પાર.	મને૦ ૪
કાઠીઆવાડની તે કાંપીઓ વાપરીરે,	
તે તો અવી અમારે દેશ.	મને૦ ૫
છાપીઓ હોય તે મુલવેરે,	
છોગાજો દરીયા પાર,	મને૦ ૬
સુરત શહેરના સાળુ વાપરારે;	
તેતો આવ્યા હમારે દેશ.	મને૦ ૭
પાતળીઓ હોય તો મુલવેરે;	
શામળીઓ દરીયા પાર.	મને૦ ૮
હવે મોહન મયુરોથી આવી આરે,	
સર્વે વસ્તુની વોરત યાવ.	મને૦ ૯
તમે નીરવ્ય નહોર નંદલાલ છોરે;	
કીધાં પાયલ ન લીધી સંભાળ.	મને૦ ૧૦
એવું સુધી પ્રીતમ પધારીયારે;	
આવી કીધી છે લીલા બહેર.	મને૦ ૧૧

(૧૮૬)

મરખી હણુણી ભાષાની:-

(જોડુળીએ લખ ચાલેરે એકવરાજ હમને. એ રાગ)	
તુઠ્ઠી મીલા વીસર ન જૈલારે જાદવ નંદકૃષ્ણ;	
લખાડ વચન દીશારે જાદવ નંદ,	ટેક
જોછી વીજોગચી કાણુલામી સાથ;	
ચાયાં મી તુમચે પાછ લાગુરે.	જાદવ ૧
હરીચી રાટ મી અહોતીશ પાહ;	
કૃષ્ણ વીયોગે કુઠે જાઉરે.	જાદવ ૨
દસન છો માલા કૃષ્ણ મોશરી;	
યા મી તુમાપર વારીરે.	જાદવ ૩
લખાડ શપત તુમી અમચી ખાતા;	
સરતીચા ધરી જવું ન રહતારે.	જાદવ ૪
સરતીચા ટેંડ મીતા પાહ્યાચી નહી;	
સલ સાથ અમીસાછરે.	જાદવ ૫
અશે આયકુતી હરી રાધા ધરી આલે;	
હામીચે સ્વામી પ્રસન્ન જાલેરે.	જાદવ ૬

(મરખીઓ જૂજ ભાષાની)-

શામળા કાડી રહું કે ધર જાવું, કાડી કાડી કુમળાવુંરે;	
શામળા કાડી રહું કે ધર જાવું	ટેક.
કળહી કાડીરે મેતો તુમારે આગણીયે;	
શાકર માખણ પાવુંરે.	શામળા. ૧.
વંદા તે વનની કુંજગલનમાં,	

(૧૮૭)

ઝોવીંદ પ્રજુના ગુણ ગાવુંરે.	શામળા. ૨
જળ જુમના મેં પનીયા ભરન ગધ;	
મેઘ સુરત લપટાવુંરે.	શામળા. ૩
સુંદર જળ જુમનાજીકા નીરમલ,	
નીત્ય ઉઠી મંઝામાં નહાવુંરે.	શામળા. ૪
પુરુષોત્તમ પ્રજુકી છબી નીરખત;	
ચરણકમળ ચીત લાવુંરે.	શામળા. ૫

— ❀ ❀ ❀ —

જુલીયાઇ માળા કુંજનકે બનમે,	
કુંજનકે બનમે કુંજનકે બનમે, બંસી બજાઇ મધુ બનમે;	
	જુલીયાઇ માળા. ૨૬.
શ્યામકે ખાતર મેંતો જોગન બનજાઉંગી;	
હોશ રહી મનકી મનમે.	જુલીયાઇ. ૧
જલ જુમના મેં પનીયા ભરન ગધ;	
કર લગી અંગીયા ભીતરમે.	જુલાયાઇ. ૨
પુરુષોત્તમ પ્રજુકી છબી નીરખત;	
મીલે મયે મોહન બનમે.	જુલીયાઇ. ૩

— ❀ ❀ ❀ —

(છોડી બમનકી અંગીયાકુ અતર લગાકે ચલી—એ રાજ.)	
બખુલાનકી લલી શામળાસે નેહ્યા લગાકે ચલી.	૨૬.
આવોજી શામળે મેરી ચલી, હાડે રહો લાલાજીમેં કમકી ખરી.	
	બખુલાન. ૧
લામળેં છે મજરા મુલાખકી હડી,	
પાઉસે ઝાંઝર બજાવતી ચલી.	બખુલાન. ૨

આખો ભરે સુરમેને મુખમાં ભરે પાન; -

છોટીસી હિમર રાધા બોતણા ગુમાન.

અખુલાન. ૩

બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નામર;

જોવાલણીકું મીલ ગયે જુમનાકે તીરે

અખુલાન. ૪

મેરો સૈયા ગુલાબીકા ફુલ, હમારો રંગ કેસરીયા;

સુનેકા મડવા ગંગાજલ પાની;

મેરો પીચો ગુલાબીકા ફુલ, પીલાવે રંગ કેસરીયા.

મે. ૧

સુનેકા યાળીમે જમવા પીરોશુ;

મેરો જમે ગુલાબીકા ફુલ, પીલાવે રંગ કેસરીયા.

મે. ૨

સુન સુન ફલીયામે સેજ બીછાછ;

મેરો લોટે ગુલાબીકા ફુલ, હાલે રંગ કેસરીયા.

મે. ૩

ચંદનીકી ચાદર ઝોઢો મેરે ખાલમ,

મેરો ઝોઢો ગુલાબીકા ફુલ, ઝોઢાવે રંગ કેસરીયા.

મે. ૪

ગંગેરી પાન જસોહી બીડોયા,

મેરો ચાવે ગુલાબીકા ફુલ, ચલાવે રંગ કેસરીયા.

મે. ૫

બોર લયા ઝોર ચીડીયા બોલી;

મેરો ભાગે ગુલાબીકા ફુલ, ભગાવે રંગ કેસરીયા.

મે. ૬

સાખીઓ.

આપા રહો વજરાજ, વારેધું વાલમ તમને;

ફજેતી આપણુ મેની થામ, માટે જાવા દોની હમને.

૨૩

સમે સમોરસ ચાખીયે, હો સમજી મહારાજ;

(૧૮૬)

આણવીચારથી ચઢીએ, એમાં નટર નવ રહે જીવ.	વા. ૧
વાણ છે વરણામીઆ, શું કરે અખળા નાર;	
સાસરીયા ફેરે બાણું એથી નથી નીસરાતું બહાર.	વા. ૨
છોકરવાદી નવ કીજીએ, વિચારીએ મન માંલ;	
રા'ડ તળે રશીયા તમે, હવડે આવી ચડશે કાષ આંદો.	વા. ૩
પ્રીત રીત શીખ્યા નથી, ચારી જાણો ગામ;	
ચતુર નભાવવો નેહ, એતો કહણુ બણેરી થાય.	વા. ૪
હરી બટના હરીતું વચન, હું સમજી ગઈ સહુ પેર;	
સમી સંખ્યાએ આવળે, મારી સમયર ફેરે ઘેર.	વા. ૫

મળાયો મોહન મધુપુર, સમયર કપું કામણ મુખને;	
સુને બરવા ન દોધું નીર, શી કહું વાત આજની ટુળને. ટેક.	
રૂપ રસીક બાણુ છેલનું, ચંચળ નેન રક્ષાળ;	
ચીત માડ ચતુરાઈ થકી, આવી આચીતી કીધી આળ. સૈ. ૧	
મરકબડું કરી પુછાણું, શું છે તમારું નામ;	
કાલે મળળે માનવી, મારે તમ સંજાએ છે કામ, સૈ. ૨	
કરી હસવું ગયા વન બણી, વાંસલદી છે હાથ;	
આકુળ બની વનમાં ફરે, જમને મળવા થઈ આશ. સૈ. ૩	
તું તેને બધ જોળળે, માટે મને દેખાડ;	
નીકર જીવ મારો જશે, તારે જીવાડવી દોષ તો જીવાડ. સૈ. ૪	
હરી બટનો હરી વશી રહ્યા, રહે રહે બરપુર;	
આવીજી હમી ગયો, એના સરખો નહી કો ચતુર. સૈ. ૫	

ગરબી—સખીઓની.

- આ મારી રંમ રંગીલી સેજ, સ્વામીજી નીંદ્રા કરોતે.
મારૂં જોખન બાળવેશ, મારા સ્વામી નીંદ્રા કરોતે.
- મારા છુટા છે શીરના કેશ, સ્વામીજી મારા;
તમે દયા લાવો લવલેશ, મારા સ્વામી. ૨૩.
- તે કારણ તું સાંભરે, મને દહાડામાં દશવાર;
વાદળ ઝળકે વીજળી, જેવી રણ ઝળકે તમવાર. મારા. ૧
- સન્નન એસો કીજીએ, જમામે ગુણ્ય પત્રીશ;
બીડ પડે ભાજે નહી, દેવેજ અપનો શીશ. મારા. ૨
- સ્નેહી સ્નેહ ખતાવીને, સુખ હરી લે સાર;
વાહાલા વેરી જ્યાં થયાં, હવે સાલ્ય તે કોણ કરનાર. મારા. ૩
- સુખ માટે સોખત કરી, નીવડી દુઃખ દેનાર;
દ્રવ્ય દેછ વસ્તુ વહોરીએ, ન્યમ સાધન જીવ હરનાર. મારા. ૪
- તમે ગયે મારું ગયું, આ તનડાનું ભાન;
ઝાંઝુ આપી શું કહું. સ્નેહી વણ્ય સમશાન. મારા. ૫
- ચીતડે ચીતવન એકનું, ચરચર કરતું નિત્ય;
વહાલા છેક નમેરડા, થઇએ નહીં જ્યાં પ્રેત. મારા. ૬
- સોળ વરસની મુંઢરી, પીઠિ ગયા પરદેશ;
તે અખળા સંતાપે ધણું, જેનું જોખન બળે વેશ. મારા. ૭
- સન્ન તરે કારણે, સુકયો સખ ચરીર;
પાપી નેન સુકત નહી, તેમાં બરમર આવે નાર. મારા. ૮
- પંખી હજી તો ઉડ ચઢ્યું, ધડી ન રાખ્યું ધીર;
જ્યું જ્યું સન્ન સાંભરે, તીયું તીયું વાગે તીર. મારા. ૯

(૧૯૧)

સન્ન તુમ મત જાણીઓ, તુમ બીસરે મોય ચેન;	
દાજે બનકી લાકડી, તે તો સીલમત હે દીનરેન	મારા. ૧૦
હવે તમારા, મુખના, દરશનની રાખું આથ,	
માટે મગવા આવજે, દીલમાં રાખી ઉલાસ.	મારા. ૧૧
તારી પાસે પ્રીત તે, તું જાણે કે હુંય;	
અરર અમરતા એ થકી, કહેશે કે થયું શુંય.	માના. ૧૨
માટે મારા મનની, મનમાં સમજી રહું;	
છાંચ કુવાની કુપમાં, ન્યમ સમાજ છે સહ.	મારા. ૧૩
એવું મુશ્કી પ્રીતમ આપીયા, દીધું આંસોગન;	
આનંદ રસ ત્યાં ઉછલ્યો, પોઢયા બેઠે પલંગ.	મારા. ૧૪

—શ્રી ૦૩—

લાવણી ૧ લી.

હો નાથ માહરો હાય કેમ જાલો છો,	
શું વાંકા વાંકા વીકલ કેમ ચાલો છો.	ટેક.
મારે માથે મઠીનું માટ ખોટી નહી ચાલે,	
નહી આપું દધીનું દાણ સમ હું ખાઉં;	
માટે વીકલ કહુંછું વાત વેગળા રહેજો.	
કાંઈ કહેવું હોય તો અળમા રહીને કે'જો;	
તમે મનના માન્યા મોહન મન માલો છો,	
શું વાંકા વાંકા વીકલ કેમ ચાલો છો.	
જાણીયાળી તારી આંખ મુકુટી ભારી,	
મોહીત કરે છે મનને વાંસળી તારી;	
પણ હું નહી તેરી સમજી લેજો વાલા.	

(૧૯૨)

નહી સરે અર્થ અહીં કંઈ નંદના લા
જેવા પોતે તેવા સહુને બાળો છો,
શું વાંકા વાંકા વિઠલ કેમ ચાલો છો.
મુગેને પાણવ ફાટે ચુંદડી મારી,
કુટશે મજીનું માટ ઘેલા મીરધારી;
કામળ આ મારો કર મરડાઈ જશે.
નંદાશે બીસેરી છંદ જન બહુ મારો;
ઝોરસ માટપર હાથ કેમ ડાલો છો,
શું વાંકા વાંકા વિઠલ કેમ ચાલો છો.
કુટશે ચોળીની કસ વાગશે વાલા,
મરડાશે બાવડી મારી નંદના લાલા;
તને નિર્લજ્જને શી લાજ હું તો લાજું છું
કાંઈ દેખે દુરીજન લોક તેથી બાગુ છું;
સ્વામી મોરધનના પ્રીતે ડોરો છો,
શું વાંકા વાંકા વિઠલ કેમ ચાલો છો.

લાવણી ૨ છ.

ફરતાર કહે હો નાર વાત સાંભળજે,
આપીને કંધીનું દાણ પંખી પરવરજે.
બહુ દેખી તારા જેવી નાર કમારી,
આવી સમજવા આંખે કાજળ સારી;
વળી ટીલડી કીધી બાલ માલપર ટપકી,
મલામે મોહનમાળ કાળી કંચુકી;

૨૬.

(૯૩)

શ્રીકૃષ્ણ કહે તું કહ્યું મારું કરજે,
આપી દધીનું દાણ પછી પરવરજે,
હું તોફાન દાર દાવે ગળના તારો,
બુમનાના ઘટપટ દાવો દાણનો મારો.
તે કારણ નારી મહી તારા બુટીનું,
આ રૂપ રંગને કૌંસ મેલે રસ વ્રતનું,
તે પછી રાખી કાઢું હેમ તે કરજે,
આપીને દધીનું દાણ પછી પરવરજે,
તારું મુખનું જોડને મન કરજે છે મારું,
ઉઠીને જાણીથી નાર માટ ઉતરું
જેમને શીતળ જાંઘ સંગ છે સાંગ,
મેળાપ દશે આ વનમાં તારો મારો,
શુભ શીખ આપે શ્રીકૃષ્ણ કાનપર ધરજે,
આપીને દધીનું દાણ પછી પરવરજે
શુભાખી રંગનો સળ કમળી કારે.
તુજ કદી સિંદના સરખી ગીતનું ચેરે
પાયે નેપુરને ચોળા રંગ ઘેરા છે
અણિયાળી તારી આખ જાણી કેરી છે
કહે જોવરજના નાથ વાત સાંભળજે
આપીને દધીનું દાણ પછી પરવરજે.

લાવણી ૩ છ.

એવું મુઠ્ઠી રીસથી બોલી ક્રીજના આળા
આવીને પાધરા મુઠ્ઠી મનના આળા.
મારો જામ સાથ સહીયરનો મુઠ્ઠી દેજે

(૧૯૪)

નવ કરો આળ પાંસરા રહેજો
 કુટશે મહીતું માટ દધી દેળાશે
 મારી મોહન નવરંગ સાડી બીજશે.
 મને ડર લાગે દુરીજનનો કાનજી કાળા
 ચાલોને પાંધરા મુઝી મનના ચાળા
 જાણીને વાત આ નજીવલ મારી નડશે
 સાસુના આગળ સાર્યા જુદાં કરશે.
 મારી સાસુ દેશે ગાળ અળ ચઢાવે
 પરણ્યાને કહીને માર મુતે ખનરાવે,
 હું કહું છું એટલા માટે મોરલીવાળા;
 ચાલોને પાંધરા મુઝી મનના ચાળા.
 વળી જોર કરે જુગજીત અહીં નવ ચાલે
 કરોછો દેવ ધુત્યાનો કાષ્ટ નવ આવે.
 મેં જાણ્યું તારું જોર દેર ચાલીને
 કાડ્યું છે મોટું નામ આસી મારીને
 ફરતા વનમાં તમે ઓઠી કામળી કાળા
 ચાલોને પાંધરા મુઝી મનના ચાળા.
 શું સમજે રત્ન ગોરમનો લેવા કાના
 નાનડીઆ નંદ । ખેસો જાનામના
 હું સાંખી રહી છું બેલી બાળક જાણી
 કે મળશે માથાની નાર કાનુજ દાણી
 કરે ગોવર્ધનના નાય મોરલીવાળા
 ચાલોને પાંધરા મુઝી મનના ચાળા.

લાવણી ૪ થી.

મેં જાણી તારી વાત છપીલી

(૧૯૫)

જાવું છે ચોરીને દાણુ ધુતારી
 નણુદલ જે દેશે ગાળ સાસુ લડશે તો
 શું જશે માઈ હો નાર એમ કરશે તો
 ટુટશે હાર હૈયાનો માટ નંદાશે
 તો કહેને કામજુગારી મને શું થાશે.
 હું દાણુ લીધા વીણુ નડી જરા દહે નારી
 જાવું છે ચોરીને દાણુ ખડી ધુતારી
 નેણુનો દેનારી નારી તુજને દેખી
 ઝાઘી તું જાત આકીરતી અમને ચેખી
 છાકેલી છેત્ર તું ભરેલ મદ સી માતી
 બેલે છે ચપળા બેલ નથી લજવાતી
 હું વાત જાણું છું સરવે અમળા તારી.
 જાવું છે ચોરીને દાણુ ખડી ધુતારી.
 શું ઘેટે નારી કેમ તાસે છે
 આ નાનકડાને દેખી કેમ તાસે છે
 કહે કૃષ્ણ કામની અવ કષ્ટ તુજ ક.પું
 જે મુખમાથી માગે તે લાગી આપું
 અહીં બેસો રામા રગ મચ્છો છે ભારી
 જાવું છે ચોરીને દાણુ ખડી ધુતારી
 કાનાએ કામની જેમ તેમ સમજાવી,
 હિતારી માટ ગોરસનું પાસ બોલાવી.
 હળી મળા પ્રીતથી બેઠા રંગ રમવાને
 વળી નાંખ્યો મળાપર હાથ દધી જમવાને
 કહે ગોવરધનના નાથે રમાડી નારી
 જાવું છે ચોરીને દાણુ ખડી ધુતારી.

(૧૯૧)

ભાગ ૧૦ મો.

— ❦ —

લખનમાં મવાતાં ગીતો.

— ❦ —

ગીત ૧ છું કંકાતરી.

— ❦ —

કંક છાંટી કંકાતરી મોકલે કાડે કાવે સુખદ્રા એન

વીરા વહેલા આવજો

દેવ દુંદાળાને લાવજો એ છે પારવતીનો પુત્ર વીરા

શ્રીકૃષ્ણ બગદેવ એ બાંધવા પવિત્ર પીતા વાસુદેવ વીરા

પ્રાચ પાંડવ તે દાસ તમતથા હરનોજ બપે તમારું નામ વીરા

જગત જનેતા દેવળી શ્રી માયની અંજના દેવી તમારા માત

વં રા વહેલા આવજો

જામોળ લક્ષ્મી આવતા તમ આવે ચરો સુખચેન

વીરા વહેલા આવજો

રાણી રૂઝમણીને રેવંતી સતભામાનેરે બંધુવંતી

વીરા વહેલા આવજો

ભીડભંજન તમારી બાળીઓ સોળ શહન એકસોને આઠ

વીરા વહેલા આવજો

(૧૨૭)

કંથ જેઠ દીયરીઆને કોડ ધણા ભાષ ભર તારણુ મગરાન તીરાં •
 સાથે ગદવ સધગાને લાવળે બીજી ઉતમ વરજી અનેક વીરાં •
 વેદ વાંચના વીપ્રને લાવળે બીજો સર્વે કુટુંબ પરીવાર • વીરાં •
 શેકુ લખ્યું મર્યું કરી રાંચળે પ્રભુ નેધારાના આધાર વીરાં •
 પ્રિતીઃદેર વડેલા પધારળે શેષનામ ન પામે પાર. વીરાં •

ગીત ૨ જી-જામનું.

વાડીમાં રેલછેલ મોગરો
 મને આપોરે માતારે દાદાળી
 હું તે મોગરો રોપવા રંનાદેવ.
 મને આપોરે માતારે ધડુલો
 હું તો મોગરો સોંપવા જાકરે રંનાદેવ. વાડી •
 મને આપોરે માતારે ટોપલી
 હું તો મોગરો વેડવા જાકરે રંનાદેવ વાડી •

ગીત ૩ જી.

માને પુલ ભરાતી છે જામ અમરચંદન ભર્મા જોરડારે
 જામડોરે વહુ નથી વહુના કંથ રાણી રાંદલને કરે આરતીરે .

(૧૯૮)

આરતી અવસર હોયરે રંનાદેવ પહેલડા પોહોન્ટી આરતીરે
 ધ્યાન પુલે ભરાવી છે છાળ તો અગરચંદનના ભરાયા ઓરડારે
 જાઓરે વહુ નવી વહુના કંથ રાણી રહેલને કરે આરતીરે
 આરતી અવસરે હોયરે રંનાદેવ બીજન પહોરતી આરતીરે
 ધ્યાન પુલે ભરાવી છે છાળ તો અગરચંદનના ભરાયા ઓરડારે
 જાઓરે વહુ નવી વહુના કંથ રાણી રહેલને કરે આરતીરે
 આરતી અવસર હોયરે રંનાદેવ ત્રીસરા પદોરતી આરતીરે
 ધ્યાન પુલે ભરાવી છે છાળ તો અગરચંદનના ભરાયા ઓરડારે
 જાઓરે નવી વહુના કંથ રાણી રહેલને કરે આરતીરે
 આરતી અવસરે હોયરે રંનાદેવ ચોથલા પહોન્ટી આરતીરે

— ❀ ❀ ❀ —

ગીત ૪ મું.

કુંગર ઉપર ઉઘ્યા વાંસ એરે વાસનો વીંજણુલેરે પડીયો
 આણેક મોતી ને હીરલે જડીઓ એરે વીંજણુલેરે આહીત ઢળીયો
 હરખ્યારે આદિત પુછેરે વાત કહો રાણી રહેલ કયા હોડયા ખાટ
 નથુભાઇને ઘેર જમીયારે જગ વહુરે નવી વહુએ ઓરડા ખાટ
 ખાટ ઓરડીને લાખ્યા પાય ભલેરે પધાર્યા રાણી રહેલ માય
 હડ્યારે રહેલ દોરે આશીશ જીવો નથુભાઇ કેડ વરીશ
 કરોડ તે ઉતર હોયરે પંચાશ, આશા પુરોડે એના કુટુંબ પરીવાર

ગીત ૫ મું.

કરોડ ઉતર હોયરે પચાસ આશાપુરીરે એના કુટુંબ પરીવાર
 મારેરે આગણુ કુછરે રાણીયો ગુણુ સમાણુ પાણીરે રંનાદેવ

(૧૯૯)

ખાટડીયાળાં નાવારે બેઠાં આદિતની ધર નારરે રંનાદેવ
 સોષ રંગ સોષ રંગ લાલ કમુખો, મથુરામાં મોષો વેગારે રંનાદેવ
 કેળાં કાતળીયાં ને આંખા પાતળીયા, ખડખડાં છેલ્લાં રંનાદેવ.
 મારેરે આગણે કુધરે ચણુવો છુંધટ સમાણાં પાણુરે રંનાદેવ.
 ખાટડીયાળાં નાવારે બેઠાં નથુસાધની ધરનારે રંનાદેવ
 સોષ રંગ સોષ રંગ લાલ કમુખો મથુરામાં મોષો વેગારે રંનાદેવ
 કેળાં કાતળીયાં ને આંખા પાતળીયાં ખડખડાં છેલ્લાં રંનાદેવ

— ❧ —

ગીત ૬ હું.

પેસોરે પોડી કંકુએ ભરીઓ
 જઈ રાણી રહેલ આગળ ધરીઓ.
 માવડીઆ ભાગોને વેણુસારે
 હું વણુઝરી દાસ તમારી
 નવ લાખ પોડી શ્રીફળે ભરીઓ
 જઈ રાણી રહેલ આગળ ધરીઓ માવડી હું વના ન મા
 ગ્રીજેરે પોડી ખારેકે ભરીઓ
 જઈ રાણી રહેલ આગળ ધરીઓ માવડી હું વના ન મા
 સાથેરે પોડી ફેફળે ભરીઓ
 જઈ રાણી રહેલ આગળ ધરીઓ માવડી હું વના ન મા

(૨૦૭)

દેવી ન જાણું સાડી ન જાણું
નવ લાખ પોઠી એકલડી ઢંકારું

ગીત ૭ મું.

સમીરે સંખ્યાએ નીસર્યા દેવ ક્યા જઈ વસશે	૧
વસીશું તે ઓળ્યા આગલી વસીશું સરોવરની પાળે	૨
વસીશું તે નયુભાષને ઓરડે જે મીઠાં ભોલી નાર	૩
મીઠાં ભોલે તે મન મીસે લગી લાગે છે પાએ	૪
પાએ લાગીને શું માનીયાં માગ્યાં વણીયાં રાજ	૫
આખંડ એવાતન ઘાટડી માગ્યાં પુત્ર પરીવાર	૬

ગીત ૮ મું.

રહિલ માતો રહરાયે સોરંભતો રહિલ પુત્ર કોણે કરીરે	૧
નયુભાષનેરે ઘેર નવી વહુ તો રહેલ પુત્ર તેણે કરી	૨

—→❧←—

માંડરાનું ગીત ૯ મું.

મારો માંડવો મોગરે છાયોને નેત્ર ઓછાડીઓરે	
મારે માંડવે કળાતો થંભ આ શો રૂડો માંડવોરે	
મારે માંડવે કોણ કોણ આન્યું કોણ આવશેરે	
હું તો જેહં મારા ડાયા ભાઈની વાટ જેને આવે રંગ રહેશેરે	
મારે માંડવે મોતીલાલ આવ્યા હરીલાલ આવશેરે	
હું તો જેહં મારા માણેકલાલની વાટ જેને આવે રંગ રહેશેરે	
મારે માંડવે કેઇ વહુ આગ્યાં કેઇ વહુ આવશેરે	

(૧૦૧)

હું તો જોઉં મારી કાષ્ટ વહુની વાટ જોરે બાને રંગ રહેશે.
મારે માડવેરે અમાવહુ આઆં જીવકાર વહુ આવશે
હું તો જોઉં મારી અન્નવહુની વાટ, જેને અવે રંગ રહેશે

— ❧ —

ગીત ૧૦ મું.

ઉંઘા મંડપ મોઘરે રચાવો, મેંતો કાડે પગરણ માંડીઆરે;
મંડપ ઉપર જાજમે પથાવો, મેંતો કાડે પગરણ માંડીઆરે;
જાજમ ઉપર આજમે દગાવો, મેંતો કાડે પગરણ માંડીઆરે
આજમ ઉપર આજમે દગાવો, મેંતો કાડે પગરણ માંડીઆરે
આજ ઉપર પરમાળેના પાસા, મેંતો કાડે પગરણ માંડીઆરે;
રમશે રમશે રાજપીપળાના રાજ, મેંતો કાડે પગરણ માંડીઆરે
સામા રમશે નાનાભાઈ દેઘાઈ મેંતો કાડે પગરણ માંડીઆરે
હાયા હાયા રાજપીપળાના રાજ મેંતો કાડે પગરણ માંડીઆરે
જીત્યા જીત્યા નાનાભાઈ દેઘાઈ મેંતો કાડે પગરણ માંડીઆરે
જીત્યા ઉપર નોખવો વગડાવે મેંતો કાડે પગરણ માંડીઆરે
હાયા ઉપર મધેડાં જીકાવો મેંતો કાડે પગરણ માંડીઆરે

ગીત ૧૧ મું.

સુરજ ઉઝોરે કાડીયાની ફણમેં કે બહાણેલાં બને વાયાંરે
સુતા જાગેરે વસુદેવના નાં કે બહાણેલાં બને વાયાંરે
તમ જાગેરે જાગે સહુ દેવ કે બહાણેલાં બને વાયાંરે
લેજો લેજો પીતળનો લોટો કે બહાણેલાં બને વાયાંરે
કાતણ કરજોરે તુળથાને ક્યારે કે બહાણેલાં બને વાયાંરે
મુખ લેજોરે પામરીઓના છોડે કે બહાણેલાં બને વાયાંરે

(૨૦૨)

નામ લેજોરે શ્રીરામના નામ કે વહાણેલાં બલે વાયાંરે
 સુરજ હિંગોરે કેવડીયાની કણમે કે વહાણેલાં બલે વાયાંરે
 સુતા જગોરે પારવતી વડુના કંથકે વહાણેલાં બલે વાયાંરે
 તમ જગેરે જગે સહુ ઢેડ કે વહાણેલાં બલે વાયાંરે
 લેજો લેજોરે અધવાના બોટા કે વહાણેલાં બલે વાયાંરે
 દાતણુ કરજોરે હિરડાની ટોચ કે વહાણેલાં બલે વાયાંરે
 કુખ કોમ્બેરે મશેતાને છોડે કે વહાણેલાં બલે વાયાંરે
 નામ લેજોરે તમારા આપનું કે વહાણેલાં બલે વાયાંરે

ગીત ૧૨ મું.

કોણે મારા આંગણાં સમરીયાંરે
 કેણે પુર્યાં મોતી કરા એક મારા આંગણાં રળીઆમણારે
 કોણે મારા સામા તોડા ઘોળીયારે
 કેણે લખીયા હંસને મોર મારા તોડા રળીઆમણારે
 કાલાકાઠએ આંગણાં સમરીયાંરે
 મોતી બેહેને પુર્યાં મોતી ચોક મારા આંગણાં રળીઆમણારે
 સલભાઈએ સામા તોડા ઘોળીયારે
 સુરી બહેને લખીયા હંસને મોર, મારા તોડા રળીઆમણારે

ગીત ૧૩ મું.

આવો માણસ ખેસો ખેસણોરે.	
કહો તમારી વાડીયેાનું મલ, માલણુ રાણી એમ બણેરે	
લાખ મે લાખે મારો મોગરોરે	
અથ ભાગે ચાંપલીઆનો છોડ	માલણુ રાણી
લાખ ખરચીને ફોતે લાલણરે	
કાડકડારે મુઠયાજીને ક.જ.	માલણુ રાણી

(૨૯૩)

ગીત ૧૪ મું.

હારે લીલુડા વાસ વઢાવો તેની રતન ટોપલીઓ મઢાવો
 ટોપલી મોતીલાલના હાથમાં આપો
 મોતીલાલ ધારો થઈ ઘેર આવે
 મારી ગંગાખહેનને ન ભાવે
 સ્વામી ક્યાં લાગી આવડી વાર
 જોરી તારે મધ્યર ગરગણ્ય માંડ્યાં
 પાછલી રાતનાં દળણ્યાં દળાવ્યાં
 ખરોઢીયામાં પાણી ભરાયાં
 વહાણે વાગે વાસીદાં વળાવ્યાં
 ખરે બપોરે બળ્યાં પુકાવ્યાં

— ❀ —

ગીત ૧૫ મું

હિંગતા સુરજની રજ ખરીરે
 ઝોનોયે રજે કાંઈ શ્રીકૃષ્ણ બડીયારે
 અતી જોરારે અતી પુટડારે
 હુંનો તમને પ્રભુ મારા દેવકીજી વણ્યજારે
 તમે કેમ શ્રીકૃષ્ણ બોલ્યારે
 મડીએ બે બડીએ બડીયાલડા વાગેરે
 પહેરે બે પહેરે જશ આગતીરે
 અપરતડીરે કરો દેવકીજીની કુખરે
 જોની કુખે શ્રીકૃષ્ણ નામયારે

ઝોરડીએ કલા ને પરસાળે અજવાળારે	
કુંળને અજવાળારે વાસુદેવ તણારે	૫
ઉમતા મુરજની રજ ખરીરે	
ઝોની રજે કંઠ મુજવાળા ધડીયારે	૬
અતી ગોરારે અતી પુટડારે	
કુંનો તમને પુછું મારા રૂપમણી વશ ખરા	
તમે કેમ મુજવાળા ભાષ્યારે	૭
ધડીએ એ ધડીએ ધડીયાળાં વાજેરે	
પહોરે એ પહોરે જસ આરતીરે	૮
આરતીરે કરો રૂપમણીની કુખેરે	
જોની કુખે મુજવાળા ભાષ્યારે	૯
ઝોરડીએરે ઉભાને પરસાળે અજવાળારે	
કુંળને અજવાળારે વાસુદેવ તણારે	૧૦

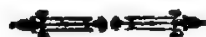

જાંચી જાંચી મેડી મારાં ખરે વીનાતાં નો પાડોએ

નણુદી વસેરે ૧

વીરાની મેડીએ રૂડા કાચ ઢળાવું	
તો ત્યારે ઢાલ્યોરે કમર ઢોલીયોરે	૨
ત્યાં ચડી પહોડે મારો માડીનો ભયો	
તો વાએ ઢોળેરે ભાભી પુટડીરે	૩
તો વાએ ઢોળતાં ભાભી ગોઠડીએ ગોઠવાં	
તે નણુદીને પાડોશે ન રાખીએરે	૪
દીકું અચૂનીકું નચૂડી મરવર મ.મે	
તો નીત્ય ઉડીને કપાંચો આપીએરે	૫

ધરની ધણીઆણી તમે એવું શું ખોલો	
તો બહેન વિના વીરાડ કાણ મહાકશેરે	૫
સાત સોપારી મારી પાડોશબંને આપું	
તો તે મારે અડીયાં મહાકશેરે	૬
ધરની ધણીઆણી તમે એવું શું ખોલો	
તો બહેન વીના ગણેશ કાણ પુજશેરે	૭
ચોખ્ખાને લાડુ મારી ગેરણીને આપું	
તો તે મારે ગણેશ પુજશેરે	૮
ધરની વહુઆર તમે પાણીડાં જાઓ	
તો જમવાને બેસે મારા બેનડોરે	૯
ધરની વહુઆર તમે પાણીડાં જાઓ	
તો બારીએને બેસે મારા બેનડોરે	૧૦
ધરની વહુઆર તમે દેરાને ફેરો	
તો પકવાનને ચોરડે મારી બેનડોરે	૧૧
આસડું ખાંખેરે ગોરી ધણીએક આપે	
તે રૂપચંદ્રા હિંચાળે બેની ના મળેરે	૧૨
માતાના જળ્યા તુને દેહિરે આશીષ	
તો સાતેને દીકરે હીંડળે મલપતારે	૧૩
વહેવણીની જળ્યા તુને દેહિ આશીષ	
તો સાતેને શેઠ આંધુ ઢાળજેરે	૧૪

ગણેશનું ગીત.

ગણેશ પાટ બેસાડીએ બન્નાં નીપજે પકવાન
 સર્ગા સંમધી તેડીએ જો પુજ્યા હોય મોરાર
 જોને તે આંગણે પીંપળો તેનો ને ધન અવતાર
 સર્ગે સર્વારે પુજીએ જો પુજ્યા હોય મોરાર
 જોને પેટ ચાર દીકરા તેનો ને ધન અવતાર
 ચારે વઢુઓ પાંચે પડે જો પુજ્યા હોય મોરાર
 જોને પેટ ચાર દીકરા તેનો ધન્ય અવતાર
 સર્ગિયાં મુંઝ્યાં ધન વાવરે જો પુજ્યા હોય મોરાર
 સર્કડીઆળા મારી જોટડી માંધી ને વરને બહાર
 સર્ગે સર્વારે શેડ કાઢીમે જો પુજ્યા હોય મોરાર
 રાતોને ચુડો મારો રંગ ભર્યો કરોને કપમો હાથ
 જરમોળે ઘેડ ભાગીએ જો પુજ્યા હોય મોરાર
 કાઠા તે ધડેની રાટલી ગગગળીઓ કંસાર
 ભોગા બેસીને આરોગીએ જો પુજ્યા હોય મોરાર

ગીત ૧૮ મું.

પીડી પીડી ચોળેરે પીતરાણીરે
 પેદેલી પીડી ચડશેરે મારા જીયા વરને
 ઉતરતી ચડશેરે પેલી છોડીને
 પાકાં તેજ ચડશેરે મારા જીયા વરને
 કાચાં તેજ ચડશેરે પેલી છોડીને

(૨૦૭)

પડતી કેરી ખાશેરે મારો જ્યાવર,
ગોટલાને ચુસસેરે પેલી છોડીરે.

— ❦ ❦ ❦ —

ગીત ૧૯ મું.

ઉકરડી નુતરતાં વનમાળારે
જડીઓ છે સોનાનો ખુરો કે યજ્ઞરમાળારે;
તેની ધડાવશ કોટી વનમાળારે,
સોતગણેશ જમણું કાને કે યજ્ઞરમાળારે;
ઉકરડી નુતરતાં વનમાળારે
જડીઓ છે સોનાનો ખુરો કે યજ્ઞરમાળારે;
તેનો ધડાવેશ દીવડે વનમાળારે,
સોતગણેશ જમણું કાથેરે યજ્ઞરમાળારે.

ગીત ૨૦ મું.

ઉંડોને કુવો જળા જાણેરે છંટ રળ્યો શેવાળ;
આથમણી ડગમગેરે.
હું તમને કાકું રીંદરે, કેમરે કુત્રપાંદમાત્ર કુત્રપારે.
રાતે રમે રાણો સોગડેરે; હઠાડે દેખાઈજોનો સાથ,
આથમણી ડગમગેરે.

ગીત ૨૧ મું.

પંચ તાનાનો લાડવો વનમાળારે,
પીરરયો છે ધરજરડુને ભાણે કે યજ્ઞરમાળારે.
જમતાં મનસુખમાધ સાંભળ્યાં વનમાળારે,
ધાર્યો છે કાચળીમાય કે યજ્ઞરમાળારે.

ભરી રહ્યામાં પડી ગયો વનમાળીરે;
અધેડી થઈ છે કળેત કે યુવરમાળીરે.

ગીત ૨૨ મું.

હરે આજ મેં તો અડધા પર્વત નોતપારે
અડધા તમે તો મારે પાપક વહવા જોગ
મારે સજન મેળાવો જો મળ્યોરે,
હરે આજ મેં તો યોગા પર્વત નોતપારે
યોગા તમે તો મારે વડીઓ યુક્ત જોગ
મારે સજન મેળાવો જો મળ્યોરે
હરે આજ મેં તો ધર્મિયા પર્વત નોતપારે
ધર્મ તમે તો મારે કંસાર કરવા જોગ
મારે સજન મેળાવો જો મળ્યોરે,
હરે આજ મેં તો મગ પર્વત નોતપારે
મગ તમે તો મારે પંડી કંવા જોગ
મારે સજન મેળાવો જો મળ્યોરે

ગીત ૨૩ મું.

સોનાનો થંભ હીરે જડ્યોરે,
થંભનું નામ ન જાણુ વીવા ઘેર આપણેરે;
થંભનું નામ મોતીજાલ વીવા ઘેર આપણેરે
સોનાનો મજ હીરે જડ્યોરે;
હે.શં.વ.શ્યામનું નામ ન જાણું વીવા ઘેર આપણેરે.
હે.શં.વાણીયાનું નામ ઝવેરભાષ વીવા ઘેર આપણેરે
લાખી લેખણે લેખાં લખેરે,
હે.પ.વ.દ.રાનું નામ ન જાણું વીવા ઘેર આપણેરે.

(૨૦૯)

અલોવટીઆ હીમતલાઈ નામ વીવા ઘેર આપણે
 સાંગામાંથીએ બેઠા પુન કરે.
 પુન્યવંતાનું નામ ન જાણું વીવાઠ ઘેર આપણે
 પુન્યવંતા નવલપાઈ નામ વીવાઠ ઘેર આપણે
 આરડામાં લક્ષ્મી વાસો રમેરે,
 લક્ષ્મીનું નામ ન જાણું વીવાઠ ઘેર આપણે.
 લક્ષ્મીનું નામ કાઠીવડુ વાંચુ ઘેર આપણે
 અમેને કામળી ને જાણે,
 નાણુવટીયાનું નામ ન જાણું વીવાઠ ઘેર આપણે
 નાણુવટીયાનું નામ મજાકલાઈ વીવાઠ ઘેર આપણે.
 હાથમાં પાટીયો નામ નહીરે
 નીશાળીયાનું નામ ન જાણું વીવાઠ ઘેર આપણે.
 નીશાળીયા બીખાભાઈ નામ વીવાઠ ઘેર આપણે.
 સાખી પરસાજી જાળક રમેરે.
 આળકનું નામ ન જાણું વીવાઠ ઘેર આપણે;
 તાંબાના બેડે પાણી ભરે
 પાણીઆરીનું પરસન વડુ નામ વીવાઠ ઘેર આપણે

— ❦ —

મીત ૨૪ મું.

પાયે પાવકડનંદે કસરત્યા વાધા,
 કાને સોનાનો લોહરે, કેમ વરધ વધાવે.
 એટલે રણુછાડ ર.ય સીમાડે આગ્યા;
 સીમાડે છત્ર ઢોળાવોરે, કાઈ વરધ વધાવે,

(૧૧૦)

એટલે રજુછોડરાય ભાગેળે આવ્યા
ભાગેળે ભેરા વગડાવેરે કાંઈ વરધ વધાવો.
એટલે રજુછોડરાય ભનીવાસે આવ્યા;
હલવો સાળીને હાથેરે કાંઈ વરધ વધાવો.
એટલે રજુછોડરાય ખડકીએ આવ્યા,
ખડકીનાં ખખડ્યાં છે કમાડરે કાંઈ વરધ વધાવો.
એટલે રજુછોડરાય તોરણે આવ્યા,
કુખણી સાકુને હાથેરે કાંઈ વરધ વધાવો.
એટલે રજુછોડરાય મથિરામાં આવ્યા.
આમાજી કન્યાને પધરાવેરે કાંઈ વરધ વધાવો.

— ❦ —

ગીત ૨૫ મું

ગાતાડો ઉતારેરે ગોરજી વડુ માગે છે દેવડા ગોરજી;
વડુનો આપ ભવધયો ગોરજી વડુ માગે છે દેવડા ગોરજી
વડુનો આપ બોકડો ગોરજી, વડુ માગે છે બગમ ગોરજી,
વડુનો આપ હાજમ ગોરજી વડુ માગે છે આરસી ગોરજી.
વડુનો આપ પારસી ગોરજી. ધત્તાડી.

ગીત ૨૬ મું

મહારાણીવેળા ગોરી રીસાઈ બેડાં સમરો મનાઈ નો મનાઈ.
આ લાડણી આજી ધુવટ વડુને વાલેરા લાગે
કહો તો વડુઆરે તખને તુશીઓ બગવું તતમ પીએ રતન જડાડું
આ લાડણી આજી ધુવટ વડુને વાલેરા લાગે

(૨૧૧)

ગીત ૨૭ મું.

લાડણી પાન ચાવેને રસ ઢોળે
 લાડણી તો વળી વળી પાછું જુવે
 જાણે મારા બાપા સાથે આવે
 જાણે મારા સસરાનો રંગ રાખે
 લાડણી પાન ચાવેને રસ ઢોળે
 લાડણી તો વળી વળી પાછું જુવે
 જાણે મારી માડી સાથે આવે
 જાણે મારી સાસુનો રંગ રાખે
 લાડણી તો પાન ચાવેને રસ ઢોળે
 લાડણી તો વળી વળી પાછું જુવે
 જાણે મારા વીના સાથે આવે
 જાણે મારા સાળાનો રંગ રાખે

ગીત ૨૮ મું.

ચોડી તારા મુખડે રતન જડ્યારે બાધ
 રતન જડ્યારે નંદલાલ સેરા અજળ બતીરે બાધ
 વર બાપા તે વર બાપા કાણ સરાવ કહેવાયરે બાધ
 જાન મુંઢાડી આગળ જાય શેરા અજળ બતીરે બાધ
 વરબાપા તે વરબાપા આત્મરામ કહેવાયરે બાધ
 જાન મુંઢાડી આગળ જાય શેરા અજળ બતીરે બાધ
 ચોડી તારે મુખડે રતન જડ્યારે બાધ

(૨૧૨)

રત્ન જડયારે શેરો અબળ બનીરે બાઇ
વરમાડી તે વરમાડી કેઇ બાઇ કેહેવાયરે બાઇ
જન સુંદાડી આગળ જાય શેરો અબળ બનીરે બાઇ
વરમાડી તે વરમાડી હવડાર બાઇ કેહેવાયરે બાઇ
જન સુંદાડી આગળ જાય શેરો અબળ બનીરે બાઇ

—→ૐ←—

ગીત ૨૯ મું.

લીલી ઘોડીને પીળો ચાખખો ઘોડી ધણું ગાળે
લીલડાં જડીત પલાણુ વહેવાણુ મારી છંદે નાચે
છંદે છુંદાવ્યારે છુંદણાં ઘોડી પણુ ગાળે
હેશિ રંગાંબ્યા કાળા દાંત વહેવાણુ મારી છંદે નાચે
ઘોડી ચડી જ્યાંવર રંચર્યા ઘોડી ધણું ગાળે
મોઢી રહ્યા ચારે દેવ વહેવાણુ મારી છંદે નાચે
હવેને વિશ્વનાથરે મોઢી રહ્યા ઘોડી ધણું ગાળે
મયામાં મદાધર દેવ વહેવાણુ મારી છંદે નાચે
મોચલે મોલેશ્વર દેવ વહેવાણુ મારી છંદે નાચે
ચારોએ મોઢી શું કીધાં ઘોડી ધણું ગાળે

ગીત ૩૦ મું.

કુંવર હેલ દઇ ઘોડે ચડીયા તારા વેરીને ધાસકા પડીયા
કુંવર દહીંયના જોરસ ખાટા તારા વેરીના હૈયડલાં ફાટ્યા
કુંવર દહીંનાં જોરસ મીઠાં તારા વહાલાએ અચરત દીઠાં
કુંવર ખુએ છે અસરો ને મસરો જોવા આવ્યા તે સાસુસસરો ૨

(૨૧૩)

કુંવર ખુપે તે જડીઆરે ખાપ સાબનમાં સોષયે જ્યા

વરના બ્રહ્મ

કુંવર ખુપે તે જડીઆરે હીરાં સાબનમાં સોષયે જ્યા

વરના વીર

કુંવર ઘોડે છે પુલની પાખર તાર સભા સોતુરે સાબન

કુંવર ઘોડે છે પુલની વાડી કરવડી ઝલે જ્યાવરની માડી

કુંવર ઘોડા પાછળ કામઘેન રથે બેસે જ્યાવરની બહેન

— ❀ ❀ ❀ —

ગીત ૩૩ મું.

બનો ઉમલ્યો આવે છે

„ લાંકાગઢ વાણુ પુરાવે છે

„ બેનડીની ઝાલ ધડાવે છે

„ ઉમલ્યો ઉમલ્યો આવે છે

„ સુરતગઢ વાણુ પુરાવે છે

„ ત્યાં થઈ સોની તેડાવે છે

„ બેનડીની ઝાલ ધડાવે છે

„ ઉમલ્યો ઉમલ્યો આવે છે

„ ભરતગઢ વાણુ પુરાવે છે

„ ત્યાં થઈ જડીયા તેડાવે છે

„ બેનડીની ઝાલ જડાવે છે

„ ઉમલ્યો ઉમલ્યો આવે છે

„ અમદાવાદ વાણુ પુરાવે છે

„ ત્યાં થઈ પટયા તેડાવે છે

„ બેનડીની ઝાલ મઠાવે છે

(૨૧૪)

બનો ઉમથો ઉમથો આવે છે
એની નગરીમાં ધુમ મચાવે છે
બનો ઉંધતા લોક જમાડે છે

—❀❀❀—

ગીત ૩૨ મું.

હરિ બના મેરી ગલી મત આવો મોતીલાલ બના છજોડી
બેઠક છોડ લે

હરિ બનાછોડોને દીલ ખોલ દો હરિ બના મેરી.

- ૧. બના લઠાધલ વઢાણુ પુરાવીએ
- ૨. બના ત્યાં થકી સોના અણાવીએ
- ૩. બના બનડીકી ઝાલ પડાવો મોતીલાલ બના છજો.
- ૪. બના હડમચપડ વઢાણુ પુરાવીએ
- ૫. બના ત્યાં થકી હીરા અણાવ એ
- ૬. બના બેનડીકી ઝાલ જડાવો મોતીલાલ બના છજો.
- ૭. બના સીંધડધલ વઢાણુ પુરાવીએ
- ૮. બના ત્યાં થકી મોતી અણાવીએ
- ૯. બના બનડીકી ઝાલ પડાવો મોતીલાલ બના છજો.

ગીત ૩૩ મું.

હરિ બના કિન્ને બતાઇ તુને મેરી ગલીયાં
મેરી ગલીયાંરે ગુલાબી છડીયાં હરિ બના કિન્ને.
હરિ બના ચીરા તો તેરા લાલ બનીયા
લાલ બનીયાંરે ગલાલ બનીયા હરિ બના કિન્ને. ૧

(૧૧૫)

હરિ બની નીચા તો લાલ બનીયા
હરિ બનીયારે ગુલાબ
હરિ બના મોઝાં તો તેરા લાલ બનીયા
લાલ બનીયારે ગુલાબ બનીયા હરિ બના

કિન્ને ૨

કિરને ૭

ગીત ૩૪ મું.

એક લીલી તે લીલી લીલડી
એને લીલુડી જડીત પલાળુ રે જમલીલડી
મારા સોય ઘોડાને બસેં હાથીઆ
મારા હાથો દેખીને વેવાઇ બી ગયો
મારી કેમ કરી રહેશે લાજરે જમલીલડી
મારા કીયા બાઇએ સાનમાં સમજતીયા
મારા લલુભાઇએ સાનમાં સમજતીયા
તમારી બલેરી રાખીશું લાજરે જમલીલડી
એક લીલી તે લીલી લીલડી
એક લીલુડી જડીત પલાળુ રે જમલીલડી
મારા સોય ઘોડાને બસેં હાથીઆ
મારા ઘોડા દેખીને વેવાઇ બી ગયો
મારી કેમ કરી રહેશે લાજરે જમલીલડી
મારા કીયા બાઇએ સાનમાં સમજતીયા
મારે મણીભાઇએ સાનમાં સમજતીયા
તમારી બલેરી રાખીશું લાજરે જમલીલડી

ગીત ૩૫ મું.

આ માફ વાજાંત કરે ઝમઝરા
જેમરે વાજેને સાજન મમેરે

(૨૧૬)

વામનું વામનું પોળમા પેકું
 તેં ઘરે વેવાઈનાં ક્યાં છે ર
 હિયલા અવાસને નીચલા હરવાળ
 ત્યાં મોતી જડ્યા તોરણ અંરણે
 ચોકમાં અપો પરસાણે નામરવેલ
 તે ગોરીએ દીવા અજવાળીયારે
 સાત દોકરડા તું જણ્યો ગોરી ગોરી
 તે જેમ દ્રવ્ય ખરચું તે રવ ચડે
 એક દોકરડી તું જણ્યો મારી ગોરી
 તે સાજન જમાડુ ધર અગણે
 આપે માલ્યારમાં આપે ગેટી
 તે માડી આપી જોડી
 રાસ રચુ બેનને સાસરે આપો
 તે બેંસ દોવા તામંડી
 ઘરના અંદરવા બહરના કાંસેયા
 તે મછલી બંદરના ચોરસારે
 જુરાનપુરી મોરી વીજપુરી ઝાઝી
 તે નવારે નગરના વાડકારે
 ત્રાંજાના તકીયા પીતંગના અખળીયા
 તે નવારે મુખડના પાટલારે
 એટલું લેઈ બેન સાસરે જાને
 તે બાજુ વધારજો આપણીરે

ભાગ ૧૧ મો.

ગીત ૩૬ મું.

મારા નવલા વેવર્ષ તને વીનતું તારી સંકડી શરી વળાવને;
મારા મોટાનું સાજન ખાવશે તારા ઉકરડા દેખીને લાજશે
તારા છંધ્યાં છોકરાને મારશે, તારા ધનડાં ભુટાને દાટશે,
તને નફ્ટને નહીં લાજરે, તને નીર્જાને યં કહીએરે.

ગીત ૩૭ મું.

કું વર હેલો દધ ધોડે ચડીયા એમના વેરીને ધાસકા પડીયા,
દહી દુધનાં મારસ ખાટાં, એમના વેરીનાં હાથપરે ફાટ્યાં
દહી દુધનાં મારસ ભરીયાં, એમના વાધાનાં હાથપરે ઠરીયાં.

ગીત ૩૮ મું.

વર તો બહુરે હોશીલો વર તો બહુરે ખાંતીલો
એની મરધાનયથ્થી ભુરે વાટરે નગારાં વાગે ધીમે ધીમેરે.
વર તો સોનીડાની શેરી વચ્ચે સંચર્યો
વરને ઉતરીઓ વસાવતાં લાગી વારરે નગારાં
વર તો માળીડાની શેરી વચ્ચે સંચર્યો
વરને ખુપ વસાવતાં લાગી વારરે. નગારાં
વર તો મધીડાની શેરી વચ્ચે સંચર્યો
વરને શીફળ વસાવતાં લાગી વારરે નગારાં
વર તો ડોસીડાની શેરી વચ્ચે સંચર્યો
વરને સીરખંદ વસાવતાં લાગી વારરે નગારાં
વર તો તંબોળીડાની શેરી વચ્ચે સંચર્યો
વરને પાન વસાવતાં લાગી વારરે નગારાં

પત્યાદી.

ગીત ૩૯ મું.

હું તો જમ જમરે જમણા કલયો તારી માડી પીરસસે કલયો,
 તારી સામુએ પીરસ્યો કલયો, તારી સામુ તે હાંધ્યાની મોળી,
 તને લીમા રાખશે મોળા તારી માડી તે હાંધ્યાની કપડી,
 તને મીઠું નહીં મળે ચપટી તારી મઠિ આવડો શો મચકો!
 તને મોળ ન આપે કદી લચકો.

ગીત ૪૦ મું.

મારી ઉંધણુ વેવણુ જાગેરે તારા ધર પછવાડે થઈ રચાએ સોરજ
 મારા પગ સુજીને થયા ચાંબલા પેલી વેવણુને લઈ જુગા જાવલા
 મારા પગ સુજીને થયા આરસી પેલી વેવણુને લઈ મળા પારસી.

ગીત ૪૧ મું.

શેરી શેરી ધુધરડા વાગે છે.
 કાઈ ઉમરાવ જાહે આવે છે.
 કોઈ જાણુ કરે પીછણુ કરે
 પ્રેમા નવલા વહેવાઈને જાણુ કરે.
 પ્રેમા કાડીલા વહેવાઈને જાણુ કરે.
 તારી શેરી છે મુંજાળારે,
 તારી ધર ધણીઆણી કાળારે.
 મારી જાનમાં આઆ મોટારે.
 વહેવણુ જાળ ભરી કાવો લોટારે;
 વહેવણુ લેજેરે કાંઠાવટી,
 તારે જારણુ જાળ્યો નાણુવટી;
 વહેવાણુ લેજેરે સોપારી.

(૨૧૬)

તારે ખાસે આખો વેપારી,
વહેવણુ લેજેરે મુપડલું;
તારા ચુલા પછાડી મારેરે;
તારે દીકરી જણાવે વારેરે;
તારા ચુલા પાછળ ઊંટરે,
તારે દીકરી જણાવે રીતરે,
છું તો દીકરી જણી જણી થાકીરે,
આખા ફરીની પેઠે પાકીરે.

ગીત ૪૨ મું.

હળવે હળવે પોખિરે મોટા ટોપારે,
ખાળા વરને વાગશે સાડી ચોખારે.
રવમથે ના પોકિશ વહેવાણુ
રવમથે તારે વલોવા જોમથું
સામેલે ના પોકિશ વહેવાણુ.
સામેલું તારે ખાડવા જોમથું
તરાકે ના પોકિશ વહેવાણુ.
તરાક તારે કાતવા જોમથું,
સળાએ ના પોકિશ વહેવાણુ.
સળાએ તારા આપના પળાયા;
સંપુટે ના પોકિશ વહેવાણુ.
સાંપુટ તારે દીવો કરવા જોમથું.
પ્રેસડું તારે માટે જોમથું.

(૨૨૭)

ભાગ ૧૨ મો.

ગીત ૪૩ મું.

લીધ્યા ગુપ્તા ઓરડા સાપોલીયું નય,
પુલ્કયંદની પુકર્મા સાપોલીયું નય.
નય મુંછો મરડતું સાપોલીયું નય.
નય ધડાકા લેતું સાપોલીયું નય.
ઓ એના બાપા સાપોલીયું નય.
દોહુ હોય નો કડાડર સાપોલીયું નય.

ગીત ૪૪ મું.

સુરતશહેર વસે એક સોનીરે સોની ધડને લાકડાની પોચીરે;
એની પોચીએ ઝાઝા હીરારે.
બાબુબંધના સરખી પોચીરે.
મુંબઈ શહેર વસે એક જડીઓરે;
જડીયા જડને લાકડાની પોચીરે,
એની પોચીએ ઝાઝા બાપારે;
પોચી લાવે લાકડાના મામારે.
બાબુબંધના સરખી પોચીરે.
ભરથ શહેર વસે એક પટનોરે.
પટવા માંઠિ લાકડાની પોચીરે;
એની પોચીએ ઝાઝી બાપરે,
પોચી લાવે લાકડાના બાપરે,

(૨૨૧)

આજીવનના સરખી પોંચીરે,
અમદવાદ વસે એક ઝવેરીરે;
ઝવેરી પારખ લાડકડાની પોંચીરે,
એની પોચીએ ઝાઝા માતીરે.
પોચી લાવે લાડકડાની માશીરે
આજીવનના સરખી પોંચીરે,
ત્યાં તો નવરંગ માંડવા રચીઆરે,
ત્યાં તો નટવર ચડીયા ધોડેરે;
વરકન્યા પનથને ઉડયારે.

ગીત ૪૫ મું.

અમારું છૂં તમારી વલીઆરી.
એ એને પનથાવો વહેવધઓ સંપજ રાખો.
એ એને બોલે બનશે વહેવધઓ સંપજ રાખો.
અમારા હીમતભાઈ તમારી પરસનવહુ એ એને પરણાવો.
વહેવધઓ સંપજ રાખો એ એને બોલે બનશે વહેવધઓ
સંપજ રાખો. એ એને જીગતે જોડું વહેવધઓ સંપજ રાખો.

ગીત ૪૬ મું.

વર કન્યા કંસાર જમે વહેવધની તો દાઢ મળે.
છાડાને કંસાર ન ભાવેરે લાડી તો કુચે કુચે ખાયરે
છાડો તો સઠાળમાથી આવ્યોરે લાડી તો દુકાળમાથી આવીરે.

ગીત ૪૭ મું.

વર કન્યા કંસાર જમે જનમયાની દાઢ મળે,
કાળીઓ કંસાર આપે તો ખાઈએરે;
નહી તો આજી મુકી ધેર જઈએરે.

(૨૨૨)

ગીત ૪૮ સુ.

એક જારા ઉપર જારીરે એતો ક્યાંય અમારીરે
એતો અમારાં કલાં કરશેર એતી માતે મોઢે મુતરશેર

ગીત ૪૯ સુ.

સામા ઝોરડામા અવમણુ જરૂં,
જીઆવર પરણે હું તો ધડીએ ના ધીરૂં;
તળાયા ધીનાં ઘેઅર મને મીઠેરા લાગે,
સામા ઝોરડીઆમા અવમણુ અડી;
જીઆવર પરણે હું તો ગેષ્ટને ઠરતી.
તળાઆ ધીમાનાં ઘેઅર મીઠેરા લાગે.
સામા ઝોરડીઆમા અવમણુ મીઠું,
જીઆવર પરણે મેં તો અચરજ દીઠું.
તળાઆ ધીમાનાં ઘેઅર મુજને મીઠેરા લાગે.

ગીત ૫૦ સુ.

લાડી આપી પાડી આપી જનપ્રમાની માઠી આપી.
તોય લડયા માડવા હેઠરે
અમે ધડરીયો ગઠ જીતારે આનંદ ભલા
લોક કહે મોતીભાષ જુડારે આ.
એતો દીકરો પરણાવીને ઉઠ્યારે આ.
લોક કહેતા કુલચંદભાઈ સાચારે આ.
એતો દીકરી પરણાવીને નાચ્યારે આ.

ગીત ૫૧ સુ.

અમે આઆતાં રંગભેર રમવારે
અમે આઆતાં પરસન વફુને લેવારે.

(૨૨૩)

અમે આબ્યાતાં પરસન વહુને જોવારે
એના જોવામાં શું જોશારે.

ગીત ૫૨ મું.

ત્રાંખા કુંડી તે નગર સોહામણી,
મીઠી ભરીયારે મવરીનાં ઘીઅ, સાહેબોરે અંખો મોરીઓ,
મારા કીયા ભઈનાં વાજાંત્ર વાગીયાં,
પેલા વેવઘનારે પડ્યા નીજાન, સાહેબોરે અંખો મોરીઓ.
ત્રાંખા કુંડી તે નગર સોહામણી, મીઠી ભરીયારે મવરીનાં ઘીઅ. સા.
મારા કીયા ભઈની મેડીએ દીવા બજે.
મારા વડીલાલની મેડીએ દીવા બજે.
પેલા વહેવઘનારે ઘેર અંધારા.
સાહેબોરે અંખો મોરીઓ.
ત્રાંખા કુંડી તે નગર સોહામણી.
મીઠી ભરીયારે મવરીનાં ઘીઅ,
સાહેબોરે અંખો મોરીઓ.
મારી કેષ વહુને પેહેરણુ સાડી ભરી.
મારી રતીવહુને પેરણુ સાડી ભરી.
પેલી વહેવણુનેરે ભઈ ગયા ચોર,
સાહેબોરે અંખો મોરીઓ. ઇત્યાદી.

ગીત ૫૩ મું.

એના મંડવે નથી કાંઈ વાંસ વગી, એના ઘરમાં નથી કાંઈ પારખણી.
એના ઘરમાં કુલયદ મડવો માલે પેલા વખતા ખીયારાનું કાંઈ ન આવે.
એના અણસ તાણાને શુંરે મળએ; એના માઆ તાઆને શુંરે મળએ.
શુંજાણના પરવારાને શુંરે મળએ.

(૨૪)

ગીત ૫૪ મું.

હોઠા વેવધઓ ભીંત ૧૩,
ભીંત ૧૩ તો પડવા દે ઠાહુ ડેઝર ભરવાદે;
આગળ પુલ્કચંદ પરવાતા કહું ડેજર ભર્યું હું
હવે પાનાલાઇ પાંચો છે કાહું ડેઝર ભરેછે

ગીત ૫૫ મું.

એના ધર પછવાડે ઇંટ પડી, એને દીકરી જણ્યાની રીત પડી.
એના ધર પછવાડે બાવળઓ એને દીકરી જણ્યાનો વાવળાઓ
એના બાદણે ગોમતીનો મારો, એને દીકરી આશ્વાનોછે વારો.

ગીત ૫૬ મું.

હરે સરસ્વત સ્વામીને ત્રીનકુરે
હરે મણુપત લાગુ પાય મારું તોરણું હું કારે જડયું;
મારે હંમતલાઇને ધીરજલાલનાં જોડવારે.
ચેલો વહેવાઇને બીલાડાની જોડ મારું.
મારી સ્ત્રીવહુને જવકાગ વહુનાં જોડવારે,
ચેલો વહેવાઇને જુડજુની જોડ. મારું.

ગીત ૫૭ મું.

ચેલો વહેવાઇ બાળ કુંવારોરે, મારું જ દયારામનો કેવડો.
એને કુતરી સાથે પરણાવોરે, મારું જ.
એ કેમ કરી બોલડાં બોલોરે, મારું જ.
કુતરી ભરશે વહેવાઇ બોલશે, એમ કરી બોલડાં બોલશે.

મસામ.

જાહેર ખપ્પર.

—૪૬૦૩૬—

પુસ્તકસેલર મંગળદાસ જોષીતારામના પુસ્તકાલયમાં
વેચાતાં પુસ્તકોનું સુચીપત્ર.

સદેવંત સાવળીયા	૦-૮-૦	હોયલ પદમણી	૦-૧૨-૦
મજરામાફેની વારતા	૦-૮-૦	છેલજશર	૦-૧૨-૦
ચુલખંઠાવળીની	૦-૮-૦	કહાના કુંવારની	૦-૬-૦
ખરાસ કરતુરી	૦-૮-૦	બોલતો પલમ	૧-૦-૦
સુંદર કમદાર	૦-૮-૦	મતુરસુંદર (ખરખામ)	૦-૧૨-૦
પારસમણી	૦-૮-૦	જસમા ઓડધુ	૦-૫-૦
બકતરીરોમણી	૦-૮-૦	કળીકૌતક	૦-૮-૦
હાજન સાગર	૦-૮-૦		

એ સીવાય અમુક પાસેથી તમામ બતનાં પુસ્તકો
સામટાં તેમજ છુટક મળી શકશે. એક વખત મંગાવી
ખાતરી કરો. વેપારીઓના ઓર્ડરપર પુરતું ધ્યાન આપ-
વ.માં આવશે.

તમામ બતનાં પુસ્તકો છપાવનાર
પુસ્તકસેલર મંગળદાસ જોષીતારામ
રીચીરોડ—અમદાવાદ.

—૪૬૦૩૬—

